

Bundel van de Commissie Bestuur en Sociaal van 12 mei 2020

- 1 Opening
- 2 Spreekgelegenheid voor het publiek *)
- 3 Vaststellen agenda
- 4 Toezeggingenlijst
 - Toezeggingen commissie Bestuur en Sociaal tm 07-04-2020
- 5 Voorbereiding en rapportage vanuit de gemeenschappelijke regelingen
- 5.a Achterhoek Ambassadeurs - AB verslag 11 maart 2020
 - Achterhoek Ambassadeurs - AB Verslag 11 maart 2020
- 5.b Euregio-raad - verslag vergadering 27 maart 2020
 - EUREGIO - MEMO vergadering 27 maart 2020
- 6 Mededelingen van het college in het kader van de actieve informatieplicht
- 7 Voorstel bespreekstuk / Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020
 - Spreektijd 5 minuten*
 - Dossier 2196 voorblad
 - Voorstel en besluit (wijzigingen geel gemarkeerd)
 - Was wordt tabel
 - Antwoord op technische vraag - J. Bussink (D66) 12-03-2020
 - Antwoord op technische vraag - J. Bussink (D66) 09-04-2020 - Raadsbrief toezegging commissie Bestuur en Sociaal 7 april 2020
 - Bijlage 1 - Beantwoording techn (aanvullende) vraag 09-04-2020
 - Bijlage 2 - Tarieflijsten Wmo en Jeugdhulp SDA 2019-2020
 - Bijlage 3 - Tarieven in formele zorg
 - Bijlage 4 - Tariefopbouw informele zorg
 - Bijlage 5 - Ondersteuningsplan - budgetplan
 - Bijlage 6a - Uitspraak eigen kracht Jw
 - Bijlage 6b - Opinie eigen kracht JeugdJw (002)
 - Bijlage 7 - Financieel Besluit 2020
 - Bijlage 8 - Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2020
 - Bijlage 8a - Normenkader huishoudelijke ondersteuning juni 2019 bureau HHM
 - Bijlage 9 - Antwoord op technische vraag - J. Bussink (D66)
 - Bijlage 10 - Antwoord op technische vraag - K. Hauser (VVD)
 - Bijlage 11 - Advies D66 Berkelland Wmo 150520
- 8 Voorstel bespreekstuk / Verantwoording gemeentelijke grondexploitaties
 - Dossier 2272 voorblad
 - Voorstel en besluit Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2020
 - Bijlage 1 - Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2020
 - Bijlage 2 - Presentatie Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2020
- 9 Bespreken in commissie / Raadsbrief Informeren over het plan van aanpak Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein
 - Dossier 2273 voorblad
 - 2020-04-15 Raadsbrief - informeren over het plan van aanpak Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein.pdf
 - 2020-04-15 Raadsbrief - Bijlage 1 Memo Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein
 - 2020-04-15 Raadsbrief - Bijlage 2 Overzicht van projecten en acties
 - 2020-04-29 Raadsbrief - Verantwoordingsrapportage Sociaal Domein 2019

- 10 Bespreken in commissie / Raadsbrief Corona
Brief van college van BenW over update Informatievoorziening coronacrisis in Berkelland en de te verwachten effecten
Bijlage 1 - Bijlage bij raadsbrief coronavirus
- 11 Rondvraag
- 12 Sluiting

Commissie Bestuur en Sociaal

Toezeggingen t/m 07-04-2020

Volg-nr.	Omschrijving toezegging	Datum toezegging	Team	Streefdatum gereed	Datum gereed
1.	Maken en verspreiden papieren versie van de sociale kaart	11-06-2019	Team Opdrachtgever schap (EW)	Zodra digitale versie gereed is	Raadsbrief 23 april 2020
2.	Jaarlijkse evaluatie Regionaal Beweeg en Sport akkoord	21-05-2019	Team Opdrachtgever schap (EW)	1 ^e kwartaal 2021	
3.	Inspanning op doorontwikkeling bestuursrapportage SDOA: meer relevantie voor gemeenten (doelen, successen), niet alleen boekhoudkundig.	03-12-2019	Team Opdrachtgever Schap (EW)	Nov/dec 2020, waarschijnlijk eerder	
4.	Toelichting Verordening Sociaal Domein	07-04-2020	Team Opdrachtgeversch ap (EW)	14 april 2020	Beantwoording technische vragen 9 april 2020

Agenda Algemeen Bestuur

Datum 11-03-2020
Tijd 9:00 - 10:30
Locatie De Steck (Raadhuisstraat 25, 7001 EX Doetinchem)
Voorzitter Mark Boumans
Omschrijving

1 Opening en vaststelling agenda

Dhr. Bengevoord is verhinderd.

A Mededelingen en terugkoppelingen

Bezoek Mecklenburg-Vorpommern. M. Besselink vindt het onduidelijk wie van de AB-leden aansluiten. Zij heeft dit niet in de agenda staan. Aangegeven wordt dat het aardig zou zijn als het AB-lid aansluit bij het onderdeel in de eigen gemeente. Dit dan doorgeven aan J. Bengevoord. M. Boumans is vrijdagavond bij het diner aanwezig.

Het bezoek wordt niet vanuit de Regio georganiseerd, maar vanuit de Duitslandcoördinatoren. J. van Oostrum geeft aan dat dit wel valt onder de Regio (zie bestuursopdracht), ook al ligt de coördinatie daar niet. M. Boumans denkt daar anders over.

In het algemeen wordt aandacht gevraagd voor helder uitnodigen/informereren over aanwezigheid van AB-leden bij werkbezoeken. **Actie W. Stortelder/S. Veneman**

De agenda van de Achterhoek Raad wordt doorgenomen.

- N18 voorstel is breed gedragen. Punt van aandacht is de openbaarheid van de stukken omdat er een tracé in is opgenomen (om impact te duiden) zonder tracéstudie. Dit kan onrust geven. Daarom wordt het rapport niet actief verspreid. Communicatie is voorbereid om dit goed te duiden in een persbericht. Het ligt voor de hand dit dossier voor de lokale raden van in ieder geval Oude IJsseltreek en Oost Gelre te agenderen.
- Woordvoering evaluatie doet M. Boumans
- De Board is actief in gesprek n.a.v. de SKB motie. M. van Haaren en A. Jansen voeren veel gesprekken. A. Jansen zal de Raad hierover informeren. M. van Haaren zal in de Raad de visie op de gezondheidszorg van de Thematafel naar voren brengen. Het is verstandig voor te sorteren op de Raad, door de lokale presidia vertrouwelijk te informeren over de ontwikkelingen. **Actie AB-leden**
- O. van Dijk zal de lobbystrategie en begroting toelichten. M. Koster is verhinderd, er zal gezocht worden wie haar kan vervangen voor de lobbystrategie. **Actie S. Veneman**

Minister Knops komt op 1 april van 10.00 tot 12.00 uur naar de Achterhoek. We willen hem informeren over onze brede agenda en daarna inzomen op wat we doen en waar we tegen aanlopen bij GROS. We hebben het uitdrukkelijke verzoek gehad om hem vooral met mensen uit de praktijk te laten praten. Voorstel is hem te ontvangen bij de Anton Tijdkink school. Hier in gesprek te gaan over hun activiteiten richting Duitse bedrijven en scholen, het Grenslandcollege en het project buurtaal (de doorontwikkeling). Daarna wordt een bezoek gebracht aan een bedrijf. M. Bouman kan niet aanwezig zijn. O. van Dijk kan hem vervangen. Dit afstemmen met J. Bengevoord i.v.m. GROS. **Actie; S. Veneman**

Het ambulancevervoer is nu goed geregeld en hoeft niet aan de orde te komen.

3 **Verslag van de vergadering van 29 januari 2020**

Akkoord.

4 **Lobby**

O. van Dijk vraagt wie vanuit de gemeenten aan kan sluiten bij het ambtelijke lobbyoverleg. Berkelland heeft dat inmiddels doorgegeven. Vanuit Aalten zou dat J. Tomey of A. Arends kunnen zijn. Oost Gelre en Doetinchem volgt.

De volgende afspraken worden gemaakt voor het benaderen van Kamerleden voor het Lentediner:

SGP, FvD en 50 plus: J van Oostrum

PvdA en 50 plus (C. Brenk): O. van Dijk

VVD: M. Boumans

CU: A. Stapelkamp

D66: O. van Dijk en A. Stapelkamp

Groenlinks: J. Bengevoord (**actie S. Veneman**), evt. kan M. Besselink dat doen

CDA: M. Besselink

5 **Projectaanvragen Regio Deal, investeringsfonds en gebiedsopgave Achterhoek**

Het AB gaat akkoord met de 7 projecten.

N.a.v. geeft M. Besselink aan dat er onduidelijkheid is over het project ondermijning dat vorige week besproken is op de thematafels. Het lijkt wat heen en weer te gaan en zij is onvoldoende aangesloten, dat helpt niet bij de besluitvorming. A. Bronsvort antwoordt dat de aanpak gepresenteerd is in de driehoek.

Afgesproken wordt dat het project eerst naar het algemeen bestuur gaat voordat de Board besluit, wel kan de Board onder voorbehoud besluiten. Het gaat dan met name om hoe de cofinanciering geregeld is. **Actie: S. Veneman/W. Stortelder**

6 **Lobby inzet richting nieuwe Kabinet**

S. Veneman meldt wat overvallen te zijn door het initiatief. Boodschap is dat Overijssel en Gelderland samen met de regio's willen optrekken richting voorbereiden van de verkiezingen. Vooral door invloed uit te oefenen op de kandidatenlijsten.

Samengevat geeft het algemeen bestuur het volgende mee:

- Initiatief is positief
- Niet zo slim om weer een nieuw credo te introduceren, sluit aan bij Nederland in Balans/ position paper.
- Inhoudelijk nog niet goed geladen, erg oppervlakkig. Maak gebruik van position paper en Kracht van Oost. Met name met die laatste kun je de unieke positie van Oost neerzetten.
- Aanpak niet vernieuwend (ansichtkaart), zoek iets waar lang over nagepraat wordt.
- Invloed op de kandidatenlijsten door initiatief provincies voelt ongemakkelijk. Dat moet vanuit jezelf komen.
- Probeer het om te draaien. Ook bij succes zal het aantal Kamerleden uit de Randstad nog altijd de overhand hebben. Laten we onderzoeken wat ze in de Randstad anders willen en kijken wat we daarin te bieden hebben. Bijvoorbeeld door vloggers in te zetten.
- Bespreking in de bijeenkomst van de Boards op 16 april zou logisch zijn.

- 7** **Positionpaper K6**
O. van Dijk geeft aan dat er mooie passages instaan om te gebruiken. Vooral om in zijn geheel naar de regio's in Nederland te kijken. Het AB ondersteunt de ondertekening.
- 8** **Regio inzet Kracht van Oost 2.0**
S. Veneman geeft aan dat ze een regisseur en als reserve W. Stortelder wil doorgeven. O. van Dijk is bestuurlijk aangehaakt. Akkoord.
- 9** **Rondvraag en sluiting**
W. Stortelder meldt dat GS 12 mei een kort werkbezoek kan brengen, of anders in het najaar langer. Voorkeur gaat uit naar het najaar. *(noot secr. Wordt 1 december hele dag)*
Diner met Twente staat gepland op 24 juni. Twente komt met 5 bestuurders.
Werkbezoek P van 't Hoog is verzet naar 27 maart. O. van Dijk is daarbij aanwezig.

MEMO 2020-01

1 | Vergadering van de EUREGIO-raad per videoconferentie

Op grond van de maatregelen tegen een snelle verspreiding van het coronavirus kon de vergadering van de EUREGIO-raad op 27 maart niet zoals gepland in Osnabrück plaatsvinden. Om de besluitvorming en de continuïteit van de werkzaamheden van het openbaar lichaam te waarborgen, heeft de vergadering met de voorzitter, de fractievoorzitters en de directie plaatsgevonden middels videoconferentie.

Een afstemming tussen de fractievoorzitters en de leden van de fracties had vóór de videoconferentie plaatsgevonden.

2 | Strategie EUREGIO 2030

De EUREGIO-raad volgt het voorstel van het Dagelijks bestuur om "klimaatbescherming en aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering" op te nemen als vierde overkoepelende onderwerp en is het eens met de voorgestelde tekst. De term "metropoolregio", die in "EUREGIO 2030" een zelfstandige definitie krijgt, wordt vooralsnog verder gebruikt. De term wordt aan het begin van het desbetreffende hoofdstuk in een euregionale context toegelicht.

3 | Advies over INTERREG V A-projecten

De EUREGIO-raad adviseert de INTERREG V A-projecten „Agro&Climate“, „EMMA“, „Lasersbetrag lokaler Fehlstellen“, „Lesmateriaal D-NL“ und „Haalbaarheid Euregionale Kenniswerkplaats“ rekening houdend met de opmerking van de bevoegde commissie c.q. het Dagelijks Bestuur.

4 | INTERREG-Kaderproject Prioriteit II voor het EUREGIO-gebied

De deskundigengroep is bijeengekomen en heeft de volgende intensieve samenwerkingsprojecten (tussen € 5.001 en € 25.000 financiering) voorgesteld aan het Dagelijks Bestuur en de EUREGIO-Raad:

- Goede kinderopvang en gezonde kinderen – omvattende bewegingsstimulering bij de jongste kinderen
- Groene boerenergassen: CO₂, methaan en waterstof
- Grensoverschrijdende aanpassing van tactische en technische maatregelen voor hoogthermische brandweerinzet
- Zuiveringsslib - de organische bodemverbeteraar

De EUREGIO-raad heeft voor de bovengenoemde projecten, rekening houdend met de opmerkingen van de betrokken commissies, zijn aanbeveling gedaan. Aanbeveling van het gepresenteerde samenwerkingsproject "Groene boerenergassen: CO₂, methaan en waterstof" onder de voorwaarde dat geen andere financiering buiten het kaderproject van kracht wordt.

Commissie Bestuur en Sociaal

Dossiernummer	2196
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2020
Agendapunt	7
Omschrijving	Voorstel bespreekstuk / Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur en Sociaal	7 april 2020
Commissie Bestuur en Sociaal	12 mei 2020

Wijzigingen geel gemarkeerd

Zaaknummer : 4244

Raadsvergadering : 26 mei 2020

Onderwerp : Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Collegevergadering : 28 april 2020

Portefeuillehouder : M.H.H. van Haaren-Koopman

Steller : T. Klompjan tel: : 0545-250 250

Te nemen besluit:

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 vaststellen en inwerking laten treden per 1 juni 2020.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Uw raad is op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 verplicht een verordening vast te stellen. De nieuwe verordening (Maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020) voldoet met onderstaande wijzigingen aan de wet- en regelgeving.

De wijzigingen in de verordening worden in detail toegelicht in de was-wordt-lijst (zie bijlage 1). Het gaat hier veelal om technische wijzigingen, omdat inhoudelijke wijzigingen worden meegenomen in de nieuwe verordening Sociaal Domein die in 2021 in werking treedt. We kunnen het effect van het voorstel in de volgende punten samenvatten:

- De inregeling van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie staan in de nieuwe verordening;
- De beleidsregels zijn door het college onder voorbehoud van vaststelling van deze verordening vastgesteld. Het nieuwe normenkader voor huishoudelijke hulp is onderdeel van deze beleidsregels. Bij vaststelling treden de beleidsregels dus in werking. Het hanteren van een nieuw normenkader is één van de acties uit 'Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein' en biedt de mogelijkheid tot een besparing van naar schatting € 300.000. De noodzaak van deze besparing is hoog en wordt versterkt omdat een aantal andere factoren (waaronder het abonnementstarief) zorgen voor een verhoging van de uitgaven op de huishoudelijke hulp. De besparing kan echter pas in gang gezet worden nadat de verordening is vastgesteld;
- In de beschikking worden zowel het beoogde resultaat als de omvang (ureninzet) van de geïndiceerde ondersteuning opgenomen;
- De tarieven van Zorg in natura (ZIN) en de tarieven van het persoonsgebonden budget (pgb) wijzigen en hebben als basis een onderbouwd tariefmodel. In bijlage 2 en 3 is te zien dat er sprake is van zowel verlagingen als verhogingen van de tarieven. Een verlaging van het tarief kan leiden tot een bezuiniging, echter is dit mede afhankelijk van het aantal indicaties dat wordt afgegeven;
- Een aantal begrippen zijn in de verordening begrijpelijker gemaakt of meer toegelicht, zoals het bewust keuze gesprek.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelvingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 besprekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering

0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

Onlangs is het (regionale) traject 'één verordening Sociaal Domein' gestart. De verordening sociaal domein (nieuwe verordening voor Maatschappelijke ondersteuning, Jeugd- en Participatiewet) wordt naar verwachting in september van dit jaar ter vaststelling aan uw gemeenteraad aangeboden.

Argumentatie:

1.1 Door de verordening vast te stellen borgt uw raad rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor inwoners die een beroep doen op maatschappelijke ondersteuning.

Op 1 januari 2020 is het abonnementstarief ingegaan. Dat betekent dat Wmo-cliënten één bijdrage (€19,00) per maand betalen, ongeacht het aantal voorzieningen dat zij van de gemeente ontvangen. Daarnaast zijn gemeenten gerechtigd om voor algemene voorzieningen (bijvoorbeeld inloopvoorzieningen) een bijdrage te vragen, mits deze worden benoemd in de verordening. In Berkelland zijn deze er niet. Algemene voorzieningen met een duurzame hulpverleningsrelatie vallen onder het abonnementstarief. In de gemeente Berkelland valt de mantelzorgregeling onder het abonnementstarief en wordt benoemd in de verordening. Voor de maatwerkvoorziening 'collectief vervoer' geldt een uitzondering; deze valt niet onder het abonnementstarief mits de bijdrage daarvoor wordt benoemd. In de verordening 2020 is deze bijdrage opgenomen.

1.2 Door de nieuwe verordening vast te stellen vervangt u de oude verordening die niet meer voldeed aan jurisprudentie.

Als gevolg van uitspraken van de Centrale Raad van Beroep over het hanteren van normen en kaders en het vastleggen daarvan, **staan zowel het beoogde resultaat als de omvang (ureninzet) van de geïndiceerde ondersteuning in de beschikking. In de praktijk wordt al geïndiceerd in uren en resultaat. Dit is alleen nog niet verwerkt in de huidige verordening.** Ook is de omschrijving van 'algemeen gebruikelijke voorzieningen' aangescherpt door het toevoegen van het criterium 'betaalbaar voor mensen met een minimuminkomen' (in plaats van 'niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten').

1.3 Door deze nieuwe verordening vast te stellen loopt uw raad vooruit bij de verwachte wetswijziging ten aanzien van resultaatgericht beschikken.

Met de invoering van de Wmo 2015 zijn gemeenten breed verantwoordelijk geworden voor de maatschappelijke ondersteuning aan mensen die hierop aangewezen zijn. De wetgever heeft bewust gekozen beleidsruimte aan gemeenten te laten. In Berkelland wordt die ruimte aangewend om te beschikken op resultaat bij hulp bij het huishouden.

De minister van VWS is voornemens om een wetswijziging door te voeren, waarbij de bestaande uitvoeringspraktijk van het resultaatgericht werken wordt verankerd in de Wmo 2015. Aangezien de gemeente Berkelland reeds werkt met een ondersteuningsplan – waarin de afspraken staan die tussen cliënt en aanbieder worden gemaakt, met andere woorden, het resultaat dat moet worden bereikt – nemen we het ondersteuningsplan op in de verordening. Het ondersteuningsplan is, waar nodig, onderdeel van de beschikking.

Kanttekeningen en risico's

Na vaststelling van de verordening in uw raad treedt deze in werking per **1 juni 2020**. Het risico gedurende **de eerste 5 maanden** van 2020 beperkt zich tot het niet kunnen innen van de eigen bijdrage van **maximaal € 95,00 (5 maanden à € 19,00)**, wanneer een individuele cliënt bezwaar/beroep zou aantekenen. Aangezien de huidige eigen bijdrage meestal hoger is, verwachten we geen bezwaren.

Financiën

In de begroting en perspectiefnota hebben we u reeds geïnformeerd over de waarschijnlijke gevolgen van het abonnementstarief:

- Door een verwachte toename in het aantal Wmo-voorzieningen stijgen de lasten met naar schatting € 300.000,00.
- De baten vanuit de eigen bijdrage voor zorg in natura nemen naar verwachting af met € 325.000,00.

VN-verdrag rechten van mensen met een beperking

Het Gehandicaptenplatform Berkelland, net zoals andere belangenorganisaties, is geconsulteerd bij de totstandkoming van de verordening in 2016 en ondersteunt de destijds voorgestelde wijzigingen in de verordening. De aanpassingen nu betreffen alleen technische aanpassingen als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie.

Communicatie

Om rechtsgeldig te zijn publiceren we de verordening op <https://decentrale.regelgeving.overheid.nl>. Communicatie over de nieuwe verordening vindt verder plaats via de gebruikelijke kanalen (website, Berkelbericht).

Initiatief, participatie en rol gemeente

Uw raad is bevoegd tot het vaststellen van de verordening maatschappelijke ondersteuning 2020. In deze verordening gaat het veelal om technische wijzigingen en is ervoor gekozen om de Welzijnsraad als vertegenwoordiging van onze inwoners te informeren. Zij zijn tevens geïnformeerd over het nieuwe normenkader voor de huishoudelijke hulp. Bij de totstandkoming van de nieuwe verordening Sociaal Domein is een bredere vertegenwoordiging van inwoners geraadpleegd. De Welzijnsraad, de cliëntenraad van de SDOA en Samen Sterk van Estinea (bestaande uit cliënten en begeleiders) zijn betrokken.

Planning en evaluatie

In 2020 ontwikkelt de gemeente Berkelland één verordening voor het Sociaal Domein (voor de Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Participatiewet). Op 9 december 2019 is hiervoor het startsein gegeven met de inspiratiebijeenkomst 'Anders denken, Anders werken'. Naar verwachting wordt in september van dit jaar de verordening sociaal domein 2021 ter vaststelling aan uw gemeenteraad aangeboden. Dit is de reden om nu geen grote wijzigingen op te nemen in de verordening 2020.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,

de secretaris,

M.N.J. Broers.

de burgemeester,

drs. J.H.A. van Oostrum.

Bijlagen:

1. Was-woordt tabel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020
2. Tarieven Zorg in Natura 2019-2020
3. Tarieven persoonsgebonden budget 2019-2020

Raadsvergadering : 26 mei 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 april 2020;

gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4, eerste, tweede, derde en zevende lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.6, 2.3.6, vierde lid, en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

overwegende dat:

- inwoners een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven;
- van inwoners verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan;
- inwoners die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;
- het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

b e s l u i t :

vast te stellen de:

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Hoofdstuk 1: Begrippen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. aanvraagformulier: een formulier waarmee een maatwerkvoorziening kan worden aangevraagd.
- b. algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en betaalbaar is voor mensen met een minimuminkomen;
- c. bewustkeuzegesprek: gesprek met inwoner over beheer van een persoonsgebonden budget
- d. bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikelen 2.1.4, en 2.1.4a van de wet;
- e. hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en
 - in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven; dan wel
 - zal staan ingeschreven; dan wel

- het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven.
 - f. hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
 - g. ingezetene: inwoner die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland;
 - h. Inwoner: cliënt in de zin van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland
 - i. keukentafelgesprek: een gesprek, in begrijpelijke woorden, in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
 - j. leefeenheid: de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten die duurzaam gemeenschappelijk een woning bewonen en gezamenlijk een huishouden voeren;
 - k. melding: kenbaar maken van de hulpvraag aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
 - l. ondersteuningsplan: In het ondersteuningsplan worden de resultaten, doelen en frequenties vastgelegd, die tussen inwoner en zorgaanbieder worden besproken.
 - m. onderzoek: een onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet;
 - n. persoonlijk plan: plan waarin de inwoner de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen;
 - o. verslag: een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek;
 - p. verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving:
 - verplaatsingen tot 20 km van de woning van inwoner; en
 - twee puntbestemmingen binnen een straal van 20 tot 40 km van de woning van inwoner.
 - q. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
2. Voor de toepassing van deze verordening wordt onder de overige begrippen in deze verordening verstaan hetgeen de wet, het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en de Algemene wet bestuursrecht daaronder verstaat.

Hoofdstuk 2: Procedureregels

Artikel 2.1 Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens een inwoner vormvrij bij het college worden gemeld.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding en maakt binnen drie werkdagen een afspraak voor een keukentafelgesprek.
3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 2.2 Inwonerondersteuning en 24 uurs-lijn

1. Het college zorgt ervoor dat inwoners een beroep kunnen doen op gratis onafhankelijke cliëntondersteuning.
2. Het college zorgt ervoor dat voor inwoners op ieder moment van de dag telefonisch of elektronisch anoniem een luisterend oor en advies beschikbaar is, waarbij het belang van de inwoner uitgangspunt is.
3. Het college wijst de inwoner en zijn mantelzorger voorafgaand aan het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning en op het feit dat op ieder moment van de dag telefonisch anoniem een luisterend oor en advies beschikbaar is.

Artikel 2.3 Persoonlijk plan

1. Het college informeert de inwoner over de mogelijkheid tot het indienen van een persoonlijk plan en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.
2. Het college betreft het persoonlijk plan bij het onderzoek als bedoeld in artikel 2.5 van deze verordening.

Artikel 2.4 Informatie en identificatie

1. De inwoner of diens vertegenwoordiger verschaft het college de gegevens en stukken die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
2. Bij het onderzoek, bedoeld in artikel 2.5, stelt het college de identiteit van de inwoner vast aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.5 Onderzoek

1. Een keukentafelgesprek maakt deel uit van het onderzoek. Het keukentafelgesprek wordt binnen de wettelijke termijn voor het uitvoeren van het onderzoek (zes weken na melding) gevoerd met de inwoner, of zijn vertegenwoordiger, zijn mantelzorger en/of personen uit het sociale netwerk.
2. Het college informeert de inwoner over de gang van zaken bij het keukentafelgesprek, zijn rechten en plichten en de vervolprocedure.
3. Het college vraagt de inwoner toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken en vraagt toestemming voor de verwerking en verstrekking van de persoonsgegevens waarover de gemeente uit andere hoofde beschikt of die de gemeente van de zorgverzekeraar of de zorgaanbieder zou willen ontvangen en die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Wmo 2015.
4. De onderwerpen, genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet maken in ieder geval deel uit van het onderzoek en vormen de basis van het keukentafelgesprek als bedoeld in het eerste lid. Daarnaast wordt het persoonlijk plan betrokken bij het onderzoek.
5. Tijdens het keukentafelgesprek wordt aan de inwoner dan wel diens vertegenwoordiger medegedeeld welke mogelijkheden bestaan om te kiezen voor een persoonsgebonden budget en wat de gevolgen van die keuze zijn.
6. Indien de inwoner een PGB wenst, maakt een Bewustkeuzegesprek onderdeel uit van de procedure.

7. Het college wijst de inwoner dan wel zijn vertegenwoordiger op de mogelijkheid om een aanvraag als bedoeld in artikel 3.1 in te dienen
8. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college in overleg met de inwoner afzien van een keukentafelgesprek.

Artikel 2.6 Verslag

1. Het college stelt na het onderzoek een verslag op en verstrekt dat, binnen 10 werkdagen na het keukentafelgesprek en binnen de wettelijke termijn voor het uitvoeren van het onderzoek (zes weken na de melding), aan de inwoner.
2. Opmerkingen of aanvullingen van de inwoner op het verslag, als bedoeld in het eerste lid, kunnen aan het verslag worden toegevoegd.

Artikel 2.7 Advisering

1. Het college is bevoegd om, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van de inwoner en voor zover dit van belang kan zijn voor het onderzoek, degene door of namens wie een melding of aanvraag is ingediend of als sprake is van gebruikelijke hulp door de echtgenoot/echtgenote, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten:
 - a. op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen.
 - b. op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en/of onderzoeken.
2. Het college kan een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies vragen indien:
 - a. het een melding of aanvraag betreft van een persoon die niet eerder een voorziening heeft gehad c.q. met wie niet eerder een gesprek als bedoeld in artikel 2.5 is gevoerd.
 - b. het een melding of aanvraag betreft van een persoon die wel eerder een voorziening heeft gehad of een gesprek zoals bedoeld in artikel 2.5 heeft gevoerd, maar waarvan de medische omstandigheden zodanig zijn veranderd dat die gewijzigde omstandigheden de noodzaak van een voorziening of de soort van voorziening kunnen beïnvloeden.
 - c. het college dat overigens gewenst vindt.

Hoofdstuk 3: Aanvraag en beschikking

Artikel 3.1 Aanvraag

1. Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan pas worden gedaan nadat het onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen zes weken na de ontvangst van de melding.
2. Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan door of namens een inwoner schriftelijk bij het college worden ingediend door gebruik te maken van een door het college verstrekt aanvraagformulier.
3. Het college is bevoegd de beslistermijn als bedoeld in artikel 2.3.5, tweede lid, van de wet op te schorten in overeenstemming met artikel 4:15 Awb.
4. Na de aanvraag wordt, waar nodig, een aanbieder ingeschakeld om een ondersteuningsplan op te stellen. Na ontvangst van dit ondersteuningsplan beoordeelt het college dit plan en maakt de beschikking. Het plan wordt dan onderdeel van de beschikking.

Artikel 3.2 Toegang en besluit

1. Het college legt het besluit om wel of geen maatwerkvoorziening te verstrekken vast in een beschikking.
2. De inwoner moet het pgb binnen 3 maanden gebruiken voor het resultaat waarvoor het is verstrekt.

Artikel 3.3 Beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening, wordt aangegeven of deze als voorziening in natura of als persoonsgebonden budget wordt verstrekt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura vermeldt de beschikking in ieder geval:
 - a. welke maatwerkvoorziening verstrekt wordt en wat de omvang en het beoogde resultaat daarvan zijn;
 - b. hoe de voorziening wordt verstrekt;
 - c. de ingangsdatum en duur van de verstrekking;
 - d. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening; en
 - e. indien van toepassing: welke voorzieningen anders dan in het kader van de wet relevant zijn of kunnen zijn.
 - f. dat, waar nodig, het ondersteuningsplan onderdeel is van de beschikking
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget vermeldt de beschikking in ieder geval:
 - a. aan welk doel het persoonsgebonden budget kan worden besteed;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget;
 - c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe dit tot stand is gekomen;
 - d. de ingangsdatum en de duur van de verstrekking waarop het persoonsgebonden budget van toepassing is;
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget, en
 - f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening
 - g. de termijn van 3 maanden waarbinnen de inwoner het pgb moet besteden

Hoofdstuk 4: Beoordelen van de aanvraag

Artikel 4.1 Voorwaarden en weigeringsgronden maatwerkvoorziening

1. Het college verstrekt een maatwerkvoorziening indien er sprake is van een noodzaak tot compensatie en de inwoner niet of niet volledig in staat is tot zelfredzaamheid of participatie door gebruik te maken van:
 - a. eigen kracht en/of
 - b. gebruikelijke hulp en/of
 - c. mantelzorg en/of
 - d. hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of
 - e. algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of
 - f. algemene voorzieningen en/of
 - g. andere voorzieningen.
2. Het college verstrekt een maatwerkvoorziening in de vorm van opvang/beschermd wonen indien:
 - a. de inwoner problemen heeft bij het zich handhaven in de samenleving; of
 - b. de inwoner de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld; en
 - c. voor zover de inwoner deze problemen niet kan wegnemen/verminderen door gebruik te maken van:
 - i. eigen kracht en/of
 - ii. gebruikelijke hulp en/of
 - iii. mantelzorg en/of
 - iv. hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of
 - v. algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of
 - vi. algemene voorzieningen en/of
 - vii. andere voorzieningen.
3. Er bestaat slechts aanspraak op een maatwerkvoorziening voor zover:
 - a. de inwoner zijn hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland, tenzij:
 - i. het beschermd wonen; of
 - ii. opvang; of
 - iii. bezoekbaar maken betreft.
 - b. Voor ingezetenen van Nederland met een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning in de vorm van beschermd wonen of (maatschappelijke) opvang geldt dat zij zich melden, en de daarmee verband houdende aanvraag indienen, in de centrumgemeente Doetinchem. Het college draagt zo nodig zorg voor een zorgvuldige overdracht. Het college verstrekt de voorzieningen opvang en beschermd wonen conform het daartoe vastgesteld beleid van de centrumgemeente Doetinchem, de geldende verordening maatschappelijke ondersteuning en de daarop gebaseerde nadere regels en/of beleidsregels maatschappelijke ondersteuning van de centrumgemeente Doetinchem.
 - c. deze noodzakelijk is om de inwoner in aanvaardbare mate in staat te stellen tot zelfredzaamheid en participatie mede met het oog op het zo lang mogelijk op verantwoorde wijze in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;
 - d. dit de goedkoopst compenserende voorziening is;
 - e. deze in overwegende mate op de inwoner gericht is;
4. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:
 - a. voor zover met betrekking tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat;
 - b. indien de voorziening voor een persoon als inwoner algemeen gebruikelijk is;
 - c. indien het een voorziening betreft die de inwoner na de melding en vóór datum van besluit heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij:
 - i. het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend; of
 - ii. de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld;

- d. voor zover de aanvraag betrekking heeft op een voorziening die aan inwoner al eerder is verstrekt in het kader van enige wettelijke bepaling of regeling en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening nog niet verstreken is, tenzij:
 - i. de eerder vergoede of verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de inwoner zijn toe te rekenen; of
 - ii. inwoner geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten;
- e. indien de inwoner in redelijkheid van hem te vergen mogelijkheden heeft om zelf of met hulp van anderen voor een passende oplossing te zorgen voor de beperkingen in diens zelfredzaamheid en participatie;
- f. als deze voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de inwoner rekening had gehouden met de reeds bestaande beperkingen, niet verband houdende met de overgang naar een volgende levensfase.

Artikel 4.2 Voorwaarden en weigeringsgronden woonvoorzieningen

1. Een inwoner kan voor een woningaanpassing in aanmerking worden gebracht wanneer een voorziening voor verhuizing en herinrichting niet mogelijk is of niet de goedkoopst compenserende voorziening is.
2. Bij het verstrekken van een woningaanpassing:
 - a. mag niet al voorafgaand aan de beschikking een begin worden gemaakt met de uitvoering van de werkzaamheden waarop het pgb betrekking heeft, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming;
 - b. wordt door de eigenaar of huurder toegang verstrekt tot de woonruimte waar de woningaanpassing wordt aangebracht aan aangewezen personen;
 - c. wordt aan de aangewezen personen inzicht geboden in bescheiden en tekeningen, welke betrekking hebben op de woningaanpassing;
 - d. wordt aan de aangewezen personen gelegenheid geboden tot het controleren van de woningaanpassing;
 - e. verklaart de gerechtigde na de voltooiing van de werkzaamheden, maar uiterlijk binnen 6 maanden na het toekennen van het pgb aan het Voormekaar team dat de bedoelde werkzaamheden zijn voltooid conform het programma van eisen (PvE);
 - f. is de gereedmelding van de woningaanpassing tevens een verzoek om vaststelling en uitbetaling van het pgb;
 - g. gaat de gereedmelding van de woningaanpassing vergezeld van een verklaring dat bij het treffen van de voorziening is voldaan aan de voorwaarden waaronder deze is verleend, een akkoordverklaring en onder overlegging van alle rekeningen en betalingsbewijzen die betrekking hebben op de woningaanpassing.
3. Er kan een woonvoorziening getroffen worden voor het bezoekbaar maken van één woning indien de inwoner zijn hoofdverblijf heeft in een Wlz-instelling.
4. Geen woonvoorziening wordt verstrekt:
 - a. als er geen direct oorzakelijk verband is tussen de beperkingen van de inwoner en de bouwkundige of woontechnische staat van de woning, waaronder ook de toegankelijkheid van de woning;
 - b. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting.
 - c. als vraag is naar voorzieningen die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden;

- d. indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is;
- e. als de inwoner niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment beschikbare meest geschikte woning, tenzij tevoren schriftelijk toestemming is verleend door het college;
- f. als de noodzaak tot het treffen van een voorziening het gevolg is van achterstallig onderhoud aan de woning;
- g. als de voorziening slechts strekt ter renovatie of ter aanpassing aan de eisen van de tijd;
- h. als blijkt dat de ondervonden aantoonbare beperkingen bij het normale gebruik van de woning voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen.
- i. ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting.
- j. als de client zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen.

Artikel 4.3 Voorwaarden vervoersvoorzieningen

- 1. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving met een omvang van maximaal 2.000 kilometer op jaarbasis.
- 2. Een voorziening voor de aanpassing van de eigen auto kan worden verstrekt indien:
 - a. het een aanpassing betreft die specifiek is bedoeld voor personen met een beperking; en
 - b. de inwoner kan aantonen dat de aan te passen auto de investering nog waard is.

Artikel 4.4 Voorwaarden overige voorzieningen

- 1. Een inwoner kan in aanmerking komen voor een rolstoelvoorziening indien deze noodzakelijk is voor het dagelijks zittend gebruik.
- 2. Een inwoner kan in aanmerking komen voor een sportvoorziening indien:
 - a. het zonder de sportvoorziening niet mogelijk is om een sport te beoefenen; en
 - b. de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn dan de gebruikelijk kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor deze sport.

Artikel 4.5 Gebruikelijke hulp

- 1. De inwoner komt niet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening indien tot de leefeenheid van de inwoner één of meer personen behoren die naar oordeel van het college gebruikelijke hulp kunnen verlenen.
- 2. Onder gebruikelijke hulp wordt in ieder geval verstaan:
 - a. het overnemen van of het ondersteunen bij het uitvoeren van huishoudelijke taken;
 - b. het overnemen van of het ondersteunen bij het uitvoeren van de (financiële) administratie;
 - c. het bieden van ondersteuning bij activiteiten of bezigheden die volgens algemene maatstaven tot de levenssfeer van personen van de leefeenheid behoren.
- 3. Bij het oordeel van het college of gebruikelijke hulp kan worden geleverd, wordt in ieder geval rekening gehouden met:
 - a. de aard, de omvang en de duur van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner;
 - b. de aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de inwoner;
 - c. de leeftijd en ontwikkelingsfase van inwonende kinderen;

- d. de leerbaarheid van de inwoner en/of de personen van wie gebruikelijke hulp kan worden geleverd.

Hoofdstuk 5: Persoonsgebonden budget

Artikel 5.1 Voorwaarden en weigeringsgronden persoonsgebonden budget

1. In overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet verstrekt het college een persoonsgebonden budget als:
 - a. de inwoner in staat is om de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen zelf in te kopen;
 - b. de inwoner zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat hij een persoonsgebonden budget wenst;
 - c. de dienst, hulpmiddel, woningaanpassing en/of andere maatregel veilig, doeltreffend en inwonergericht worden verstrekt.
2. In overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet kan het college een verzoek om een persoonsgebonden budget geheel of gedeeltelijk weigeren voor zover:
 - a. het college eerder een beslissing heeft herzien of ingetrokken vanwege:
 - i. het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - ii. het niet voldoen aan de gestelde voorwaarden;
 - iii. het niet gebruiken van de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget dan wel voor een ander doel gebruiken.
 - b. de kosten van het persoonsgebonden budget hoger zijn dan de maatwerkvoorziening in natura.

Artikel 5.2 Verplichtingen

Aan het recht op een persoonsgebonden budget zijn de volgende verplichtingen verbonden:

- a) het persoonsgebonden budget mag niet worden besteed aan een voorziening die voor de inwoner algemeen gebruikelijk wordt geacht;
- b) uit het persoonsgebonden budget mogen in ieder geval geen administratieve bemiddelingsbureaus, andere tussenpersonen of belangbehartigers worden betaald;
- c) het persoonsgebonden budget wordt binnen drie maanden na toekenning aangewend voor de bekostiging van het resultaat waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden. Voor woningaanpassingen kan het college een langere termijn hanteren;
- d) de inwoner die is aangewezen op maatschappelijke ondersteuning besteedt het persoonsgebonden budget niet aan een persoon welke tot zijn leefeenheid behoort die feitelijk gebruikelijke hulp op zich moet nemen, maar daartoe niet in staat is wegens (dreigende) overbelasting.
- e) de inwoner aan wie een persoonsgebonden budget is toegekend voor de inkoop van diensten komt met de degene die de diensten levert een schriftelijke overeenkomst overeen, waarin ten minste afspraken zijn opgenomen over de kwaliteit en het resultaat van de maatschappelijke ondersteuning en de wijze van declareren. De inwoner maakt daarbij gebruik van de overeenkomsten die de Sociale Verzekeringsbank ter beschikking stelt.
- f) het college kan andere eisen stellen aan de in de in onderdeel e bedoelde overeenkomst, indien het persoonsgebonden budget wordt besteed aan een persoon uit het sociale netwerk van de inwoner of aan een persoon die niet als beroepskracht wordt aangemerkt.
- g) het college kan een programma van eisen vaststellen waarin in ieder geval eisen opgenomen kunnen worden waaraan een hulpmiddel, vervoersvoorziening of woningaanpassing moet voldoen.
- h) het beheer van het persoonsgebonden budget mag niet worden gedaan door dezelfde persoon die met het persoonsgebonden budget wordt ingekocht voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 5.3 Onderscheid formele en informele ondersteuning

1. Bij het vaststellen van de hoogte van het pgb, wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele ondersteuning.
2. Van formele ondersteuning is sprake als de ondersteuning verleend wordt door onderstaande personen, met uitzondering van bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad van de cliënt:
 - a. personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staat in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken, of;
 - b. personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel. Daarnaast moeten ze ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken.
3. Informele ondersteuning is:
 - a. Ondersteuning die geboden wordt door personen, al dan niet uit het sociaal netwerk, die niet voldoen aan de criteria als genoemd in lid 2;
 - b. Ondersteuning die wordt geboden door personen die voldoen aan de criteria als genoemd in lid 2, maar bloed- of aanverwanten in de 1^e of 2^e graad zijn van cliënt.

Artikel 5.4 Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget

1. De hoogte van het persoonsgebonden budget voor een zaak wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de situatie van de inwoner goedkoopst compenserende voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf en het onderhoud daarvan.
2. Het college kan de hoogte van het persoonsgebonden budget als bedoeld in het eerste lid vaststellen op basis van een offerte.
3. Bij de vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget voor dienstverlening wordt onderscheid gemaakt tussen:
 - a) formele ondersteuning
 - b) informele ondersteuning
4. De hoogte van het pgb voor formele ondersteuning is gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura (berekend met behulp van het tariefmodel sociaal domein Achterhoek), waarbij het tarief met 15% voor overhead naar beneden is bijgesteld, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.
5. De hoogte van het pgb voor informele ondersteuning voor begeleiding en logeren is bij het bestaan van een dienstbetrekking gelijk aan het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, vakantie-uren en sociale lasten, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 22 jaar of ouder met een 36-urige werkweek.
4. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder b bedraagt voor huishoudelijke hulp minimaal het wettelijk minimum loon.
5. Het persoonsgebonden budget is toereikend om maatschappelijke ondersteuning in te kunnen kopen welke voldoet aan de kwaliteitseisen als bedoeld in de wet en is in redelijkheid geschikt voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt toegekend.
6. Het college kan in het Financieel Besluit nadere regels stellen over de hoogte van het persoonsgebonden budget.

Hoofdstuk 6: Bijdrage in de kosten

Artikel 6.1 Maatwerkvoorzieningen of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

1. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel een persoonsgebonden budget, zolang de inwoner gebruik maakt van de maatwerkvoorziening in natura of gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt.
2. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een bij verordening aangewezen algemene voorziening zolang de inwoner van deze voorziening gebruik maakt.
3. De bij verordening aangewezen algemene voorziening is de Mantelzorgregeling.
4. De bijdrage voor maatwerkvoorzieningen of pgb en voor bij verordening aangewezen algemene voorzieningen bedraagt € 19,00 per maand.
5. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid van de wet geldt voor de maatwerkvoorziening collectief vervoer het volgende: de hoogte van de bijdrage voor de maatwerkvoorziening collectief vervoer is een jaarlijkse bijdrage, plus per rit een opstaptarief, plus het kilometertarief vermenigvuldigd met het aantal gereisde kilometers zoals benoemd in het financieel besluit. Het in de regio geldende opstaptarief + het kilometertarief worden betaald aan Zoov (op Maat), de jaarlijkse bijdrage wordt geïnd door de gemeente Berkelland.
6. De kostprijs van een:
 - a. Maatwerkvoorziening of bij verordening aangewezen algemene voorziening wordt bepaald door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder.
 - b. Maatwerkvoorziening in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling van de voorziening (bruikleen, huur of eigendom). De kostprijs is inclusief de kosten van beheer en onderhoud.
 - c. Maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb is gelijk aan de hoogte van de kosten voor die voorziening in natura.
7. De bijdragen in de kosten voor de maatwerkvoorziening dan wel een pgb voor opvang worden door het Centraal Administratie Kantoor vastgesteld en geïnd
8. Indien een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget wordt verstrekt ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige inwoner, is de bijdrage verschuldigd door:
 - a. de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen; en
 - b. degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een inwoner.
9. Voor de volgende voorzieningen wordt geen eigen bijdrage in rekening gebracht;
 - Rolstoelen
 - Sportvoorzieningen
 - Ondersteuning bij verhuizing en (her) inrichting

Hoofdstuk 7 Toezicht en handhaving

Artikel 7.1 Bestrijding oneigenlijk gebruik, misbruik en niet-gebruik van een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget

1. Het college informeert inwoner en of hun vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
2. Het college zorgt voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wet, waaronder de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van deze wet.
3. De gemeenteraad stelt een handhavingsbeleidskader vast, waarin beleidsuitgangspunten en -prioriteiten worden aangegeven.
4. Het college stelt ter nadere uitvoering van de handhaving een handhavingsuitvoeringsplan vast met inachtneming van het gestelde in het handhavingsbeleidskader.
5. Dit handhavingsuitvoeringsplan omvat in elk geval de wijze van preventie en bestrijding van fraude, oneigenlijk gebruik en misbruik en niet-gebruik van de wet alsmede welke handhavingsinstrumenten daartoe worden ingezet en de wijze waarop deze worden toegepast.
6. Het college rapporteert periodiek aan de gemeenteraad over de uitvoering, de resultaten en de effecten op het gebied van handhaving in relatie tot de beleidsuitgangspunten en -prioriteiten zoals vastgelegd in het handhavingsbeleidskader.

Artikel 7.2 Beëindiging

Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een toegekende aanspraak op een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget geheel of gedeeltelijk beëindigen, indien:

- a. niet wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld bij of krachtens de wet of de verordening;
- b. de inwoner zich niet houdt aan de verplichtingen verbonden aan het gebruik van de maatwerkvoorziening;
- c. de inwoner is overleden waarbij het persoonsgebonden budget in principe eindigt twee weken na de dag van overlijden.
- d. indien de inwoner vanwege een verhuizing geen hoofdverblijf meer heeft in de gemeente Berkelland.

Artikel 7.3 Herziening of intrekking

1. Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een inwoner aan het college desgevraagd of onverwijld, in ieder geval binnen drie werkdagen, uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot een heroverweging van de beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.
2. In overeenstemming met artikel 2.3.10 van de wet, kan het college een besluit intrekken of herzien wanneer het vaststelt dat:
 - a. de inwoner onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid.
 - b. de inwoner niet langer op de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget is aangewezen.
 - c. de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget niet meer toereikend is te achten.
 - d. de inwoner niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden. de inwoner de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.

Artikel 7.4 Terugvordering

Het college kan van de inwoner en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb als het college een beslissing heeft ingetrokken omdat:

- a) de inwoner onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid; en
- b) de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de inwoner opzettelijk heeft plaatsgevonden.

Artikel 7.5 Verrekening

Het college kan een terug te vorderen bedrag verrekenen met nog uit te keren (periodieke) betalingen op grond van de wet.

Hoofdstuk 8 Overige bepalingen

Artikel 8.1 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Het college draagt jaarlijks zorg voor een blijk van waardering voor mantelzorgers door middel van een mantelzorgwaardering en een mantelzorgverwendag.

Artikel 8.2 Klachtenregeling en medezeggenschap

1. Aanbieders dienen te beschikken over een regeling voor de afhandeling van klachten van inwoner en ten aanzien van alle maatwerkvoorzieningen.
2. Aanbieders dienen te beschikken over een regeling voor de medezeggenschap van inwoner en over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van alle voorzieningen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de onder lid 1 en 2 genoemde eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks inwonertevredenheidsonderzoek.

Artikel 8.3 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, waaronder voldoende deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
 - a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de inwoner;
 - b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg;
 - c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard.
2. Het college kan nadere regels stellen over verdere eisen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks inwonertevredenheidsonderzoek en het zo nodig in overleg met de inwoner ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 8.4 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met:
 - a. de kosten van de beroepskracht, waaronder de loonkosten en overige kosten voortvloeiend uit de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst, de kosten van wettelijke verplichtingen ter zake van de arbeid en de overige kosten van wettelijke verplichtingen verbonden aan het leveren van een dienst;
 - b. redelijke overheadkosten; en
 - c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg; en
 - d. reis en opleidingskosten; en
 - e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst; en
 - f. overige kosten als gevolg van gemeentelijke verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.
2. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen, in ieder geval rekening met:
 - a. de marktprijs van de voorziening, en
 - b. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals:
 - i. aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening;
 - ii. instructie over het gebruik van de voorziening;
 - iii. onderhoud van de voorziening, en
 - iv. verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden.

Artikel 8.5 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de levering van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 8.6 Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college betreft ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval inwoner en of hun vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt ingezetenen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
4. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Hoofdstuk 9: Slotbepalingen

Artikel 9.1 Hardheidsclausule en nadere regels

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de inwoner afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.
3. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening.

Artikel 9.2 Indexering

Het college kan jaarlijks de in het kader van deze verordening en het op deze verordening berustende Besluit geldende bedragen verhogen of verlagen.

Artikel 9.3 Overgangsrecht

1. Een inwoner houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017 en waarop nog niet is beslist worden afgehandeld krachtens de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.
2. Beslissen op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017, geschiedt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017 die ten aanzien van de betreffende zaak zijn rechtskracht behouden.
3. Van het in het eerste en tweede lid gestelde kan ten gunste van de inwoner worden afgeweken.

Artikel 9.4. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 juni 2020.
2. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017 wordt ingetrokken.
3. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 26 mei 2020

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting op de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

In zijn algemeenheid geldt dat daar waar in deze verordening 'hij' (of 'zijn') staat ook 'zij' (of 'haar') gelezen kan worden.

HOOFDSTUK 1: Begrippen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Ad. b. algemeen gebruikelijke voorziening

Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de inwoner, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564).

Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de inwoner (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de inwoner ziet op het beantwoorden van de vraag of de inwoner over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad.

Een algemeen gebruikelijke voorziening:

- Is niet specifiek bedoeld voor personen met een beperking;
- daadwerkelijk beschikbaar;
- levert een passende bijdrage aan het realiseren van zelfredzaamheid of participatie en;
- kan financieel worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

Ad. c Bewustkeuzegesprek

Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner zal moeten aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. De consulente adviseert de inwoner op basis van het gesprek wel/niet een persoonsgebonden budget te beheren.

Ad. d bijdrage in de kosten

De gemeente kan in de verordening (artikel 2.1.4 lid 1, lid 2, lid 3, lid 4 en lid 6, artikel 2.1.4a lid 1, lid 2, lid 3, lid 5 en lid 6 artikel 2.1.5 lid 1, artikel 2.1.7 en artikel 2.3.6 lid 4 van de wet):

- bepalen dat een cliënt een bijdrage in de kosten verschuldigd is voor het gebruik van een algemene voorziening, uitgezonderd cliëntondersteuning, een maatwerkvoorzieningen dan wel een persoonsgebonden budget;
- de hoogte van de bijdrage voor het gebruik van een algemene voorziening vaststellen. Hierbij kan de hoogte van de bijdrage per soort voorziening verschillen of kan een korting worden bepaald per in de verordening omschreven categorie van cliënten;
- algemene voorzieningen aanwijzen, waaronder in ieder geval die voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener, waarvoor het abonnementstarief geldt;

- bepalen op welke wijze de kostprijs wordt berekend voor algemene voorzieningen waarvoor een andere bijdrage dan het abonnementstarief geldt en voor een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget voor een hulpmiddel, een woningaanpassing of een bij algemene maatregel van bestuur omschreven maatwerkvoorziening. De bijdrage gaat de kostprijs van de voorziening niet te boven;
- bepalen dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget verschuldigd is zolang de cliënt van de voorziening gebruik maakt onderscheidenlijk gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verleend;
- de hoogte van de bijdrage vaststellen van een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget;
- bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie, en vaststellen welke de toepasselijke grenzen zijn met betrekking tot de financiële draagkracht;
- bepalen onder welke voorwaarden betreffende het tarief de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de ondersteuning kan inkopen van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.

Ad. e. Hoofdverblijf

In de MvT staat dat 'om een maatwerkvoorziening te krijgen, moeten de ingezetene zich wenden tot het college van de gemeente waarin zij wonen' (TK 2013-2014 33 841, nr. 3, p. 126). De term 'wonen' is niet verder uitgelegd. In de MvT staat echter ook dat 'de regering hecht eraan te benadrukken dat de gemeente waar de betrokkene zich inschrijft in het Brp, op basis van dit wetsvoorstel gehouden is eventueel noodzakelijke maatschappelijke ondersteuning te verlenen' (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, p. 43).

Naar vaste rechtspraak van de CRvB vormen de Brp-gegevens bij de bepaling van de woonplaats echter slechts een belangrijke aanwijzing, maar ze zijn niet doorslaggevend. De vraag in welke gemeente de belanghebbende woonplaats heeft, dient beantwoord te worden aan de hand van concrete feiten en omstandigheden (CRvB 22-09-2010, nr. 09/1743 WMO en CRvB 11-12-2013, nr. 11/46 WMO). Het gaat dan om de vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft.

Ad. f. Hulpvraag

De hulpvraag is de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 1 van de wet. Als iemand die behoefte heeft aan maatschappelijke ondersteuning zich tot het college wendt, is het van belang dat allereerst wordt onderzocht wat de hulpvraag van betrokkene is. Wanneer de betrokkene zich voor het eerst meldt, is in veel gevallen niet op voorhand duidelijk of en in welke vorm het college in actie moet komen. Een zorgvuldig onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2 lid 4 van de wet is noodzakelijk.

Ad. g. ingezetene

De inwoner kan als hij ingezetene is van een gemeente in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening gericht op zelfredzaamheid en participatie (artikel 1.2.1 Wmo). Om voor een maatwerkvoorziening gericht op beschermd wonen en opvang in aanmerking te komen moet de inwoner in ieder geval ingezetene van Nederland zijn, maar niet per se van de gemeente. Uit de Memorie van Toelichting volgt dat een ingezetene zich, voor een maatwerkvoorziening, moet wenden tot het college van de gemeente waar hij woont. De term 'wonen' is niet verder uitgelegd. Uit de jurisprudentie bij de Wmo 2007 (CRvB 22-09-2010, nr. 09/1743 WMO) volgt dat het gaat om de feitelijke verblijfplaats, waarbij een inschrijving in het Brp belangrijk is maar niet doorslaggevend.

Ad. i. leefeenheid

Met deze begripsbepaling wordt beoogd aan te geven dat alleen van de personen die duurzaam gezamenlijk een huishouden voeren met de inwoner gebruikelijke hulp kan worden geleverd. Of er sprake is van een commerciële relatie moet blijken uit een huur- of kostgangersovereenkomst

Ad. k. melding

Eenieder kan zich melden bij de gemeente met een hulpvraag. Door het melden maakt de inwoner de hulpvraag aan het college kenbaar. In vervolg op deze melding zal het college in samenspraak met de inwoner zo spoedig mogelijk een onderzoek (laten) instellen. Indien een ingezetene alleen informeert naar bijvoorbeeld de beschikbaarheid van een algemene voorziening of kenbaar maakt gebruik te willen maken van een algemene voorziening, is er geen aanleiding om een onderzoek in te stellen.

Ad. l. ondersteuningsplan

In het ondersteuningsplan worden de afspraken opgenomen die tussen de aanbieder en de cliënt worden gemaakt over de in te zetten ondersteuning en het resultaat daarvan. Het ondersteuningsplan is integraal onderdeel van de beschikking.

Ad. n. persoonlijk plan

In het plan kan de inwoner – al dan niet tezamen met zijn persoonlijke netwerk - de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 lid 2 onderdelen a tot en met e van de wet, en de maatschappelijke ondersteuning die door hem wordt gewenst, beschrijven. De omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 lid 4 onderdelen a tot en met g Wmo, worden onderzocht door het college. Doordat de inwoner hieromtrent voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de inwoner zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Door de inwoner een persoonlijk plan te laten opstellen, wordt de eigen regie en de betrokkenheid van het sociale netwerk van inwoner in de Wmo versterkt.

Ad. p. Verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving

Berkelland hanteert de bovengrens 20 kilometer, waarbij voorzieningen zoals het ziekenhuis dat buiten de 20 kilometer ligt, als een puntbestemming toch net bereikbaar is. Een puntbestemming wordt op individueel niveau vastgesteld met een maximum van twee puntbestemmingen per inwoner. Andere bovenregionale bestemmingen vallen buiten de reikwijdte van de Wmo; hiervoor is Valys aangewezen.

Het aantal definities van artikel 1.1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- *aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;*
- *begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de inwoner opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;*
- *inwoner: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;*
- *cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;*
- *gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;*
- *maatschappelijke ondersteuning:*

1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,

2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psycho-sociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,

3°. bieden van beschermd wonen en opvang;

- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;

- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;

- persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een inwoner van derden heeft betrokken;

- sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de inwoner een sociale relatie onderhoudt;

- vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een inwoner vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;

- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;

- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid): een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen, en 'beschikking' (artikel 1:2).

HOOFDSTUK 2: Procedureregels

Artikel 2.1 Melding hulpvraag

De inwoner doet een melding van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, de hulpvraag. De melding kan schriftelijk, elektronisch of telefonisch bij de Voormekaar lijn worden gedaan. Ook kan de melding persoonlijk worden gedaan bij een lid van het Voormekaar team.

In het eerste lid van artikel 2.1 is nog eens benadrukt dat de melding het middel is van een inwoner om zijn hulpvraag bij het college neer te leggen en dat deze vormvrij is. De melding kan door of namens de inwoner worden gedaan, wat betekent dat ook iemand uit de omgeving van de inwoner als vertegenwoordiger kan optreden.

In het tweede lid is voor de volledigheid nog vermeld dat het college de ontvangst bevestigt, ofschoon dit ook blijkt uit artikel 2.3.2 lid 1 van de wet. De gemeente streeft er naar om binnen drie werkdagen na ontvangst van de melding de inwoner terug te bellen voor het bevestigen van de ontvangst en het maken van een afspraak. Uit de Memorie van Toelichting blijkt bovendien dat het college het tijdstip van de melding moet registreren. Uit wet noch toelichting blijkt dat de bevestiging van de ontvangst van de melding schriftelijk moet.

Artikel 2.2 Cliëntondersteuning

De verplichtingen die in dit artikel genoemd worden, zijn ook neergelegd in de artikelen 2.2.4, lid 1 onderdeel a en 2.3.2 lid 3 van de wet. Met name het wijzen op de beschikbare cliëntondersteuning zal een specifieke plek gaan innemen in de procedure na de melding. Cliëntondersteuning is gedefinieerd in artikel 1.1.1 van de wet. De inwonerondersteuning moet gratis en onafhankelijk zijn en er kan dan ook geen bijdrage in de kosten voor worden gevraagd.

Inwoners die niet in staat zijn om voor hun eigen belangen op te komen tijdens het keukentafelgesprek, kunnen zich laten vertegenwoordigen. In de wet staat dat gemeenten gratis cliëntondersteuning moeten kunnen bieden voor inwoners tijdens het keukentafelgesprek. In de praktijk zit er in eerste instantie vaak een vertrouwenspersoon van de inwoner aan tafel tijdens het gesprek in de vorm van familie, vrienden of bureu. Voor inwoners die dit niet hebben is er cliëntondersteuning. Voor onafhankelijke cliëntondersteuning kunnen inwoners zich melden bij MEE Oost Gelderland. Het Voormekaar team kan ook ondersteuning bieden, maar is formeel gezien niet onafhankelijk.

Artikel 2.3 Persoonlijk plan

De verplichtingen voor het college die hier genoemd worden, zijn ook opgenomen in artikel 2.3.2 van de wet. Omdat het een specifieke plaats inneemt in de volgorde van de procedure, is het hier op de plaats in de procedure nogmaals ingevoegd. Doordat de inwoner voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de inwoner zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Hiermee komt de regie bij de inwoner te liggen.

Artikel 2.4 Informatie en identificatie

Ook voor deze bepaling geldt dat de verplichtingen al voortvloeien uit de wet, concreet de artikelen 2.3.2 lid 7 en 2.3.4 lid 1. Analooq aan artikel 4:2 Awb, dat voor de aanvraagfase van een besluit regelt dat de aanvrager de nodige gegevens moet verstrekken, is met lid 1 van artikel 2.4 geregeld dat de inwoner daartoe ook in de voorafgaande onderzoeksfase gehouden is. In de Memorie van Toelichting op artikel 2.3.4. lid 1 Wmo is beschreven welke documenten onder artikel 1 Wet op de identificatieplicht vallen, zoals bedoeld in lid 2 van artikel 2.4. Memorie van Toelichting, artikel 2.3.4. lid 1 Wmo.

Om de identiteit vast te stellen van degene die zich bij het college meldt met een hulpvraag, vraagt het college de betrokkene zich te legitimeren met een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in de Wet op de identificatieplicht. Het kan gaan om een reisdocument als bedoeld in de Paspoortwet; dat zijn het nationaal paspoort, een diplomatiek paspoort, een dienstpaspoot, een reisdocument voor vluchtelingen, een reisdocument voor vreemdelingen en andere reisdocumenten door de Minister van Veiligheid en Justitie vast te stellen, en een reisdocument van het Europese deel van Nederland, te weten een Nederlandse identiteitskaart. Naast de genoemde documenten uit de Paspoortwet, kan een vreemdeling zich legitimeren met een document waarover hij op grond van de Vreemdelingenwet 2000 beschikt ter vaststelling van zijn identiteit, nationaliteit en verblijfsrechtelijke positie. Tot slot biedt een geldig nationaal, diplomatiek of dienstpaspoot dat is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat van de Europese Gemeenschappen of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, de mogelijkheid tot legitimatie van een betrokkene, voor zover hij de nationaliteit van die andere lidstaat bezit.

Artikel 2.5 Onderzoek

Het onderzoek vormt de kern van de procedure. De wet beschrijft in artikel 2.3.2 lid 4 de zaken die tijdens het onderzoek aan bod moeten komen. Het gesprek wordt in de wet niet expliciet genoemd, maar impliciet wordt er vanuit gegaan dat persoonlijk contact tussen gemeente en inwoner plaatsvindt. In artikel 2.5 wordt benadrukt dat een gesprek deel uitmaakt van het onderzoek en dat het past in het stelsel van deze Wmo dat daar de omgeving van de inwoner zoveel mogelijk bij betrokken wordt.

Het college onderzoekt:

- de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de inwoner;
- de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;

- de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
- de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de inwoner;
- de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
- de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid, zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
- welke bijdragen in de kosten de inwoner met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4, verschuldigd zal zijn.

Lid 3

Tijdens het onderzoek zal de gemeente er goed aan doen betrokkene – mede met het oog op de rechten die de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) hem geeft – te wijzen op de consequentie dat voor het onderzoek en de behandeling van zijn aanvraag, maar ook voor de verlening van de toe te wijzen ondersteuning en de eventuele oplegging van eigen bijdragen persoonsgegevens over hem moeten worden verwerkt. Als dat zorgvuldig gebeurt, wordt bewerkstelligd dat betrokkene zich ervan bewust is dat zijn persoonsgegevens worden verwerkt en dat het van belang is dat deze juist zijn. Daardoor is betrokkene ook in staat om eventueel aan te geven dat hij niet instemt met de verwerking van bepaalde gegevens.

Overwegingen van proportionaliteit hebben ertoe geleid dat het college een burger direct bij melding van een ondersteuningsbehoefte wijst op de integrale werkwijze, hem verzoekt de nodige persoonsgegevens te verstrekken en hem ook toestemming vraagt voor de verwerking en verstrekking van de persoonsgegevens waarover de gemeente uit andere hoofde beschikt (persoonsgegevens die het college heeft verkregen ten behoeve van de uitvoering van de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) of die de gemeente van de zorgverzekeraar of de zorgaanbieder zou willen ontvangen en die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Wmo 2015. E.e.a. overeenkomstig artikel 5.1.1. van de wet. Op deze wijze is gewaarborgd dat het college, waar relevant, voor de uitvoering van deze wet over de vereiste gegevens kan beschikken. Door de Wmo 2015 ontstaat een wettelijke basis voor de uitvoering van taken in het kader van de maatschappelijke ondersteuning en de verwerking van persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens. Daarmee is de beperking van de persoonlijke levenssfeer in overeenstemming met de Grondwet bij de wet voorzien.

Geen toestemming

Weigering van ondubbelzinnige toestemming brengt met zich dat de gemeente minder goed in staat zal zijn te komen tot een integraal aanbod; het ontbreken van de gegevens staat het toekennen van een maatwerkvoorziening niet per definitie in de weg. Het spreekt vanzelf dat het gevolg van het weigeren van toestemming kan zijn dat de maatwerkvoorziening niet of minder goed zal zijn afgestemd op andere voorzieningen die hij ontvangt. Betrokkenen zullen het college in dat geval dan ook niet daarop kunnen aanspreken.

Lid 6

Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan

voldoende bewust zijn. De inwoner zal moeten aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. De consultant adviseert de inwoner op basis van het gesprek wel/niet een persoonsgebonden budget te beheren.

Artikel 2.6 Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet opgenomen.

Het eerste lid borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. In de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de inwoner een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de inwoner. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de inwoner van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de inwoner overeengekomen plan (arrangement) voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de inwoner dit plan ondertekenen. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag.

Als de inwoner aangeeft geen prijs te stellen op het ontvangen van de weergave van het onderzoeksresultaat en/of het verslag kan verzending daarvan achterwege blijven. In het kader van de zorgvuldigheid dient het college hier niet te snel vanuit te gaan. De inwoner zal ondubbelzinnig en schriftelijk moeten verklaren geen prijs te stellen op het ontvangen van de genoemde bescheiden.

De wet bepaalt in artikel 2.3.2. dat het college uiterlijk binnen zes weken na de melding een onderzoek dient uit te voeren. Het college streeft er naar het onderzoek voortvarend af te handelen en daar waar mogelijk binnen 10 werkdagen het schriftelijk verslag aan de inwoner te verstrekken

Artikel 2.7. Advisering

Het college kan extern advies inwinnen indien dat voor de beoordeling van een aanvraag nodig is.

Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de inwoner en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De inwoner is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet. Bij uitnodigingen in het kader van het onderzoek zal het college dit doen rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van de inwoner. Dit is overeenkomstig de huidige praktijk.

HOOFDSTUK 3: Aanvraag en beschikking

Artikel 3.1 Aanvraag

In het kader van de volgorde van de procedure herhaalt artikel 3.1 in lid 1 de wet: de aanvraag kan pas worden ingediend na het onderzoek of na het verstrijken van de zes

wekentermijn. Artikel 2.3.5, lid 1 van de wet maakt duidelijk dat de aanvraag ziet op een maatwerkvoorziening. Andere oplossingen die tot tevredenheid kunnen bijdragen aan zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie kunnen zonder aanvraag en dus zonder beschikking worden ingezet.

Met dit artikel wordt ook uitgewerkt de verplichting, neergelegd in artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a van de wet, waarin is bepaald dat de gemeenteraad bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een inwoner voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt.

Waar nodig en na beoordeling door het College wordt het ondersteuningsplan van de aanbieder onderdeel van de beschikking.

Artikel 3.2 Toegang en besluit

Lid 1 en 2

Het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Een maatwerkvoorziening wordt altijd toegekend (of afgewezen) op basis van een beschikking. Deze beschikking is gebaseerd op het onderzoek dat na de melding heeft plaatsgevonden, de door de cliënt ingediende aanvraag en de van toepassing zijnde criteria voor de maatwerkvoorziening.

Lid 2

Deze bepaling regelt dat van een inwoner wordt verwacht dat hij/zij binnen 3 maanden de indicatie 'verzilverd' door het pgb te besteden. Dit om te voorkomen dat een indicatie verouderd en de situatie op termijn dusdanig gewijzigd is, dat eigenlijk een nieuwe beoordeling nodig is. Voldoet de cliënt niet aan deze voorwaarde, dan kan dit aanleiding zijn om de maatwerkvoorziening in te trekken. De cliënt voldoet dan niet aan de voorwaarden verbonden aan de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb (artikel 2.3.10 van de wet).

Artikel 3.3 Beschikking

De inwoner moet op basis van de beschikking die hij ontvangt de informatie krijgen die nodig is om zijn rechtspositie te bepalen en te begrijpen. Hiervoor is nodig dat de beschikking de inwoner goed en volledig informeert. In dit artikel zijn de essentialia opgenomen die in ieder geval in de beschikking moeten worden opgenomen.

HOOFDSTUK 4: Beoordelen van de aanvraag

Artikel 4.1. Criteria voor maatwerkvoorziening

In dit artikel is in lid 1 en 2 het algemene afwegingskader dat in de Wmo 2015 centraal staat nogmaals uiteengezet. De nadruk ligt, nog meer dan onder de Wmo 2007, op de eigen kracht en hulp van anderen. De maatwerkvoorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning.

In artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel a van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een inwoner voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, blz. 134) wordt aangegeven dat het bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening op maatwerk aankomt. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerkvoorzieningen zullen worden verstrekt. De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt.

In lid 3 van dit artikel zijn een aantal voorwaarden opgenomen.

Ad. a

De inwoner moet zijn hoofdverblijf in de gemeente Berkelland hebben. In de MvT staat dat 'om een maatwerkvoorziening te krijgen, moeten de ingezetene zich wenden tot het college van de gemeente waarin zij wonen' ([TK 2013-2014 33 841, nr. 3, p. 126](#)). Als een inwoner zijn hoofdverblijf niet in de gemeente Berkelland heeft, heeft de gemeente Berkelland in beginsel geen compensatieplicht. Uitzonderingen hierop zijn het bezoeken maken van de woning (zie artikel 4.2 lid 3) en beschermd wonen en opvang (zie artikel 4.1 lid 1 onderdeel b).

Ad. b.

Onder maatschappelijke ondersteuning valt ook het bieden van Beschermd Wonen en Opvang. Voor de gemeente Berkelland treedt de gemeente Doetinchem op als 'centrumgemeente' voor Beschermd Wonen en Opvang. Middels een mandaatbesluit heeft de gemeente Doetinchem de bevoegdheid om de meldingen en bijbehorende aanvragen om Beschermd Wonen en Opvang namens de gemeente Berkelland af te handelen.

Ad. c

Hierin is bepaald dat de maatwerkvoorziening de inwoner in staat moet stellen tot zelfredzaamheid en participatie. Het begrip 'zelfredzaamheid' bevat twee elementen: het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden. Het begrip wordt gebruikt om te bepalen in hoeverre iemand zelfredzaam is. Voor de zelfredzaamheid van mensen zijn de volgende algemene dagelijkse levensverrichtingen van belang: in en uit bed komen, aan- en uitkleden, bewegen, lopen, gaan zitten en weer opstaan, lichamelijke hygiëne, toiletbezoek, eten/drinken, medicijnen innemen, ontspanning, sociaal contact. Ondersteuning met het oog op het voeren van een gestructureerd huishouden omvat bijvoorbeeld hulp bij contacten met officiële instanties, hulp bij het aanbrengen van structuur in het huishouden, hulp bij het leren om zelfstandig te wonen, hulp bij het omgaan met onverwachte gebeurtenissen die de dagelijkse structuur doorbreken of hulp bij het omgaan met geld. Bij 'participatie' gaat het om het deelnemen aan het maatschappelijke verkeer, dit wil zeggen dat iemand, ondanks zijn lichamelijke of geestelijke beperkingen, op gelijke voet met anderen in redelijke mate mensen kan ontmoeten, contacten kan onderhouden,

boodschappen kan doen en aan maatschappelijke activiteiten kan deelnemen. Daarvoor is het ook een vereiste dat de inwoner zich kan verplaatsen.

In welke mate iemand zelfredzaam moet kunnen zijn en kan participeren is niet in de wet bepaald omdat het, vanzelfsprekend, mede afhankelijk is van de individuele situatie van de inwoner. Wel bepaalt de wet dat de maatwerkvoorziening daar een passende bijdrage aan dient te leveren. Wat passend is, is strikt genomen een open norm. De verplichting om een maatwerkvoorziening te verstrekken, gaat echter niet zo ver dat de aanvrager in exact dezelfde of wellicht zelfs betere positie wordt gebracht dan waarin hij verkeerde voor hij de ondersteuning nodig had. De gevraagde ondersteuning dient in een redelijke verhouding te staan tot wat de situatie van de aanvrager was voor hij ondersteuning nodig had. In het artikel is daarom toegevoegd dat het in het algemeen om een aanvaardbaar niveau dient te gaan. Een voorbeeld daarvan is dat onder deelname aan het maatschappelijk verkeer in ieder geval 1500-2000 kilometer zich kunnen verplaatsen wordt verstaan. Dit geldt vanzelfsprekend alleen als de inwoner zijn participatieprobleem niet 'zelf of met hulp van anderen' kan oplossen. Tevens is opgenomen dat de maatwerkvoorziening wordt verleend mede met het oog op het zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Dit kan alleen van het college worden gevergd als dat ook op een verantwoorde wijze kan. Deze toevoeging heeft te maken met de mogelijke aanspraak die een inwoner kan hebben op toegang tot de Wet langdurige zorg (zie artikel 2.3.5, zesde lid, van de wet).

Ad. d

In dit onderdeel is bepaald dat het college kan volstaan met de goedkoopst compenserende voorziening. Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel compenserend als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip compenserend bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer compenserend maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening, mits de belanghebbende bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen.

Ad. e

Omdat een maatwerkvoorziening maatwerk is, spreekt het voor zich dat deze ook in overwegende mate op de individuele inwoner gericht is.

In lid 4 van zijn de algemene weigeringsgronden opgenomen. In rechtbankjurisprudentie is inmiddels herhaaldelijk bepaald dat afwijzingsgronden, wil er een beroep op kunnen worden gedaan, een grondslag in de verordening moeten hebben. Zie bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland 8-11-2013, nr. ZUT 12/1823. Ook in het kader van rechtszekerheid is hier iets voor te zeggen: bij het ontbreken van afwijzingsgronden of het hanteren van zeer ruime afwijzingsgronden is het voor de inwoner niet mogelijk om zijn rechtspositie te bepalen of te voorzien. Bovendien is met dit artikel invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.1.3, tweede lid onder a van de wet, omdat is aangegeven op grond van welke criteria iemand voor een maatwerkvoorziening in aanmerking kan komen.

Ad. a

De wet kent niet een bepaling zoals die wel was opgenomen in artikel 2 van de Wmo 2007. Het is echter wel van belang om een duidelijke afbakening te hebben met andere wetten. Vandaar dat deze bepaling in de verordening is opgenomen. Voor zover er met betrekking

tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat, wordt er geen maatwerkvoorziening toegekend. Uit de jurisprudentie tot stand gekomen ten tijde van de Wmo 2007 volgt dat de inwoner aanspraak moet hebben op de voorziening, om te kunnen spreken van een voorliggende voorziening (CRvB 09-11-2011, nr. 11/3583 WMO en CRvB 28-09-2011, nr. 10/2587 WMO). Dat wil niet zeggen dat inwoner de voorziening daadwerkelijk moet hebben, maar dat hij daarop aanspraak heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening indien de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen (CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO) of indien vaststaat dat inwoner daarvoor niet in aanmerking komt (CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO). Indien de voorziening op grond van een andere specifieke wettelijke regeling slechts gedeeltelijk voor vergoeding in aanmerking komt, is er sprake van een voorliggende voorziening (CRvB 22-05-2013, nr. 10/6782 WMO). De inwoner kan dan niet voor het overige gedeelte van de kosten een beroep doen op de Wmo.

Ad. b

- Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de inwoner, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564). Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de inwoner (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de inwoner ziet op het beantwoorden van de vraag of de inwoner over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen:
 - niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
 - daadwerkelijk beschikbaar is;
 - een passende bijdrage levert aan het realiseren van zelfredzaamheid of participatie en;
 - financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

Ad c.

Hier wordt bedoeld op de situatie dat de inwoner zich meldt voor maatschappelijke ondersteuning en de voorziening vervolgens zelf realiseert of aanschafft, voordat het college een beslissing heeft kunnen nemen. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt. Deze bepaling ziet niet op de situatie waarin de inwoner al voor de melding de voorziening heeft gerealiseerd of aangeschaft, omdat er in dat geval in het geheel geen te compenseren probleem (meer) is.

Ad. d

In dit onderdeel wordt aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de inwoner verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de inwoner geen schuld treft. Ook hier kan de eigen verantwoordelijkheid van een inwoner een rol spelen. Indien bijvoorbeeld in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de

opstalverzekering gedekt te worden. Indien vervolgens bij brand blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

Ad. e

Met het oog op te verlenen maatwerkvoorzieningen mag het college ook rekening houden met redelijkerwijs te vergen medewerking van de inwoner, diens huisgenoten, zijn mantelzorger of aanbieder of van anderen uit diens sociale netwerk. Op voorhand kan niet worden gesteld wanneer daarvan sprake, dat is afhankelijk van de individuele situatie. Te denken valt aan het reorganiseren van taken in het huishouden opdat geen (volledige) aanpassing van de keuken nodig is. Ook kan bijvoorbeeld worden gevergd dat de woning anders wordt ingericht of het huishouden anders wordt georganiseerd opdat geen woonvoorziening hoeft te worden verleend. Er zijn uiteraard meer voorbeelden denkbaar.

Ad. f

Het college mag een voorziening weigeren als de inwoner, gelet op zijn bekende beperkingen, de beperkingen had kunnen voorzien. Indien iemand in een rolstoel zit en verhuisd naar een woning met trappen en zonder lift, is te voorzien dat de inwoner daar beperkingen krijgt. Als er geen geschiktere woning beschikbaar was en er geen andere reden is om die woning te betrekken kan het college de voorziening dan afwijzen op de weigeringsgrond in onderdeel f.

Artikel 4.2 Voorwaarden en weigeringsgronden woonvoorzieningen

In lid 1 is het primaat van verhuizen vastgelegd. Onder het primaat van verhuizen verstaan wij dat de verlening van de voorziening van verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan (goedkoopst compenserende voorziening). Het onderzoek richt zich op de beperkingen van de inwoner, de bouw- en woontechnische kenmerken van zijn woning en alle andere voor die beoordeling relevante feiten en omstandigheden.

In lid 2 zijn de voorwaarden opgenomen die gelden voor de toekenning van een woonvoorziening. Om te bewerkstelligen dat de woningaanpassing wordt uitgevoerd conform het programma van eisen en er aldus een compenserende aanpassing wordt verstrekt is een aantal voorwaarden gesteld om het toegekende pgb ook daadwerkelijk uit te betalen. De voorwaarden moeten in de beschikking aan de ondersteuningsvrager en aan de woningeigenaar, als die niet de aanvrager is, worden bekendgemaakt en de woningeigenaar wordt in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. Het zijn immers de voorwaarden waaraan het besluit is gebonden. Deze voorwaarden spreken voor zich.

In lid 3 is bepaald dat één woning bezoekbaar gemaakt kan worden. Het bezoekbaar maken van een woning kan een maatwerkvoorziening zijn indien dit inwoner in staat stelt tot participatie, door deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en het ontmoeten van medemensen en contacten te onderhouden. Voor het bezoekbaar maken geldt een uitzondering op het vereiste van hoofdverblijf in de gemeente Berkelland. Als de inwoner in een Wlz-instelling buiten de gemeente Berkelland woont maar de woning te maken staat wel in de gemeente Berkelland, dan kan het college besluiten deze woning bezoekbaar te maken als daar aanleiding toe is.

In lid 4 zijn de specifieke weigeringsgronden opgenomen die gelden bij de toekenning van woonvoorzieningen.

Ad. a

Beperkingen bij het normale gebruik van de woning die in causaal verband staan met omgevingsfactoren kunnen onder de Wmo 2015 vallen. Soms kan echter van een inwoner verlangd worden dat hij op eigen kracht probeert de omgevingsfactor te beïnvloeden om zo de beperking zelf op te lossen.

Ad. b

Als het college een aanvraag op grond van deze bepaling afwijst, moet het college nog wel compenseren. Het college kan dan bijvoorbeeld in plaats van een voorziening in de gemeenschappelijke ruimte een verhuiskostenvergoeding verstrekken (CRvB 10-03-2004, nr. 02/4460 WVG).

Ad. c

In geval van nieuwbouw is het mogelijk om een voorziening te weigeren indien deze zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden. Om vast te stellen of een voorziening bij nieuwbouw zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden, moet het college in ieder geval onderzoek doen naar:

- welke specifieke voorzieningen inwoner wil aanvragen en in hoeverre deze noodzakelijk zijn;
- de door inwoner geclaimde beperkingen en in hoeverre het door hem te betrekken appartement in het zorgcomplex adequaat zou zijn.

Dit heeft Rechtbank geoordeeld (Rechtbank Zutphen 21-10-2009, nr. 09/279 Wmo).

Ad d

In de volgende gevallen kan sprake zijn van een dringende reden:

- samenwoning;
- huwelijk; en
- het aanvaarden van werk elders genoemd.

De vraag is wat in dit verband onder "belangrijke reden" kan worden verstaan. Die vraag is in twee uitspraken van de CRvB aan de orde gekomen. In beide zaken werden de 3 bovenstaande voorbeelden genoemd. De CRvB legt de bepaling en de toelichting daarop zo uit dat het geen uitputtende opsomming betreft. Er zijn dus meer situaties waarin sprake kan zijn van een belangrijke reden (zie CRvB 02-03-2011, nr. 09/3698 WMO en CRvB 21-05-2012, nr. 11/5321 WMO).

Ad. e

Als het college een woonvoorziening wil afwijzen met als reden dat de inwoner niet is verhuisd naar de meest geschikte woning moet het college aannemelijk maken dat er woningen beschikbaar waren die meer geschikt zijn dan de door inwoner gekozen woning. Dit heeft Rechtbank Amsterdam onder de Wmo 2007, - met een verwijzing naar CRvB 15-04-2009, nr. 07/682 WVG -, geoordeeld (Rechtbank Amsterdam 28-07-2009, nr. AWB 08/4446 WMO).

De bewijslast kan onder omstandigheden omkeren waardoor het aan inwoner is om aan te tonen dat er ten tijde van de verhuizing niet een (meer) geschikte woning voorhanden was. Op grond van vaste rechtspraak van de CRvB (zie bijvoorbeeld de uitspraak van CRvB 13-04-2011, nrs. 09/3047 WMO e.a.) ligt het op de weg van inwoner om aan de hand van controleerbare gegevens aannemelijk te maken dat er ten tijde hier van belang geen passende woning voor hem beschikbaar was als de inwoner al is verhuisd op het moment dat hij om de woningaanpassing verzoekt.

Ad. f

Bij achterstallig onderhoud is de eigenaar verantwoordelijk voor het saneren van de woning. Huurt je inwoner de woning, dan moet hij de verhuurder aanspreken. Het college hoeft geen woonvoorziening te verstrekken als de ondervonden problemen te wijten zijn aan achterstallig onderhoud of het gevolg zijn van de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen, tenzij:

- de inwoner goede pogingen heeft ondernomen om de gebreken door de verhuurder te laten wegnemen; en

- met het oog op de gezondheidstoestand van de inwoner is er binnen redelijkerwijs aanvaardbaar tijdsbestek geen uitzicht op opheffing van de gebreken.

Dit is door de CRvB en rechtbank Zutphen geoordeeld onder de Wmo 2007 ([CRvB 03-07-2013, nr. 11/4346 WMO](#), zie ook Rechtbank 's-Hertogenbosch 07-06-2010, nr. AWB 09/2976 WMO).

Ad. g

Deze bepaling is een uitwerking van de algemene weigeringsgrond dat geen voorziening wordt verstrekt als deze algemeen gebruikelijk is.

Ad. h

Het college hoeft de kosten van woningaanpassing niet te vergoeden, omdat de (vermeende) belemmeringen voortvloeien uit de aard van het materiaal. Dit heeft de CRvB geoordeeld (CRvB 01-10-2003, nr. 02/2285 WVG).

Ad. i

Als het college een aanvraag op grond van deze bepaling afwijst, moet het college nog wel compenseren. Het college kan dan bijvoorbeeld in plaats van een woningaanpassing een voorziening voor verhuizing verstrekken

Artikel 4.3 Voorwaarden vervoersvoorzieningen

Uit de jurisprudentie volgt dat het college mag volstaan met een voorziening waarmee een inwoner 1.500 tot 2.000 kilometer per jaar kan reizen (CRvB 29-02-2012, nr. 10/906 WMO). Deze omvang kan ook bereikt worden met meerdere vervoersvoorzieningen gezamenlijk (CRvB 06-06-2012, nr. 10/1786 WMO).

Indien de inwoner een hogere vervoersbehoefte heeft, dan is het aan de inwoner om aan de hand van concrete en verifieerbare gegevens aan te tonen dat hij een hogere vervoersbehoefte heeft. Indien de inwoner aantoont dat hij een hogere vervoersbehoefte heeft, kan het college niet volstaan met een voorziening voor 1.500 tot 2.000 kilometer (CRvB 14-11-2012, nrs. 10/6265 WMO e.a. en CRvB 29-02-2012, nr. 10/906 WMO).

Het college mag rekening houden met een afwijkende (lagere) vervoersbehoefte dan de vervoersbehoefte die volgens het gemeentelijke beleid in het algemeen aanvaardbaar wordt geacht. Het college moet dit natuurlijk wel kunnen onderbouwen (CRvB 29-02-2012, nr. 10/906 WMO).

Als een inwoner zonder autoaanpassingen langdurig geen gebruik kan maken van zijn auto en het openbaar en collectief vervoer niet voldoet, en het vervoer met de auto voor inwoner noodzakelijk is voor het behoud van zelfredzaamheid en participatie, kunnen autoaanpassingen worden vergoed. Bij autoaanpassingen wordt beoordeeld of het specifiek voor mensen met een beperking bedoelde voorzieningen betreft die meer kosten dan gebruikelijke autoaanpassingen (dus geen stuurbeheersing of cruise control). In de Wmo werd uitgegaan van een levensduur van minimaal 5 jaar van de aanpassingen; dit is in de praktijk een redelijke termijn gebleken waarop nieuwe aanpassingen kunnen worden verstrekt (uiteraard rekening houdend met de persoonskenmerken van de aanvrager op dat moment). Bij verstrekking van autoaanpassingen is het daarom redelijk om van de aanvrager te verlangen dat hij aantoont dat de aan te passen auto de investering nog waard is (dus naar verwachting nog minimaal 5 jaar mee kan).

Artikel 4.4 Voorwaarden overige voorzieningen

Dat inwoners zich in en om hun woning kunnen verplaatsen, is essentieel bij zelfredzaamheid en participatie. Dit verplaatsen kan op verschillende manieren plaatsvinden: bijvoorbeeld met een rollator, lopend met krukken, met een trippelstoel, maar ook met een rolstoel. Inwoners die voor het dagelijks verplaatsen, zijn aangewezen op een rolstoel voor gebruik langer dan een half jaar kunnen deze voorziening aanvragen bij de

Wmo. Het gaat hier dan om een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik. Rolstoelen voor het zogenaamde incidenteel en kortdurend gebruik worden in principe niet verstrekt; de incidentele rolstoel is bedoeld voor verplaatsingen over langere afstanden elders, tijdens uitstapjes. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de uitleenservice en/of rolstoelpool wanneer aanwezig.

Sporten kan een belangrijk middel tot participatie zijn. Wanneer het voor de inwoner zonder sporthulpmiddel niet mogelijk is om een sport te beoefenen en de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn -dan de gebruikelijke kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor dezelfde (of een vergelijkbare) sport, kan een sportvoorziening worden verstrekt. Dat kan een sportrolstoel zijn, maar ook een ander hulpmiddel.

Artikel 4.5 Gebruikelijke hulp

Er is geen plaats voor het verlenen van een maatwerkvoorziening indien tot de leefeenheid van de inwoner één of meer personen behoren die naar oordeel van het college gebruikelijke hulp kunnen verlenen.

Het behoort tot de verordenende bevoegdheid van de gemeenteraad te bepalen wat in ieder geval onder gebruikelijk hulp wordt verstaan. Het gaat over het overnemen van of begeleiding bij of de uitvoering van taken of activiteiten/bezigheden. Wat volgens algemene maatstaven tot de levenssfeer van personen van de leefeenheid behoort, is deels afhankelijk van het individuele geval. Maar in het kader van de eigen verantwoordelijkheid kunnen de volgende voorbeelden worden genoemd. Van echtgenoten (of daarmee gelijkgestelden) ten opzichte van elkaar mag worden verwacht dat zij elkaar bijstaan in bijvoorbeeld begeleiding bij een huisartsenbezoek, het afleggen van familiebezoekjes, het aansporen tot zelfzorg of innemen van medicatie. Ook geldt in het algemeen dat kinderen -ongeacht het hebben van beperkingen- zijn aangewezen op zorg van hun ouder(s). Er zijn vanzelfsprekend meer voorbeelden denkbaar. Zie verder onder het derde lid van dit artikel.

Bij het oordeel of gebruikelijke hulp van de betrokken huisgenoot kan worden gevergd houdt het college rekening met de in dit artikel bepaalde feiten en omstandigheden.

Bij de beoordeling of gebruikelijke hulp kan worden gevergd van huisgenoten hanteert het college een beoordelingsstructuur die gebaseerd is op de aard, de omvang en de (te verwachten) duur van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner (onder a). Het college houdt daarbij rekening met de omstandigheden zoals genoemd onder b, c en d. Verwezen wordt naar de begripsbepalingen van gebruikelijke hulp, leefeenheid en huisgenoot van de verordening.

HOOFDSTUK 5: Persoonsgebonden budget

Artikel 5.1 Voorwaarden en weigeringsgronden persoonsgebonden budget

De voorwaarden en weigeringsgronden in dit artikel volgen direct uit artikel 2.3.6 Wmo 2015. De beoordeling of er recht bestaat op een persoonsgebonden budget is op grond van artikel 2.3.6, tweede lid, van de wet voorbehouden aan het college. De aanspraak op een persoonsgebonden budget is wettelijk bepaald voor de inwoner die dat wenst. Daarmee is echter niet zonder meer gezegd dat er ook recht bestaat op een persoonsgebonden budget. Het college beoordeelt of aan de voorwaarden wordt voldaan. Opgemerkt wordt dat het college ook nog op grond van artikel 2.3.6, vijfde lid onder b, van de wet bevoegd is het persoonsgebonden budget te weigeren.

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de inwoner beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Inwoners kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het

college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoop met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.

Artikel 5.2 Verplichtingen

In dit artikel zijn criteria opgenomen die verbonden (kunnen) zijn als het college het recht op een persoonsgebonden budget heeft vastgesteld. Deze bevoegdheid van de gemeenteraad vloeit voort uit de wettelijke opdracht van artikel 2.1.3 om criteria vast te stellen voor de door het college te nemen besluiten zonder dat de gemeenteraad treedt in de bevoegdheden van het college als bedoeld in artikel 2.3.6 van de wet.

Ad. a

Een persoonsgebonden budget mag niet worden besteed aan een voorziening die voor de inwoner als algemeen gebruikelijk wordt aangemerkt.

Ad. b

De wetgever heeft met de invoering van het trekkingsrecht nadrukkelijk de bedoeling gehad om uitbetaling van persoonsgebonden budgetten niet meer toe te staan aan bemiddelingsbureaus, andere tussenpersonen of belangbehartigers. Persoonsgebonden budgetten worden in principe door de Sociale verzekeringsbank (in opdracht van het college) uitbetaald aan derden.

Ad. c

In deze bepaling is aangegeven dat het persoonsgebonden budget binnen drie maanden na toekenning dient te zijn aangewend waarvoor het is verleend. In voorkomende gevallen kan het college gebruik maken van de bevoegdheid het toekenningsbesluit in te trekken. Voor woningaanpassingen kan een langere termijn gelden omdat het realiseren daarvan meer tijd in beslag kan nemen.

Ad. d

In geval een huisgenoot naar oordeel van het college wordt geacht gebruikelijke hulp te kunnen bieden mag het persoonsgebonden budget niet aan die huisgenoot worden besteed en uitbetaald voor geleverde of te leveren maatschappelijke ondersteuning.

Ad. e

In dit artikel wordt onder meer aangegeven dat de inwoner met degene die de diensten levert altijd een schriftelijke overeenkomst aangaat waarin de genoemde onderdelen van dit artikel in ieder geval zijn opgenomen. Deze voorwaarde is ook een concrete uitwerking van de wens van de regering om het misbruik van persoonsgebonden budgetten voorkomen.

Ad. g

Het college kan bij de toekenning van het persoonsgebonden budget een programma van eisen opstellen. In dit programma staat waaraan de voorziening of dienst moet voldoen.

Ad. h

Om belangenverstrengeling te voorkomen, mag het beheer en de uitvoering (de ondersteuning) van het persoonsgebonden budget niet door een en dezelfde persoon worden gedaan. De beheerder moet rekening en verantwoording afleggen over de verleende zorg. De zorgverlener kan geen gewaarborgde hulp zijn als hij bekostigd wordt uit het PGB dat hij beheert.

Artikel 5.3 Onderscheid formele en informele ondersteuning

Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk,

door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.). Dit is in lijn met de jurisprudentie in lid 4 t/m 8 uitgewerkt ((Rechtbank Noord-Nederland 17-03-2016, nr. 15/3672 en Rechtbank Overijssel 30-09-2016, nr. AWB 15/2591).

Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Voor formele hulp geldt het hogere pgb-tarief en voor informele hulp geldt het lagere tarief op basis van het wettelijk minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gehanteerd.

Van formele hulp is sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een zorgaanbieder of door een zelfstandige hulpverlener (ZZP-er). Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2e graad (o.a. ouders, broers, zussen en kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die voldoet aan de criteria genoemd in lid 2 van deze bepaling; dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele hulp. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief.

Informele hulp is alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig ondersteuning verlenen. In de praktijk gaat het dan meestal om personen uit het sociale netwerk.

Bloedverwanten

Bloedverwantschap ontstaat door:

- geboorte;
- afstamming van dezelfde voorvader;
- erkenning;
- gerechtelijke vaststelling van het vaderschap;
- adoptie.

Bloedverwanten zijn in de:

Eerste graad:

- (adoptie)ouders;
- (adoptie)kinderen.

Tweede graad:

- grootouders;
- kleinkinderen;
- broers en zussen.

Artikel 5.4 Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget

In dit artikel wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners (formele en informele ondersteuning).

Gemeente Berkelland hanteert voor de hoogte van de persoonsgebonden budgetten als uitgangspunt de tarieven voor zorg in natura volgens het tariefmodel Sociaal Domein Achterhoek zoals opgenomen in het Inkoopdocument Individuele voorzieningen Jeugdhulp en Maatwerkvoorzieningen Wmo 2020 Acht Achterhoekse gemeenten en Hulp bij Huishouden 2020 Vijf Achterhoekse gemeenten. Het tariefmodel is opgebouwd uit verschillende kostprijselementen en voldoet aan de eisen gesteld in de “AMvB Reële Prijs”.

HOOFDSTUK 6: Bijdrage in de kosten

Artikel 6.1 Maatwerkvoorziening of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

Lid 1

Het college vraagt een bijdrage in de kosten aan de cliënt, zolang hij gebruik maakt van de maatwerkvoorziening of het pgb.

Lid 2

De gemeente kan ook voor het gebruik van een algemene voorziening (behalve voor cliëntondersteuning) een bijdrage in de kosten van de gebruiker vragen. Als de gemeente dit wenst, dan moet dit in de verordening worden geregeld.

Lid 3

Uit de wet volgt dat het abonnementstarief verplicht is voor algemene voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener. Bij een duurzame hulpverleningsrelatie is er in belangrijke mate sprake van persoonlijke hulpverlening, is arbeid verreweg de grootste kostencomponent, is de continuïteit van de band tussen cliënt en hulpverlener belangrijk voor de ondersteuning van de cliënt en wordt er langdurig gebruik gemaakt van de voorziening. Bij de mantelzorgregeling is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie.

Lid 4

In lid 4 is geregeld voor welke algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen het zogenaamde abonnementstarief van € 19,- per maand geldt. Voorbeelden zijn begeleiding en huishoudelijke hulp.

Het abonnementstarief is verder verplicht voor alle maatwerkvoorzieningen, met uitzondering van beschermd wonen, de maatwerkvoorziening opvang of andere bij algemene maatregel van bestuur omschreven maatwerkvoorzieningen. De bijdragen voor de maatwerkvoorzieningen beschermd wonen [en maatschappelijke opvang] worden vastgesteld conform het uitvoeringsbesluit.

Lid 5

Op grond van het uitvoeringsbesluit kan vervoer worden uitgezonderd van het abonnementstarief. Het gaat hierbij in de meeste gevallen om collectief vervoer en in enkele gevallen individueel vervoer. Het gaat niet om (mobiliteits)hulpmiddelen zoals een aangepaste fiets of een scootmobiel. Reden voor deze uitzondering is dat er bij deze vormen van vervoer per rit lage prijzen worden gevraagd en het gebruik in veel gevallen incidenteel is. In lid 5 is daarom een afzonderlijke bepaling opgenomen over de hoogte van de bijdrage in de kosten voor het vervoer.

Lid 6

Vanaf 2020 hoeft er, vanwege de invoering van het abonnementstarief, niet meer voor alle voorzieningen gecontroleerd te worden of de bijdrage de kostprijs te boven gaat. In lid 6 is uitgelegd hoe de kostprijs tot stand komt.

Lid 7

De gemeente moet in de verordening bepalen door welke instantie de bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb wordt vastgesteld en geïnd.

Lid 8

Aan jeugdigen tot 18 jaar kan uitsluitend een bijdrage in de kosten worden opgelegd voor een woningaanpassing. Voorwaarde voor het kunnen vragen van deze bijdrage in de kosten, is dat dit door de gemeenteraad als zodanig in de verordening is bepaald.

Lid 9

Op grond van het uitvoeringsbesluit is voor rolstoelen, sportvoorzieningen en ondersteuning bij verhuizing en (her)inrichting geen bijdrage verschuldigd.

HOOFDSTUK 7: Toezicht en handhaving

Artikel 7.1 Bestrijding oneigenlijk gebruik, misbruik en niet-gebruik van een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget

In de verordening moeten in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Daar wordt met dit artikel aan voldaan.

Artikel 7.2 Beëindiging

Er wordt gesproken van beëindiging als de inwerkingtreding van het besluit ingaat vanaf het heden of naar de toekomst toe. Beëindiging heeft dus, in tegenstelling tot een herziening/intrekking, geen terugwerkende kracht. Het artikel benoemt situaties waarin het college kan overgaan tot beëindiging van de maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget. In geval van overlijden van de inwoner is de termijn van de beëindiging van het persoonsgebonden budget bepaald.

Artikel 7.3 Herziening of intrekking

Voor de inwoner geldt een wettelijke plicht op grond van artikel 2.3.8 tot het desgevraagd of onverwijld mededeling doen van feiten of omstandigheden die van belang zijn voor de voortzetting van het recht op een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget. Het (deels) ongedaan maken van een aanspraak over een periode in het verleden, wordt herzien/intrekken genoemd. Herziening/intrekking van het bedoelde besluit is het met terugwerkende kracht opnieuw beslissen over de aanspraak over een periode in het verleden, waarbij de aanspraak afwijkend wordt vastgesteld of er in het geheel geen aanspraak heeft bestaan. Een reden om tot herziening of intrekking over te gaan heeft te maken van het verstrekken van onjuiste inlichtingen die tot een ander besluit zou hebben geleid indien de inwoner wel de juiste inlichtingen had verstrekt. Ook kan het niet of niet volledig voldoen aan de gestelde verplichtingen aan het persoonsgebonden budget leiden tot herziening of intrekking van het toekenningsbesluit.

Artikel 7.4 Terugvordering

In de wet is slechts één terugvorderingsgrond opgenomen ten aanzien van inwoners. Namelijk indien de inwoners opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid. Daarmee heeft de wetgever geen ruimte gelaten om in gevallen waarin anderszins ten onrechte een maatwerkvoorziening wordt verleend of tot een hoog bedrag in de vorm van een persoonsgebonden budget is betaald terug te vorderen.

Wel kan, naast van inwoner, ook van de persoon die opzettelijk zijn medewerking heeft verleend worden teruggevorderd.

Artikel 7.5 Verrekening

Artikel 4:93 lid 1 Awb bepaalt dat verrekening van een geldschuld met een bestaande vordering alleen mogelijk is wanneer de bevoegdheid daartoe bij wettelijk voorschrift is voorzien. In de toelichting op artikel 4:93 Awb wordt aangegeven dat verrekening slechts kan plaatsvinden indien daarvoor in bijzondere wetgeving een voorziening is getroffen. Hierin is met dit artikel voorzien.

HOOFDSTUK 8: Overige bepalingen

Artikel 8.1 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van inwoners in de gemeente.

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van inwoners in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een inwoner als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van inwoners die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de inwoner bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Artikel 8.2 Klachtregeling en medezeggenschap

In het eerste lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van inwoners is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet). In de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat inwoners in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De inwoner kan ontevreden zijn over het gedrag van een

gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de inwoner niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitslating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder). Het ligt voor de hand dat inwoners die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

Lid 2 geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van inwoners over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is. In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van inwoners tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht inwoners en de Wet medezeggenschap inwoners zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de Cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten. In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).

In het derde lid is een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot een klachtenregeling en medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Indien een inwoner een klacht heeft over (een medewerker van) Voormekaar, dan kan dat via de gemeentelijke klachtenregeling (te vinden op de website van Voormekaar).

Artikel 8.3 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van inwoners en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid is een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in het tweede lid genoemde jaarlijkse Cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Artikel 8.4 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de inwoner, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede

verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 8.5 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet. In aanvulling op het bovenstaande regelt dit artikel dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 8.6 Betrekken van ingezetenen bij beleid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet.

In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het Wmo-beleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.

Met het vierde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

HOOFDSTUK 9: Slotbepalingen

Artikel 9.1 Hardheidsclausule en nadere regels

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is. Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule.

Artikel 9.2 Indexering

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 9.3 Overgangsrecht

In het eerste lid is duidelijk gemaakt dat bestaande rechten doorlopen, totdat een nieuwe beoordeling heeft plaatsgevonden. In het tweede lid is als hoofdregel neergelegd dat aanvragen die nog bij het college in behandeling zijn, op grond van deze verordening beoordeeld zullen worden. Dezelfde regeling is voor de bezwaarfase opgenomen in het

derde lid. In het vierde lid is bepaald dat van het bovenstaande afgeweken kan worden als dat in het voordeel van de inwoner is.

Artikel 9.4 Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening en legt vast hoe de verordening dient te worden aangehaald.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
26 mei 2020

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Inleiding

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 wijzigt op een aantal onderdelen ten opzichte van de Verordening 2017. Dit betreft met name technische wijzigingen als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en een aantal aanvullingen/aanpassingen als gevolg van recente jurisprudentie. Hieronder een globaal overzicht van de wijzigingen, in leesvolgorde van de verordening.

Algemeen gebruikelijke voorziening

Naar aanleiding van recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep moeten we stellen dat een algemeen gebruikelijke voorziening 'betaalbaar moet zijn voor mensen met een minimuminkomen' in plaats van 'niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten'. We hebben deze nuancering doorgevoerd in de verordening.

Cliënt -> inwoner

De verordening maatschappelijke ondersteuning geldt voor alle inwoners van de gemeente Berkelland, niet uitsluitend voor de cliënten (de mensen die zich al hebben gemeld bij Voormekaar en/of een voorziening ontvangen van de gemeente). Overal waar het woord cliënt stond is dit vervangen door inwoner.

Bewustkeuzegesprek Persoonsgebonden budget

Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner moet aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. Het advies van de consulent over het beheer van het persoonsgebonden budget wordt opgenomen in het verslag.

Ondersteuningsplan

Tot nog toe werd het ondersteuningsplan benoemd in de beleidsregels. Vooruitlopend op de (verwachte) wetswijziging ten aanzien van resultaatgericht beschikken, nemen we het ondersteuningsplan - met daarin de afspraken tussen aanbieder en cliënt = het resultaat - op in de verordening. Daarnaast is het ondersteuningsplan waar nodig onderdeel van de beschikking.

Toegang en besluit

Aan de verordening is toegevoegd dat het wel/niet toekennen van een maatwerkvoorziening wordt vastgelegd in een besluit. In dit besluit staat ook dat een inwoner zijn persoonsgebonden budget binnen 3 maanden na afgeven beschikking moet hebben 'verzilverd'. Dit om te voorkomen dat een indicatie verouderd en de situatie op termijn dusdanig gewijzigd is, dat eigenlijk een nieuwe beoordeling nodig is.

Beschikking

Als gevolg van recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep over het hanteren van normen en kaders en het vastleggen daarvan, nemen we in de beschikking de omvang (ureninzet) van de geïndiceerde ondersteuning op.

Beschermd wonen

(Centrum)gemeente Doetinchem behandelt (voor de Achterhoek) de aanvragen beschermd wonen. In de Verordening 2020 wordt bepaald dat de geldende verordening en beleidsregels van de gemeente Doetinchem leidend zijn.

Formele <-> informele ondersteuning

Inwoners kunnen met hun persoonsgebonden budget formele of informele ondersteuning inkopen. Ter verduidelijking hebben we in de huidige verordening een beschrijving van beide typen ondersteuning opgenomen, zodat voor alle partijen duidelijk is a) aan welke voorwaarden een ondersteuner moet voldoen en b) welk tarief wordt gehanteerd.

Bijdrage in de kosten

Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief betalen inwoners een maandelijks eigen bijdrage (ongeacht de hoogte van hun inkomen en/of de hoogte van het aantal wmo-voorzieningen). Welke (algemene of maatwerk) voorzieningen onder dit tarief vallen en voor welke voorzieningen een andere bijdrage wordt betaald en door wie deze wordt geïnd, is vastgelegd in de verordening.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Voor cliëntondersteuning kunnen inwoners van de gemeente Berkelland zich richten tot MEE Oost Gelderland. Voormekaar blijft uiteraard beschikbaar voor ondersteuning, maar is formeel niet onafhankelijk (opdracht van College). Cliëntondersteuning wordt in 2020 verder ontwikkeld.

Bijlage 1 Was – wordt tabel Verordening maatschappelijke ondersteuning Wmo 2017 → 2020

Cliënt -> inwoner

De verordening maatschappelijke ondersteuning geldt voor alle inwoners van de gemeente Berkelland, niet uitsluitend voor de cliënten (de mensen die zich al hebben gemeld bij Voormekaar en/of een voorziening ontvangen van de gemeente). Overal waar het woord cliënt stond is dit vervangen door inwoner.

Artikel	Was 2017	Wordt 2020
Verordening		
Artikel 1.1 Begripsbepalingen Een aantal begrippen zijn toegevoegd (geel), een aantal begrippen zijn weggelaten (grijs) omdat deze al worden benoemd in de Wet. Bewustkeuzegesprek Persoonsgebonden budget <i>Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner moet aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. Het advies van de consulent over het beheer van het PGB wordt opgenomen in het verslag.</i> Ondersteuningsplan <i>Tot nog toe werd het ondersteuningsplan benoemd in de beleidsregels. Vooruitlopend op de (verwachte) wetswijziging ten aanzien van resultaatgericht beschikken, nemen we het</i>	1. In deze verordening wordt verstaan onder: a. aanvraagformulier: een formulier waarmee een maatwerkvoorziening kan worden aangevraagd. b. algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten; c. algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning; d. bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet; e. keukentafelgesprek: een gesprek, in begrijpelijke woorden, in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel	1. In deze verordening wordt verstaan onder: a. aanvraagformulier: een formulier waarmee een maatwerkvoorziening kan worden aangevraagd. b. algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en betaalbaar is voor mensen met een minimuminkomen; c. bewustkeuzegesprek: gesprek met inwoner over beheer van een persoonsgebonden budget d. bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikelen 2.1.4, en 2.1.4a van de wet; e. hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en - in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven; dan wel

ondersteuningsplan - met daarin de afspraken tussen aanbieder en cliënt = het resultaat - op in de verordening. Daarnaast is het ondersteuningsplan waar nodig onderdeel van de beschikking.	2.3.2, eerste lid, van de wet; f. hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en - in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven; dan wel - zal staan ingeschreven; dan wel - het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven. g. hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; h. ingezetene: cliënt die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland; i. leefeenheid: de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten die duurzaam gemeenschappelijk een woning bewonen en gezamenlijk een huishouden voeren; j. maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen: - ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in	- zal staan ingeschreven; dan wel - het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven. f. hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; g. ingezetene: inwoner die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland; h. Inwoner: cliënt in de zin van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland i. keukentafelgesprek: een gesprek, in begrijpelijke woorden, in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; j. leefeenheid: de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten die duurzaam gemeenschappelijk een woning bewonen en gezamenlijk een huishouden voeren; k. melding: kenbaar maken van de hulpvraag aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; l. ondersteuningsplan: In het ondersteuningsplan worden de resultaten, doelen en frequenties vastgelegd, die tussen inwoner en zorgaanbieder worden besproken. m. onderzoek: een onderzoek als bedoeld
---	--	--

	een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijk vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen, - ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen, - ten behoeve van beschermd wonen en opvang; k. melding: kenbaar maken van de hulpvraag aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; l. onderzoek: een onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet; m. persoonlijk plan: plan waarin de cliënt de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen; n. verslag: een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek; o. verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving: - verplaatsingen tot 20 km van de woning van cliënt; en - twee puntbestemmingen binnen een straal van 20 tot 40 km van de woning van cliënt.	in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet; n. persoonlijk plan: plan waarin de inwoner de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen; o. verslag: een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek; p. verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving: - verplaatsingen tot 20 km van de woning van inwoner; en - twee puntbestemmingen binnen een straal van 20 tot 40 km van de woning van inwoner. q. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
--	---	--

	p. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.	
Artikel 2.5 Onderzoek Toegevoegd lid 6		Lid 6 Indien de inwoner een PGB wenst, maakt een Bewustkeuzegesprek onderdeel uit van de procedure.
Artikel 3.1 Aanvraag Toegevoegd lid 4		Lid 4 Na de aanvraag wordt, waar nodig, een aanbieder ingeschakeld om een ondersteuningsplan op te stellen. Na ontvangst van dit ondersteuningsplan beoordeelt het college dit plan en maakt de beschikking. Het plan wordt dan onderdeel van de beschikking.
Artikel 3.2 Toegang en besluit (nieuw) Toegang en besluit Aan de verordening is toegevoegd dat het wel/niet toekennen van een maatwerkvoorziening wordt vastgelegd in een besluit. In dit besluit staat ook dat een inwoner zijn persoonsgebonden budget binnen 3 maanden na afgeven beschikking moet hebben 'verzilverd'. Dit om te voorkomen dat een indicatie verouderd en de situatie op termijn dusdanig gewijzigd is, dat eigenlijk een nieuwe beoordeling nodig is.		1. Het college legt het besluit om wel of geen maatwerkvoorziening te verstrekken vast in een beschikking. 2. De inwoner moet het pgb binnen 3 maanden gebruiken voor het resultaat waarvoor het is verstrekt.
Artikel 3.3 Beschikking Beschikking Als gevolg van recente uitspraken van de CrvB	1. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura vermeldt de beschikking in ieder geval: a. welke maatwerkvoorziening	3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura vermeldt de beschikking in ieder geval: a. welke maatwerkvoorziening

over het hanteren van normen en kaders en het vastleggen daarvan, nemen we in de beschikking de omvang (ureninzet) van de geïndiceerde ondersteuning op.	verstrekt wordt en wat het beoogde resultaat daarvan is; b. hoe de voorziening wordt verstrekt; c. de ingangsdatum en duur van de verstrekking; d. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening; en e. indien van toepassing: welke voorzieningen anders dan in het kader van de wet relevant zijn of kunnen zijn. 2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget vermeldt de beschikking in ieder geval: a. aan welk doel het persoonsgebonden budget kan worden besteed; b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget; c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe dit tot stand is gekomen; d. wat de duur is van de verstrekking waarop het persoonsgebonden budget van toepassing is; e. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget, en f. of een bijdrage in de kosten	verstrekt wordt en wat de omvang en het beoogde resultaat daarvan zijn; b. hoe de voorziening wordt verstrekt; c. de ingangsdatum en duur van de verstrekking; d. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening; en e. indien van toepassing: welke voorzieningen anders dan in het kader van de wet relevant zijn of kunnen zijn. f. dat, waar nodig, het ondersteuningsplanonderdeel is van de beschikking 4. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget vermeldt de beschikking in ieder geval: a. aan welk doel het persoonsgebonden budget kan worden besteed; b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget; c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe dit tot stand is gekomen; d. de ingangsdatum en de duur van de verstrekking waarop het persoonsgebonden budget van
---	---	--

	verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening.	toepassing is; e. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget, en f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening g. de termijn van 3 maanden waarbinnen de inwoner het pgb moet besteden
Artikel 4.1.3.b Aanspraak maatwerkvoorziening beschermd wonen of (maatschappelijke) opvang Toegevoegd de bepaling omtrent verordening van de centrumgemeente. <i>Beschermd wonen (Centrum)gemeente Doetinchem behandelt (voor de Achterhoek) de aanvragen beschermd wonen. In de Verordening 2020 wordt bepaald dat de geldende verordening en beleidsregels van de gemeente Doetinchem leidend zijn.</i>	Voor ingezetenen van Nederland met een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning in de vorm van beschermd wonen of (maatschappelijke) opvang geldt dat zij zich melden, en de daarmee verband houdende aanvraag indienen, in de centrumgemeente Doetinchem. Het college draagt zo nodig zorg voor een zorgvuldige overdracht	Voor ingezetenen van Nederland met een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning in de vorm van beschermd wonen of (maatschappelijke) opvang geldt dat zij zich melden, en de daarmee verband houdende aanvraag indienen, in de centrumgemeente Doetinchem. Het college draagt zo nodig zorg voor een zorgvuldige overdracht. Het college verstrekt de voorzieningen opvang en beschermd wonen conform het daartoe vastgesteld beleid van de centrumgemeente Doetinchem, de geldende verordening maatschappelijke ondersteuning en de daarop gebaseerde nadere regels en/of beleidsregels maatschappelijke ondersteuning van de centrumgemeente Doetinchem.
Artikel 4.2.4 Geen woonvoorziening wordt verstrekt Toegevoegd lid j.		j. als de client zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen.
Artikel 5.2 Verplichtingen		Lid h.

Toegevoegd lid h		Het beheer van het persoonsgebonden budget mag niet worden gedaan door dezelfde persoon die met het persoonsgebonden budget wordt ingekocht voor de uitvoering van de werkzaamheden.
Artikel 5.3 Onderscheid formele en informele ondersteuning (nieuw) <i>Formele <-> informele ondersteuning</i> <i>Inwoners kunnen met hun PGB formele of informele ondersteuning inkopen. Ter verduidelijking hebben we in de huidige verordening een beschrijving van beide typen ondersteuning opgenomen, zodat voor alle partijen duidelijk is a) aan welke voorwaarden een ondersteuner moet voldoen en b) welk tarief wordt gehanteerd.</i>		1. Bij het vaststellen van de hoogte van het pgb, wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele ondersteuning. 2. Van formele ondersteuning is sprake als de ondersteuning verleend wordt door onderstaande personen, met uitzondering van bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad van de cliënt: a. personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staat in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken, of; b. personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel. Daarnaast moeten ze ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden

		ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken. 3. Informele ondersteuning is: a. Ondersteuning die geboden wordt door personen, al dan niet uit het sociaal netwerk, die niet voldoen aan de criteria als genoemd in lid 2; b. Ondersteuning die wordt geboden door personen die voldoen aan de criteria als genoemd in lid 2, maar bloed- of aanverwanten in de 1^e of 2^e graad zijn van cliënt.
Artikel 5.4 Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget	1. De hoogte van het persoonsgebonden budget voor een zaak wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de situatie van de cliënt goedkoopst compenserende voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf en het onderhoud daarvan. 2. Het college kan de hoogte van het persoonsgebonden budget als bedoeld in het eerste lid vaststellen op basis van een offerte. 3. Bij de vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget voor	1. De hoogte van het persoonsgebonden budget voor een zaak wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de situatie van de inwoner goedkoopst compenserende voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf en het onderhoud daarvan. 2. Het college kan de hoogte van het persoonsgebonden budget als bedoeld in het eerste lid vaststellen op basis van een offerte. 3. Bij de vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget voor

	dienstverlening wordt onderscheid gemaakt tussen: a) professionele ondersteuning b) niet-professionele ondersteuning en sociaal netwerk 4. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder a bedraagt: i. maximaal 85% van het gemiddelde Achterhoekse tarief van de voorziening in natura; en ii. minimaal het laagste Achterhoekse tarief voor de voorziening in natura; en iii. is toereikend. 5. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder b: iv. wordt voor begeleiding bepaald aan de hand van het gemiddelde regionale tarief; en v. bedraagt minimaal het wettelijk minimum loon. 6. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder b bedraagt voor huishoudelijke hulp minimaal het wettelijk minimum loon. 7. Het persoonsgebonden budget is toereikend om maatschappelijke ondersteuning in te kunnen kopen welke voldoet aan de kwaliteitseisen als bedoeld in de wet en is in redelijkheid geschikt voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt toegekend. 8. Het college kan in het Besluit nadere regels	dienstverlening wordt onderscheid gemaakt tussen: c) formele ondersteuning d) informele ondersteuning 4. De hoogte van het pgb voor formele ondersteuning is gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura (berekend met behulp van het tariefmodel sociaal domein Achterhoek), waarbij het tarief met 15% voor overhead naar beneden is bijgesteld, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht. 5. De hoogte van het pgb voor informele ondersteuning voor begeleiding en logeren is bij het bestaan van een dienstbetrekking gelijk aan het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, vakantie-uren en sociale lasten, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 22 jaar of ouder met een 36-urige werkweek. 4. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder b bedraagt voor huishoudelijke hulp minimaal het wettelijk minimum loon. 5. Het persoonsgebonden budget is toereikend om maatschappelijke ondersteuning in te kunnen kopen welke voldoet aan de kwaliteitseisen als bedoeld in de wet en is in redelijkheid geschikt voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt toegekend.
--	--	--

	stellen over de hoogte van het persoonsgebonden budget.	6. Het college kan in het Financieel Besluit nadere regels stellen over de hoogte van het persoonsgebonden budget.
Hoofdstuk 6: Bijdrage in de kosten Volledig gewijzigd als gevolg van invoering abonnementstarief <i>Bijdrage in de kosten</i> <i>Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief betalen inwoners een maandelijkse eigen bijdrage (ongeacht de hoogte van hun inkomen en/of de hoogte van het aantal wmo-voorzieningen). Welke (algemene of maatwerk) voorzieningen onder dit tarief vallen en voor welke voorzieningen een andere bijdrage wordt betaald en door wie deze wordt geïnd, is vastgelegd in de verordening.</i>	Artikel 6.1 Maatwerkvoorziening 1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel een persoonsgebonden budget, zolang de cliënt gebruik maakt van de maatwerkvoorziening in natura of het persoonsgebonden budget. 2. De bijdrage in de kosten overstijgt niet de kostprijs van de voorziening. 3. De hoogte van de bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening is gelijk aan de maximale variant op grond van de bedragen en percentages opgenomen in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. 4. Indien een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget wordt verstrekt ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt, is de bijdrage verschuldigd door: a. de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen; en b. degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt. 5. In afwijking van het vorige lid is in ieder geval geen bijdrage verschuldigd indien de ouders van het gezag over de cliënt zijn	Artikel 6.1 Maatwerkvoorzieningen of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen 1. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel een persoonsgebonden budget, zolang de inwoner gebruik maakt van de maatwerkvoorziening in natura of gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt. 2. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een bij verordening aangewezen algemene voorziening zolang de inwoner van deze voorziening gebruik maakt. 3. De bij verordening aangewezen algemene voorziening is de Mantelzorgregeling. 4. De bijdrage voor maatwerkvoorzieningen of pgb en voor bij verordening aangewezen algemene voorzieningen bedraagt € 19,00 per maand. 5. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid van de wet geldt voor de maatwerkvoorziening collectief vervoer het volgende: de hoogte van de bijdrage voor de maatwerkvoorziening collectief vervoer is een jaarlijkse bijdrage, plus per rit een opstaptarief, plus het kilometertarief vermenigvuldigd met het aantal gereisde kilometers zoals benoemd in het financieel

	ontheven of ontzet. In afwijking van het eerste lid kan het college in nadere regels stellen met betrekking tot in welke gevallen een bijdrage in de kosten van de maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget is verschuldigd. 6. De bijdrage voor de opvang wordt geïnd door de aanbieder die de opvang biedt. Artikel 6.2 Algemene voorziening 1. De cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor het gebruik van een algemene voorziening, niet zijnde cliëntondersteuning. 2. De cliënt is de bijdrage verschuldigd aan de aanbieder. 3. De aanbieder van een algemene voorziening kan van de cliënt om betaling vragen ter hoogte van de algemeen gebruikelijke kosten die door de cliënt worden uitgespaard omdat hij gebruik maakt van de algemene voorziening. 4. Het college kan nadere regels stellen waaronder voor welke algemene voorzieningen een bijdrage geldt en welke groepen een korting kunnen krijgen op de bijdrage. Artikel 6.3 Kostprijs 1. De kostprijs van een maatwerkvoorziening is gelijk aan de prijs waarvoor de gemeente de maatwerkvoorziening afneemt van een (gecontracteerde) aanbieder, inclusief de eventueel bijkomende kosten.	besluit. Het in de regio geldende opstaptarief + het kilometertarief worden betaald aan Zoov (op Maat), de jaarlijkse bijdrage wordt geïnd door de gemeente Berkelland. 6. De kostprijs van een: a. Maatwerkvoorziening of bij verordening aangewezen algemene voorziening wordt bepaald door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder. b. Maatwerkvoorziening in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling van de voorziening (bruikleen, huur of eigendom). De kostprijs is inclusief de kosten van beheer en onderhoud. c. Maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb is gelijk aan de hoogte van de kosten voor die voorziening in natura. 7. De bijdragen in de kosten voor de maatwerkvoorziening dan wel een pgb voor opvang worden door het Centraal Administratie Kantoor vastgesteld en geïnd 8. Indien een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget wordt verstrekt ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige inwoner, is de bijdrage verschuldigd door:
--	---	---

	2. De kostprijs van een persoonsgebonden budget is gelijk aan het bedrag van het persoonsgebonden budget. 3. Onverminderd artikel 6.2 lid 3 bedraagt de kostprijs van een algemene voorziening, niet zijnde cliëntondersteuning, nooit meer dan een kostendekkende bijdrage.	a. de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen; en b. degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een inwoner. 9. Voor de volgende voorzieningen wordt geen eigen bijdrage in rekening gebracht; • Rolstoelen • Sportvoorzieningen • Ondersteuning bij verhuizing en (her) inrichting
Toelichting op de Verordening		
Artikel 1.1 Ad. b. algemeen gebruikelijke voorziening Vereenvoudigd en nieuw criterium	• Is de voorziening gewoon verkrijgbaar? (zie CRvB 24-02-2016, nr. 13/2603 WMO-T, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank 's-Hertogenbosch 05-11-2012, nr. AWB 12/496); • Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht? (zie CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank 's-Hertogenbosch 05-11-2012, nr. AWB 12/496); • Is de voorziening specifiek voor gehandicapten ontworpen? (zie CRvB 25-06-2008, nr. 06/6907 WVG); • Zou een gezonde persoon, ook gelet op de individuele omstandigheden van het	Een algemeen gebruikelijke voorziening: • Is niet specifiek bedoeld voor personen met een beperking; • daadwerkelijk beschikbaar; • levert een passende bijdrage aan het realiseren van zelfredzaamheid of participatie en; • kan financieel worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

	geval, waaronder de leeftijd, over de voorziening beschikken? (zie CRvB 24-02-2016, nr. 13/2603 WMO-T, Rechtbank Arnhem 09-02-2012, nr. AWB 11/3598 en Rechtbank Arnhem 02-08-2012, nr. AWB 11/3598).	
Artikel 1.1. Ad c bewustkeuzegesprek (nieuw)		Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner zal moeten aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. De consulent adviseert de inwoner op basis van het gesprek wel/niet een persoonsgebonden budget te beheren.
Artikel 1.1 Ad. d. bijdrage in de kosten Volledig gewijzigd als gevolg van abonnementstarief	Uit artikel 2.1.4 van de wet vloeit de bevoegdheid voort tot het vragen van een bijdrage in de kosten. Cliënten zullen voor hun ondersteuning, als de gemeente daarvoor kiest, een bijdrage moeten betalen. Deze bijdrage kan, als het een maatwerkvoorziening betreft, afhankelijk worden gesteld van het inkomen en het vermogen. Op grond van artikel 2.1.4 lid 4 van de wet zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur nadere regels (Uitvoeringsbesluit Wmo 2015) gesteld. Daarin is bepaald wat de ruimte is die de gemeenteraad (het college bij delegatie door de gemeenteraad) heeft voor het bepalen van de omvang van de eigen bijdrage. Ook voor een algemene voorziening kan eventueel een bijdrage van de cliënt in de kosten worden	De gemeente kan in de verordening (artikel 2.1.4 lid 1, lid 2, lid 3, lid 4 en lid 6, artikel 2.1.4a lid 1, lid 2, lid 3, lid 5 en lid 6 artikel 2.1.5 lid 1, artikel 2.1.7 en artikel 2.3.6 lid 4 van de wet): • bepalen dat een cliënt een bijdrage in de kosten verschuldigd is voor het gebruik van een algemene voorziening, uitgezonderd cliëntondersteuning, een maatwerkvoorzieningen dan wel een persoonsgebonden budget; • de hoogte van de bijdrage voor het gebruik van een algemene voorziening vaststellen. Hierbij kan de hoogte van de bijdrage per soort voorziening verschillen of kan een korting worden bepaald per in de

	gevraagd (m.u.v. cliëntondersteuning), maar deze bijdrage kan, anders dan die voor een maatwerkvoorziening, niet inkomensafhankelijk zijn.	verordening omschreven categorie van cliënten; • algemene voorzieningen aanwijzen, waaronder in ieder geval die voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener, waarvoor het abonnementstarief geldt; • bepalen op welke wijze de kostprijs wordt berekend voor algemene voorzieningen waarvoor een andere bijdrage dan het abonnementstarief geldt en voor een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget voor een hulpmiddel, een woningaanpassing of een bij algemene maatregel van bestuur omschreven maatwerkvoorziening. De bijdrage gaat de kostprijs van de voorziening niet te boven; • bepalen dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget verschuldigd is zolang de cliënt van de voorziening gebruik maakt onderscheidenlijk gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verleend; • de hoogte van de bijdrage vaststellen van een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget; • bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of
--	---	---

		psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie, en vaststellen welke de toepasselijke grenzen zijn met betrekking tot de financiële draagkracht; • bepalen onder welke voorwaarden betreffende het tarief de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de ondersteuning kan inkopen van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.
Artikel 1.1 Lid I ondersteuningsplan toegevoegd		Lid I In het ondersteuningsplan worden de afspraken opgenomen die tussen de aanbieder en de cliënt worden gemaakt over de in te zetten ondersteuning en het resultaat daarvan. Het ondersteuningsplan is integraal onderdeel van de beschikking.
Artikel 2.2 Cliëntondersteuning <i>Onafhankelijke cliëntondersteuning</i> <i>Voor cliëntondersteuning kunnen inwoners van de gemeente Berkelland zich richten tot MEE Oost Gelderland. Voormekaar blijft uiteraard beschikbaar voor ondersteuning, maar is formeel niet onafhankelijk (opdracht van College). Cliëntondersteuning wordt in 2020</i>	Inwoners die niet in staat zijn om voor hun eigen belangen op te komen tijdens het keukentafelgesprek, kunnen zich laten vertegenwoordigen. In de wet staat dat gemeenten gratis cliëntondersteuning moeten kunnen bieden voor inwoners tijdens het keukentafelgesprek. In de praktijk zit er in eerste instantie vaak een vertrouwenspersoon van de inwoner aan tafel tijdens het gesprek in de vorm van familie, vrienden of bureaus. Voor	Inwoners die niet in staat zijn om voor hun eigen belangen op te komen tijdens het keukentafelgesprek, kunnen zich laten vertegenwoordigen. In de wet staat dat gemeenten gratis cliëntondersteuning moeten kunnen bieden voor inwoners tijdens het keukentafelgesprek. In de praktijk zit er in eerste instantie vaak een vertrouwenspersoon van de inwoner aan tafel tijdens het gesprek in de vorm van familie, vrienden of bureaus. Voor

verder ontwikkeld.	inwoners die dit niet hebben is er cliëntondersteuning. Het Voormekaar team opereert onafhankelijk en biedt daarom deze cliëntondersteuning. Ze bekijken de vraag van de inwoner onafhankelijk en beschouwen deze als leidend. Als de inwoner geen vertrouwenspersoon heeft en deze ook niet vindt in het teamlid van Voormekaar, zijn er andere mogelijkheden: • een ander teamlid van het Voormekaar team ondersteunt de inwoner, • een teamlid van een ander Voormekaar team ondersteunt de inwoner, • een medewerker van een andere organisatie (bijvoorbeeld MEE Oost Gelderland).	inwoners die dit niet hebben is er cliëntondersteuning. Voor onafhankelijke cliëntondersteuning kunnen inwoners zich melden bij MEE Oost Gelderland. Het Voormekaar team kan ook ondersteuning bieden, maar is formeel gezien niet onafhankelijk.
Artikel 2.5 Lid 6 toegevoegd		Lid 6 Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner zal moeten aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. De consulente adviseert de inwoner op basis van het gesprek wel/niet een persoonsgebonden budget te beheren.
Artikel 3.1 Aanvraag Toegevoegd ondersteuningsplan		Waar nodig en na beoordeling door het College wordt het ondersteuningsplan van de aanbieder onderdeel van de beschikking.
Artikel 3.2 Toegang en besluit		Artikel 3.2 Toegang en besluit Lid 1 en 2

Toegevoegd		Het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Een maatwerkvoorziening wordt altijd toegekend (of afgewezen) op basis van een beschikking. Deze beschikking is gebaseerd op het onderzoek dat na de melding heeft plaatsgevonden, de door de cliënt ingediende aanvraag en de van toepassing zijnde criteria voor de maatwerkvoorziening. <i>Lid 2</i> Deze bepaling regelt dat van een inwoner wordt verwacht dat hij/zij binnen 3 maanden de indicatie 'verzilverd' door het pgb te besteden. Dit om te voorkomen dat een indicatie verouderd en de situatie op termijn dusdanig gewijzigd is, dat eigenlijk een nieuwe beoordeling nodig is. Voldoet de cliënt niet aan deze voorwaarde, dan kan dit aanleiding zijn om de maatwerkvoorziening in te trekken. De cliënt voldoet dan niet aan de voorwaarden verbonden aan de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb (artikel 2.3.10 van de wet).
Artikel 4.1 Criteria voor een maatwerkvoorziening Gewijzigd tav beschermd wonen	Ad. b. Onder maatschappelijke ondersteuning valt ook het bieden van Beschermd Wonen en Opvang. Hoewel in de Wmo 2015, in tegenstelling tot de Wmo 2007, geen centrumgemeenten zijn aangewezen zijn het wel deze gemeenten die de hiervoor genoemde maatwerkvoorzieningen bieden. Daarvoor ontvangen zij ook de middelen van het Rijk. Voor de gemeente Berkelland treedt de gemeente Doetinchem op	Ad. b. Onder maatschappelijke ondersteuning valt ook het bieden van Beschermd Wonen en Opvang. Voor de gemeente Berkelland treedt de gemeente Doetinchem op als 'centrumgemeente' voor Beschermd Wonen en Opvang. Middels een mandaatbesluit heeft de gemeente Doetinchem de bevoegdheid om de meldingen en bijbehorende aanvragen om Beschermd Wonen en Opvang namens de

	als 'centrumgemeente' voor Beschermd Wonen en Opvang. Middels een mandaatbesluit heeft de gemeente Doetinchem de bevoegdheid om de meldingen en bijbehorende aanvragen om Beschermd Wonen en Opvang namens de gemeente Berkelland af te handelen.	gemeente Berkelland af te handelen.
Artikel 4.1.3.b gebruikelijke voorziening Gewijzigd	Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de cliënt, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564). Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de cliënt (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de cliënt ziet op het beantwoorden van de vraag of de cliënt over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen: Is de voorziening gewoon te koop? Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht? Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?	Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de inwoner, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564). Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de inwoner (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de inwoner ziet op het beantwoorden van de vraag of de inwoner over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen: • niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking; • daadwerkelijk beschikbaar is; • een passende bijdrage levert aan het

		realiseren van zelfredzaamheid of participatie en; • financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.
Artikel 5.2 Verplichtingen Toegevoegd ad h.		Ad. h Om belangenverstrengeling te voorkomen, mag het beheer en de uitvoering (de ondersteuning) van het persoonsgebonden budget niet door een en dezelfde persoon worden gedaan. De beheerder moet rekening en verantwoording afleggen over de verleende zorg. De zorgverlener kan geen gewaarborgde hulp zijn als hij bekostigd wordt uit het PGB dat hij beheert.
Artikel 5.3 Onderscheid formele en informele ondersteuning (nieuw)		Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.). Dit is in lijn met de jurisprudentie in lid 4 t/m 8 uitgewerkt ((Rechtbank Noord-Nederland 17-03-2016, nr. 15/3672 en Rechtbank Overijssel 30-09-2016, nr. AWB 15/2591). Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Voor formele hulp geldt het hogere pgb-tarief en voor informele hulp geldt het lagere tarief op basis van het wettelijk

		minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gehanteerd. Van formele hulp is sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een zorgaanbieder of door een zelfstandige hulpverlener (ZZP-er). Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2e graad (o.a. ouders, broers, zussen en kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die voldoet aan de criteria genoemd in lid 2 van deze bepaling; dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele hulp. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief. Informele hulp is alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig ondersteuning verlenen. In de praktijk gaat het dan meestal om personen uit het sociale netwerk. <u>Bloedverwanten</u> Bloedverwantschap ontstaat door:
--	--	---

		• geboorte; • afstamming van dezelfde voorvader; • erkenning; • gerechtelijke vaststelling van het vaderschap; • adoptie. Bloedverwanten zijn in de: Eerste graad: • (adoptie)ouders; • (adoptie)kinderen. Tweede graad: • grootouders; • kleinkinderen; • broers en zussen.
Artikel 5.4 Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget	In dit artikel wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente 18 verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen	In dit artikel wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen

	verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.). Dit is in lijn met de jurisprudentie in lid 4 t/m 8 uitgewerkt ((Rechtbank Noord-Nederland 17-03-2016, nr. 15/3672 en Rechtbank Overijssel 30-09-2016, nr. AWB 15/2591).	verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners (formele en informele ondersteuning). Gemeente Berkelland hanteert voor de hoogte van de persoonsgebonden budgetten als uitgangspunt de tarieven voor zorg in natura volgens het tariefmodel Sociaal Domein Achterhoek zoals opgenomen in het Inkoopdocument Individuele voorzieningen Jeugdhulp en Maatwerkvoorzieningen Wmo 2020 Acht Achterhoekse gemeenten en Hulp bij Huishouden 2020 Vijf Achterhoekse gemeenten. Het tariefmodel is opgebouwd uit verschillende kostprijselementen en voldoet aan de eisen gesteld in de "AMvB Reële Prijs".
Hoofdstuk 6 Bijdrage in de kosten Artikel 6.1 Maatwerkvoorziening of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen Geheel gewijzigd als gevolg van abonnementstarief	Artikel 6.1 Maatwerkvoorziening De gemeente mag van cliënten een bijdrage in de kosten vragen voor maatwerkvoorzieningen in natura en in de vorm van een persoonsgebonden budget alsmede voor algemene voorzieningen. In het tweede lid is het uitgangspunt benadrukt dat de bijdrage de kostprijs van de voorziening niet mag overstijgen: de gemeente mag geen winst maken op de bijdragen. In het derde lid zijn de maximale bedragen en percentages van het uitvoeringsbesluit van overeenkomstige toepassing verklaard.	<i>Lid 1</i> Het college vraagt een bijdrage in de kosten aan de cliënt, zolang hij gebruik maakt van de maatwerkvoorziening of het pgb. <i>Lid 2</i> De gemeente kan ook voor het gebruik van een algemene voorziening (behalve voor cliëntondersteuning) een bijdrage in de kosten van de gebruiker vragen. Als de gemeente dit wenst, dan moet dit in de verordening worden geregeld. <i>Lid 3</i> Uit de wet volgt dat het abonnementstarief verplicht is voor algemene voorzieningen

	In lid vier en vijf is de mogelijkheid van artikel 2.1.5, om de bijdrage ook aan de ouders van minderjarige cliënten op te leggen indien het een woningaanpassing betreft, benut. Uit artikel 1.1.1 van de Wet volgt dat onder een woningaanpassing wordt verstaan een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte. In lid 6 is de instantie aangewezen die de bijdrage voor opvang gaat innen, dat is anders dan bij andere maatwerkvoorzieningen niet het CAK maar de instantie die de opvang biedt. Artikel 6.2 Algemene voorziening De cliënt is in principe een kostendekkende bijdrage in de kosten verschuldigd aan de aanbieder voor het gebruik van een algemene voorziening. Voor cliëntondersteuning mag geen bijdrage in de kosten worden gevraagd. De aanbieder kan ook een betaling vragen voor bijvoorbeeld het gebruik van koffie of thee of een maaltijd. Het bedrag dat daarmee door de cliënt wordt uitgespaard geldt als algemeen gebruikelijk. Artikel 6.3 Kostprijs Dit artikel bepaalt wat onder de kostprijs van een maatwerkvoorziening, persoonsgebonden budget en een algemene voorziening wordt verstaan. De kostprijs is bepalend voor de hoogte van de bijdrage in de kosten die de cliënt verschuldigd is.	waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener. Bij een duurzame hulpverleningsrelatie is er in belangrijke mate sprake van persoonlijke hulpverlening, is arbeid verreweg de grootste kostencomponent, is de continuïteit van de band tussen cliënt en hulpverlener belangrijk voor de ondersteuning van de cliënt en wordt er langdurig gebruik gemaakt van de voorziening. Bij de mantelzorgregeling is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie. <i>Lid 4</i> In lid 4 is geregeld voor welke algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen het zogenaamde abonnementstarief van € 19,- per maand geldt. Voorbeelden zijn begeleiding en huishoudelijke hulp. Het abonnementstarief is verder verplicht voor alle maatwerkvoorzieningen, met uitzondering van beschermd wonen, de maatwerkvoorziening opvang of andere bij algemene maatregel van bestuur omschreven maatwerkvoorzieningen. De bijdragen voor de maatwerkvoorzieningen beschermd wonen [en maatschappelijke opvang] worden vastgesteld conform het uitvoeringsbesluit. <i>Lid 5</i> Op grond van het uitvoeringsbesluit kan vervoer worden uitgezonderd van het
--	--	--

		abonnementstarief. Het gaat hierbij in de meeste gevallen om collectief vervoer en in enkele gevallen individueel vervoer. Het gaat niet om (mobiliteits)hulpmiddelen zoals een aangepaste fiets of een scootmobiel. Reden voor deze uitzondering is dat er bij deze vormen van vervoer per rit lage prijzen worden gevraagd en het gebruik in veel gevallen incidenteel is. In lid 5 is daarom een afzonderlijke bepaling opgenomen over de hoogte van de bijdrage in de kosten voor het vervoer. <i>Lid 6</i> Vanaf 2020 hoeft er, vanwege de invoering van het abonnementstarief, niet meer voor alle voorzieningen gecontroleerd te worden of de bijdrage de kostprijs te boven gaat. In lid 6 is uitgelegd hoe de kostprijs tot stand komt. <i>Lid 7</i> De gemeente moet in de verordening bepalen door welke instantie de bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb wordt vastgesteld en geïnd. <i>Lid 8</i> Aan jeugdigen tot 18 jaar kan uitsluitend een bijdrage in de kosten worden opgelegd voor een woningaanpassing. Voorwaarde voor het kunnen vragen van deze bijdrage in de kosten, is dat dit door de gemeenteraad als zodanig in de verordening is bepaald.
--	--	---

		Lid 9 Op grond van het uitvoeringsbesluit is voor rolstoelen, sportvoorzieningen en ondersteuning bij verhuizing en (her)inrichting geen bijdrage verschuldigd.
--	--	---

TECHNISCHE VRAAG (alleen over een agendapunt)
Indiener: Jacqueline Bussink, D66 Datum indiening vraag: 3 maart 2020 Betreft: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020. Datum verzending antwoord: 12 maart 2020
Formulering: Eén van de agendapunten op de raadsvergadering van 17 maart 2020 is de verordening “maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020”. Als redenen voor de nieuwe verordening noemt u onder meer de invoering van het abonnementstarief, actuele jurisprudentie en de nieuwe WMO wetswijziging. Voor de wijzigingen in de verordening wordt verwezen naar de was/wordt tabel. Helaas hebben wij de indruk dat de voorgenomen wijzigingen een grotere impact (kunnen) hebben dan menigeneen zich realiseert. Dit geldt met name voor de PGB en de huidige pilot “Ondersteuning Thuis”. D66 ziet het PGB als een waardevol instrument voor volwassenen, jeugdigen en hun ouders voor het realiseren van maatwerkgerichte, mantelzorg ondersteunende en innovatieve zorg voor inwoners die zelf (of via hun vertegenwoordiger) op verantwoorde wijze het PGB vorm en inhoud willen geven. Door een PGB aan te bieden realiseert de gemeente bovendien meer keuzevrijheid. Ten aanzien van het PGB zien wij in de nieuwe verordening een aantal wijzigingen die ons zorgen baart. Er kan mogelijk sprake zijn van een lager PGB tarief. Aangezien de gemeente een pittige bezuinigingstaak heeft in het sociale domein zou dit zomaar het geval kunnen zijn. Onze fractie wil niet later in het proces voor verrassingen staan als blijkt dat we, zonder dat we ons dit (volledig) hebben gerealiseerd en hebben overzien, akkoord zijn gegaan met aantal ingrijpende wijzigingen. Het betreft tamelijk zware kost voor mensen (zoals ikzelf) die hier niet dagelijks mee in aanraking komen. Het was in dat opzicht prettig geweest als dit onderwerp eerder en uitvoeriger aan de orde was geweest. Desalniettemin, misschien maken we ons onterecht zorgen en kunt u deze wegnemen in de beantwoording van onze vragen.
Vraag: In het bijgevoegde overzicht nemen wij kennis van de volgende aanpassing van de PGB: Er vindt een bewustkeuzegesprek plaats met de inwoner over het beheer van een persoonsgebonden budget. De inwoner moet aangeven of hij deze taken werkzaamheden op zich kan nemen. Het advies van de consulent over het beheer van het PGB wordt opgenomen in het verslag. Uit de formulering is niet duidelijk of een vertegenwoordiger namens een cliënt het PGB mag en kan beheren. Is dit mogelijk?(1) En zo ja, wordt er bij het maken van een bewustkeuzegesprek nadrukkelijk gewezen op de mogelijkheid dat een vertegenwoordiger bij dit gesprek aanwezig kan zijn? (2) <i>Antwoord (1):</i> <i>We realiseren ons dat de verordening lastig te lezen is. Daarom zijn we op dit moment samen met Winterswijk, Oost-Gelre en een projectleider van Stimulansz bezig met de ‘omgekeerde verordening’ (leesbare, toegankelijke verordening). Deze zal in de loop van 2020 gereed zijn.</i> <i>Antwoord (2):</i> <i>Het bewustkeuzegesprek gaat over het kunnen beheren van een pgb en is dus alleen van toepassing bij inwoners die een pgb aanvragen. Deze inwoners hebben dan al een</i>

<i>keukentafelgesprek gehad.</i> <i>Een vertegenwoordiger mag en kan namens de cliënt het PGB beheren. Als dit het geval is, zullen wij de vertegenwoordiger ook willen spreken en bestaat inderdaad de mogelijkheid dat hij/zij bij het gesprek aanwezig is. Bij het maken van de afspraak voor het bewustkeuzegesprek vragen wij de inwoner of de vertegenwoordiger bij het gesprek aanwezig kan en wil zijn.</i> <i>Het antwoord op uw vraag is dus "ja".</i> NB <i>Een keukentafelgesprek is niet hetzelfde als een bewustkeuzegesprek.</i> <i>Het keukentafelgesprek is het eerste gesprek waar de consulent het onderzoek start naar de hulpvraag. Iedereen in de gemeente Berkelland die een aanvraag indient, krijgt zo'n gesprek.</i>
Vraag: Klopt het dat er inmiddels al een bewustkeuzegesprek plaats vindt indien er sprake is van een PGB aanvraag? Antwoord: <i>Ja, wij zijn vanaf juli 2018 begonnen met het voeren van de bewustkeuzegesprekken. De bewustkeuzegesprekken waren nog niet opgenomen in de verordening.</i>
Vraag: Zowel in de oude als in de nieuwe verordening kan een PGB worden afgewezen. Op welke gronden wijst u een PGB af? Zijn de criteria waarop wordt getoetst anders dan in 2019? En zo ja, waar zitten de verschillen? Kunt u aangeven hoe vaak u in 2019 een PGB aanvraag heeft afgewezen? Antwoord: <i>Naast de bewustkeuzegesprekken hanteert de gemeente Berkelland de weigeringsgronden zoals opgenomen in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet. Het gaat hierbij om drie weigeringsgronden:</i> <i>1. Competentie aanvrager. Voor het toekennen van een PGB wordt de voorwaarde gesteld dat de aanvrager voldoende competent is om verantwoord om te gaan met het PGB.</i> <i>2. Motivering waarom een PGB gewenst is in plaats van een maatwerkvoorziening via ZIN.</i> <i>3. Kwaliteit van zorg. De zorg die geleverd wordt dient van goede kwaliteit te zijn.</i> <i>De criteria waarop wij toetsen zijn niet gewijzigd ten opzichte van 2019. In 2019 zijn er geen aanvragen voor een PGB afgewezen.</i>
Vraag: In de nieuwe WMO wet wordt gesteld dat het college de plicht heeft, nadat is vastgesteld dat iemand in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, de betrokkene te informeren over de mogelijkheid om voor een PGB te kiezen en over de gevolgen van die keuze. Vraag: Hoe en in welke vorm gaat u inwoners actief wijzen op de mogelijkheid om voor een PGB te kiezen? Antwoord: <i>Tijdens het keukentafelgesprek wordt er eerst onderzocht of iemand in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening. In datzelfde gesprek wordt de inwoner geïnformeerd over ondersteuning via ZIN of via een PGB. De keuze ligt bij de inwoner.</i>
De gemeente Doetinchem behandelt (voor de Achterhoek) de aanvragen beschermd wonen. In de verordening wordt bepaald dat de geldende verordening en beleidsregels van de gemeente Doetinchem leidend zijn. Vraag: Kunt u aangegeven hoe dit wordt vormgegeven als een inwoner een PGB wenst? Immers, de PGB loopt via onze eigen gemeente. Antwoord: <i>De beleidsregels voor beschermd wonen worden door gemeente Doetinchem opgesteld, in</i>

afstemming met de Achterhoekse gemeenten. Vervolgens stelt elke gemeente, dus ook Berkelland, deze beleidsregels lokaal vast. Bij deze beleidsregels hoort een financieel besluit waarin de PGB tarieven zijn opgenomen voor beschermd wonen. Als een cliënt via de gemeente Doetinchem een indicatie voor beschermd wonen krijgt in de vorm van een PGB, dan ontvangt de cliënt deze PGB vanuit gemeente Doetinchem. Gemeente Doetinchem hanteert hierbij het PGB tarief dat wij in gemeente Berkelland in het financieel besluit hebben vastgesteld.

U stelt in de verordening dat de hoogte van het PGB voor formele ondersteuning is gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura (berekend met behulp van het tariefmodel sociaal domein Achterhoek), waarbij het tarief met 15% voor overhead naar beneden is bijgesteld, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.

Vraag: in hoeverre is de hoogte van de PGB in overeenstemming met de nieuwe wet? Is het geoorloofd om het tarief met 15% voor overhead naar beneden bij te stellen? Waar heeft u dit percentage op gebaseerd? Welke benchmark hanteert u hiervoor?
Is de PGB uitkering in de nieuwe verordening (gangbaar) lager dan in de oude verordening? Kunt u mij aangeven wat en hoe vaak in 2019 een PGB is toegekend voor formele zorg en op welk niveau dit tarief ligt?

Antwoord:

Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget professionele ondersteuning

In het tariefmodel sociaal domein Achterhoek bestaat het percentage overhead uit een component huisvesting (6%) en een component overige overheadkosten (19%). Bij het PGB voor professionele ondersteuning kan het percentage overhead naar beneden worden bijgesteld, omdat er vanuit de gemeenten geen verplichting wordt gesteld voor deelname aan het berichtenverkeer, een accountantsverklaring en een kwaliteitscontrole. Daarnaast is er veelal sprake van een kleinere instelling, met een kleinere huisvesting en hebben zij ook minder ondersteunende functies in dienst. Het is daarom geoorloofd om het tarief met 15 % voor overhead naar beneden bij te stellen.

Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget sociaal netwerk en/of niet-professionele ondersteuning

Per 1 mei 2019 is de wet minimumloon en minimumvakantietoeslag van toepassing op het persoonsgebonden budget voor sociaal netwerk en/of niet professionele ondersteuning. Dit is de reden waarom dit de berekeningsbasis vormt voor dit tarief.

Toekenning PGB (in)formele zorg in 2019:

- *In 2019 hadden 220 inwoners ondersteuning met behulp van een PGB.*
- *89 inwoners hebben de PGB ingezet voor de hulp bij de huishouding.*
- *70 inwoners hebben de PGB ingezet voor de begeleiding.*
- *61 inwoners hebben de PGB ingezet voor de Jeugdhulp.*

De tarieven van de PGB zijn voor:

- *Hulp bij de Huishouding gebaseerd op het tarief van de witte werkster € 13,50 per uur. Dit tarief is niet gewijzigd op 1 januari 2020.*
- *De tarieven voor begeleiding en wonen zijn gemiddeld het volgende bedrag gestegen:*
- *Individuele begeleiding Wmo € 6,52 per uur*
- *Individuele begeleiding Jeugd € 7,80 per uur*
- *Begeleiding groep Wmo € 0,72 per uur*
- *Begeleiding groep Jeugd € 2,08 per uur*
- *Wonen Wmo (beschermd en beschut) € 22,59 per etmaal*
- *Wonen Jeugd (beschermd en beschut) € 24,57 per etmaal*

Soms is er sprake van een combinatie van meerdere producten.

Benchmark:

Onderzoeksbureau BMC is betrokken geweest bij het tot stand komen van de PGB tarieven.

Onderzoeksbureau BMC heeft meerdere onderzoeken en gemeenten geadviseerd.

De PGB maakt een onderscheid tussen formele en informele ondersteuning. Informele ondersteuning kunnen bijvoorbeeld mensen uit het eigen netwerk van de inwoner zijn (bijvoorbeeld een familielid). De hoogte van de PGB voor informele ondersteuning voor begeleiding en logeren is bij het bestaan van een dienstbetrekking gelijk aan het minimumloon, inclusief vakantiebijslag, vakantie-uren en sociale lasten. Als ik de teksten van de oude en de nieuwe verordening naast elkaar leg, gaat de oude verordening uit van een gemiddeld regionaal tarief. Op basis van deze vergelijking krijg ik de indruk dat er sprake kan zijn van een verlaging van het PGB tarief voor informele ondersteuning.

Vraag: Is mijn veronderstelling juist? In hoeverre moeten inwoners rekening houden met een mogelijke verlaging van het PGB tarief? Kunt u aangeven wat en hoe vaak in 2019 een PGB is toegekend voor informele zorg en op welke niveau dit tarief ligt?

Antwoord:

Uw veronderstelling is inderdaad juist. Een mogelijke verlaging van het PGB tarief vindt echter pas plaats wanneer er een wijziging plaatsvindt in de beschikking. De wijziging van een tarief betekent niet dat we de beschikking openbreken. Het aantal toekenningen van PGB's in 2019 staat in het antwoord hiervoor.

Vraag: Aan inwoners wordt een ondersteuningsplan verstrekt (deze maakt deel uit van de beschikking). In het ondersteuningsplan worden de resultaten, doelen en frequenties vastgelegd, die tussen inwoner en zorgaanbieder worden besproken.

- Betekent dit dat hiermee de pilot "ondersteuning thuis" welke is gebaseerd op resultaatafspraken en niet op uren komt te vervallen?
- Wordt in het ondersteuningsplan ook expliciet het aantal uren zorg vermeld?
- Wat is exact de rol van de zorgaanbieder bij de totstandkoming van het ondersteuningsplan?
- Wat is exact de rol van de zorgaanbieder met betrekking tot de frequentie en de uren?
- Als een inwoner een probleem ondervindt bij zijn ondersteuning, bij welke instantie moet hij dan zijn probleem kenbaar maken? Bij de gemeente, die de maatwerkvoorziening heeft verstrekt, of bij de aanbieder, die het ondersteuningsplan heeft vastgesteld?
- Hoe ziet de klachtenprocedure er uit?
- Op welke wijze wordt toegezien op de kwaliteit van de aanbieders?

Antwoord:

- *Dit betekent dat we het gedachtengoed en de werkwijze van Ondersteuning Thuis gaan borgen in ons reguliere beleid in plaats van als pilot. Vanaf 1 april 2020 krijgen inwoners een indicatie in zowel resultaten als in uren en minuten voor een Schoon Huis en Huishouding op orde.*
- *De uren en minuten zijn te vinden in de beschikking en in sommige situaties in het gespreksverslag, maar maken geen onderdeel uit van het ondersteuningsplan.*
- *De rol van de zorgaanbieder bij het tot stand komen van het ondersteuningsplan is vastgelegd in hoofdstuk 9 van het Inkoopdocument Wmo en Jeugdhulp en Hulp bij Huishouding. In het Ondersteuningsplan worden de wensen van de Cliënt ten aanzien van de geïndiceerde Hulp bij Huishouden opgenomen. Opdrachtnemer (de zorgaanbieder) maakt daar waar mogelijk met de Cliënt afspraken over het moment (tijdstip en dag) en de frequentie waarop de Hulp bij Huishouden geleverd wordt, de vorm, de omvang en de inhoud van Hulp bij Huishouden die Opdrachtnemer biedt. Deze afspraken sluiten zoveel mogelijk aan bij de wensen van de Cliënt en sluiten aan bij het stimuleren van de zelfredzaamheid en vitaliteit van de Cliënt en de Ondersteuning door het netwerk*
- *De klachtenprocedure is vastgelegd in de afspraken met alle zorgaanbieders die gecontracteerd zijn voor de Wmo, Jeugdhulp en/of de Hulp bij Huishouding. De klachtenregeling is gericht op de opdrachtnemer (zorgaanbieder) en er is een klachtenregeling gericht op de opdrachtgever (de gemeente).*
- *De afspraken tussen de gemeenten en de zorgaanbieders richt zich tot Zorg in Natura. Dit*

betekent dat alle zorgaanbieders die gecontracteerd zijn voor de Wmo, de Jeugdhulp en/of de Hulp bij Huishouding moeten voldoen aan kwaliteitseisen die zijn opgesteld in het inkoopdocument. De contract- en leveranciersmanagers houden hier toezicht op. Een Persoonsgebonden budget (PGB) is een andere manier van financieren, waarbij de inwoner direct met de zorgverlener een overeenkomst sluit. Hier worden door de gemeente geen kwaliteitseisen voor opgesteld.

Het normenkader wordt een belangrijk middel in de vaststelling van de beschikking / ondersteuningsplan.

Vraag: Klopt het dat het normenkader, waarin wordt vastgelegd welke activiteiten in welke frequentie nodig zijn om de doelen te bereiken, verankerd moet zijn in het beleid van de gemeente? Wat is op dit moment de status van het normenkader en wanneer is deze gereed?

Antwoord:

Het klopt dat het normenkader verankerd moet zijn in het beleid van de gemeente. Het normenkader zoals wij willen hanteren is gereed en laten wij per 1 april 2020 in werking treden.

Toelichting:

- 1. Technische vragen zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan. Ze zijn niet bedoeld voor een politiek antwoord.*
- 2. Technische vragen zijn vragen voor een beter begrip van een vraagstuk. Vragen over feiten en de uitleg daarvan of over de gevolgen van een besluit.*
- 3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.*

C: B.M.J. Klompjan

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 20658

Onderwerp : Aanvulling op de commissie sociaal d.d. 7 april 2020

Verzonden : 9 april 2020

Geachte leden van de raad,

Op 7 april is in de commissie Sociaal een aantal toezeggingen gedaan door portefeuillehouder M. van Haaren. In deze raadsbrief vindt u deze aanvullende informatie. Het betreft de volgende onderwerpen:

1. Achtergrondinformatie voorgestelde wijzigingen
2. Uitspraak Centrale Raad van Beroep
3. Noodzaak vaststellen verordening Maatschappelijke ondersteuning
4. Aantallen informele zorg
5. Besluit tarieven in de samenwerkende gemeenten in de Achterhoek.

Daarnaast zijn een aantal bijlagen opgenomen:

Bijlage 1: Antwoorden op de schriftelijke vragen die gesteld zijn door mevrouw Bussink namens D66

Bijlage 2: Totaaloverzicht tariefswijzigingen ZIN

Bijlage 3: Totaaloverzicht tariefwijzigingen PGB (formeel en informele zorg)

Bijlage 4: Tariefopbouw informele zorg

Bijlage 5: Voorbeeld budgetplan

Bijlage 6a en 6b: Uitspraak Centrale Raad van Beroep en toelichting Schulink

Bijlage 7: Financieel besluit 2020 ter kennisgeving

Bijlage 8: Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2020 ter kennisgeving

1. Achtergrondinformatie PGB

Een PGB (persoonsgebonden budget) is een mogelijke manier van financieren van zorg (Wmo of Jeugd), waarbij de inwoner zelf met één of meerdere zorgverlener(s) een overeenkomst sluit. De inwoner is hierbij zelf de opdrachtgever. Bij een pgb wordt onderscheid gemaakt tussen formele zorg en informele zorg. Formele zorg is de zorg die wordt geboden door opgeleide professionals. Aan deze vorm van zorg zijn allerlei verplichtingen verbonden waar de zorgverleners, zorgaanbieders en zorginstanties aan moeten voldoen, zoals een kwaliteitskeurmerk en diploma's. Informele zorg is zorg en ondersteuning die vanuit sociale en morele overwegingen wordt verricht, zoals een vriendendienst of vrijwillige hulp in familieverband.

2. Uitspraak Centrale Raad van Beroep

Op 1 mei 2019 is de nieuwe ministeriële regeling 'hulp uit sociaal netwerk' ingegaan. Deze regeling maakt het mogelijk om betalingen uit een pgb te doen in die situatie waar geen sprake is van een

arbeidsrelatie. Het gaat om hulp in familieverband, burenhulp of vriendendienst. Een pgb informele zorg is dus niet bedoeld als vervanging van een inkomen. In de aanvraag en het onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen gebruikelijke zorg, bovengebruikelijke zorg en de eigen kracht. De Centrale Raad van Beroep heeft op 17 juli 2020 een uitspraak gedaan over de eigen kracht. In bijlage 5 is de uitspraak toegevoegd met daarbij de reactie en onderbouwing van Schulinc <https://www.schulinc.nl/>. Schulinc biedt juridische informatie en advies aan binnen het sociaal domein en omgevingsrecht in Nederland.

Schulinc trekt de conclusie dat de financiële positie van een gezin volgens de Centrale Raad van Beroep een onderdeel is van 'eigen kracht'. De CRvB overweegt immers dat (onder andere) onderzoek is gedaan naar het belang van de ouders om te voorzien in een inkomen en dat geconstateerd is dat het gezin in balans is. Daarbij oordeelt de CRvB dat het feit dat de moeder financiële druk ervaart onvoldoende reden is om een pgb toe te kennen.

Gemeenten kunnen met deze uitspraak in ieder geval nog eens kritisch naar hun cliënten met een pgb voor informele zorg kijken. Hoe vervelend de uitkomst voor gezinnen ook kan zijn, gemeenten hebben op basis van deze uitspraak van de CRvB de juridische grondslag om in voorkomend geval pgb's voor het sociale netwerk af te wijzen.

3. Noodzaak vaststellen Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020

In de commissie Sociaal werd de vraag gesteld welke risico's er zijn als de verordening nu niet wordt vastgesteld. Het is gewenst dat wij een actuele verordening hanteren.

De gemeente is verplicht de beleidskeuzes vast te leggen in de verordening. Als een inwoner in beroep gaat bij de rechter en de gemeente de verplichtingen vanuit de wet niet heeft opgenomen lopen wij een risico. We moeten voldoen aan de wet zoals het opnemen van het abonnementstarief.

Het college heeft het financieel besluit maatschappelijke ondersteuning en jeugdwet 2020 op 31 maart 2020 vastgesteld. Onder voorbehoud van de vaststelling van de Verordening door de raad.

4. Aantallen informele zorg

In totaal hebben 14 budgethouders begeleiding uit het sociaal netwerk (informele zorg); 9 vanuit de Wmo en 5 vanuit de Jeugdwet.

5. Besluit tarieven in de samenwerkende gemeenten in de Achterhoek

In het voorjaar van 2019 hebben wij in regionaal verband nieuwe tarieven voorgesteld om daarmee te komen tot kostprijsdekkende tarieven (Amvb reële kostprijs). De urgentie om daarbij zo mogelijk een bezuinigend effect te bewerkstelligen, is gezien de taakstelling binnen het sociaal domein helder. Bij de afweging om te komen tot nieuwe tarieven is de Amvb reële kostprijs het uitgangspunt. Inzet daarbij was om zo mogelijk te komen tot lagere kosten, maar zoals uit het overzicht met tarieven blijkt, was dit vaak niet mogelijk. De pgb tarieven voor informele zorg zijn in 2020 wel lager dan in 2019. Op 31 maart 2020 heeft het college het financieel besluit vastgesteld en dat gaat van kracht als de verordening wordt vastgesteld door de Raad.

Zorg in natura tarieven zijn op 28 mei 2019 vastgesteld en op 1 januari 2020 ingegaan. De nieuwe tarieven waren nodig om de aanbesteding te kunnen starten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris,

de burgemeester,

M.N.J. Broers.

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief

Bijlage 1:

TECHNISCHE VRAAG (alleen over een agendapunt)

Indiener: Jacqueline Bussink, D66

Datum indiening vraag: 8 april 2020

Betreft: Aanvullende vragen naar aanleiding van de commissievergadering met betrekking tot het agendapunt "Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020."

Datum verzending antwoord: 9 april 2020

Formulering:

Tijdens de commissievergadering is er uitvoerig gesproken over de verordening en dan specifiek over het PGB. Het komt er kort gezegd op neer dat, als wij instemmen met de verordening, *wij ook instemmen met een verlaging van het informele PGB tarief op het niveau van het wettelijke minimum loon*. Het huidige tarief ligt hoger (€ 18,50).

Als onderbouwing voor het lagere PGB tarief werd tijdens de commissievergadering onder meer verwezen naar een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep. Als aanvulling meldde de portefeuillehouder op dat, op basis van deze uitspraak, een ouder helemaal geen recht meer heeft op een informeel PGB tarief. De gemeente kwam hen juist tegemoet met het uitkeren van een lager tarief. Inmiddels heeft de portefeuillehouder, op mijn verzoek, deze uitspraak naar mij toegestuurd evenals een toelichting hierop van het adviesbureau Schulink (die ons overigens aangaande de huishoudelijk hulp in een eerder stadium volledig verkeerd heeft geadviseerd, waardoor wij het beleid in Berkelland, na tussenkomst van de rechter, 180 graden hebben moeten bijstellen).

Tijdens de commissievergadering noemde de portefeuillehouder ook dat het vaststellen van de tarieven een bevoegdheid is van het college. Er is gekeken aan welke knoppen gedraaid kan worden binnen het sociale domein om tot een mogelijke besparing te komen, het (informele) PGB tarief is er daar één van, aldus de wethouder. Wij constateren dat deze besparing/bezuiniging ontbreekt in het raadstuk bij het onderdeel financiën. Een onderbouwing kon ook niet gegeven worden tijdens de commissievergadering.

Onze vraag of het nog mogelijk is om goede zorg in te kopen met een (formeel) PGB tarief dat met 15% naar beneden wordt bijgesteld is onbeantwoord gebleven.

Wij hebben daarom een aantal aanvullende vragen die wij graag op korte termijn beantwoord willen hebben. In het raadstuk ontbreekt veel essentiële informatie en de antwoorden van de portefeuillehouder in de commissie maken de verwarring alleen maar groter.

Vraag: De uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van juli 2019 en ook de toelichting van Schulink heeft betrekking op een specifieke casus. Deze casus gaat over een ouder waarvan veronderstelt mag worden dat ze de zorg van haar kind wel aan kan. Haar stelling dat ze moe is en financiële druk ervaart is onvoldoende aanleiding om een PGB te ontvangen stelt de CrvB.

Op basis van deze uitspraak wordt door Schulink generiek gesteld dat er kritisch doorgevraagd mag worden of de ouder in staat is om noodzakelijke hulp te bieden.

Voor ons is niet de discussie dat er niet kritisch gekeken moet worden naar een toekenning. Ook onze fractie vindt dat er een kritische toetsing moet plaatsvinden. Deze verordening gaat echter over gevallen waarbij deze toetsing al heeft plaats gevonden. De bewering dat vervolgens het informeel (PGB) tarief dus niet meer verstrekt hoeft te worden is o.i. onjuist. Ook rechtvaardigt dit niet het argument om het tarief te verlagen.

Er is nog steeds sprake van informele zorg, met toekenning van een informeel PGB tarief, als

ouders ervoor kiezen hun ernstig beperkte/zieke kind thuis te laten opgroeien / verzorgen. Kinderen die waarschijnlijk anders elders verzorgd of verpleegd zouden worden. Het is toch te prijzen dat ouders dit doen (ook gelet op de personeelstekorten in de zorg)?

Vraag: Bent u het met mij eens dat deze ouders in aanmerking komen voor het informele tarief en dat de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep niet op hen van toepassing is?

Antwoord:

De toekenning van de pgb informele zorg is afhankelijk van de casuïstiek. Ouders kunnen een aanvraag indienen en uit het onderzoek / keukentafelgesprek zal aan de hand van het ondersteuningsplan en het budgetplan in overleg met ouders gekeken worden voor welke vorm van pgb zij in aanmerking komen. Bij alle aanvragen wordt er gekeken welke vorm van zorg het beste past bij de inwoner.

Als u bij uw stelling blijft ontvang ik graag een specifieke onderbouwing, omdat dit namelijk haaks staat op de informatie van de overheid, die overigens van een later tijdstip dateert dan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep.

Vraag: Waarop baseert u dat een lager tarief ook daadwerkelijk tot een bezuiniging leidt? Graag ontvang ik een concrete onderbouwing van de mogelijke besparing.

(ik ga er vanuit dat u in uw beantwoording rekening houdt met het feit dat als ouders minder vergoed krijgen voor hun eigen inzet, de kans groot is dat zij eerder zullen kiezen om duurdere hulp in te kopen of hun kind elders onder te brengen.)

Antwoord:

In het voorjaar van 2019 hebben wij in regionaal verband nieuwe tarieven voorgesteld om daarmee te komen tot kostprijsdekkende tarieven (Amvb reële kostprijs). De urgentie om daarbij zoveel mogelijk een bezuinigingseffect te bewerkstelligen, is gezien de taakstelling binnen het sociaal domein helder. Bij de afweging om te komen tot nieuwe tarieven is de Amvb reële kostprijs het uitgangspunt. Inzet daarbij was om zo mogelijk te komen tot lagere kosten, maar zoals uit het overzicht met tarieven blijkt, was dit vaak niet mogelijk.

Zoals u in de bijlagen kunt zien zijn de tarieven voor zowel ZIN als PGB in totaliteit omhoog gegaan. Voor enkele tarieven is er soms wel sprake van een daling, maar die daling is dus gebaseerd op een reële berekening van de kosten. Het informele tarief voor een pgb is naar beneden bijgesteld omdat het huidige tarief nooit een inhoudelijke onderbouwing / berekening heeft gehad; daarin is destijds norm van de AWBZ overgenomen. Door de nieuwe wetgeving op 1 mei 2019 hebben gemeenten de kans gekregen om realistisch naar de onderbouwing van de tarieven te kijken.

Omdat de vraag van de inwoner altijd leidend is, is er niet per definitie sprake van bezuiniging. Gezien het geringe aantal inwoners (15) die gebruik maken van informele zorg denken wij ook niet dat het hier om een besparing zal gaan.

Tijdens de commissievergadering beweerde de portefeuillehouder dat de tariefstelling een bevoegdheid van het college is.

Vraag: Graag verneem ik van u waarop u dit baseert. Wij zijn namelijk van mening dat deze bevoegdheid **wel** bij de raad ligt. Zie ook:

https://vng.nl/sites/default/files/brieven/2017/20170815_ledenbrief_aanpassing-model-verordening-maatschappelijke-ondersteuning-2015-ivm-uitspraak-crvb-17-mei-2017.pdf

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/raad-niet-college-moet-pgb-tarieven-vaststellen.9602270.lynkx>

Antwoord: <i>Tot op heden stelt de Raad de begrotingen vast en het college heeft het financieel besluit en de tarieven vastgesteld. De reden hiervoor is dat het college over de uitvoering gaat. Sinds de gemeente de taken op het gebied van jeugd en wmo heeft overgenomen (2015), is dit steeds op deze manier gedaan. Hier is door de Raad tot nu toe niet aangegeven dat dit niet de gewenste werkwijze is. Het is altijd aan de Raad om bestaande routes aan te passen. Het lijkt logisch om dit te doen bij het vaststellen van de nieuwe verordening per 2021.</i>
Vraag: Zijn er andere mogelijke bezuinigingen en/of verlagingen in tarieven? Zo ja, kunt u ons een compleet overzicht verstrekken van alle tarieven binnen WMO / PGB / Jeugdzorg? Graag een tabel met het tarief van 2019 en daarnaast het tarief 2020. Antwoord: <i>In bijlage 2 zijn de zin tarieven van de Wmo en Jeugdzorg opgenomen (2019 en 2020)</i> <i>In bijlage 3 zijn de pgb tarieven opgenomen van de formele en informele zorg (2019 en 2020)</i> <i>Bij de nieuwe tariefopbouw stond de Amvb Reële kostprijs centraal.</i>
Vraag: Bent u van mening dat een PGB houder met een verlaging van een tarief van 15% vanwege aftrek overheadkosten nog in staat is om professionele zorg in te kopen? Is het mogelijk dat het tarief lager wordt dan 15% (dus na aftrek overheadkosten) als Zorg in Natura (waar het tarief van is afgeleid) tegen een lager tarief kan worden ingekocht? Waarop u baseert u de stelling dat PGB houders hoofdzakelijk bij een kleinere instelling zorg inkopen? Bent u van mening dat een ZZP'er tegen dit lagere tarief nog voldoende inkomsten heeft en bereid is om voor dit lagere tarief zorg te verlenen aan een PGB houder? Antwoord: <i>De meeste pgb tarieven bij formele zorg zijn gestegen ten opzichte van 2019.</i> <i>Wij zijn van mening dat een zzp'er tegen dit tarief nog voldoende inkomsten kan hebben. Uit de praktijk blijkt dat er genoeg animo is om voor dit tarief zorg te verlenen. Een zzp'er maakt minder tot geen overheadkosten (management en staf, gebouw- en terreingebonden kosten, overige materieel gebonden kosten, rente-, aflossings- en afschrijvingskosten voor huisvesting). De tarieven zijn tot stand gekomen met advisering van BMC en worden in meerdere gemeenten in Nederland toegepast.</i> Antwoord: <i>Wij gaan niet uit van de veronderstelling uit dat PGB houders hoofdzakelijk bij een kleinere instelling zorg inkopen. Als een inwoner met een PGB de zorg wil afnemen bij een gecontracteerde aanbieder dan kan dat. Wel geven wij het advies om dit in ZIN te doen. Een combinatie van een gecontracteerde aanbieder met een pgb informele zorg is mogelijk.</i>
We naderen het punt dat de vrije keuze die mensen hebben tussen een PGB en Zorg in Natura onder druk komt te staan. Als de PGB tarieven dusdanig laag zijn dat je er geen mensen voor kunt vinden, dan ben je min of meer gedwongen om terug te vallen op Zorg In Natura. Onze fractie vindt het belangrijk dat PGB's toegankelijk blijven, vooral voor mensen die intensieve zorg nodig hebben. Vraag: bent u het met ons eens? Antwoord: <i>Als een inwoner intensieve zorg nodig heeft kan dit zowel bij PGB als bij Zorg in natura en behouden inwoners de keuze vrijheid. Ook zijn combinaties mogelijk.</i> Inwoners worden op verschillende manieren betrokken bij diverse thema's in het sociale domein. Wij constateren dat onze inwoners op geen enkele manier bij de totstandkoming van deze ingrijpende wijzigingen in de verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 zijn betrokken.

Terwijl deze enorme gevolgen heeft voor de zorg en onze inwoners direct treft. Vraag: Waarom heeft u dit niet gedaan? Antwoord: <i>Het betreft met name een technische wijziging in de Verordening die in 2017 door de Raad is vastgesteld. Naar onze mening ging het met name om de invoering van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie.</i> <i>U spreekt over ingrijpende wijzigingen. Wij zien één grote wijziging en dat is het pgbtarief voor de informele zorg en dit betreft relatief een klein groep inwoners (15).</i> <i>Zorg in Natura tarieven komen tot stand als gevolg van marktconsultatie met zorgaanbieders en op basis van de Amvb reële kostprijs.</i> <i>De inwoners worden bij het opstellen van de nieuwe 'toegankelijke' Verordening 2021 volop betrokken in het traject.</i>	
Vraag: Bent u het met mij eens dat de verordening een inhoudelijke politieke discussie vereist waarbij raads- en commissieleden volledig worden meegenomen in alle ins en outs van deze verordening en dat u ook belanghebbenden hierbij betreft? Antwoord: <i>Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie moet de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 worden aangepast. Dit zijn technische aanpassingen. Het is noodzakelijk dat een verordening actueel is. Een verordening is een juridisch document.</i> <i>De gemeente is verplicht de beleidskeuzes vast te leggen in de verordening. Als een inwoner in beroep gaat bij de rechter en de gemeente de verplichtingen vanuit de wet niet heeft opgenomen lopen wij een risico. We moeten hiermee voldoen aan de wet zoals het opnemen van het abonnementstarief.</i> <i>Voor de politiek inhoudelijke discussie gaan wij graag met u in gesprek. Binnenkort ontvangt u de documenten sturen in het sociaal domein en de verantwoordingsrapportage.</i>	
<i>Toelichting:</i> <i>1. Technische vragen zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan. Ze zijn niet bedoeld voor een politiek antwoord.</i> <i>2. Technische vragen zijn vragen voor een beter begrip van een vraagstuk. Vragen over feiten en de uitleg daarvan of over de gevolgen van een besluit.</i> <i>3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.</i>	

Tarieflijsten Wmo en Jeugdhulp 2019-2020 - Sociaal Dom

code	Omschrijving product
WMO	
02A06	Begeleiding Individueel - ontwikkelen (WMO)
02A11	Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (WMO)
02A07	Begeleiding Individueel - stabiliseren en helpen bij (WMO)
02A08	Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen (WMO)
02A12	Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen plus (WMO)
03A04	Persoonlijke verzorging - ontwikkelen (WMO)
03A03	Persoonlijke verzorging - stabiliseren (WMO)
Jeugd	
45A08	Begeleiding Individueel - ontwikkelen (Jeugd)
45A09	Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (Jeugd)
40A03	Persoonlijke verzorging - ontwikkelen (Jeugd)
40A04	Persoonlijke verzorging - stabiliseren (Jeugd)
45A66	Behandeling Individueel - ontwikkelen (Jeugd)
45A68	Behandeling Individueel - ontwikkelen Plus (Jeugd)
WMO	
07A11	Begeleiding Groep - ontwikkelen (WMO)
07A15	Begeleiding Groep - ontwikkelen Plus (WMO)
07A12	Begeleiding Groep - stabiliseren en helpen bij (WMO)
07A13	Begeleiding Groep - stabiliseren en overnemen (WMO)
07A16	Begeleiding Groep - stabiliseren en overnemen plus (WMO)
08A03	Vervoer
Jeugd	
41A23	Begeleiding Groep - ontwikkelen (Jeugd)
41A24	Begeleiding Groep - ontwikkelen Plus (Jeugd)
41A11	Behandeling Groep - ontwikkelen (Jeugd)
41A13	Behandeling Groep - ontwikkelen Plus (Jeugd)
42A03	Vervoer
WMO	
15A08	Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)
15A09	Wonen beschut ambulantly (met 24-uurs bereikbaarheid)
15A02	Wonen beschut exclusief
15A10	Wonen beschut inclusief
15A11	Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten
15A50	Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten
15A12	Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten
15A51	Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten
04A01	Logeren
Jeugd	
44A27	Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)
44A28	Wonen beschut ambulantly (met 24-uurs bereikbaarheid)
44A01	Wonen beschut exclusief
44A29	Wonen beschut inclusief
44A30	Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht)
44A31	Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht)
44A09	Logeren
WMO	
43A29	Gezinshuis
43A10	Therapeutisch Gezinshuis
43A35	Kamertraining
43A54	LVB Licht
43A55	LVB Midden

43A56	LVB Zwaar
43A52	VG
43A04	Verblijf op locatie aanbieder licht
43A37	Verblijf op locatie aanbieder midden
43A39	Verblijf op locatie aanbieder zwaar
43A12	JeugdzorgPlus
43A38	Gezinsopname
code volgt	Gezinsopname Plus
44A07	Pleegzorg
43A62	Deeltijdpleegzorg
code volgt	Vergoeding Werving en Selectie
46A03	Jeugdhulp Crisisbed LVB Z560
46A04	Jeugdhulp Crisisbed (kaal) VF8
46B01	Jeugdhulp Crisis Ambulant
54001	Jeugd-ggz behandeling regulier/generalistisch
54002	Jeugd-ggz behandeling specialistisch
54003	Jeugd-ggz behandeling hoog-specialistisch
54004	Jeugd-ggz diagnostiek
54007	Jeugd-ggz verblijf zonder overnachting
54009	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse A
54010	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse B
54011	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse C
54012	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse D
54013	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse E
54014	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse F
54015	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse G
45A03	Diagnostiek: outputgericht
45A02	Jeugdhulp ambulant specialistisch: outputgericht
53A01	Behandeling of onderzoek en/of meer dan 2 polikliniekbezoeken/ consultaties op afstand en/of d
53A02	1 of 2 polikliniekbezoeken/ consultaties op afstand bij gedragsproblemen (bij kind)
53A04	1 of 2 polikliniekbezoeken/ consultaties op afstand bij een aandoening met een psychische oorzaak
53A06	Behandeling of onderzoek en/of meer dan 2 polikliniekbezoeken/ consultaties op afstand en/of 1

code	Omschrijving product
------	----------------------

1001 Hulp bij Huishouden (hh1) Schoon Huis

1002 Hulp bij Huishouden (hh2) Schoon Huis

5100 Ondersteuning Thuis

nein Achterhoek

Tarief 1/1/19	Tarief per 1/7/2019*
Perceel 1: Ondersteuning Individueel	
€ 45,60	€ 57,60
€ 76,20	€ 67,20
€ 40,80	€ 54,60
€ 61,20	€ 58,20
€ 76,20	€ 66,60
€ 45,60	€ 47,40
€ 40,80	€ 45,60
€ 51,00	€ 58,80
€ 76,20	€ 76,80
€ 45,60	€ 47,40
€ 40,80	€ 45,60
€ 91,80	€ 95,40
€ 106,80	€ 114,00
Perceel 2: Ondersteuning groep	
€ 39,20	€ 37,92
€ 64,70	€ 56,13
€ 34,10	€ 37,48
€ 49,40	€ 37,92
€ 64,70	€ 56,13
€ 18,50	€ 18,50
€ 49,48	€ 45,37
€ 72,79	€ 65,28
€ 76,50	€ 76,02
€ 102,00	€ 103,39
€ 18,50	€ 18,50
Perceel 3: Wonen en logeren	
	€ 24,61
	€ 30,80
	€ 35,64
	€ 72,97
	€ 95,95
	€ 58,33
	€ 95,95
	€ 58,33
	€ 136,96
	€ 25,30
	€ 31,66
	€ 36,83
	€ 74,15
	€ 97,58
	€ 97,58
	€ 139,84
Perceel 4: Jeugdhulp met verblijf en crisis	
	€ 168,57
	€ 231,38
	€ 161,06
	€ 205,93
	€ 253,80

	€	294,11
	€	168,02
	€	191,44
	€	237,40
	€	293,60
	€	375,60
	€	173,23
	€	336,77
	€	41,79
	€	41,79
	€	1.920,00
	€	293,64
	€	222,92
	€	3.729,65

Perceel 5: Generalistische basis Jeugd GGZ

	€	1,47
--	---	------

Perceel 6: Specialistische Jeugd GGZ

	€	1,78
	€	1,95
	€	1,84
	€	116,21
	€	149,63
	€	215,36
	€	246,96
	€	286,92
	€	354,29
	€	390,26
	€	514,70

Perceel 7: Dyslexie

	€	1.132,40
	€	5.369,91

Perceel 8: Ziekenhuiszorg

agbehandeling bij gedragsproblemen (bij kind)	€	869,55
	€	278,07
aak (bij kind)	€	395,39
dagbehandeling bij een aandoening met een	€	1.006,04

Perceel 9 Hulp bij huishouding

Tarief 1/1/19	Tarief per 1/7/2019*
----------------------	-----------------------------

€ 26,40 -

€ 30,00 -

Tarief per 1/1/2020*			Tarief per		
€	58,20				
€	68,40				
€	55,20				
€	58,80				
€	67,20				
€	48,00				
€	46,20				
€	60,00				
€	78,00				
€	48,00				
€	46,20				
€	96,60				
€	116,40				
€	38,50				
€	56,97				
€	38,06				
€	38,50				
€	56,97				
€	18,60				
€	46,11				
€	66,34				
€	77,34				
€	105,16				
€	18,60				
€	24,95				
€	31,23				
€	36,13				
€	74,21				
€	97,51				
€	59,15				
€	97,51				
€	59,15				
€	139,06				
€	25,69				
€	32,15				
€	37,40				
€	75,47				
€	99,26				
€	99,26				
€	142,15				
€	171,62				
€	235,49				
€	163,93				
€	209,65				
€	258,36				

€	299,39	
€	171,04	
€	194,89	
€	241,64	
€	298,88	
€	382,37	
€	176,39	
€	342,74	
€	42,56	
€	42,56	
€	1.950,00	
€	298,91	
€	227,00	
€	3.796,78	

€	1,49	
---	------	--

€	1,80	
€	1,98	
€	1,86	
€	118,53	
€	152,63	
€	219,67	
€	251,90	
€	292,66	
€	361,37	
€	398,06	
€	525,00	

€	1.148,57	
€	5.446,61	

€	886,94	
€	283,63	
€	403,30	
€	1.026,16	

Tarief per 1/1/2020*	Tarief per
----------------------	------------------

€	27,60
€	30,60

Eenheid		verlaagd / verhoogd
uur	€	12,60
uur	€	-7,80
uur	€	14,40
uur	€	-2,40
uur	€	-9,00
uur	€	2,40
uur	€	5,40
uur	€	9,00
uur	€	1,80
uur	€	2,40
uur	€	5,40
uur	€	4,80
uur	€	9,60
dagdeel	€	-0,70
dagdeel	€	-7,73
dagdeel	€	3,96
dagdeel	€	-10,90
dagdeel	€	-7,73
etmaal	€	0,10
dagdeel	€	-3,37
dagdeel	€	-6,45
dagdeel	€	0,84
dagdeel	€	3,16
etmaal	€	0,10
etmaal	€	0,34
etmaal	€	0,43
etmaal	€	0,50
etmaal	€	1,24
etmaal	€	1,56
etmaal	€	0,81
etmaal	€	1,56
etmaal	€	0,81
etmaal	€	2,11
etmaal	€	0,39
etmaal	€	0,49
etmaal	€	0,57
etmaal	€	1,31
etmaal	€	1,68
etmaal	€	1,68
etmaal	€	2,31
etmaal	€	3,05
etmaal	€	4,10
etmaal	€	2,87
etmaal	€	3,72
etmaal	€	4,56

etmaal	€	5,29
etmaal	€	3,02
etmaal	€	3,45
etmaal	€	4,24
etmaal	€	5,28
etmaal	€	6,77
etmaal	€	3,16
etmaal	€	5,97
etmaal	€	0,76
etmaal	€	0,76
stuk	€	30,00
etmaal	€	5,28
etmaal	€	4,08
traject (28 dgn)	€	67,13

minuut	€	0,02
--------	---	------

minuut	€	0,02
minuut	€	0,03
minuut	€	0,02
etmaal	€	2,32
etmaal	€	2,99
etmaal	€	4,31
etmaal	€	4,94
etmaal	€	5,74
etmaal	€	7,09
etmaal	€	7,81
etmaal	€	10,29

stuk	€	16,17
stuk	€	76,70

stuk	€	17,39
stuk	€	5,56
stuk	€	7,91
stuk	€	20,12

Eenheid		Hoger of lager
uur	€	1,20
uur	€	0,60

Bijlage 3, PGB tarieven (in)formele zorg:

Op de volgende pagina's ziet u de pgb tarieven in 2019 en 2020.

Tabellen 1, 2 en 3 zijn de tarieven voor de formele zorg.

Tabellen 4 en 5 zijn de tarieven voor de informele zorg.

In de 1^e kolom staat de beschrijving, de 2^e kolom het tarief in 2019, de 3^e kolom het tarief in 2020, 4^e kolom of dit tarief per uur of per etmaal wordt betaald en in de laatste kolom ziet u of de tariefswijziging is verhoogd, verlaagd of gelijk is gebleven.

In de 1^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor individuele begeleiding, behandeling en persoonlijke verzorging wmo en jeugd (formele zorg)

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Begeleiding Individueel - ontwikkelen (WMO)	€ 38,76	€ 54,00	uur	€ 15,24
Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (WMO)	€ 63,75	€ 63,00	uur	€ -0,75
Begeleiding Individueel - stabiliseren en helpen bij (WMO)	€ 34,68	€ 51,00	uur	€ 16,32
Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen (WMO)	€ 51,51	€ 54,60	uur	€ 3,09
Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen plus (WMO)	€ 64,25	€ 62,40	uur	€ -1,85
Persoonlijke verzorging - ontwikkelen (WMO)	€ 38,76	€ 44,40	uur	€ 5,64
Persoonlijke verzorging - stabiliseren (WMO)	€ 34,68	€ 42,60	uur	€ 7,92
Jeugd	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Begeleiding Individueel - ontwikkelen (Jeugd)	€ 43,35	€ 55,00	uur	€ 11,65
Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (Jeugd)	€ 70,20	€ 72,00	uur	€ 1,80
Persoonlijke verzorging - ontwikkelen (Jeugd)	€ 38,76	€ 44,40	uur	€ 5,64
Persoonlijke verzorging - stabiliseren (Jeugd)	€ 34,68	€ 42,60	uur	€ 7,92
Behandeling Individueel - ontwikkelen (Jeugd)	€ 81,00	€ 89,40	uur	€ 8,40
Behandeling Individueel - ontwikkelen Plus (Jeugd)	€ 96,00	€ 107,40	uur	€ 11,40

In de 2^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor begeleiding, behandeling groep en vervoer wmo en jeugd (formele zorg).

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
------------	-------------	-------------	--	----------------------------

Begeleiding Groep - ontwikkelen (WMO)	€ 33,10	€ 35,94	dagdeel	€ 2,84
Begeleiding Groep - ontwikkelen Plus (WMO)	€ 54,52	€ 52,94	dagdeel	€ -1,58
Begeleiding Groep - stabiliseren en helpen bij (WMO)	€ 29,10	€ 35,53	dagdeel	€ 6,43
Begeleiding Groep - stabiliseren en overnemen (WMO)	€ 44,40	€ 41,89	dagdeel	€ -2,51
Begeleiding Groep - stabiliseren en overnemen plus (WMO)	€ 54,54	€ 52,94	dagdeel	€ -1,60
Vervoer	€ 18,50	€ 18,60	etmaal	€ 0,10
Jeugd	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Begeleiding Groep - ontwikkelen (Jeugd)	€ 44,48	€ 42,94	dagdeel	€ -1,54
Begeleiding Groep - ontwikkelen Plus (Jeugd)	€ 63,00	€ 61,56	dagdeel	€ -1,44
Begeleiding Groep - stabiliseren en helpen bij (Jeugd)	€ 0,00	€ 36,40	dagdeel	€ 36,40
Behandeling Groep - ontwikkelen (Jeugd)	€ 96,00	€ 71,69	dagdeel	€ -24,31
Behandeling Groep - ontwikkelen Plus (Jeugd)	€ 96,00	€ 97,31	dagdeel	€ 1,31
Vervoer	€ 18,50	€ 18,60	etmaal	€ 0,10

In de 3^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor wonen en logeren wmo en jeugd (formele zorg).

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 26,00	€ 22,99	etmaal	€ -3,01
Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 39,00	€ 28,77	etmaal	€ -10,23
Wonen beschut exclusief	€ 39,00	€ 33,29	etmaal	€ -5,71
Wonen beschut inclusief		€ 71,36	etmaal	€ 71,36
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten	€ 55,00	€ 92,81	etmaal	€ 37,81
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten	€ 0,00	€ 54,45	etmaal	€ 54,45
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten	€ 119,00	€ 92,81	etmaal	€ -26,19
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten	€ 0,00	€ 54,45	etmaal	€ 54,45

Afwezigheidsdag Beschermd Wonen		€ 30,42	etmaal	€ 30,42
Logeren	€ 119,00	€ 130,73	etmaal	€ 11,73
Jeugd	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 26,00	€ 23,67	etmaal	€ -2,33
Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 39,00	€ 29,62	etmaal	€ -9,38
Wonen beschut exclusief	€ 39,00	€ 34,46	etmaal	€ -4,54
Wonen beschut inclusief	€ 0,00	€ 72,52	etmaal	€ 72,52
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht)	€ 44,34	€ 94,42	etmaal	€ 50,08
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht)	€ 53,34	€ 94,42	etmaal	€ 41,08
Logeren	€ 112,77	€ 133,57	etmaal	€ 20,80

In de 4^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor individuele begeleiding wmo en jeugd (informele zorg).

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Sociaal netwerk begeleiding Wmo (niet logeren)	€ 18,50	€ 14,60	uur	€ -3,90

Jeugd	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Sociaal netwerk begeleiding Jeugd (niet logeren)	€ 18,50	€ 14,60	uur	€ -3,90

In de 5^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor de hulp bij huishouding

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Schoon Huis (HH1)	€ 13,50	€ 13,50	uur	€ 0,00
Huishouding op Orde (HH2)	€ 13,50	€ 13,50	uur	€ 0,00

Bijlage 1 tariefopbouw informele zorg

Informele zorg tot en met 2019:

De tarieven tot en met 2019 zijn overgenomen van de AWBZ 2013 (informele zorg).

Het pgb tarief van de AWBZ 2013 (€ 20,00) minus een korting van 11%. Bij de bepaling van de prijs voor de in te kopen maatwerkvoorzieningen is uitgegaan van het gemiddelde door het zorgkantoor vergoede tarieven aan de zorgaanbieders in 2013 minus een korting van 11%. De 11% korting betreft de korting die het Rijk op macro niveau in 2015 de gemeenten heeft doorberekend op het budget voor het uitvoeren van de nieuwe Wmo taken.

Voor jeugd bedraagt het pgb tarief sociaal netwerk / informele zorg 2016 € 19,00. Dit is gebaseerd op het pgb tarief AWBZ 2013 minus een korting van 5%. Enkele gemeenten hebben dit tarief afgelopen jaar geïndexeerd met 0,75% overeenkomstig te indexering van de zorg in natura tarieven begeleiding.

Informele zorg 2020:

Per 1 mei 2019 is de wet minimumloon en minimumvakantietoeslag van toepassing op het persoonsgebonden budget voor sociaal netwerk en/of niet professionele ondersteuning. Dit vormt de berekeningsbasis voor dit tarief.

Een tarief is altijd uit verschillende onderdelen opgebouwd zoals overhead, winst-risico, opleidingskosten en overige personeelskosten. In het tarief van de informele zorg 2020 zijn deze kosten buiten beschouwing gelaten. Informele zorg is zorg die geboden wordt uit het sociale netwerk en/of niet professionele ondersteuning. Aan deze vorm van zorg worden niet de eisen gesteld zoals aan de formele zorg. Er is geen sprake van overhead een win-risico, opleidingskosten en is er geen sprake van een CAO.

Ondersteuningsplan persoonsgebonden budget (Jeugdhulp)

U heeft tijdens het keukentafelgesprek aangegeven dat u de ondersteuning via een persoonsgebonden budget (pgb) zelf wilt inkopen. Om te beoordelen of u voor een pgb in aanmerking komt dient u dit ondersteuningsplan volledig in te vullen en in te dienen bij de gemeente.

In het ondersteuningsplan pgb beschrijft u hoe u het persoonsgebonden budget wilt gaan besteden.

Dit ondersteuningsplan is onderdeel van het gesprek dat u hebt gehad met uw regisseur en is nog geen aanvraag.

Hierna volgt een bewust-keuzegesprek.

Met dit ondersteuningsplan laat u zien dat u goed heeft nagedacht over het persoonsgebonden budget en daarmee is het ook een hulpmiddel voor uzelf.

Voordat u begint met het invullen van alle gegevens is het belangrijk dit formulier eerst aandachtig door te lezen.

Op www.pgb-test.nl kunt u nagaan of u voldoende kennis en vaardigheden heeft voor een pgb. Deze test is ontwikkeld door Per Saldo, de belangenorganisatie van pgb-budgethouders.

1. Persoonsgegevens (jeugdige)

Achternaam

Voornaam

Voorletter(s)

Geslacht

- ☐ Man
☐ Vrouw

Straat + huisnummer

Postcode

Woonplaats

Geboortedatum

Burgerservicenummer

Vast telefoonnummer

Mobiel telefoonnummer

E-mailadres

Gezinssamenstelling

2. Gegevens van de wettelijk vertegenwoordiger

De wet verplicht dat de ondersteuning die de zorgverlener/-aanbieder biedt 'verantwoord' is. Hieronder wordt verstaan dat de ondersteuning veilig, doeltreffend, cliëntgericht en afgestemd is op de reële behoefte van de zorgvrager.

De verantwoordelijkheid voor de pgb-administratie en het aansturen van uw zorgverlener(s)/-aanbieder(s) ligt bij u of uw (wettelijk) vertegenwoordiger. Dit houdt onder andere in dat u of uw (wettelijk) vertegenwoordiger in staat is de kwaliteit van de ondersteuning te bewaken en tevens contact te onderhouden met de gemeente en de SVB. U of uw (wettelijk) vertegenwoordiger is in staat regie te voeren over het bereiken van de resultaten en de doelen zoals verwoord in het ondersteuningsplan pgb.

Kan de persoon die de ondersteuning ontvangt het pgb niet zelf aanvragen?
Wie heeft dan het wettelijke gezag over deze persoon?

Achternaam

Voorletter(s)

Straat + huisnummer

Postcode

Woonplaats

Geboortedatum

Burgerservicenummer

Vast telefoonnummer

Mobiel telefoonnummer

E-mailadres

Relatie tussen u en de vertegenwoordiger:
(Let op, dit mag niet uw zorgverlener/-aanbieder zijn)

Familie, namelijk

Bewindvoerder

Anders, namelijk

3. Ondersteuningsbehoefte

A. Wat is de zorgvraag van de jeugdige?

B. Wat kunt hij/zij nog zelf?

C. Is er sprake van zorg uit het sociale netwerk? (bijvoorbeeld mantelzorg door familie of vrienden)

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Zo ja, welke zorg wordt er geleverd en door wie?

D. Welke ondersteuning wilt u inkopen?

- ☐ Begeleiding individueel
- ☐ Dagbesteding
- ☐ Logeren
- ☐ Anders, namelijk

E. Wat wilt u met de ondersteuning bereiken? Welke resultaten/ doelen wilt u bereiken?

F. Wanneer wilt u deze resultaten en/of doelen behaald hebben?

G. Hoe zorgt u ervoor dat de ondersteuning die u inkoopt kwalitatief van goed niveau is?

H. Bent u op de hoogte van het zorgaanbod van aanbieders die gecontracteerd zijn door de gemeente?

- ☐ ja
☐ nee

I. Waarom wilt u de ondersteuning ontvangen via een pgb?

J. Weet u welke rechten en plichten u heeft bij een pgb?
Beschrijf hieronder uw rechten en plichten bij een pgb.

4. Zorgverlener

Let op! Zorgverlener/- aanbieder(s) van jeugdigen moeten een Verklaring omtrent gedrag (VOG) aanleveren die niet ouder is dan 3 maanden.

Het verdoient de voorkeur dat u dit onderdeel samen met uw zorgverlener invult.

Zorgverlener/-aanbieder 1

Naam zorgverlener/-aanbieder

Soort ondersteuning (geef een omschrijving)

Adres

Plaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Burgerservicenummer (bij informele zorgverlener/-aanbieder)

Nummer Kamer van Koophandel (bij een zzp'er of zorginstelling)

Is uw zorgverlener iemand uit uw directe omgeving?

- ☐ ja
☐ nee

Indien ja, wat is uw relatie tot uw zorgverlener/-aanbieder?

- ☐ Familie, namelijk _____
☐ Anders, namelijk _____

Zorgverlener/-aanbieder 2

Naam zorgverlener/-aanbieder

Soort ondersteuning (geef een omschrijving)

Adres

Plaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Burgerservicenummer (bij informele zorgverlener/-aanbieder)

Nummer Kamer van Koophandel (bij een zzp'er of zorginstelling)

Is uw zorgverlener iemand uit uw directe omgeving?

- ☐ ja
☐ nee

Indien ja, wat is uw relatie tot uw zorgverlener/-aanbieder?

- ☐ Familie, namelijk _____
- ☐ Anders, namelijk _____

Zorgverlener/-aanbieder 3

Naam zorgverlener/-aanbieder

Soort ondersteuning (geef een omschrijving)

Adres

Plaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Burgerservicenummer (bij informele zorgverlener/-aanbieder)

Nummer Kamer van Koophandel (bij een zzp'er of zorginstelling)

Is uw zorgverlener iemand uit uw directe omgeving?

- ☐ ja
☐ nee

Indien ja, wat is uw relatie tot uw zorgverlener/-aanbieder?

- ☐ Familie, namelijk _____
- ☐ Anders, namelijk _____

A. Wat verwacht u van uw zorgverlener(s)/-aanbieder(s)?

B. Hoe regelt u de zorg als uw zorgverlener/-aanbieder ziek of met vakantie is?

C. Kunt u uw zorgverlener/-aanbieder aansturen of aanspreken op zijn/haar verplichtingen?

D. Hoe gaat u om met uw zorgverlener/-aanbieder als hij/zij teveel uren heeft gedeclareerd?

5. Budgetplan

Dit zijn de bedragen die u per voorziening/ondersteuning wilt gaan besteden.

Soort ondersteuning	kosten per eenheid (uur, dagdeel, etmaal)	kosten per maand	kosten per jaar
1. _____	€ _____	€ _____	€ _____
2. _____	€ _____	€ _____	€ _____
3. _____	€ _____	€ _____	€ _____
4. _____	€ _____	€ _____	€ _____

Totaalbedrag voor dit jaar: € _____

Let op: de gemeente vergoedt een vastgesteld maximumtarief (Team Voormekaar kan u hierover informeren)

Bij een hoger brutoloon dient u de meerprijs zelf te betalen. U moet dan zelf het bedrag dat hoger is dan het vastgestelde bedrag bijstorten via de SVB. Hierover kunt u contact opnemen met de SVB.

6. Zorgovereenkomst(en)

Als u zorg vanuit een pgb wilt regelen dan moet u een zorgovereenkomst aangaan met uw zorgverlener/-aanbieder. Vanaf 1 april 2017 is het verplicht om de modelzorgovereenkomst van de SVB te gebruiken. Deze kunt u downloaden van de website van de SVB (www.svb.nl) of u kunt de SVB hierover bellen op nummer (030)264 82 00.

Het is belangrijk om de juiste overeenkomst te gebruiken. Er is een zorgovereenkomst voor:

- Partner of familielid
- Zorginstantie
- Arbeid
- Van opdracht (ZZP, freelance of zelfstandige)

Als er iets verandert in uw situatie of die van uw zorgverlener dan moet u een wijzigingsformulier invullen. Deze is te vinden op de website van de SVB. U gebruikt dit formulier als:

- de werktijden wijzigen
- u de looptijd van de zorgovereenkomst wilt wijzigen
- u de zorgovereenkomst wilt beëindigen
- u de vergoeding van uw zorgverlener/-aanbieder wilt wijzigen
- u eenmalig een bedrag wilt optellen bij of aftrekken van de vergoeding
- u loonheffingskorting wilt toepassen
- u een wijziging wilt aanbrengen in de overige afspraken die u heeft gemaakt met uw zorgverlener

De zorgovereenkomst en/of het wijzigingsformulier moet verstuurd worden naar de SVB, Dienstverlening PGB, Postbus 8038, 3503 RA Utrecht of u kunt het uploaden via Mijn PGB (SVB).

- A. Bent u of uw vertegenwoordiger in staat om een zorgovereenkomst aan te gaan met uw zorgverlener/-aanbieder?
- ☐ ja
 - ☐ nee

- B. Bent u of uw vertegenwoordiger in staat om alle administratieve zaken rondom het pgb zelf te regelen?
☐ ja
☐ nee
- C. Bent u of uw vertegenwoordiger in staat om verantwoording af te leggen over de besteding van het pgb?
☐ ja
☐ nee

7. Ondertekening:

Met uw handtekening(en) bevestig u dat u:

- bent geïnformeerd over de rechten en plichten van een pgb;
- bijgevoegde informatie heeft gelezen;
- dit formulier naar waarheid heeft ingevuld.

A. Ondertekening cliënt

Achternaam

Voorletter(s)

Datum

Plaats

Handtekening

B. Ondertekening (wettelijk) vertegenwoordiger (indien van toepassing)

Achternaam

Voorletter(s)

Datum

Plaats

Handtekening

Tip: maak een kopie van dit ingevulde ondersteuningsplan pgb voor uw eigen administratie. U levert het origineel in bij het Team Voormekaar.

Versie december 2018

Routeplan aanvraag pgb

1. De regisseur van het Team Voormekaar heeft vastgesteld welke hulp u nodig heeft en vraagt u een zorgaanbieder te kiezen uit de lijst met gecontracteerde aanbieders.
2. U heeft een melding gedaan bij het Team Voormekaar voor een ondersteuningsvraag. In het gesprek dat u heeft gevoerd met een regisseur van het Team Voormekaar, blijkt dat er een maatwerkvoorziening nodig is. Dit is ondersteuning die is afgestemd op de persoonlijke mogelijkheden en behoeften van de jeugdige.
3. U vertelt dat u graag zelf uw ondersteuning wilt regelen en inkopen met een pgb.
4. U ontvangt het formulier 'ondersteuningsplan pgb Jeugd' (u kunt kiezen of u dit digitaal of uitgeprint wilt ontvangen).
U vult dit formulier (digitaal) in, zorgt voor ondertekening en stuurt uw ondertekende plan naar wmo@gemeenteberkelland.nl onder vermelding van "ondersteuningsplan pgb persoonsgebonden budget jeugd" en de naam en het Burgerservicenummer van de jeugdige.
Per post versturen is ook mogelijk via Gemeente Berkelland, Afdeling Team Voormekaar, Antwoordnummer 4508, 7270 ZX Borculo. Een postzegel is niet nodig.
Uw ondersteuningsplan pgb wordt beoordeeld.

Nadat het ondersteuningsplan pgb is ontvangen en beoordeeld krijgt u een bewust-keuzegesprek met een medewerker pgb. Deze neemt contact met u op voor een afspraak op het gemeentehuis in Borculo of in bijzondere gevallen bij u thuis.
5. De medewerker pgb bespreekt met u of u voldoet aan de voorwaarden om een pgb te krijgen en of u in staat bent om een pgb te kunnen beheren.
6. Als de medewerker pgb akkoord is ontvangt u een beschikking van de gemeente met daarin het akkoord op uw ondersteuningsplan pgb en een opgave van de hoogte van uw budget.
7. U dient uw zorgovereenkomst(en) in bij de SVB. De SVB controleert of uw overeenkomst arbeidsrechtelijk juist is en vraagt de gemeente naar de zorginhoudelijke controle.
8. De gemeente informeert de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en zorgt ervoor dat het budget voor u klaar staat bij de SVB.
9. U kunt zelf via MijnPGB (via www.svb.nl/pgb) de stand van zaken of voortgang bijhouden en zien of de SVB en de gemeente uw zorgovereenkomst(en) hebben goedgekeurd.
10. De SVB stuurt u een bevestiging en als dat nodig is declaratieformulieren.
11. Zodra de gemeente uw zorgovereenkomst(en) heeft goedgekeurd, kunt u declaraties indienen bij de SVB. Zij maken dan het gedeclareerde bedrag over aan uw zorgverlener-/aanbieder.
12. De SVB stort aan het einde van het jaar het niet bestede budget terug naar de gemeente.

Waar moet u rekening mee houden bij een pgb

De voorwaarden voor een persoonsgebonden budget zijn gebaseerd op de Jeugdwet, de Verordening en de beleidsregels jeugdhulp.
De belangrijkste voorwaarden zijn:

- U vult dit ondersteuningsplan pgb in en stuurt dit ondertekend naar wmo@gemeenteberkelland.nl onder vermelding van 'ondersteuningsplan pgb Jeugd'. Per post versturen is ook mogelijk via: Gemeente Berkelland, Afdeling Team Voormekaar, Antwoordnummer 4508, 7270 ZX Borculo. Een postzegel is niet nodig.
Nadat het ondersteuningsplan pgb is ontvangen en beoordeeld krijgt u een bewust-keuzegesprek met een medewerker pgb. Deze neemt contact met u op voor een afspraak op het gemeentehuis in Borculo of in bijzondere gevallen bij u thuis.
- U kunt motiveren waarom u de noodzakelijke ondersteuning wilt ontvangen via een pgb.
- U bent in staat (al dan niet met hulp) zelf de regie te voeren over de hulpverlening (organiseren, inkopen, administratie, bewaken van het effect van de ondersteuning/evalueren).

- U maakt zelf een planning voor de inkoop van zorg: inhoudelijk én financieel.

- Uit het pgb mogen geen;
 - bemiddelingskosten,
 - bewindvoerder,
 - administratiekosten,
 - contributie,
 - eigen bijdrage,
 - cursussen, geschenken,
 - zorg vanuit andere wetten,
 - zorg die onder algemene voorziening vallen of algemeen gebruikelijk zijn, worden betaald.Er is geen vrij besteedbaar bedrag.

- U bent op de hoogte dat de gemeente nooit meer vergoedt dan 100% van het tarief waarvoor deze diensten door de gemeente zijn ingekocht bij een vergelijkbare zorgverlener/-aanbieder. Bij informele ondersteuning via uw eigen netwerk gelden andere tarieven dan bij professionele ondersteuning.

- U meldt en/of overlegt wijzigingen die van invloed zijn op de ondersteuning en het pgb met uw contactpersoon bij Team Voormekaar. Het is niet toegestaan om zonder schriftelijke toestemming van het Team Voormekaar soorten ondersteuning tegen elkaar uit te wisselen.

- U bent op de hoogte dat het Team Voormekaar maatregelen neemt om oneigenlijk gebruik of fraude op te sporen. U en uw zorgaanbieders/-verleners werken mee aan een eventueel onderzoek.

- U houdt de einddatum van de beschikking in de gaten en vraagt op tijd (minimaal acht weken voor de einddatum) een nieuw gesprek met de medewerker van het Team Voormekaar aan als u nog ondersteuning nodig heeft.

Voorwaarden kwaliteitseisen pgb

Zorgverleners/-aanbieders (personen of organisaties die u ondersteuning leveren en betaald worden uit uw pgb) dienen aan onderstaande voorwaarden te voldoen:

- Indien van toepassing is de zorgverlener/-aanbieder verplicht een melding te doen in de verwijzindex risicojongeren. Ook is het verplicht om de Meldcode Huiselijk Geweld en Kinder mishandeling na te leven. Huiselijk geweld en kindermishandeling worden altijd gemeld bij Veilig Thuis.

- De zorgverlener/-aanbieder heeft bij een incident of calamiteit een meldplicht aan de gemeente Berkelland.

- Indien van toepassing werkt de zorgverlener/-aanbieder actief samen met andere zorgverleners/-aanbieders in het belang van de zorgontvanger.

- De zorgverlener/-aanbieder mag geen dubbelrol hebben, d.w.z. dat de zorgverlener/-aanbieder geen gemachtigde of (wettelijk) vertegenwoordiger kan zijn als hij of zij zorg of ondersteuning verleent.

- De zorgverlener/-aanbieder werkt aantoonbaar aan de doelen van het ondersteuningsplan dat u heeft opgesteld en heeft besproken met uw contactpersoon van het Team Voormekaar.

- De zorgverlener/-aanbieder kan grenzen van het eigen kunnen en bevoegdheden schatten en aangeven wanneer andere specialistische hulp is gewenst of wanneer specialistische hulp niet langer noodzakelijk is (op- en afschalen).

- De zorgverlener/-aanbieder dient te beschikken over een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en deze aan te leveren.

- De zorgverlener/-aanbieder is geregistreerd in een relevant beroepsregister en/of aangesloten bij een relevante beroepsvereniging, welke richtlijnen heeft opgesteld over de kwaliteit van werken.

- De zorgverlener/-aanbieder voldoet aan dezelfde kwaliteitseisen die gesteld worden aan aanbieders van zorg in natura.

ECLI:NL:CRVB:2019:2362

Instantie	Centrale Raad van Beroep
Datum uitspraak	17-07-2019
Datum publicatie	19-07-2019
Zaaknummer	18/3756 JW
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBROT:2018:5884, Bekrachtiging/bevestiging
Rechtsgebieden	Socialezekerheidsrecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Afwijzing aanvraag om jeugdhulp. Het college heeft voldoende zorgvuldig onderzoek gedaan en deugdelijk gemotiveerd dat de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouders van appellant toereikend zijn om zelf de aangevraagde hulp en ondersteuning te kunnen bieden. Geen aanleiding tot nader onderzoek. Niet is gebleken dat de door de moeder geboden hulp redelijkerwijs niet van haar kan worden verwacht. Afwijzing verzoek om schadevergoeding.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl NBJ-Wmo/2019/018 met annotatie van mr. drs. Nicole Tielen, mr. Saskia Vogels en Inge Scherpenzeel NJB 2019/1939 RSV 2019/202 USZ 2019/275 met annotatie van Lunenburg, I.M., Vermaat, M.F. AB 2019/516 met annotatie van C.W.C.A. Bruggeman

Uitspraak

18 3756 JW, 18/3757 JW

Datum uitspraak: 17 juli 2019

Centrale Raad van Beroep
Meervoudige kamer

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 5 juli 2018, 17/510 en 18/1230 (aangevallen uitspraak) en uitspraak op het verzoek om veroordeling tot

vergoeding van schade

Partijen:

[Appellant] te [woonplaats] (appellant)

het college van burgemeester en wethouders van Zwijndrecht (college)

PROCESVERLOOP

Namens appellant heeft mr. I.J.N. Fitters-Roeland hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 30 januari 2019. Namens appellant zijn verschenen [naam moeder], de moeder van appellant, en mr. Fitters-Roeland. Het college heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. drs. J.E. Ossewaarde, G.F. Bieleveld en J. Stuifzand.

OVERWEGINGEN

1. De Raad gaat uit van de volgende feiten en omstandigheden.

- 1.1. Appellant, geboren [in] 2007, heeft een autisme spectrum stoornis. Hij ontving van het college laatstelijk vanaf augustus 2015 gedurende 13 uur per week jeugdhulp op grond van de Jeugdwet in de vorm van een persoonsgebonden budget (pgb).
- 1.2. Op 1 juli 2016 is namens appellant een aanvraag ingediend om voortzetting van jeugdhulp voor 13 uur per week in de vorm van een pgb.
- 1.3. Het college heeft de aanvraag om jeugdhulp bij besluit van 25 juli 2016 afgewezen. Aan appellant is voor een overgangsperiode van 7 augustus 2016 tot en met 6 november 2016 13 uur per week jeugdhulp begeleiding individueel verstrekt in de vorm van een pgb.
- 1.4. Bij besluit van 22 december 2016 (bestreden besluit 1) heeft het college het bezwaar van

appellant ongegrond verklaard. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat het gezin van appellant de zorg op eigen kracht kan uitvoeren en dat het gezin geacht wordt om appellant de door hem benodigde zorg en begeleiding te geven.

- 1.5. Op 22 augustus 2017 heeft appellant een nieuwe aanvraag ingediend. Appellant heeft gevraagd om jeugdhulp voor 20 uur per week in de vorm van een pgb.
- 1.6. Bij besluit van 19 september 2017 heeft het college de aanvraag om jeugdhulp afgewezen. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat appellant met ondersteuning van de naaste omgeving een oplossing voor de hulpvraag kan vinden.
- 1.7. Bij besluit van 25 januari 2018 (bestreden besluit 2) heeft het college het bezwaar van appellant tegen het besluit van 19 september 2017 ongegrond verklaard.

2. Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep ongegrond verklaard. De rechtbank heeft hiertoe het volgende overwogen. Het college heeft voldoende onderzoek gedaan naar de hulpvraag, de problemen en de nodige hulp (begeleiding) van en voor appellant en zijn ouders. Het college kon concluderen dat appellant en zijn ouders geen aanvullende voorziening op grond van de Jeugdwet nodig hebben, nu appellant de zorg krijgt die hij nodig heeft. Dat de moeder meer zorg moet verlenen dan bij een kind zonder beperkingen het geval zou zijn, maakt niet dat het college gehouden is een voorziening te verstrekken. Die gehoudenheid kan ook niet voortvloeien uit de stelling van appellant dat zijn moeder een betaalde baan heeft opgegeven om voor hem te kunnen zorgen, nu niet blijkt van financiële problemen in het gezin en niet blijkt van een gedwongen keus tussen een betaalde baan en hulpverlening aan appellant. Bij het voorgaande heeft de rechtbank in aanmerking genomen dat een van de uitgangspunten van de Jeugdwet is, dat het college alleen gehouden is om een voorziening te verstrekken, als de jeugdige en zijn ouders er op eigen kracht niet uitkomen.

3. Appellant heeft zich in hoger beroep tegen de aangevallen uitspraak gekeerd. Hij heeft – kort samengevat – aangevoerd dat zijn begeleiding en verzorging alleen maar intensiever is geworden en dat deze dusdanige vormen aanneemt dat dit de eigen kracht van de ouders te boven gaat. Volgens appellant heeft het college onvoldoende onderzocht of de moeder van appellant op eigen kracht de hulp kan blijven verlenen als er geen pgb wordt toegekend.

4. De Raad komt tot de volgende beoordeling

- 4.1. Artikel 2.3, eerste lid, van de Jeugdwet bepaalt dat indien naar het oordeel van het college een jeugdige of een ouder jeugdhulp nodig heeft in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen ontoereikend zijn, het college ten behoeve van de jeugdige die zijn woonplaats heeft binnen zijn gemeente, voorzieningen op het gebied van jeugdhulp treft. Het college waarborgt een deskundige toeleiding naar, advisering over, bepaling van en het inzetten van de aangewezen voorziening, waardoor de jeugdige in staat wordt gesteld:
 - a. gezond en veilig op te groeien;
 - b. te groeien naar zelfstandigheid, en
 - c. voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau.
- 4.2. Zoals de Raad heeft overwogen in zijn uitspraak van 1 mei 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1477, volgt uit artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 2.3 van de Jeugdwet dat het bestuursorgaan voldoende kennis dient te vergaren over de voor het nemen van een besluit over jeugdhulp van belang zijnde feiten en af te wegen belangen. Dit brengt met zich mee dat wanneer een jeugdige of een ouder zich meldt met een vraag om jeugdhulp het college allereerst moet vaststellen wat de hulpvraag van de jeugdige of zijn ouder is. Vervolgens zal het

college moeten vaststellen of sprake is van opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en zo ja, welke problemen en stoornissen dat zijn. Eerst wanneer de problemen en stoornissen zijn vastgesteld, kan worden bepaald welke hulp naar aard en omvang nodig is voor de jeugdige om, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau, gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid en voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren. Nadat de noodzakelijke hulp in kaart is gebracht, moet worden onderzocht of en in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouder(s) en van het sociale netwerk toereikend zijn om zelf de nodige hulp en ondersteuning te kunnen bieden. Slechts voor zover die mogelijkheden ontoereikend zijn dient het college een voorziening van jeugdhulp te verlenen.

- 4.3. De aanvraag om jeugdhulp betreft de hulp die appellant van zijn moeder krijgt. Tussen partijen is niet in geschil dat het college de hulpvraag van appellant en zijn ouders, de opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen van appellant voldoende in kaart heeft gebracht. Het college heeft bij het bepalen van de vraag welke hulp in welke omvang nodig is voor appellant de door de moeder geïnventariseerde tijd tot uitgangspunt genomen. De hoeveelheid hulp en ondersteuning die de moeder verleent, is evenmin in geschil. Het geschil spitst zich daarom toe op de vraag of de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouder(s) toereikend zijn om zelf de nodige hulp en ondersteuning te kunnen bieden.
- 4.4. Bij de beantwoording van de onder 4.3 geformuleerde vraag ontleent de Raad het volgende aan de geschiedenis van de totstandkoming van de Jeugdwet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3). Doel van de op 1 januari 2015 in werking getreden Jeugdwet is om het jeugdstelsel te vereenvoudigen en het efficiënter en effectiever te maken, met het uiteindelijke doel het versterken van de eigen kracht van de jongere en van het zorgend en probleemoplossend vermogen van diens gezin en sociale omgeving (blz. 2). De wet vervangt het onder de oude wetgeving bestaande wettelijke recht op zorg door een jeugdhulpplicht voor gemeenten. De gemeente treft daar waar een jeugdige of zijn ouders dit nodig hebben bij problemen met het opgroeien, de zelfredzaamheid of maatschappelijke participatie, een voorziening op het gebied van jeugdhulp. Uitgangspunt hierbij blijft echter de eigen kracht van de jeugdige en zijn ouders (blz. 8). In de memorie van toelichting staat verder vermeld (blz. 135-136): "(...) Allereerst is het college niet gehouden om voor een jeugdige of zijn ouders een voorziening op het gebied van jeugdhulp te treffen voor zover de jeugdige en zijn ouders de problemen zelf het hoofd kunnen bieden, eventueel met behulp van personen uit het sociale netwerk of andere instellingen die ondersteuning bieden. Om dit buiten twijfel te stellen is in het eerste lid opgenomen dat een gemeente alleen een voorziening hoeft te treffen voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige en zijn ouder ontoereikend zijn. Dit zou ook strijdig zijn met het uitgangspunten van artikel 2.1, waarbij ervan uit wordt gegaan dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt en waarin tot uitdrukking komt dat moet worden uitgegaan van de eigen kracht van de jeugdige, zijn ouders en het sociale netwerk. Hierbij past een actieve rol van de ouders en het kind om in eerste instantie te trachten de op hun weg komende problemen zelf of met behulp van hun eigen netwerk op lossen. (...) Als de jeugdige en zijn ouders zelf mogelijkheden hebben om de problemen op te lossen of het hoofd te bieden, is een voorziening niet nodig (...)".
- 4.5. Het college heeft uiteengezet welke factoren in het geval van appellant zijn onderzocht en beoordeeld om de vraag te beantwoorden of en in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van zijn ouders toereikend zijn om zelf de nodige hulp en ondersteuning te bieden. Daartoe is onder meer gekeken naar de behoefte en de mogelijkheden van appellant, de voor hem benodigde ondersteuningsintensiteit en de duur daarvan, de mogelijkheden, de draagkracht en de belastbaarheid van zijn ouders, de samenstelling van het gezin en de woonsituatie, en het belang van de ouders om te voorzien in een inkomen. Een jeugdprofessional heeft geconstateerd dat de moeder de hulp en ondersteuning verleent, dat zij

dit aankan en dat het gezin in balans is. Voor het deel waarin de ouders niet kunnen voorzien, ontvangt appellant begeleiding en behandeling van Yulius en gaat appellant eenmaal per twee weken naar de logeeropvang Happy Move. De Raad is van oordeel dat het college hiermee voldoende zorgvuldig onderzoek heeft gedaan en deugdelijk heeft gemotiveerd dat de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouders van appellant toereikend zijn om zelf de aangevraagde hulp en ondersteuning te kunnen bieden. Het college heeft de voor deze zaak relevante factoren onderzocht en er bestond geen aanleiding om meer te onderzoeken. Niet is gebleken dat de door de moeder geboden hulp redelijkerwijs niet van haar kan worden verwacht. Haar enkele stelling dat zij moe is en dat zij financiële druk ervaart is hiervoor onvoldoende. Er is dan ook niet naar voren gekomen dat er geen eigen mogelijkheden zijn.

4.6. Uit het voorgaande volgt dat het hoger beroep niet slaagt en dat de aangevallen uitspraak voor bevestiging in aanmerking komt. Het verzoek om schadevergoeding wordt afgewezen.

5. Voor een veroordeling in de proceskosten bestaat geen aanleiding.

BESLISSING

De Centrale Raad van Beroep

- bevestigt de aangevallen uitspraak;
- wijst het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade af.

Deze uitspraak is gedaan door M.F. Wagner als voorzitter en D.S. de Vries en J.P.A. Boersma als leden, in tegenwoordigheid van R.P.W. Jongbloed als griffier. De beslissing is uitgesproken in het openbaar op 17 juli 2019.

(getekend) M.F. Wagner

De griffier is verhinderd te ondertekenen.

7 augustus 2019 – Saskia Vogels, Schulinck

Ruim een maand geleden schreef ik een opinie naar aanleiding van de uitspraken van de Rechtbank Rotterdam over eigen kracht in de Jeugdwet. In één van deze uitspraken oordeelt de rechtbank dat sprake is van voldoende eigen kracht, omdat de moeder de hulp zelf aan haar kind biedt, ze niet overbelast is en het gezinsinkomen toereikend is. Tegen deze uitspraak is hoger beroep ingesteld en inmiddels heeft de Centrale Raad voor Beroep (CRvB) uitspraak gedaan. In deze opinie zal ik die belangrijke uitspraak onder de loep nemen en bespreken wat de consequenties hiervan (kunnen) zijn.

In de uitspraak van de CRvB gaat het om een jeugdige met een autisme spectrum stoornis en fysieke problemen. Als gevolg van deze problematiek heeft hij onder andere voortdurend aansturing en hulp nodig bij dagelijkse handelingen en moet hij gereguleerd worden bij zijn dagelijkse agressieve buien. De moeder verzorgt deze aansturing als de jeugdige thuis is. De moeder werkt niet. Volgens de moeder heeft ze haar baan opgezegd om voor de jeugdige te kunnen zorgen. Ze vraagt een pgb voor de 'bovengebruikelijke' hulp die ze aan haar kind biedt. Het college heeft die aanvraag afgewezen.

De Rechtbank Rotterdam oordeelt dat een voorziening vanuit de Jeugdwet niet nodig is, aangezien de moeder de nodige hulp zelf kan bieden. Het feit dat de moeder meer zorg moet verlenen dan bij een kind zonder beperking het geval zou zijn maakt dit niet anders. Daarbij is niet gebleken dat er financiële problemen in het gezin zijn of dat de moeder een gedwongen keuze tussen een betaalde baan en het bieden van hulp aan haar kind heeft moeten maken.

Wat vindt de CRvB?

De CRvB oordeelt dat uit het onderzoek van de gemeente is gebleken dat de moeder de hulp en ondersteuning die de jeugdige nodig heeft verleent, dat zij dit aankan en dat het gezin in balans is. Volgens de CRvB is niet gebleken dat de door de moeder geboden hulp redelijkerwijs niet van haar kan worden verwacht. Haar enkele stelling dat ze moe is en financiële druk ervaart is hiervoor onvoldoende. De CRvB is dus, net als de Rechtbank Rotterdam, van oordeel dat de gemeente geen jeugdhulp hoeft in te zetten voor de zorg die de moeder zelf biedt. Voor de vraag of de eigen mogelijkheden toereikend zijn, verwijst de CRvB naar de parlementaire geschiedenis van de Jeugdwet. Daaruit volgt onder andere dat als de jeugdige en zijn ouders zelf mogelijkheden hebben om de problemen op te lossen of het hoofd te bieden, een voorziening niet nodig is.

In welke mate mag rekening worden gehouden met de financiële positie van ouders?

Een belangrijke vraag die in deze casus wordt opgeworpen is of de financiële positie van een gezin een rol speelt bij de beoordeling van een hulpvraag tot

jeugdhulp. En of 'financiële kracht' dus een onderdeel is van 'eigen kracht'. Ik vind het jammer dat de CRvB deze uitspraak niet aangrijpt om hier een principieel oordeel over te geven. Zeker nu de Jeugdwet geen concrete handvaten biedt en er in de praktijk op (zeer) verschillende manieren uitleg wordt gegeven aan het beginsel van 'eigen kracht'.

De financiële positie van een gezin is volgens de CRvB een onderdeel van 'eigen kracht'

Na (intensieve) bestudering van deze (korte) uitspraak van de CRvB denk ik dat we de conclusie mogen trekken dat de financiële positie van een gezin volgens de CRvB een onderdeel is van 'eigen kracht'. De CRvB overweegt immers dat (onder andere) onderzoek is gedaan naar het belang van de ouders om te voorzien in een inkomen en dat geconstateerd is dat het gezin in balans is. Daarbij oordeelt de CRvB dat het feit dat de moeder financiële druk ervaart onvoldoende reden is om een pgb toe te kennen.

In welke mate de CRvB vindt dat rekening mag worden gehouden met de financiële positie van een gezin is voor mij echter niet duidelijk. Op basis van deze (casuïstische) uitspraak trek ik in ieder geval niet de conclusie dat de CRvB vindt dat gemeenten van ouders mogen verlangen dat ze (deels) stoppen met werken (zolang ze dan nog een aanvaardbare financiële positie hebben). De CRvB heeft (vooralsnog) 'enkel' geoordeeld dat in deze situatie, waarin de moeder uit eigen beweging haar baan heeft opgezegd en het gezin geen financiële problemen heeft, de moeder de hulp die nodig is zelf kan bieden. Een aanvullende voorziening vanuit de Jeugdwet ter compensatie daarvan is in die situatie niet vereist.

Aanvullende onderzoeksvragen voor eigen kracht

Gelet op deze uitspraak kunnen we denk ik wel al iets verder invullen hoe beoordeeld moet worden of ouders voldoende 'eigen kracht' hebben om het probleem zelf op te lossen. Daarvoor zouden onderstaande vragen kunnen worden beoordeeld:

1. Is de ouder in staat de noodzakelijke hulp te bieden?
2. Is de ouder beschikbaar om de noodzakelijke hulp te bieden?
3. Levert het bieden van de hulp door de ouder geen overbelasting op?
4. Ontstaan er geen financiële problemen in het gezin als de hulp door de ouder wordt geboden?

Als al deze vragen bevestigend worden beantwoord hoeft de gemeente geen jeugdhulp (al dan niet in de vorm van een pgb) in te zetten. In dat geval hebben ouders immers volgens de CRvB voldoende 'eigen kracht' om de problematiek van de jeugdige zelf op te lossen.

Voor al over onderdeel b en d kunnen discussies worden gevoerd. In de casus van de CRvB had de moeder zoals aangegeven haar baan al opgezegd en was ze dus fulltime beschikbaar om de nodige zorg te leveren. De vraag is

natuurlijk hoe geoordeeld zou zijn als de moeder wel nog zou werken. Zou de overheid dan van haar mogen verlangen dat zij (deels) stopt met werken, omdat de financiële situatie dat toelaat? Een andere vraag is hoe wordt vastgesteld of er financiële problemen ontstaan. Moet dat worden bepaald aan de hand van NIBUD normen zoals sommige gemeenten doen of zijn andere berekeningen op zijn plaats? En mag je van ouders verlangen dat ze kleiner of goedkoper gaan wonen of hun uitgavepatroon aanpassen om zo te zorgen dat dat ze geen financiële problemen hebben? Vroeg of laat zal een dergelijke situatie aan (de hoogste) rechters worden voorgelegd. Ik ben benieuwd hoe daar dan over geoordeeld wordt.

Herbeoordeling pgb's sociaal netwerk

Gemeenten kunnen met deze uitspraak in de hand in ieder geval dus nog eens kritisch naar hun cliënten met een pgb voor sociaal netwerk kijken. Hoe vervelend de uitkomst voor gezinnen ook kan zijn, gemeenten hebben op basis van deze uitspraak van de CRvB naar mijn mening de juridische grondslag om in voorkomend geval pgb's voor het sociale netwerk af te wijzen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland;

Gelet op het bepaalde in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, artikel 5.4, zesde lid en artikel 6.1, vijfde lid van de Verordening Maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 en de Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020;

Gelet op artikel 5b, tweede en derde lid van de Verordening Jeugdhulp gemeente Berkelland 2015;

Gelet op de Algemene Maatregel van Bestuur Reële Kostprijs Wmo 2015;

Gelet op het wettelijk minimumloon;

Gelet op het Inkoopdocument 2020 Sociaal domein Achterhoek.

Besluiten vast te stellen:

FINANCIEEL BESLUIT MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN JEUGDHULP GEMEENTE BERKELLAND 2020

Artikel 1. Begripsbepalingen

De begrippen die in dit Financieel Besluit gehanteerd worden hebben, tenzij anders aangegeven, de betekenis zoals omschreven in de Wmo 2015 en de Jeugdwet, alsmede de daarop gebaseerde gemeentelijke verordeningen en beleidsregels op het terrein van de Wmo en Jeugdhulp.

Artikel 2. Zorg in natura tarieven

De tarieven voor zorg in natura zijn vaste tarieven en worden vastgesteld door middel van een objectief tariefmodel waarmee de tarieven voldoen aan de Amvb Reële kostprijs. De tarieven worden voorgelegd aan de gecontracteerde zorgaanbieders op basis van marktconsultatie, welke indien van toepassing, jaarlijks worden geïndexeerd.

De 8 gemeenten in de Achterhoek hanteren per perceel maximumtarieven waarop inschrijvers kunnen inschrijven (met uitzondering van vervoer en Hulp bij Huishouding).

De tarieven voor vervoer en Hulp bij Huishouding zijn vaste tarieven, dat wil zeggen hiervoor kan niet met een lager of hoger tarief worden ingeschreven.

Artikel 3. Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget maatschappelijke ondersteuning

Burgemeester en wethouders leggen alle bedragen voor de te verstrekken maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning vast in de bijlagen 1,3 en 5 van dit besluit in het kader van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.

Artikel 4. Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget jeugdhulp

Burgemeester en wethouders leggen alle bedragen voor de te verstrekken maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp vast in bijlagen 2 en 4 van dit besluit in het kader van de Verordening Jeugdhulp gemeente Berkelland 2015.

Artikel 5. Maximumhoogte overige maatwerkvoorzieningen

Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening wordt uitgegaan van de goedkoopst compenserende voorziening. Dit betreft altijd maatwerk. Voor een aantal voorzieningen is een maximum tarief ingesteld, dit zijn:

- a. aanschaf en onderhoud van een sportvoorziening bedraagt maximaal € 3.250,- één keer in de 3 jaar.
- b. ondersteuning bij verhuizing en (her)inrichting bedraagt maximaal € 2.500,-

- c. voor bezoekbaar maken van woonruimte tot maximaal € 2.500,-. Uitgangspunt is dat deze bijdrage eenmalig is.

Artikel 6. Afschrijvingstermijnen maatwerkvoorzieningen

1. Voor een sportvoorziening geldt een technische levensduur van 3 jaar, een autoaanpassing een technische levensduur van 5 jaar en voor overige Wmo-hulpmiddelen geldt een technische levensduur van 7 jaar. Elk hulpmiddel, dat met behulp van een persoonsgebonden budget of in natura is verstrekt, heeft een afschrijvingstermijn van respectievelijk 3, 5 of 7 jaar en dient dus in principe respectievelijk 3, 5 of 7 jaar mee te gaan. Is een hulpmiddel afgeschreven dan ontstaat niet automatisch het recht op een nieuw of gebruikt hulpmiddel. Zolang het verstrekte hulpmiddel of het via een persoonsgebonden budget aangeschafte hulpmiddel technisch nog voldoet, bestaat geen recht op vervanging van hulpmiddel. Dit tenzij een medische noodzaak wordt aangetoond.
2. Indien met een persoonsgebonden budget een voorziening als genoemd in de bijlagen tweedehands wordt aangeschaft, dan wordt de resterende afschrijvingstermijn gehanteerd.

Artikel 7. Eigen bijdrage collectief vervoer

Het Wmo-tarief voor ZOOV (collectief vervoer) bedraagt:

	Werkdagen van 6 – 9 uur	Overige tijden
Opstaptarief	€ 1,60	€ 0,98
Kilometertarief	€ 0,31	€ 0,20
Kilometertarief > 20km	€ 2,19	€ 2,19

Daarnaast is er een jaarlijkse bijdrage in de vorm van een vervoerspas voor het collectief vervoer. De jaarlijkse bijdrage is € 60,00 per jaar voor individueel gebruik of € 120,00 per jaar voor reizigers met sociale begeleiding. De kosten van de vervoerspas worden geïnd door de gemeente Berkelland.

Artikel 8. Eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen

De eigen bijdrage van € 19,00 per maand wordt geïnd door het Centraal Administratie Kantoor. Voor de volgende voorzieningen wordt géén eigen bijdrage geïnd:

- Rolstoelen
- Sportvoorzieningen
- Ondersteuning bij verhuizing en (her)inrichting

Artikel 9. Afschrijvingsschema kosten woonvoorzieningen

1. Het college kan (een gedeelte van) de kosten van de woonvoorziening terugvorderen als de voorziening heeft geleid tot een aanzienlijke waardevermeerdering van de woning en de woning binnen tien jaren na de gereed melding is verkocht.
2. Er is sprake van een aanzienlijke waardevermeerdering als de woning na de aanpassing hoger is dan 110% van de waarde onmiddellijk voorafgaand aan de aanpassing of wanneer de aanpassing heeft geleid tot uitbreiding van het woonoppervlak.
3. Het terug te vorderen deel heeft betrekking op de meerwaarde die de woning door de aanpassing heeft gekregen en bedraagt:
 - Het eerste jaar 100%
 - Het tweede jaar 90%
 - Het derde jaar 80%
 - Het vierde jaar 70%
 - Het vijfde jaar 60%
 - Het zesde jaar 50%
 - Het zevende jaar 40%
 - Het achtste jaar 30%

- Het negende jaar 20%
 - Het tiende jaar 10%
4. De eigen bijdrage die in de periode na gereed melding van de woningaanpassing is geïnd, wordt in mindering gebracht op het terug te vorderen bedrag.

Artikel 10. Citeertitel en inwerkingtreding

1. Dit besluit wordt aangehaald als het Financieel Besluit maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Berkelland 2020.
2. Dit besluit treedt in werking op 1 mei 2020. Met de inwerkingtreding van dit besluit vervalt het Financieel Besluit maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Berkelland 2019.

Aldus vastgesteld in het college te Borculo, op 31 maart 2020.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland,

de secretaris,

de burgemeester,

M.N.J. Broers

drs. J.H.A. van Oostrum

Bijlage 1 Tarieven PGB Maatschappelijke ondersteuning

	PGB tarief 2020
Schoon Huis (HH1)	€ 13,50 per uur
Huishouding op Orde (HH2)	€ 13,50 per uur
Sociaal netwerk-begeleiding Wmo (niet logeren)	€ 14,60 per uur
Begeleiding individueel-ontwikkelen	€ 54 per uur
Begeleiding individueel-ontwikkelen Plus	€ 63 per uur
Begeleiding individueel-stabiliseren en helpen bij	€ 51 per uur
Begeleiding individueel-stabiliseren en overnemen	€ 54,60 per uur
Begeleiding individueel- stabiliseren en overnemen Plus	€ 62,40 per uur
Begeleiding groep-ontwikkelen	€ 35,94 per dagdeel
Begeleiding groep-ontwikkelen Plus	€ 52,94 per dagdeel
Begeleiding groep-stabiliseren en helpen bij	€ 35,53 per dagdeel
Begeleiding groep-stabiliseren en overnemen	€ 41,89 per dagdeel
Begeleiding groep-stabiliseren en overnemen Plus	€ 52,94 per dagdeel
Vervoer	€ 18,60 per etmaal
Logeren	€ 130,73 per etmaal
Persoonlijke verzorging-ontwikkelen	€ 44,40 per uur
Persoonlijke verzorging-stabiliseren	€ 42,60 per uur

Bijlage 2 Tarieven PGB Jeugdhulp

	PGB 2020
Begeleiding individueel-ontwikkelen	€ 55 per uur
Begeleiding individueel-ontwikkelen Plus	€ 72 per uur
Persoonlijke verzorging Ontwikkelen	€ 44,40 per uur
Persoonlijke verzorging Stabiliseren	€ 42,60 per uur
Behandeling individueel Ontwikkelen	€ 89,40 per uur
Behandeling individueel Ontwikkelen Plus	€ 107,40 per uur
Sociaal netwerk-begeleiding Jeugd (niet logeren)	€ 14,60 per uur
Begeleiding groep-ontwikkelen	€ 42,94 per dagdeel
Begeleiding groep-ontwikkelen Plus	€ 61,56 per dagdeel
Begeleiding groep – stabiliseren en helpen bij	€ 36,40 per dagdeel
Behandeling groep-ontwikkelen	€ 71,69 per dagdeel
Behandeling groep-ontwikkelen Plus	€ 97,31 per dagdeel
Vervoer	€ 18,60 per etmaal
Logeren	€ 133,57 per etmaal

Bijlage 3 Tarieven PGB Beschermd Wonen Wmo

	PGB tarief 2020
Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 22,99 per etmaal
Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 28,77 per etmaal
Wonen beschut - exclusief	€ 33,29 per etmaal
Wonen beschut - inclusief	€ 71,36
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten	€ 92,81 per etmaal
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten	€ 54,45
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurst toezicht) incl. woonkosten	€ 92,81 per etmaal
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurst toezicht) excl. woonkosten	€ 54,45
Afwezigheidsdag Beschermd Wonen	€ 30,42

Bijlage 4 Tarieven PGB Beschermd Wonen Jeugd

	PGB tarief 2020
Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 23,67 per etmaal
Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 29,62 per etmaal
Wonen beschut - exclusief	€ 34,46 per etmaal
Wonen beschut - inclusief	€ 72,52 per etmaal
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurst toezicht)	€ 94,42 per etmaal
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurst toezicht)	€ 94,42 per etmaal

Bijlage 5 Eigen bijdrage

De eigen bijdrage wat een inwoner betaald per 4 weken, is geen optelsom, het bedrag blijft maximaal € 19 per maand.

Uitzondering is beschut wonen (is nog inkomens afhankelijk).

Voorziening	Eigen bijdrage?	Hoe lang?	Hoogte eigen bijdrage	Bedrag
Alle vormen HH, Ondersteuning Thuis, Begeleiding individueel, Begeleiding groep, Behandeling individueel, Behandeling groep en Persoonlijke verzorging	Ja	Zo lang men ondersteuning ontvangt		€ 19,00 per maand
Woonvoorziening (uitgezonderd traplift)	Ja	Zolang men de woonvoorziening gebruikt.	Maximaal 100% van de kosten	€ 19,00 per maand
Woonvoorziening traplift 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de traplift gebruikt	Maximaal 100% van de kostprijs + onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Maximaal 100% van de kostprijs + Onderhoud en verzekering	
Scootmobiel/Elektrische handbike 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Driewielfiets 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Driewielfiets elektrisch inclusief verzekering 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Driewielfiets elektrisch exclusief verzekering 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud	€ 19,00 per maand

2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud	
Duofiets en andere tweewielfiets				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Maximaal 100% van de kostprijs + Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Elektrische tillift passief/actief				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Bad-lift met elektrische aandrijving				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Douche- en toilethulpmiddel zelfbewegers				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Douchebrancards				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Maximaal 100% van de kostprijs	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	idem	Maximaal 100% van de kostprijs	
Elektrisch verstelbare douche(kantel)stoel				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	idem	Onderhoud en verzekering	

Autoaanpassing	Ja	5 jaar	Maximaal 100% van de kosten	€ 19,00 per maand

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Inleiding

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Deze wet is in werking getreden op 1 januari 2015. Door de invoering van de Wmo 2015 zijn een aantal taken uit de voormalige AWBZ naar gemeenten gedecentraliseerd. Deze taken zijn toegevoegd aan het takenpakket dat al bij gemeenten lag onder de oude Wet maatschappelijke ondersteuning. Hierbij wordt deels voortgeborduurd op de weg die met deze oude wet al was ingezet. Er wordt bekeken wat redelijkerwijs verwacht mag worden van de inwoner en zijn sociaal netwerk of dient de inwoner te kijken naar een product in de markt. Vervolgens zal waar nodig de gemeente in aanvulling hierop hem in staat stellen gebruik te maken van een algemene voorziening of – als dat niet volstaat – een maatwerkvoorziening waarmee een bijdrage wordt geleverd aan zijn mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig te functioneren in de maatschappij.

Er moet een zorgvuldige toegangsprocedure doorlopen worden om:

- de hulpvraag van de inwoner, zijn behoeften en de gewenste resultaten helder te krijgen;
- te achterhalen wat de inwoner op eigen kracht, met een algemeen gebruikelijke zaak, met gebruikelijke hulp, mantelzorg of met hulp van zijn sociaal netwerk of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of verbeteren;
- te bepalen of met gebruikmaking van een algemene voorziening kan worden volstaan of er sprake is van een voorliggende of andere voorziening die niet onder de reikwijdte van de Wmo 2015 valt of dat een maatwerkvoorziening nodig is.

De Wmo 2015, de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 en deze beleidsregels regelen de toegangsprocedure die wordt uitgevoerd door de Voormekaar teams. De ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de ervaringen in de uitvoeringspraktijk vragen om regelmatige aanpassing ervan.

Hoofdstuk 1. Definities en begrippen

In de Wmo 2015 staat een aantal begrippen centraal: participatie, zelfredzaamheid, samenredzaamheid en eigen kracht. In het verlengde van de eigen kracht liggen de begrippen, algemeen gebruikelijke zaken, algemene voorzieningen, voorliggende voorzieningen en mantelzorg. In dit hoofdstuk worden deze begrippen uitgewerkt.

1.1 Definities en begrippen

Alle definities die in deze beleidsregels worden gebruikt, hebben dezelfde betekenis als in de Wmo 2015, de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 en het Beleidskader samen denken samen doen.

1.2. Algemene gebruikelijke zaken

Van algemeen gebruikelijk is sprake als een voorziening of dienstverlening:

- niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
- daadwerkelijk beschikbaar is;
- een passende bijdrage levert aan het realiseren van zelfredzaamheid of participatie en;
- financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

Voorbeelden zijn:

- Kreuk en strijkvrije kleding
- Fiets
- Schoonmaakmiddelen
- Wandelstok
- Rollator

Tot het jaar 2020 was het begrip algemeen gebruikelijk niet opgenomen in de wet. Sinds 2020 is dit wel het geval. Voor de uitleg van het begrip verwijst de wetgever naar de jurisprudentie. Met de hierboven genoemde criteria sluiten we aan op de rechtspraak en laten we zien dat we ook de nieuwe koers van de hoogste rechter (ingezet op 20-11-2019, zie ECLI:NL:CRVB:2019:3535 en ECLI:NL:CRVB:2019:3690) volgen. Nieuw (geobjectiveerd) element is hetgeen financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau. Hieronder verstaan we een inkomen op bijstandsniveau, in de zin van de Participatiewet. Met een uitkering algemene bijstand (levensonderhoud) wordt iemand in staat geacht te voorzien in de noodzakelijke algemene bestaanskosten, waaronder ook kosten die slechts incidenteel voorkomen. Bij de beoordeling of een voorziening of dienst algemeen gebruikelijk is, zoekt het college nadrukkelijk naar de link tussen de Wmo en de Participatiewet; doel hiervan is zo integraal mogelijke dienstverlening aan inwoners te bieden.

1.3 Algemene voorzieningen

Wanneer blijkt dat de inwoner niet op eigen kracht of met hulp van het sociaal netwerk tot een oplossing kan komen, beoordeelt een medewerker van het Voormekaar team of er algemene voorzieningen zijn die de ondersteuningsbehoefte van de inwoner (gedeeltelijk) kunnen oplossen. Inwoners kunnen ook rechtstreeks gebruik maken van algemene voorzieningen zonder een voorafgaand keukentafelgesprek.

Algemene voorzieningen zijn voorzieningen waar iedereen, of een bepaalde groep inwoners, gebruik van kan maken. Soms gaat hier een lichte toets aan vooraf. De toegang tot algemene voorzieningen is laagdrempelig. Voor het gebruik van algemene voorzieningen kan een bijdrage worden gevraagd.

De bedoeling is dat er steeds meer algemene voorzieningen komen. Deze algemene voorzieningen zorgen voor een ondersteuningsaanbod waardoor meer mensen kunnen

deelnemen aan het “gewone” maatschappelijke leven. Er moet altijd naar de individuele situatie worden gekeken of de voorziening voldoende compenserend is.

1.4 Voorliggende voorzieningen op grond van andere wet- of regelgeving
Voorliggend op de Wmo 2015 is een voorziening op grond van een andere wettelijke regeling, zoals de WIA of de Zorgverzekeringswet (Zvw). Indien dit het geval is, zal er op grond van de Wmo 2015 geen voorziening/dienst worden verstrekt alsmede geen aanvullende vergoeding.

Voorliggende voorzieningen vanuit de zorgverzekeraar zijn bijvoorbeeld bepaalde hulpmiddelen en in sommige gevallen kortdurend verblijf. Zorgverzekeraars hebben afspraken met hulpmiddelendepots van thuiszorgaanbieders voor tijdelijk gebruik van krukken of een rolstoel en met hulpmiddelenleveranciers voor permanent gebruik van andere loophulpmiddelen. Het aanbod is afhankelijk van het verzekeringspakket van de inwoner. Vanuit het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de werkgever kan er aanspraak gemaakt worden op hulpmiddelen in de werksituatie en voor vervoer van en naar het werk.

1.5 Beoordeling gebruikelijke hulp

De beoordeling of er sprake is van gebruikelijke hulp is, volgens de Verordening, gebaseerd op de volgende omstandigheden:

1. De aard en de omvang van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner.
2. De aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de inwoner.
3. De leeftijd en de ontwikkelingsfase van inwonende kinderen.
4. De leerbaarheid van de inwoner en/of de personen van wie gebruikelijke hulp kan worden geleverd.

1.5.1 De aard en de omvang van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner
Het college inventariseert als eerste de hier genoemde omstandigheden.

De aard

De aard van de ondersteuningsbehoefte kan zeer divers zijn. De inwoner kan aangewezen zijn op hulp bij:

- zelfzorg;
- de thuisadministratie;
- het plannen of ondernemen van (dagelijkse) activiteiten in het kader van participatie; of
- bij problematisch gedrag.

De mate van zelfredzaamheid is enerzijds afhankelijk van de beperkingen die de inwoner daarbij ondervindt. Anderzijds wordt de mate van zelfredzaamheid bepaald door wat de inwoner wel zelf kan al dan niet met bijvoorbeeld hulp van anderen of met gebruikmaking van algemene voorzieningen. Het college houdt in ieder geval rekening met hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar verwacht wordt geboden te worden. Zie verder onder het kopje ‘de aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de inwoner’ van deze Beleidsregels.

De omvang

Ook de omvang van de ondersteuningsbehoefte kan divers van aard zijn. Zo kan de inwoner zijn aangewezen op begeleiding bij of het overnemen van bepaalde activiteiten maar ook afhankelijk zijn van (volledig) toezicht. Naast de vraag of dit toezicht onder gebruikelijke hulp kan worden geschaard, kan het zware eisen stellen aan en/of een zware wissel trekken op de persoon die deze hulp biedt. Ook kan de totale omvang van de ondersteuningsbehoefte in de zelfredzaamheid met zich meebrengen dat niet volledig van gebruikelijke hulp kan worden gesproken. Het college neemt daarbij de uitstelbare en niet-uitstelbare hulp en/of planbare en niet-planbare hulp in aanmerking maar ook de mogelijkheid van redelijk te vergen oplossingen die een eventuele aanspraak op maatschappelijke ondersteuning kunnen voorkomen. De omvang van de ondersteuning

kan (deels) ook onder de normale routine van de leefeenheid vallen. Denk bijvoorbeeld aan het uitzoeken en/of klaarleggen van kleding, het gezamenlijk eten, op familiebezoek gaan, et cetera. Dergelijke hulp kan volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer als gebruikelijk worden aangemerkt. Het college kan voor de boven-gebruikelijke hulp een maatwerkvoorziening verlenen.

Kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte

Afhankelijk van de aard van de beperking kan er een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte bestaan bij de inwoner. Bij een kortdurende ondersteuningsbehoefte is er uitzicht op herstel in de mate van de zelfredzaamheid van de inwoner. In het algemeen geldt hiervoor een periode van drie maanden. Bij langdurig gaat het om een situatie waarbij de ondersteuningsbehoefte naar verwachting langer dan drie maanden aanwezig zal zijn. Ook in die gevallen kan er nog steeds uitzicht zijn op herstel maar er kan ook sprake zijn van een (naar verwachting) permanente ondersteuningsbehoefte. Als er sprake is van hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die naar algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar geacht wordt geboden te worden, is het in principe niet van belang of sprake is van een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte.

Huishoudelijke taken

Ook bij het overnemen van huishoudelijke taken wordt in principe geen rekening gehouden met een onderscheid tussen een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte. Dat is in lijn met de regels zoals die golden onder de Wmo 2007.

1.5.2 De aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de inwoner
Als algemeen uitgangspunt geldt dat huisgenoten elkaar onderling gebruikelijke hulp moeten bieden. Immers huisgenoten binnen de leefeenheid kiezen ervoor om gezamenlijk een huishouden te voeren. Dat maakt hen verantwoordelijk voor het functioneren van het huishouden.

Het college moet wel rekening houden met de aard van de relatie die de persoon binnen de leefeenheid heeft met de inwoner. Dat betekent dat er onderscheid kan bestaan tussen wat van echtgenoten/partners ten opzichte van elkaar als gebruikelijke hulp kan worden aangemerkt, tussen kinderen ten opzichte van hun ouders en huisgenoten die bijvoorbeeld geen bloedverwantschap hebben met de inwoner.

Huishoudelijke taken

Ook bij het overnemen van huishoudelijke taken wordt in principe geen rekening gehouden met de aard van de relatie. Het gaat er om of sprake is van een huisgenoot binnen de leefeenheid.

Algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer

Het college houdt bij de beoordeling of er sprake is van gebruikelijke hulp wel rekening met hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die naar algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar geacht wordt geboden te worden. De volgende voorbeelden worden genoemd:

Hulp bij een bezoek aan de familie, vrienden, huisarts, et cetera. Daaronder wordt ook het vervoer verstaan; het gaat immers om (incidentele) verplaatsingen die in het algemeen gepland kunnen worden. Het vervoer bij structurele verplaatsingen, waarbij rekening wordt gehouden met de intensiteit van de verplaatsingen en de reguliere daginvulling van de huisgenoot. Hulp bij of het overnemen van taken die tot een gezamenlijk huishouden behoren zoals de thuisadministratie. Hulp aan anderen, die behoren tot de omgeving van de inwoner, in het (leren) omgaan met de beperkingen van de inwoner. Denk aan familie, vrienden, vrijwilligers, et cetera.

Hulp van ouders aan kinderen, waaronder ook toezicht, bij activiteiten zoals zwemmen of andere activiteiten die kinderen doen en waarbij zij normaal gesproken door hun ouders begeleid worden; zie hieronder:

Kinderen van 0 tot 3 jaar	* hebben bij alle activiteiten zorg van een ouder nodig; * ouderlijk toezicht is zeer nabij nodig; * zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen; * hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; * hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Kinderen van 3 tot 5 jaar	* kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehoorafstand (bijv. ouder kan was ophangen in andere kamer); * hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; * kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen; * ontvangen zindelijkheidstraining van ouders/verzorgers; * hebben gedeeltelijk hulp en volledig stimulans en toezicht nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen; * hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding; * zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven; * hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Kinderen van 5 tot 12 jaar	* kinderen vanaf 5 jaar hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur/week; * kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijv. kind kan buitenspelen in directe omgeving van de woning als ouder thuis is); * hebben toezicht nodig en nog maar weinig hulp bij hun persoonlijke verzorging; * hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; * zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook; ontvangen indien nodig zindelijkheidstraining van de ouders/verzorgers; * hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrije tijdsbesteding gaan; * hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden. geboden.
Kinderen van 12 tot 18 jaar	* hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen; * kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden; * kunnen vanaf 16 jaar een dag en nacht alleen gelaten worden; * kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen; * hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig; * hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding; * hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bv. huiswerk of het zelfstandig gaan wonen); * hebben tot 17 jaar een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Echtgenoten/partners

Als uitgangspunt geldt dat wat van echtgenoten/partners ten opzichte van elkaar meer wordt verwacht in het kader van gebruikelijke hulp dan van kinderen ten opzichte van hun ouders. Dat heeft te maken met wat gebruikelijk is volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer; de onderhoudsplicht die echtgenoten/partners naar elkaar toe hebben. Zo wordt het normaal geacht dat de ene partner de ander aanspoort tot bijvoorbeeld zelfzorg of hulp biedt bij de sociale redzaamheid. Bij een substantiële omvang in de ondersteuningsbehoefte kan dit er evenwel toe leiden dat sprake is van boven-gebruikelijke hulp.

Kinderen ten opzichte van ouders

Het algemene principe van de verantwoordelijkheid voor de leefeenheid geldt ook voor de hulp of ondersteuning van kinderen aan hun ouders. Daarbij moet vooral gedacht worden aan het overnemen van de huishoudelijke taken. Voor kinderen ten opzichte van hun ouders kan het bieden van begeleiding als gebruikelijke hulp anders liggen. Het hoeft ook niet in alle gevallen zo te zijn dat het volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer gebruikelijk is dat meerderjarige inwonende kinderen hun ouder(s) individuele ondersteuning bieden. Het college zal dat in het individuele geval moeten beoordelen.

Huisgenoten ten opzichte van elkaar

Het algemene principe van de verantwoordelijkheid voor de leefeenheid geldt ook voor de hulp of ondersteuning van huisgenoten ten opzichte van elkaar. Voor huisgenoten ten opzichte van elkaar kan het bieden van begeleiding als gebruikelijke hulp anders liggen. Gelet op aard van de relatie (bijvoorbeeld niet familierechtelijk) kan het ook zijn dat het volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer niet gebruikelijk is dat de ene huisgenoot de ander bijvoorbeeld aanspoort tot zelfzorg.

Ouders en kinderen

De zorgplicht van ouders voor hun kinderen strekt zich uit over opvang, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder (of verzorger), onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind, normaal gesproken geeft aan een kind, inclusief de 'zorg' bij kortdurende ziekte. Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke hulp/zorg voor de kinderen over. Gebruikelijke hulp/zorg voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon, die past bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Het tijdelijk overnemen van de gebruikelijke hulp/zorg van de kinderen kan een Wmo-aanspraak zijn, maar structurele opvang van kinderen in beginsel niet.

1.5.3 De leeftijd en de ontwikkelingsfase van inwonende kinderen

Als de inwoner thuiswonende kinderen heeft, gaat het college er in beginsel vanuit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en de ontwikkelingsfase, een bijdrage kunnen leveren aan het overnemen van huishoudelijke taken. Dat beoordeelt het college in het individuele geval.

Kinderen binnen de leefeenheid

In geval de leefeenheid van de inwoner mede bestaat uit (pleeg en/of stief-)kinderen, gaat het college er vanuit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken. Een volwassen huisgenoot van 23 jaar en ouder dient het huishouden in principe geheel over te nemen. Een 18- tot 23-jarige wordt verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden. Onder de omstandigheden in het individuele geval kan ook andere hulp of ondersteuning van het meerderjarige kind aan de ouder(s) onder de gebruikelijke hulp vallen.

Verder gelden de volgende uitgangspunten bij de huishoudelijke taken:

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.
- Kinderen tussen 5-12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien.
- Kinderen vanaf 13 jaar kunnen, naast bovengenoemde taken hun eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen.

1.5.4 De leerbaarheid van de inwoner en/of de personen van wie gebruikelijke hulp kan worden gevergd

Het kan voorkomen dat er (tijdelijk) geen gebruikelijke hulp van een huisgenoot kan worden verlangd. Een reden daarvoor kan zijn dat de huisgenoot niet weet op welke manier gebruikelijke hulp kan of moet worden verleend, maar dat wel kan aanleren. Denk

bijvoorbeeld aan situaties waarin men wordt geconfronteerd met een nog niet eerder aanwezige ondersteuningsbehoefte van de inwoner zoals bij een niet aangeboren hersenletsel (NAH) of (beginnende) dementie het geval kan zijn. Of een huisgenoot die nooit heeft geleerd huishoudelijke taken uit te voeren, maar die wel leerbaar is. Het college kan dan tijdelijk een maatwerkvoorziening inzetten om de 'gebruikelijke hulp' aan te leren. De ondersteuning kan dan ook gericht zijn op het leren om te gaan met (de gevolgen van) de beperkingen van de inwoner. Er moet in die gevallen wel sprake zijn van een noodzaak tot het verlenen van een maatwerkvoorziening die in overwegende mate is gericht op de inwoner. Het spreekt voor zich dat hierbij de leerbaarheid van de inwoner ook een belangrijke rol kan spelen. Dat kan ook betrekking hebben op het (leren) accepteren van de te bieden gebruikelijke hulp.

Boven-gebruikelijke hulp

Het kan zijn dat de gebruikelijk hulp (substantieel) wordt overschreden. Denk bijvoorbeeld aan de situatie van een langdurige ondersteuningsbehoefte in combinatie met het uitvoeren van huishoudelijke taken en/of het bieden van noodzakelijke individuele ondersteuning. Ook de hulp/zorg van ouders voor kinderen kan boven-gebruikelijk zijn gelet op de omvang daarvan. In vergelijking met gezonde kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel kan deze hulp/zorg worden overschreden. Het is echter niet zo dat het college in Beleidsregels kan vaststellen hoeveel hulp precies gebruikelijk is te bieden. De medewerker Voormekaar moet daarvoor de omstandigheden van het individuele geval beoordelen. In voorkomende gevallen kan een maatwerkvoorziening aangewezen zijn, tenzij (bij kinderen) aanspraak bestaat op begeleiding of persoonlijke verzorging op grond van de Jeugdwet of intensieve kindzorg op grond van de Zvw.

Uitzonderingen op het bieden van gebruikelijke hulp

In de volgende situaties gaat het college er in principe van uit dat de huisgenoot (tijdelijk) geen gebruikelijke hulp biedt of kan bieden:

- de huisgenoot is overbelast of dreigt te worden overbelast;
- de huisgenoot heeft beperkingen en mist de kennis/vaardigheden om gebruikelijke hulp uit te voeren en kan deze vaardigheden niet aanleren;
- de inwoner heeft een zeer korte levensverwachting;
- de huisgenoot is regelmatig niet aanwezig, vanwege activiteiten elders met een verplichtend karakter; of
- er is naar het oordeel van het college sprake van bijzondere omstandigheden.

Hieronder kan bijvoorbeeld een stapeling van ondersteunings- en/of zorgtaken worden verstaan.

1.6 Beoordeling mantelzorg in het kader van maatwerkvoorzieningen

Mantelzorg wordt in de wet als volgt gedefinieerd: Hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep.

Er is sprake van mantelzorg als er langer dan drie maanden en meer dan 8 uur per week hulp wordt geboden.

Mantelzorg overstijgt in tijd en/of intensiteit, wanneer het door inwonende partners, kinderen of andere huisgenoten wordt geleverd, het niveau van gebruikelijke hulp. Anderzijds kan mantelzorg ook door niet inwonende familieleden of personen uit het netwerk van de persoon worden geleverd. Bijvoorbeeld door uitwonende kinderen, vrienden of andere personen uit het sociaal netwerk van de persoon.

Mantelzorg is, in tegenstelling tot gebruikelijke hulp, in principe wel indiceerbaar. Dit impliceert dat die zorg alsnog wordt verstrekt als de mantelzorg zou wegvallen. Een medewerker van het Voormekaar team bepaalt voor hoeveel professionele zorg iemand in aanmerking komt. De mate waarin mantelzorgers bereid en in staat zijn een deel van deze zorg te bieden, is bepalend voor het aantal uren professionele zorg dat iemand

uiteindelijk krijgt. Hierbij speelt de draagkracht van mantelzorgers een rol. Deze is niet voor iedereen gelijk. Voor de ene persoon zal het bieden van één uur zorg per dag het maximum zijn dat hij of zij kan dragen, terwijl voor een ander de grens hoger kan liggen. Deze verschillen worden in belangrijke mate bepaald door de persoonlijke omstandigheden van de mantelzorger (leeftijd, gezinssituatie, eigen gezondheid etc.). Tijdens het keukentafelgesprek kan de mantelzorger aangeven welke ondersteuning hij nodig heeft om mantelzorg te kunnen bieden. Dit geeft aan dat mantelzorg niet gezien kan worden als een soort voorliggende voorziening.

Daar waar nodig kan de mantelzorger worden ondersteund via de Mantelzorgregeling. Met de Mantelzorgregeling wordt men ontlast door hulp bij het huishouden in het eigen huishouden. Ter ontlasting kan men maximaal 6 uur per 4 weken hulp bij het huishouden ontvangen. De duurzame hulpverleningsrelatie met de zorgaanbieder maakt dat deze algemene voorziening onder het abonnementstarief valt; de mantelzorger betaalt het abonnementstarief per maand.

Mantelzorg en/of de inzet van het sociale netwerk (inclusief eventuele vrijwilligers) kunnen een rol spelen bij de oplossingen van de belemmeringen van de inwoner op het gebied van zijn zelfredzaamheid en participatie. De medewerker van het Voormekaar team onderzoekt in hoeverre de inwoner beschikt over een sociaal netwerk, of er al mantelzorg aanwezig is of dat mantelzorg een optie kan zijn.

Hoofdstuk 2. Procedure

2.1 Melding

Wanneer een inwoner behoefte heeft aan ondersteuning kan hij bij het Voormekaar team zijn vraag stellen. Soms blijkt na een korte vraagverkenning dat informatie en advies voldoende is voor de inwoner om het ondervonden probleem op te lossen. Wanneer verdere vraagverheldering of verdieping nodig blijkt, dan is er sprake van een melding. Er wordt een meldingsformulier ingevuld. De inwoner ontvangt telefonisch een bevestiging van de melding met een afspraak voor een keukentafelgesprek bij de inwoner thuis met een medewerker van het Voormekaar team. In de ontvangstbevestiging wordt aangegeven dat de inwoner de mogelijkheid heeft om een persoonlijk plan in te dienen. Hierin kan de inwoner gemotiveerd aangeven welke ondersteuning volgens hem nodig is. Ook wordt de inwoner gewezen op onafhankelijke inwonerondersteuning. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de Wmo 2015 treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek. Bijvoorbeeld in geval van een aanvraag via het transferbureau vanuit het ziekenhuis. Ook kan sprake zijn van een noodzaak tot toepassing van de spoedprocedure in gevallen van huiselijk geweld.

2.2 Onderzoek en gesprek

Bij het gesprek tussen een medewerker van het Voormekaar team, de inwoner en/of zijn vertegenwoordiger komen verschillende leefdomeinen (Regelvermogen, daginvulling, huisvesting, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid, lichamelijke gezondheid, verslaving, activiteiten dagelijks leven (adl), sociaal netwerk, maatschappelijke participatie, justitie, tijdsbesteding) aan de orde, conform de zelfredzaamheidsmatrix. Van het gesprek en het verdere onderzoek wordt een verslag gemaakt door een medewerker van het Voormekaar team. De inwoner heeft de mogelijkheid in het verslag correcties en aanvullingen aan te geven als het verslag is uitgewerkt en opgestuurd door de medewerker van het Voormekaar team.

Aandachtspunten tijdens het gesprek zijn in ieder geval:

- behoeften, persoonskenmerken, de voorkeuren en de gezinssituatie van de inwoner;
- mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp te voorzien in zijn behoefte;
- mogelijkheid om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn situatie;
- mogelijke behoefte aan ondersteuning van de mantelzorger(s) van de inwoner;
- mogelijkheid om gebruik te maken van algemene voorzieningen;
- het gewenste resultaat van de ondersteuning;
- mogelijk voor zorg in natura of persoonsgebonden budget met de inlichtingen over de gevolgen van de keuze;
- motivatie van de afspraken;
- de eigen bijdrage die voor de inwoner van toepassing is.

In het verslag worden de leefdomeinen beschreven. In het verslag wordt, afhankelijk van de zorgvraag, aangekondigd dat de aanbieder in overleg met de inwoners een ondersteuningsplan maakt.

De medewerker van het Voormekaar team doet op basis van de gegevens uit het gesprek nader onderzoek om te bepalen of de inwoner een maatwerkvoorziening op grond van de Wmo 2015 nodig heeft. Het aanvragen van een medisch advies kan onderdeel uitmaken van het onderzoek wanneer bijvoorbeeld geen recente relevante gegevens voorhanden zijn. Dit onderzoek vindt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen zes weken na de melding plaats. De medewerker van het Voormekaar team zal samen met de inwoner verder uitzoeken welke voorziening het meest geschikt is in de situatie van de inwoner. Een passing van een hulpmiddel of een offerteaanvraag kan onderdeel uitmaken van het onderzoek. Als de inwoner een persoonlijk plan als bedoeld in de thans

geldende Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland, heeft overhandigd dan wordt dit persoonlijk plan meegenomen bij het onderzoek.

2.3 Aanvraag

Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan pas worden gedaan nadat er een onderzoek/gesprek heeft plaatsgevonden. Of als het onderzoek niet is uitgevoerd binnen 6 weken na de melding.

De inwoner ontvangt bij het gespreksverslag een aanvraagformulier, deze wordt door de inwoner ondertekend en tegelijkertijd met het verslag retour gestuurd.

Na de aanvraag wordt, waar nodig, een aanbieder ingeschakeld om een ondersteuningsplan op te stellen. Na ontvangst van dit ondersteuningsplan beoordeelt het college dit plan en maakt de beschikking. Het plan kan onderdeel worden van de beschikking.

2.4 De beschikking

Binnen twee weken na de (schriftelijke) aanvraag ontvangt de inwoner de beslissing op zijn aanvraag. Indien deze termijn overschreden lijkt te worden, wordt de inwoner schriftelijk geïnformeerd binnen een zo kort mogelijke termijn (artikel 4:14 Algemene wet bestuursrecht). De inwoner krijgt in dat geval een verdagingsbrief.

Hoofdstuk 3. Maatwerkvoorzieningen dienstverlening

3.1 Maatwerkvoorziening

Een maatwerkvoorziening is een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen (artikel 1.1.1, lid 1 Wmo 2015). Het doel van de maatwerkvoorziening is het leveren van een bijdrage aan de zelfredzaamheid en participatie van de inwoner.

Zelfredzaamheid is in de Wmo 2015 gedefinieerd als “in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden”. Participatie als “deelnemen aan het maatschappelijke verkeer”. Participatie is sterk individueel bepaald en de mogelijkheden zullen samenhangen met de beperking. Voor mensen met ernstige beperkingen kan het hoogst haalbare doel van de maatwerkvoorziening het handhaven van de status quo zijn of achteruitgang in de zelfredzaamheid te voorkomen.

De toekenning van een maatwerkvoorziening kan bijvoorbeeld worden beëindigd, ingetrokken of herzien wanneer:

- de inwoner verhuist naar een andere gemeente;
- de inwoner overlijdt;
- de indicatieperiode of geldigheidsduur is verstreken;
- de inwoner aangeeft dat zijn situatie is veranderd en het Voormekaar team vaststelt dat de voorziening niet meer voldoet;
- de budgethouder geen verantwoording aflegt in het geval van een pgb.
- de pgb niet wordt ingezet voor het daarvoor bestemde doel

Bij de beoordeling van de maatwerkvoorziening ligt de nadruk op ontwikkeling en de mogelijkheden van de inwoner. Eerst wordt beoordeeld wat inwoner nog zelf kan of op termijn zelf zou kunnen. Daar wordt de inzet van de maatwerkvoorziening op aangepast.

3.2 Goedkoopst compenserende voorziening

De verstrekking van een maatwerkvoorziening is altijd gebaseerd op de goedkoopst compenserende voorziening. Er zijn vaak meerdere geschikte oplossingen, maar er wordt gekozen voor de oplossing die naar objectieve maatstaven het goedkoopst is. Indien de inwoner een duurdere voorziening wil (die eveneens compenserend is), komen de meerkosten voor rekening van de inwoner. In dergelijke situaties zal de verstrekking, op verzoek van de inwoner, plaatsvinden in de vorm van een persoonsgebonden budget (pgb) gebaseerd op de goedkoopst compenserende voorziening. De onderhoudskosten van een maatwerkvoorziening moeten gelijk zijn aan de onderhoudskosten, zoals vermeld in het onderhoudscontract van de gemeente. De maatwerkvoorziening voor onderhoud die wordt bekostigd door middel van een pgb mag niet hoger zijn dan de kosten voor onderhoud in zorg in natura. De meerkosten komen voor rekening van de inwoner.

3.3 Ondersteuning Thuis

Ondersteuning Thuis is er aan de ene kant op gericht om de inwoner zolang mogelijk zelfstandig thuis (en in de samenleving) te laten functioneren. Aan de andere kant streven we er naar dat er rondom de inwoner zo weinig mogelijk ‘gedoe’ is. Het is in diverse situaties in het belang van de inwoner zo weinig mogelijk professionals over de vloer te hebben, 1 aanbieder, 1 regisseur.

Bij de beoordeling van de noodzaak voor de inzet van de maatwerkvoorziening wordt uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner, zijn situatie met huisgenoten en zijn sociale omgeving. Daarnaast wordt gekeken naar wat redelijkerwijs van de inwoner en zijn sociale netwerk mag worden verwacht en waar een beroep kan worden gedaan op voorliggende en algemene voorzieningen.

Gebruikelijke hulp

Ondersteuning door echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten wordt als gebruikelijke hulp beschouwd (zie paragraaf 1.5 van deze beleidsregels). De medewerker van het Voormekaar team beoordeelt in hoeverre gebruikelijke hulp en mantelzorg aanwezig is en een oplossing kan bieden. Daarbij wordt rekening gehouden met de draagkracht en draaglast van de mantelzorgers.

Integraal aanbod mogelijk

Ondersteuning thuis omvat alle ondersteuning vanuit de Wmo, huishoudelijke hulp, individuele- of groepsbegeleiding. De huishoudelijke ondersteuning wordt in resultaten met uren en minuten afgegeven. De overige diensten in doelen met uren en minuten.

De maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning bestaat uit een Schoon Huis of Huishouding op orde. Schoon Huis of Huishouding op orde wordt in principe en in goed overleg met de inwoner toegekend in het te behalen resultaat + uren en minuten op jaarbasis. We maken gebruik van het HHM normenkader, zie bijlage 1. Hiervan kan op individueel niveau in het kader van maatwerk worden afgeweken.

De inwoner betaalt een eigen bijdrage (abonnementstarief) aan het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Voor afloop van de indicatie of bij veranderende omstandigheden stelt een medewerker van het Voormekaar team samen met de inwoner vast of alle in de beschikking gestelde resultaten zijn behaald en of de inwoner nog steeds Ondersteuning Thuis nodig heeft.

Op individueel niveau wordt bekeken of een indicatie voor korte of langere periode (oneindig) wordt afgegeven.

3.3.1 Schoon en leefbaar huis

Definitie van het resultaat:

Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen.

Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

De afbakening van de ruimtes waarop de voorziening betrekking heeft:

De inwoner moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, slaapvertrekken, de keuken, sanitaire ruimtes en gang/trap.

De afbakening van activiteiten die onder de voorziening vallen en welke niet: Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen, tuin, balkon, etc.) maken geen onderdeel uit van Huishoudelijke Ondersteuning.

De normering van de voorziening:

Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp, maken we gebruik van het HHM-normenkader.

De mogelijkheid om voor bijzondere situaties af te wijken van het normenkader:

Wanneer cliënten als gevolg van hun (medische) beperkingen onvoldoende ondersteund worden door de basisvoorziening schoon huis, kunnen aanvullende maatwerkmodules ingezet worden. Dit zijn bijvoorbeeld een hoger niveau van hygiëne of schoonhouden realiseren, het klaarzetten van maaltijden en beschikken over schone kleding.

3.3.2 Huishouding op orde

Werkzaamheden uitgevoerd door een medewerker in loondienst van opdrachtnemer, bestaande uit de werkzaamheden van HH1 (Schoon en leefbaar huis)en additioneel het organiseren van het huishouden en/of het geven van advies en/of instructie en/of voorlichting (gericht op het zelfstandig uitvoeren van het huishouden) en ADL-hulp voor kinderen. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd op het woonadres van de Inwoner én in diens aanwezigheid. Er kan sprake zijn van doelen gericht op ontwikkelen of stabiliseren. In het HHM normenkader is dit vermeld als regie / advies / informatie en voorlichting en kindzorg.

3.4 Voortzetten hulp na overlijden

Als een inwoner met een indicatie voor Ondersteuning Thuis Schoon Huis of Huishouding op orde overlijdt, dan mag de toegekende indicatie voor de duur van maximaal 6 weken na de overlijdensdatum worden voortgezet in het geval het huishouden meerdere huisgenoten betreft. Indien nodig zal door een medewerker van het Voormekaar team opnieuw worden bekeken of er nog steeds ondersteuning nodig is en voor wie. Bij een alleenstaande wordt de ondersteuning per direct beëindigd. De inning van de eigen bijdrage door het CAK stopt op de datum van overlijden. Dit betekent, dat over maximaal 6 weken geen eigen bijdrage wordt betaald door de nabestaanden van de inwoner.

3.5 Ondersteuning en kortdurend verblijf

De maatwerkvoorzieningen individuele ondersteuning, groepsgewijze ondersteuning en kortdurend verblijf zijn activiteiten gericht op participatie, het bevorderen of behoud van de zelfredzaamheid en tot voorkoming van opname of verwaarlozing van de inwoner. Voor deze maatwerkvoorziening betaalt de inwoner het abonnementstarief via het CAK. Het onderzoek, waaronder een gesprek, vormt de basis voor de besluitvorming. Een medewerker van het Voormekaar team bepaalt eerst of de inwoner gebruik kan maken van wettelijke voorliggende voorzieningen, zoals regulier en speciaal onderwijs, een opleiding, reguliere betaalde arbeid, of arbeid op grond van de Participatiewet.

Van de inwoner die daartoe in staat is, wordt verwacht om ook het eigen netwerk in te schakelen en zo te voorzien in zijn vraag naar ondersteuning. De medewerker van het Voormekaar team bepaalt of de inwoner een sociaal netwerk heeft dat uitkomst biedt en/of er algemene voorzieningen zijn die voor een oplossing kunnen zorgen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan:

- Activiteiten zoals computercursus of taalles;
- Alarmering;
- Vrijwilligers;
- Onafhankelijke cliëntondersteuning.

Ook wordt gekeken en beoordeeld of gebruikelijke hulp aanwezig is. Ondersteuning door echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten wordt als gebruikelijke hulp beschouwd. De medewerker van het Voormekaar team beoordeelt in hoeverre gebruikelijke hulp en mantelzorg aanwezig is en een oplossing kan bieden. Daarbij wordt rekening gehouden met de draagkracht en draaglast van de mantelzorgers. Hierna beoordeelt een medewerker van het Voormekaar team of er ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie nodig is in de vorm van een maatwerkvoorziening. Deze ondersteuning kan worden geboden in individuele ondersteuning of groepsgewijze ondersteuning.

3.6 Maatwerkvoorziening in de vorm van Begeleiding Individueel

Ondersteuning individueel, in de vorm van Begeleiding individueel, is gericht op het vergroten dan wel behouden van de zelfredzaamheid en de deelname aan de samenleving.

We onderscheiden de volgende vormen van Begeleiding individueel:

Begeleiding Individueel - ontwikkelen (WMO)
Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (WMO)
Begeleiding Individueel - stabiliseren en helpen bij (WMO)
Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen (WMO)
Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen plus (WMO)

Wat onder andere niet onder begeleiding individueel valt is vrij toegankelijke ondersteuning bv. begeleiding bij vrijetijdsactiviteiten, huiswerkondersteuning, mantelzorgondersteuning en begeleide omgangsregeling.
De maatwerkvoorziening Begeleiding Individueel wordt toegekend in uren/minuten.

3.6.1 Begeleiding Individueel – ontwikkelen

De inwoner en/ of zijn opvoeders ervaart/ ervaren op een of meerdere levensgebieden problemen bij het opgroeien, de zelfredzaamheid en/ of deelname aan de samenleving. Door het aanleren van en oefenen met vaardigheden en gedrag kan de inwoner en/ of zijn opvoeders de problemen oplossen of zodanig verbeteren dat inwoner en/ of gezin weer zelfstandig kan functioneren, dan wel om kan gaan met de gevolgen van de (gedrags-)problemen, veilig kan opgroeien en mee kan doen in de samenleving. Indien het opvoedondersteuning ten behoeve van minderjarige kinderen betreft, kan dit via de Jeugdwet verstrekt worden.

De inwoner beschikt over voldoende verandercapaciteit en heeft voldoende mogelijkheden tot ontwikkelen van vaardigheden. Het vergroten van de eigen kracht kan bij deze inwoner veelal een positief effect hebben op alle leefgebieden. Vaak is in het begin de Ondersteuning van intensievere aard, voor het aanleren van vaardigheden. De inwoner (en zijn omgeving) leert (leren) vaardigheden om voldoende te participeren, dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren en het persoonlijke leven te structureren en daar zoveel mogelijk regie over te voeren. De inwoner is leerbaar en de Ondersteuning is in principe eindig of kan overgaan in een lichtere vorm van begeleiding zoals begeleiding gericht op stabilisatie.

3.6.2 Begeleiding Individueel – ontwikkelen Plus

Aanvullend op Begeleiding individueel ontwikkelen en coachen bij geldt dat bij OntwikkelenPlus het altijd gaat om meervoudig complexe (gezins-)problematiek. Er zijn altijd beperkingen op meerdere levensdomeinen en er is altijd aanvullend sprake van gedragsproblematiek. In veel gevallen is extra inspanning nodig op het gebied van communicatie en motivatie.

3.6.3 Begeleiding individueel – stabiliseren en helpen bij

Begeleiding individueel – stabiliseren en helpen bij is bedoeld voor de inwoner die structureel begeleiding en/ of toezicht nodig hebben bij zelfstandig opvoeden / opgroeien. Ook kan deze categorie van 'begeleiding individueel' gericht zijn op het voorkomen van achteruitgang van zelfredzaamheid en het bevorderen van deelname aan de samenleving.

De inwoner en/ of zijn opvoeders ervaart/ ervaren op een of meerdere levensgebieden problemen bij het oplossen van problemen, het zelfstandig nemen van besluiten, het regelen van dagelijkse bezigheden en de dagelijkse routine. Inwoners zijn bij het voorkomen en/of oplossen van problemen en het nemen van besluiten afhankelijk van anderen voor structuur en regie.

De inwoner beschikt over beperkte verandercapaciteit en heeft beperkt mogelijkheden tot ontwikkelen van vaardigheden of gedrag.

Het samen doen, oefenen, bestendigen, deels overnemen van vaardigheden staan centraal.

De Ondersteuning kan langdurig zijn, kan overgaan in een situatie waarbij de Inwoner samen met zijn omgeving de beperkingen kan hanteren zonder aanvullende

Ondersteuning, of overgaan naar “stabiliseren en overnemen”, of de situatie kan zodanig verslechteren dat een intramurale setting noodzakelijk is.

3.6.4 Begeleiding individueel – stabiliseren en overnemen

Aanvullend op helpen bij geldt hier dat de inwoner en/ of zijn opvoeders op meerdere levensdomeinen afhankelijk is (of zijn) van anderen. De inwoner kan taken en vaardigheden op meerdere levensdomeinen niet meer zelfstandig of slechts met hulp uitvoeren.

De begeleidingsvraag komt veelal voort uit een (chronische) aandoening. Een (progressieve) achteruitgang kan aan de orde zijn, net als fluctuerende intensiteit van ernst, en “goede” en “slechte” periodes. De inzet van de professional kan hierdoor ook fluctueren. Ondersteuning draagt bij aan het ontlasten van de mantelzorger.

3.6.5 Begeleiding individueel – stabiliseren Plus

In tegenstelling tot begeleiding gericht op stabiliseren en helpen bij, of overnemen geldt dat het bij stabiliseren Plus altijd gaat om meervoudig complexe (gezins)problematiek. Er zijn altijd beperkingen op meerdere levensdomeinen en er is altijd aanvullend sprake van gedragsproblematiek. In veel gevallen is extra inspanning nodig op het gebied van communicatie en motivatie.

3.7 Maatwerkvoorziening in de vorm van Persoonlijke Verzorging

Persoonlijke verzorging richt zich op algemene dagelijkse levensverrichtingen (adl), persoonlijke hygiëne en lichamelijke basiszorg om een tekort aan zelfredzaamheid op dit gebied op te lossen door het aanleren dan wel overnemen van taken zodat de inwoner zo lang mogelijk zelfredzaam is en deel kan nemen aan de samenleving. Het kan gaan om taken zoals wassen, aan- en uitkleden, in en uit bed gaan, toiletgang, bewegen, vervangen katheter/ stomazakje, toedienen sondevoeding, aanreiken medicijnen. De gemeente Berkelland is voor alle inwoners, alleen verantwoordelijk voor het gedeelte van persoonlijke verzorging dat niet onder voorliggende wetgeving zoals de Zorgverzekeringswet of Wet langdurige zorg valt. Voor inwoners jonger dan 18 jaar valt de persoonlijke verzorging onder de Jeugdwet.

Wanneer de persoonlijke verzorging gericht is op geneeskundige zorg of een hoog risico daarop dan is de Zorgverzekeringswet van toepassing (artikel 2.10 Besluit zorgverzekering). Persoonlijke verzorging bestaat uit:

1. Persoonlijke verzorging – ontwikkelen (gericht op doorstroom en uitstroom);
2. Persoonlijke verzorging – stabiliseren (gericht op stabiel houden en voorkomen van achteruitgang).

De maatwerkvoorziening Persoonlijke Verzorging wordt toegekend in uren/minuten.

3.7.1 Persoonlijke verzorging – ontwikkelen

Persoonlijke verzorging–ontwikkeling is gericht op het aanleren en verbeteren van vaardigheden rondom persoonlijke hygiëne en lichamelijke basiszorg zodat de inwoner deze taken (weer)zelfstandig of met behulp van zijn/ haar omgeving kan uitvoeren. De Ondersteuning is gericht op het aanleren, oefenen en bestendigen van vaardigheden en gedrag. De inwoner is leerbaar en de Ondersteuning is in principe eindig, of kan overgaan in een lichtere vorm van Ondersteuning zoals Persoonlijke verzorging–stabiliseren.

3.7.2 Persoonlijke verzorging – stabiliseren

Bij Persoonlijke verzorging–stabiliseren bestaat de Ondersteuning vooral uit het helpen bij, inslijten en of (deels) overnemen van taken in de persoonlijke hygiëne en lichamelijke basiszorg. De aard van de vraag komt veelal voort uit een (chronische) aandoening. De inwoner is beperkt leerbaar. De Ondersteuning kan bij verbetering overgaan in een situatie waarbij de inwoner samen met zijn omgeving de beperkingen kan hanteren zonder aanvullende Ondersteuning. Bij verslechtering kan in samenspraak met de

wijkverpleging worden beoordeeld of er sprake is van zorg waar de Zorgverzekeringswet (of Wlz) van toepassing is.

3.8 Maatwerkvoorziening in de vorm van Begeleiding Groep

Begeleiding groep is gericht op een zinvolle daginvulling, dagstructuur, aanleren, oefenen, bestendigen of overnemen van vaardigheden en het ontplooien van talenten om zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving te vergroten, dan wel achteruitgang te voorkomen. We onderscheiden de volgende vormen van Begeleiding groep:

- Gericht op ontwikkeling (doorstroom en uitstroom)
- Ontwikkelen
- Ontwikkelen plus
- Gericht op stabiliseren (voorkomen van achteruitgang)
- Stabiliseren en begeleiden bij
- Stabiliseren en overnemen
- Stabiliseren Plus.

De maatwerkvoorziening Begeleiding Groep wordt toegekend in dagdelen en er kan per voorziening een opslag toegekend worden voor individueel vervoer of rolstoelvervoer. De omvang wordt mede afgestemd op de behoefte van belanghebbende en zijn mantelzorger(s). Voor groepsgewijze ondersteuning geldt een maximum van 9 dagdelen per week voor personen tot 65 jaar. Een dagdeel bedraagt 4 uur. Het maximum aantal dagdelen is afgeleid van het gemiddeld aantal uren dat een gezond persoon naar school gaat, studeert of betaalde arbeid verricht. Voor personen van 65 jaar en ouder is het maximum voor dagopvang 6 dagdelen per week. Bij gebruik van twee dagdelen op één dag wordt een maaltijd verstrekt. Voor deze maaltijd mag geen extra eigen bijdrage worden gevraagd, alleen als er ook een luxe of aanvullende maaltijd geboden wordt.

Vervoer

Indien de inwoner en zijn sociale omgeving geen mogelijkheid heeft om de locatie van de groepsbegeleiding/ groepsbehandeling te bereiken kan er een indicatie voor Vervoer worden toegekend. Het college bepaalt wanneer vervoer onderdeel uitmaakt van de Ondersteuning. Wanneer een inwoner in staat is met het openbaar vervoer te reizen (eventueel na oefenen onder begeleiding) of met de fiets of een ander vervoermiddel zelfstandig (of onder begeleiding van mantelzorg of vrijwilliger, indien beschikbaar) de dagbesteding kan bereiken dan is dat uiteraard voorliggend. Wanneer dit niet mogelijk is, zal vervoer van en naar de dagbesteding worden geïndiceerd. Vervoer wordt geïndiceerd per etmaal (dag). Vervoer naar dagbesteding met gebruik van de Wmo- pas is niet toegestaan. Aanvullend op vervoer geldt hier dat de inwoner rolstoelgebonden is of dat er een noodzaak is om de inwoner individueel te vervoeren, bijvoorbeeld in verband met beperking en/of gedragsproblemen.

De ZOOV is een collectief vervoerssysteem met (rolstoel)busjes en taxi's dat vervoer van deur tot deur biedt. De inwoner kan een loophulpmiddel, rolstoel of scootmobiel meenemen in het vervoer. Ook kan een medereiziger (tegen het reguliere tarief) of een begeleider (gratis, mits medisch gezien noodzakelijk en aangetoond) tijdens de reis meereizen. Voor begeleiding moet een indicatie door een medewerker van het Voormekaar team worden gesteld; hierbij wordt rekening gehouden met de duur van de (tijdelijke) begeleiding.

ZOOV is onderdeel van het OV, dat voorliggend is ten opzichte van de ZOOV als Wmo-voorziening. Mensen met beperkingen kunnen dus 'gewoon' gebruik maken van het OV (ZOOV). Als mensen niet zelfstandig een halte voor het openbaar vervoer kunnen bereiken of niet veilig kunnen reizen met het regulier openbaar vervoer, kunnen ze een kortingspas aanschaffen tegen een jaarlijkse bijdrage. De hoogte van de bijdrage is opgenomen in de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Berkelland 2020 en het thans geldende Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland.

3.8.1 Begeleiding groep – ontwikkelen

Begeleiding groep gericht op ontwikkeling is groepsgewijs coachend ondersteunen door een zinvolle daginvulling te bieden. Het gaat om niet loonvormende activiteiten, dagstructuur, aanleren en stimuleren van (arbeids-)vaardigheden, verdienvermogen en ontplooiing van talenten om de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving te vergroten.

De Ondersteuning is gericht op door- of uitstroom richting scholing, werk, of vrijwilligerswerk. Uitstroom naar werk kan ook zijn uitstroom naar deels (al dan niet met Ondersteuning verrichten van) loonvormend werk.

De Ondersteuning is gericht op het aanleren en bestendigen van vaardigheden en gedrag.

De inwoner is leerbaar en de Ondersteuning is in principe eindig, of kan overgaan in een lichtere vorm van begeleiding groep zoals begeleiding groep gericht op stabilisatie.

3.8.2 Begeleiding groep – ontwikkelen plus

Aanvullend op Ontwikkelen geldt dat bij Ontwikkelen Plus het altijd gaat om meervoudig complexe (gezins-)problematiek. Er zijn beperkingen op meerdere levensdomeinen en er is altijd aanvullend sprake van gedragsproblematiek. In veel gevallen is extra inspanning nodig op het gebied van communicatie en motivatie.

3.8.2 Begeleiding groep – stabiliseren en begeleiden bij

Begeleiding groep gericht op stabiliseren en begeleiden bij is voor inwoners die structureel Ondersteuning en/ of toezicht nodig hebben. Het is groepsgewijze structurele Ondersteuning door zinvolle daginvulling, door niet loonvormende activiteiten, dagstructuur, en onderhouden van vaardigheden gericht op zelfredzaamheid, scholing, arbeid en talenten. Het doel is stabilisatie, behoud van zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving, en achteruitgang te voorkomen of te vertragen.

De Ondersteuning kan ook bestaan uit door met Ondersteuning verrichten van (deels) loonvormend activiteiten. Het samen doen, oefenen, bestendigen, en deels overnemen van vaardigheden en gedrag staan centraal. De Ondersteuning draagt bij aan het ontlasten van de mantelzorger.

De Ondersteuning kan langdurig zijn of overgaan in uitstroom naar scholing of met Ondersteuning verrichten van (deels) loonvormend werk. Ook kan een inwoner uitstromen naar een situatie waarbij de inwoner samen met zijn omgeving de beperkingen kan hanteren zonder aanvullende Ondersteuning.

De inwoner en/ of zijn opvoeders ervaart/ ervaren op een of meerdere levensgebieden problemen bij het oplossen van problemen, het zelfstandig nemen van besluiten, het regelen van dagelijkse bezigheden en de dagelijkse routine. Inwoners zijn bij het voorkomen en/ of oplossen van problemen en het nemen van besluiten afhankelijk van anderen voor structuur en regie.

De inwoner beschikt over beperkte verandercapaciteit en heeft beperkt mogelijkheden tot ontwikkelen van vaardigheden of gedrag, maar kan wel zelf om hulp vragen.

3.8.3 Begeleiding groep – stabiliseren en overnemen

Begeleiding groep gericht op stabiliseren en overnemen is voor inwoners die structureel Ondersteuning en/ of toezicht nodig hebben. Het is groepsgewijze structurele Ondersteuning door zinvolle daginvulling, door niet loonvormende activiteiten, dagstructuur, en onderhouden van vaardigheden gericht op zelfredzaamheid. Het doel is stabilisatie, behoud van zelfredzaamheid, deelname aan de samenleving, en achteruitgang te voorkomen of te vertragen.

Aanvullend op helpen bij geldt hier dat de inwoner en/ of zijn opvoeders op meerdere levensdomeinen afhankelijk is van anderen. De inwoner kan taken en vaardigheden op meerdere levensdomeinen niet meer zelfstandig of met hulp uitvoeren.

De aard van de vraag komt veelal voort uit een (chronische) aandoening. Een (progressieve) achteruitgang kan aan de orde zijn, net als fluctuerende intensiteit van ernst, en “goede” en “slechte” periodes. De inzet van de professional kan hierdoor ook fluctueren. Ondersteuning draagt bij aan het ontlasten van de mantelzorger.

3.8.4 Begeleiding groep – stabiliseren plus

Bovenop begeleiding groep gericht op stabiliseren en helpen bij, of overnemen geldt dat het bij Stabiliseren Plus altijd gaat om meervoudig complexe (gezins-)problematiek. Er zijn altijd beperkingen op meerdere levensdomeinen en er is altijd aanvullend sprake van gedragsproblematiek waardoor de inwoner een prikkelarme omgeving nodig heeft. In veel gevallen is extra inspanning nodig op het gebied van communicatie en motivatie. Aanvullend kan er sprake zijn van extra hulp bij persoonlijke verzorging indien er sprake is van zware incontinentie waardoor meerdere keren per dagdeel een totale verschoning nodig is.

3.9 Logeren

Logeren (kortdurend verblijf of respijtzorg) is het logeren in een accommodatie van een Instelling of in een logeergezin met als doel het tijdelijk ontlasten van de mantelzorger en/of de omgeving en/of ter preventie van ontsporing. Indien er ook sprake is van ondersteuning vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) zoals persoonlijke verzorging en verpleging, wordt nauw samengewerkt met partners vanuit deze ondersteuning, zodat deze Ondersteuning geleverd blijft worden (werk volgt cliënt).

Cliënten hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden. Het product logeren geldt voor de tijd tussen 17:00 uur en 9:00 uur (dit is een richtlijn) en voorziet niet in dag-invulling van de tijd tussen 09:00 en 17:00 uur. Als dag-invulling in die periode niet geregeld is en wel gewenst, moet het product logeren worden aangevuld met een vorm van dagbesteding. Afhankelijk van de zorgvraag van de cliënt en de gestelde doelen kan logeren voor de dag-invulling aangevuld worden met:

- dagdelen groepsbegeleiding en/of uren individuele begeleiding voor cliënten vanaf 18 jaar;
- dagdelen groepsbegeleiding en/of uren individuele begeleiding en/of dagdelen groepsbehandeling en/of uren individuele behandeling voor cliënten onder de 18 jaar.

De dag-invulling kan door een andere organisatie worden geboden. Een inschrijving op producten uit perceel 1 en/of 2 is daarom niet verplicht wanneer wordt ingeschreven op het product logeren.

Hoofdstuk 4. Overige maatwerkvoorzieningen

4.1 Woonvoorzieningen

Om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen in de eigen leefomgeving (dat kan de eigen woning zijn of een geschiktere woning binnen de gemeente) zijn er tegenwoordig veel voorzieningen die dit mogelijk maken. Ons uitgangspunt is dat inwoners eerst zelf zorg dienen te dragen voor een woning. Inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid in de keuzes die zij maken in hun wooncarrière. Daarbij mag er van uit worden gegaan dat rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de toekomst. Ondanks dat hier rekening mee gehouden is, kan het voorkomen dat door veranderende omstandigheden ondersteuning nodig is in de vorm van een woonvoorziening. Daarnaast gelden de regels uit het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Wij onderscheiden de volgende woonvoorzieningen:

- niet bouwkundige (losse) woonvoorzieningen: voorzieningen die niet nagelvast, dus verplaatsbaar zijn (bijvoorbeeld een toiletstoel);
- bouwkundige woonvoorzieningen; nagelvaste voorzieningen (bijvoorbeeld een douchezitje aan de muur of het rolstoeltoegankelijk maken van een badkamer).
- bezoekbaar maken van woning, tijdelijke huisvesting, verwijderen van aanpassingen, ondersteuning bij verhuizing en inrichting.

Voor kortdurend gebruik (maximaal 6 maanden) zijn losse woonvoorzieningen te leen via de uitleenpunten van de Ziektekostenverzekeraar. Niet bouwkundige voorzieningen hebben als voordeel dat ze vaak snel kunnen worden ingezet en meestal voordeliger zijn. Deze zijn vaak voor meerdere doeleinden bruikbaar (bijvoorbeeld: een douchestoel ook te gebruiken om aan de wastafel te zitten of om op te zitten bij het aankleden) en ze kunnen meegenomen worden in geval van verhuizing. Niet bouwkundige voorzieningen zijn daarom voorliggend op bouwkundige woonvoorzieningen.

Voor alle woonvoorzieningen wordt het abonnementstarief geïnd door het CAK. Niet bouwkundige woonvoorzieningen en hulpmiddelen worden in bruikleen verstrekt. Van de inwoner wordt verwacht dat hij zorgvuldig met de voorziening omgaat zodat de normale afschrijvingsduur niet verkort wordt.

Als er sprake is van een aanvraag van een mantelzorgwoning wordt er uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid voor het hebben van een woning. Dit kan door zelf een woning te bouwen of te huren die op het terrein nabij de woning van de mantelzorgers kan worden geplaatst. Daarbij is uitgangspunt dat de uitgaven die de verzorgde(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning, aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten nutsvoorzieningen, verzekeringen enz. Met die middelen zou een mantelzorgwoning gehuurd kunnen worden. Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) van te betalen. De gemeente kan adviseren en ondersteunen op dit gebied.

4.2 Woningaanpassing

Een woningaanpassing heeft als doel normaal gebruik van de woning mogelijk te maken. Onder normaal gebruik wordt verstaan dat de elementaire woonfuncties mogelijk moeten zijn, zoals slapen, lichaamsreiniging, toiletgang, het bereiden en consumeren van voedsel en het kunnen verplaatsen in de primaire leefruimtes in de woning. Voor kinderen komt daarbij het veilig kunnen spelen in de woning. Er worden geen hobby- of studeerruimtes aangepast of bereikbaar gemaakt, omdat het hier geen elementaire woonfuncties betreft.

4.3 Primaat verhuizing

Onder het primaat van verhuizen verstaan wij dat de verlening van de voorziening van verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare

middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan (goedkoopst compenserende voorziening). Het onderzoek richt zich op de beperkingen van de inwoner, de bouw- en woontechnische kenmerken van zijn woning en alle andere voor die beoordeling relevante feiten en omstandigheden. Een medewerker van het Voormekaar team inventariseert deze feiten en omstandigheden en gaat na hoe de voorliggende verhuizing naar een passende woning dan wel een woningaanpassing zich verhoudt tot de kenmerken van de inwoner, zijn beperkingen en zijn woonbehoeften, een en ander tegen de achtergrond van de vraag welke woonvoorziening in het concrete individuele geval leidt tot het behouden of het bevorderen van de zelfredzaamheid van de inwoner en zijn deelname aan het maatschappelijke verkeer. Bij de belangenafweging die de medewerker van het Voormekaar team moet maken gelden nog meer aspecten.

Enkele aspecten zijn:

- De aanwezigheid van aangepaste of eenvoudig aan te passen woningen.
- De snelheid waarmee het woonprobleem kan worden opgelost. Een belangrijk aspect is de termijn waarbinnen de verhuizing kan plaatsvinden en of die termijn medisch aanvaardbaar is. Indien binnen de medisch aanvaardbare termijn geen woning beschikbaar is, is de verhuizing niet de compenserende oplossing.
- De sociale omstandigheden. De binding die de inwoner heeft met de buurt waarin hij woont, de aanwezigheid van familie en/of vrienden, de mantelzorg die door verhuizing mogelijk zou wegvallen en de aanwezigheid en afstand tot verschillende voorzieningen als winkels spelen een rol bij de belangenafweging.
- Een kostenafweging tussen het aanpassen van de huidige woonruimte enerzijds en verhuizen (inclusief eventuele aanpassingskosten in de nieuwe woonruimte) anderzijds. Bij het maken van een kostenvergelijking moeten alle kosten worden betrokken. Dat houdt in dat de aanpassingskosten van de huidige woning afgezet moeten worden tegen de financiële tegemoetkoming voor verhuizing en inrichting, het eventueel aanpassen van de nieuwe woning, het eventueel vrijmaken van de nieuwe woning en een eventuele financiële tegemoetkoming voor huurderwing;
- Integrale afweging verschillende (maatwerk)voorzieningen. Voor het maken van de keuze tussen verhuizing of aanpassing is ook de afstemming met overige (maatwerk)voorzieningen van belang. Vooral de afstemming met eventuele vervoersvoorzieningen kan van groot belang zijn. Hoe is de afstand tot het openbaarvervoer en de aanwezigheid van winkels, ziekenhuizen etc.? Als een woning dicht bij dergelijke voorzieningen ligt, kan het adequater en goedkoper zijn om de huidige woning aan te passen dan de ondersteuningsvrager te laten verhuizen;
- Het feit dat een aan te passen koopwoning waarschijnlijk minder kans heeft om voor hergebruik in aanmerking te komen.
- Volkshuisvestelijke afwegingen. Als een aangepaste woning beschikbaar is, kan het ondoelmatig zijn om tevens een andere woning aan te passen. Niet alle aangepaste woningen zullen even goed verhuurbaar zijn;
- De werksituatie. Verhuizing kan tot gevolg hebben dat de inwoner dicht bij zijn werk kan komen te wonen. Echter andersom kan ook. Als de inwoner zijn werk "aan huis" heeft(eigen bedrijf), dienen de consequenties van verhuizing ook vanuit de bedrijfsmatige kant meegewogen te worden.
- De woonlastenconsequenties. Bij de afweging wordt rekening gehouden met de woonlastenconsequenties van de verschillende opties. Daarbij moet een vergelijking worden gemaakt tussen de woonlasten bij het aanpassen van en blijven wonen in de huidige woningen het verhuizen naar een andere woning. Daarbij geldt dat de financiële gevolgen van een verhuizing binnen aanvaardbare grenzen moeten vallen;
- Is de inwoner huurder of eigenaar van de woning. Bij het verkopen van een huis komen meer aspecten aan de orde dan bij het verlaten van een huurwoning. Een aantal aspecten zal pleiten voor het verkopen van de woning en verhuizen naar een huurwoning.

Andere aspecten daarentegen zullen de balans naar het aanpassen van de eigen woning doen doorslaan. Een punt betreft de vraag in hoeverre vermogenswinsten of -verliezen optreden. Indien de inwoner, al dan niet geheel op eigen kosten, veel aan de woning

heeft verbeterd of aanpassingen heeft getroffen, ligt verhuizing soms minder voor de hand. Als de financiële situatie van een eigenaar van een woning, die gehandicapt raakt, door zijn handicap drastisch verandert (doorgaans brengt een handicap negatieve inkomensgevolgen met zich mee), kunnen moeilijkheden optreden met het opbrengen van de woonlasten van de eigen woning, en zal de inwoner ook problemen hebben met verhuizen.

- De wil van de inwoner om te verhuizen. Vaak zal een aangeboden mogelijkheid te verhuizen naar een andere woning door de inwoner als negatief worden beoordeeld: vaak zal men graag willen blijven wonen in de vertrouwde woning. Als de bovenomschreven afweging in het voordeel van verhuizing uitvalt, is die wens niet meer doorslaggevend. Dat heeft gevolgen voor het weigeren van aangeboden geschikte woningen. Na weigering beoordeelt een medewerker van het Voormekaar team of er van uit kan worden gegaan dat voldoende is gedaan om een compenserende oplossing te bieden. Dit wordt afgemeten aan de oorzaak voor het weigeren.

4.4 Voorzienbaarheid

Van inwoners mag verwacht worden dat ze bij het betrekken van een nieuwe woning rekening houden met hun beperkingen. In CRvB 28-10-2015, nr. 14/3463 WMO oordeelt de CRvB dat het college de woningaanpassing terecht heeft afgewezen, aangezien de inwoner al ten tijde van de verhuizing naar de huidige woning heeft kunnen voorzien dat op een zeker moment aanpassingen nodig zouden zijn. Door een niet rolstoeltoegankelijke woning te betrekken heeft de inwoner niet adequaat ingespeeld op haar beperkingen en de als gevolg daarvan te verwachten belemmeringen in het betreden van de woning. Het is niet mogelijk om een voorziening af te wijzen omdat het in zogenoemde algemeen gebruikelijke verhuizing betreft. Het weigeren van een woonvoorziening omdat de verhuizing in verband met de overgang naar een volgende levensfase als algemeen gebruikelijk bestempeld wordt, is een uitsluitingsgrond die niet in de Wmo genoemd wordt. Dit leidt tot een generieke uitsluiting van de compensatieplicht die zo niet door de wetgever bedoeld is.

4.5 Verhuis- en herinrichtingskosten

Als een inwoner verhuist in het kader van een normale wooncarrière hoeft geen verhuiskostenvergoeding verstrekt te worden. Denk hierbij aan voor het eerst zelfstandig gaan wonen, verhuizingen vanwege gezinsuitbreiding, echtscheiding enz. Een verhuiskostenvergoeding is dan niet aan de orde omdat ook personen zonder beperkingen deze kosten hebben. Wel blijft een compensatieplicht bestaan voor eventueel noodzakelijke woningaanpassingen in de nieuwe woning.

Als de inwoner ten gevolge beperkingen met een verhuizing wordt geconfronteerd (dit blijkt uit een urgentieverklaring) dan kan indien noodzakelijk ondersteuning worden geboden bij de verhuizing en (her)inrichting. Kosten die worden vergoed:

1. kosten voor de eerste inschrijving bij een woningcorporatie;
2. kosten van de verhuizing en/of de noodzakelijke opslag van de bestaande inboedel;
3. de dubbele huur (2e huur);
4. eenmalige materiaalkosten van witten, schilderen en behangen van de nieuwe woning en vloerbedekking;
5. arbeidsloon voor het opknappen van de nieuwe woning (verven, behangen, aanbrengen van vloerbedekking), als inwoner dat door een chronische ziekte, handicap of ouderdom niet zelf kan doen.

De bedragen zijn opgenomen in het Financieel besluit 2020.

Inboedelkosten (meubels, lampen, apparatuur) worden niet vergoed. De inwoner dient zelf te zoeken naar een geschikte woonruimte. Een medewerker van het Voormekaar team kan hierbij, indien nodig, ondersteuning bieden. Aangepaste woningen onder de huurtoeslaggrens melden de corporaties leeg bij de gemeente. Een medewerker van het Voormekaar team bekijkt wie er wacht op een aangepaste woning en voor wie de woning

(bijvoorbeeld gezien het aantal kamers) geschikt zou zijn. Een medewerker van het Voormekaar team bezichtigt samen met inwoner de woning om te beoordelen of deze geschikt is. Uiteraard beslist inwoner zelf of hij de woning wil aanvaarden.

4.6 Rolstoelvoorziening

Dat inwoners zich in en om hun woning kunnen verplaatsen, is essentieel bij zelfredzaamheid en participatie. Dit verplaatsen kan op verschillende manieren plaatsvinden: bijvoorbeeld met een rollator, lopend met krukken, met een trippelstoel, maar ook met een rolstoel. Inwoners die voor het dagelijks verplaatsen, zijn aangewezen op een rolstoel voor gebruik langer dan een half jaar kunnen deze voorziening aanvragen bij de Wmo. Het gaat hier dan om een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik. Rolstoelen voor het zogenaamde incidenteel en kortdurend gebruik worden in principe niet verstrekt; de incidentele rolstoel is bedoeld voor verplaatsingen over langere afstanden elders, tijdens uitstapjes. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de uitleenservice en/of rolstoelpool wanneer aanwezig. Een sportrolstoel wordt niet gerekend tot een rolstoel voor het dagelijks verplaatsen.

Als er noodzaak bestaat voor een rolstoel voor het dagelijks verplaatsen langer dan een half jaar, zal via een medisch en/of ergotherapeutisch advies door het college een programma van eisen worden opgesteld. Een rolstoel wordt in principe in bruikleen verstrekt en hierbij vallen alle kosten van onderhoud en verzekering onder de verstrekking. Ten aanzien van mantelzorgers wordt rekening gehouden met hun belangen. Bij een verstrekking als pgb wordt de rolstoel die inwoner zou hebben gekregen als voorziening in natura als uitgangspunt genomen.

Wij onderscheiden de volgende rolstoelvoorzieningen:

- handmatig voortbewogen rolstoel
- elektrisch voortbewogen rolstoel

Daarnaast kan het zijn dat er aanpassingen moeten worden gedaan aan een rolstoel. Het gaat hier niet enkel om extra onderdelen die niet standaard op een rolstoel zitten zoals comfort beensteunen of een werkblad. Voor rolstoelen geldt geen eigen bijdrage. Een rolstoel voor het dagelijks gebruik die korter dan een half jaar nodig is, is te leen via de Ziektekostenverzekeringwet.

4.7 Sportvoorziening

Sporten kan een belangrijk middel tot participatie zijn. Wanneer het voor de inwoner zonder sporthulpmiddel niet mogelijk is om een sport te beoefenen en de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn -dan de gebruikelijke kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor dezelfde (of een vergelijkbare) sport, kan een sportvoorziening worden verstrekt. Dat kan een sportrolstoel zijn, maar ook een ander hulpmiddel. De inwoner moet aantonen dat er sprake is van een actieve sportbeoefening. Hierbij geldt de goedkoopst compenserende sportvoorziening in natura als uitgangspunt. Het maximale bedrag is opgenomen in het Financieel besluit 2020.

De ervaring leert dat sportclubs, sponsors of fondsen vaak bereid zijn een deel van de kosten te vergoeden. Tijdens de onderzoeksfase worden mogelijkheden van sponsoring of fondsenwerving in kaart gebracht. Als de voorziening ook middels sponsoring aangeschaft kan worden, dan valt dit onder de eigen kracht van inwoner. Inwoner kan dan zijn beperkingen op eigen kracht oplossen door gebruik te maken van de sponsoring.

4.8 Vervoersbehoefte

De Wmo 2015 heeft tot doel om inwoners te laten participeren in de samenleving. Vervoer speelt daarbij een belangrijke rol. Wanneer een inwoner problemen ervaart op het gebied van vervoer gaan wij met hem/haar na of en welke beperkingen hij/zij heeft en wat de vervoersbehoefte is. Een medewerker van het Voormekaar team bekijkt samen met de inwoner in hoeverre:

- a. zelf in de eigen vervoersbehoefte kan worden voorzien,
- b. hulp kan worden ingeschakeld van het eigen netwerk,

- c. gebruik kan worden gemaakt van een collectieve voorziening (ZOOV) of
- d. dat een maatwerk voorziening noodzakelijk is.

Bij het bepalen van de toepasselijke vervoersbehoefte gaat het niet om de vraag hoe vaak een inwoner een bepaalde bestemming wil bereiken, maar om de vraag hoe vaak hij dat moet kunnen doen om deel te nemen aan het 'leven van alledag' en om de daarvan deel uitmakende wezenlijke sociale contacten te onderhouden.

Wat mensen normaal gesproken van dag tot dag plegen te doen c.q. zouden doen wanneer het gaat om zichzelf (buitenshuis) te verplaatsen (ook gelet op hun financiële capaciteit) is uitgangspunt bij de beoordeling van aanvragen voor vervoersvoorzieningen. Indien hierbij beperkingen worden ondervonden dienen deze beperkingen te worden verminderd om een sociaal isolement te voorkomen.

Aan de hand van de vervoersbehoefte beoordeelt het Voormekaar team of deze behoefte ingevuld kan worden met ZOOV. Hierbij wordt rekening gehouden met de persoonskenmerken en behoeften van de inwoner, die worden vastgelegd in een persoonlijk reizigersprofiel.

4.9 Collectief vervoer

Met ZOOV als het regionale systeem voor Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) of met een maatwerkvoorziening wordt de benodigde vervoersbehoefte ingevuld. Wanneer deze behoefte duidelijk minder of meer is dan het maximaal te verstrekken aantal kilometers van 2000 per jaar, kan hier gemotiveerd van worden afgeweken en wordt de omvang gemotiveerd in de beschikking opgenomen.

Uit jurisprudentie blijkt dat om te kunnen participeren de inwoner de mogelijkheden moet hebben om jaarlijks lokaal en regionaal (tot zo'n 15 tot 20 km afstand vanaf de woning van inwoner) 1500 tot 2000 km moet kunnen reizen.

Berkelland hanteert de bovengrens van 2000 kilometer per jaar in een straal 20 kilometer rondom de woning, waarbij voorzieningen zoals het ziekenhuis dat buiten de 20 kilometer ligt, als een puntbestemming toch met ZOOV bereikbaar is. Een puntbestemming wordt op individueel niveau vastgesteld met een maximum van twee puntbestemmingen per inwoner. Deze puntbestemmingen worden per jaar vastgesteld en kunnen maximaal 1 keer per jaar gewijzigd worden. Zoals gesteld kan van de bovengrens van 2000 km gemotiveerd worden afgeweken. Andere bovenregionale bestemmingen vallen buiten de reikwijdte van de Wmo 2015. Hiervoor is Valys door de wetgever aangewezen. Om Valys aan te vragen moet inwoner kunnen aantonen dat hij een indicatie of verklaring van de gemeente heeft waaruit blijkt dat hij een mobiliteitsprobleem heeft. Omdat er witte vlekken (= onbereikbare bestemmingen tussen de 20 kilometer en het reisgebied van Valys zitten, kan men met ZOOV ook ritten van 20 tot 40 kilometer boeken, tegen een extra betaling (€ 1,50 per kilometer).

4.10 Collectief vervoer versus individueel vervoer

Wanneer een inwoner problemen met het vervoer heeft, die hij niet zelf of met hulp van zijn sociale omgeving kan oplossen, wordt eerst door een medewerker van het Voormekaar team nagegaan en beoordeeld of de collectieve vervoersvoorziening ZOOV een geschikte oplossing is, voordat een individuele maatwerkvoorziening wordt overwogen.

ZOOV is voorliggend op een individuele maatwerkvoorzieningen zoals gebruik van (individuele service-) taxi. Een individuele maatwerkvoorziening wordt vaak genoemd als de meest wenselijke oplossing. Het is echter niet altijd de goedkoopst compenserende oplossing. Alleen wanneer, op basis van medisch advies, is vastgesteld dat ZOOV voor deze inwoner niet voldoet (bijvoorbeeld in geval van onbeheersbare incontinentie of ernstige gedragsproblemen) kan de instantie die ZOOV aanstuurt, gevraagd worden individuele ritten te verzorgen.

De eventuele verstrekking voor (individuele service-) taxiriten is gebaseerd op jurisprudentie waarin is gesteld dat een inwoner 1500 tot 2000 km moet kunnen reizen,

waarbij in acht wordt genomen dat als inwoner met het reguliere openbaar vervoer of de regiotaxi had kunnen reizen hij ook kosten had gemaakt.

Bij inwoners met een loopafstand van minder dan 100 meter zal een medewerker van het Voormekaar team beoordelen of naast een voorziening als collectief vervoer ook nog een vervoersvoorziening verstrekt moet worden voor de zeer korte afstand.

Ook bij personen met een loopafstand van meer dan 100 meter, maar minder dan 800 meter, zal een medewerker van het Voormekaar team beoordelen of een voorziening voor de zeer korte afstand noodzakelijk is. De kosten voor het gebruik van een eigen auto komen niet voor vergoeding in aanmerking. Immers iedere autobezitter heeft normale gebruikskosten.

4.11 Vervoersmiddelen voor inwoners met een beperking

Er is een breed scala aan vervoersmiddelen voor mensen met een beperking, die tegenwoordig niet alleen via bedrijven voor revalidatietechniek maar ook steeds meer rechtsreeks aan inwoners worden aangeboden. Hierdoor zijn deze voorzieningen toegankelijker geworden, mensen kunnen zelf kiezen hoeveel ze er aan willen besteden. Steeds meer van deze voorzieningen worden als algemeen gebruikelijk beschouwd en komen dus niet meer voor een vergoeding in aanmerking. Een goed advies over waar op te letten bij de aanschaf en het wijzen op de mogelijkheden van rijles e.d. kan dan nog steeds wel een taak van de gemeente zijn.

Een aantal veelgevraagde vervoersmiddelen voor inwoners met een beperking zijn:

- Aangepaste fietsen. Er zijn fietsen zoals de driewielers en een duofiets die speciaal ontworpen en bestemd zijn voor mensen met een beperking en alleen bij gespecialiseerde bedrijven worden verkocht. Een fiets met lage instap, fiets met hulpmotor of elektrische fiets zijn niet speciaal ontworpen voor mensen met een beperking en worden in de reguliere handel verkocht. Daarom worden deze als algemeen gebruikelijk beschouwd.
- Een scootmobiel is bedoeld voor vervoer over de korte en middellange afstanden en kan worden gebruikt als aanvulling op het collectief vervoer.
- Als een inwoner zonder autoaanpassingen langdurig geen gebruik kan maken van zijn auto en het openbaar en collectief vervoer niet voldoet, en het vervoer met de auto voor inwoner noodzakelijk is voor het behoud van zelfredzaamheid en participatie, kunnen autoaanpassingen worden vergoed. Bij autoaanpassingen wordt beoordeeld of het specifiek voor mensen met een beperking bedoelde voorzieningen betreft die meer kosten dan gebruikelijke autoaanpassingen (dus geen stuurbeheersing of cruise control). In de Wmo werd uitgegaan van een levensduur van minimaal 5 jaar van de aanpassingen; dit is in de praktijk een redelijke termijn gebleken waarop nieuwe aanpassingen kunnen worden verstrekt (uiteraard rekening houdend met de persoonskenmerken van de aanvrager op dat moment). Bij verstrekking van autoaanpassingen is het daarom redelijk om van de aanvrager te verlangen dat hij aantoont dat de aan te passen auto de investering nog waard is (dus naar verwachting nog minimaal 5 jaar mee kan).

Hoofdstuk 5. Regels voor een persoonsgebonden budget bij een maatwerkvoorziening

Een persoonsgebonden budget (pgb) is een geldbedrag bedoeld om zelf een voorziening mee aan te schaffen of te betalen. De inwoner wordt door een medewerker van het Voormekaar team geïnformeerd over de mogelijkheden en voorwaarden van zowel zorg in natura als pgb. Een medewerker van het Voormekaar team informeert de inwoner over de voorwaarden waaraan de zorgovereenkomst moet voldoen (zie 5.4). Daarnaast informeert een medewerker van het Voormekaar team de inwoner over het budget dat voor de ondersteuning waarvoor hij een pgb wil aanvragen van toepassing is, alsmede de eisen die worden gesteld aan formele en informele ondersteuning. De medewerker van het Voormekaar team onderzoekt daarnaast of de inwoner zal kunnen voldoen aan de eisen die aan de ondersteuning met een pgb worden gesteld.

5.1 Eisen aan een persoonsgebonden budget

In artikel 2.3.6 van de Wmo 2015 is opgenomen dat indien de inwoner dit wenst, hij de ondersteuning kan ontvangen in de vorm van een pgb, dat de inwoner in staat stelt de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken.

Tijdens het bewustkeuzegesprek wordt de inwoner geïnformeerd over de taken en verantwoordelijkheden die horen bij het beheren van een PGB.

Een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt alleen verstrekt indien de inwoner zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat hij de maatwerkvoorziening als pgb wenst geleverd te krijgen. Door het opstellen van een gemotiveerd persoonlijk plan wordt de inwoner gestimuleerd na te denken over zijn zorgvraag, deze uit te werken en te concretiseren, en tevens het doelbereik en daarmee de kwaliteit van de zorg te waarborgen.

De inwoner moet voldoen aan de volgende criteria om in aanmerking te komen voor een pgb:

- de inwoner moet zelf, of met behulp van zijn netwerk, in staat zijn tot een redelijke waardering van zijn belangen en in staat zijn de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren. Dit betekent dat de inwoner (of iemand die hij daarvoor inschakelt) moet kunnen inzien wat er aan ondersteuning moet worden ingekocht op grond van de beschikking, hij moet offertes kunnen opvragen, hulpverleners kunnen aansturen, de administratieve verplichtingen richting gemeente en Sociale Verzekeringsbank kunnen uitvoeren etc.;
- de inwoner moet kunnen motiveren waarom hij de maatwerkvoorziening als pgb geleverd wil krijgen;
- er moet zijn gewaarborgd dat hetgeen hij met zijn pgb inkoopt veilig, doeltreffend en inwonergegericht wordt verstrekt. Hierbij wordt meegewogen dat hetgeen de inwoner wenst in te kopen in redelijkheid geschikt is voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt en ook van voldoende kwaliteit is.

De beheerder van het PGB mag niet tegelijkertijd zorgverlener (voor het PGB) zijn.

5.2 Bekwaamheid van de inwoner

De inwoner moet zelf, met hulp van het sociale netwerk of een vertegenwoordiger, in staat zijn tot een redelijke waardering van zijn belangen. De inwoner moet contracten kunnen aangaan en de gevolgen daarvan kunnen overzien. In elk individueel geval zal bekeken moeten worden of de inwoner in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen. Er kan niet in zijn algemeenheid situaties (zoals schulden of verslaving) benoemd worden waarin geen pgb verstrekt wordt.

Als uit onderzoek blijkt dat een inwoner zelf niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen en er ook geen hulp van het sociale netwerk of een vertegenwoordiger is, kan het pgb geweigerd worden. Als een pgb niet mogelijk is, blijft het college wel een compensatieplicht houden. In de beschikking wordt het pgb afgewezen en de voorziening in natura toegekend. De onderbouwing wordt in de beschikking vermeld.

Een pgb moet toereikend zijn. De inwoner moet met het toegekende pgb bij een aanbieder de maatwerkvoorziening kunnen aanschaffen. De situatie waarin de door de inwoner beoogde ondersteuning duurder is dan de ondersteuning door zorg in natura betekent niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Inwoners moeten zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door de medewerker van het Voormekaar team voorgestelde aanbod. De medewerker van het Voormekaar team kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het voorgestelde aanbod. Als een inwoner een andere voorziening wil, kan hij daarvoor kiezen onder de voorwaarde dat de voorziening geen (andere) belemmeringen oproept. De voorziening die de belanghebbende aanschaff moet wel de beperking op hetzelfde niveau compenseren als in het programma van eisen wordt gesteld en niet slechts een deel van het probleem oplossen.

5.3 Trekkingsrecht

In de Wmo 2015 is de verplichting opgenomen dat gemeenten pgb's uitbetalen in de vorm van trekkingsrecht. Dit houdt in dat de gemeente het pgb niet op de bankrekening van de budgethouder stort, maar op rekening van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De budgethouder laat via declaraties of facturen aan de SVB weten hoeveel uren hulp zijn geleverd en de SVB zorgt vervolgens voor de uitbetaling aan de zorgverlener. De niet bestede pgb bedragen worden door de SVB na afloop van de verantwoordingsperiode terugbetaald aan de gemeente. Voor het trekkingsrecht moet de SVB over een zorgovereenkomst van de budgethouder beschikken. De budgethouder en de zorgverlener leggen afspraken in de zorgovereenkomst vast.

5.4 Zorgovereenkomst

De inwoner is verplicht voor de dienstverlening die hij wenst in te kopen met een pgb een schriftelijke overeenkomst af te sluiten met de zorgverleners die hij daarvoor in wenst te schakelen. De zorgovereenkomst dient te voldoen aan het format, zoals dat door de SVB ter beschikking wordt gesteld.

5.5 Hoogte pgb

Het pgb-bedrag voor voorzieningen dient toereikend en vergelijkbaar te zijn met de natura voorziening. De bedragen zijn afgeleid van de bedragen die gelden voor de natura voorzieningen, zonder daarbij voor de gemeente geldende kortingen. De kosten van de individuele afgestemde aanpassingen worden op grond van de offerte van de hulpmiddelenleverancier vastgesteld. Tussenpersonen of belangbehartigers mogen niet uit het pgb betaald worden.

De hoogte van een pgb:

- wordt bepaald aan de hand van een door de inwoner opgesteld plan over hoe hij het pgb gaat besteden;
- is toereikend om veilige, doeltreffende en kwalitatief goede diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering;
- bedraagt niet meer dan de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst compenserende voorziening in natura, voor zover de inwoner hiermee de voorziening kan aanschaffen.

De berekening van de hoogte van een pgb is gebaseerd op de tarieven van zorg in natura. De tarieven voor de pgb's voor ondersteuning en kortdurend verblijf zijn

opgenomen in het Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.

Wanneer de inwoner voor een pgb kiest krijgt hij na indicatie bij de beschikking een Programma van Eisen (PvE) waar de voorziening aan moet voldoen. Het PvE is afgestemd op de persoonlijke situatie en omstandigheden van de inwoner. De inwoner kan op basis van dit programma van eisen zelf de voorziening aanschaffen.

5.7 Omzetting pgb in voorziening in natura

Een omzetting van het pgb in een voorziening in natura, tijdens de toegekende periode, is niet meer mogelijk nadat het pgb is besteed aan een voorziening.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

6.1 Intrekking

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017 worden per 1 mei 2020 ingetrokken.

6.2 Citeertitel

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als: Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.

6.3 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking op **1 mei 2020**.

Aldus vastgesteld te Berkelland op 31 maart 2020,

Burgemeester en wethouders van gemeente Berkelland,	
de secretaris	de burgemeester

M.N.J. Broers

drs. J.H.A. van Oostrum

Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019

A. TOEPASSING

Hoe ziet het normenkader eruit?	4
Hoe moet ik het normenkader toepassen?	6
Kan ik het normenkader toepassen in mijn gemeente?	7
Welke uitgangspunten moet ik in het beleid verankeren?	8
Welke vorm van bekostiging kan ik toepassen bij het normenkader?	9

B. ACHTERGROND

Wat is het doel van het normenkader?	10
Hoe is het normenkader tot stand gekomen?	11
Houdt dit normenkader stand in geval van bezwaar en beroep?	13
Moet mijn gemeente aanvullend onderzoek doen om het normenkader te kunnen toepassen?	14

C. VERDIEPING

Kan ik het normenkader toepassen per week?	15
Kan ik losse onderdelen uit het normenkader gebruiken?	16
Is het normenkader voor elke cliënt op maat?	17
Is 'x' minuten voor 'dweilen' wel voldoende?	20
Bijlage 1. Normenkader in minuten per week	21
Bijlage 2. Normenkader: activiteiten en frequenties	22

Auteur(s)

Nico Dam
Evelien Rijken
Marco Wolves
Bureau HHM

Kenmerk

ND/19/0616

Publicatiedatum

Juni 2019

© Bureau HHM

INLEIDING

Bureau HHM hielp veel gemeenten bij het aanpassen van de regelgeving en het beleid rond de Huishoudelijke Ondersteuning¹. Dit begon na de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep in mei 2016 met empirisch onderzoek naar normtijden en de objectieve en onafhankelijke onderbouwing daarvan, in collegiale samenwerking met KPMG Plexus. De uitkomsten daarvan toetsten we binnen een groot aantal gemeenten aan de lokale situatie om het zo te vertalen naar lokaal beleid.

Hieruit is een normenkader tot stand gekomen dat alle gemeenten kunnen gebruiken voor de inrichting van de Huishoudelijke Ondersteuning. In haar uitspraken van december 2018 bevestigde de CRvB dat dit normenkader voldoet aan de eisen die in mei 2016 werden gesteld aan de onderbouwing van normtijden.

Door uit te gaan van 'de gemiddelde cliëntsituatie' en de mogelijkheid tot meer of minder inzet, gaan wij er vanuit dat dit normenkader in elke gemeente en voor elke cliënt kan worden toegepast. Wij denken dat de kennis over de Huishoudelijke Ondersteuning inmiddels zo is uitgekristalliseerd, dat gemeenten met behulp van deze handreiking zelf de normtijden en de onderbouwing van het beleid rond de Huishoudelijke Ondersteuning kunnen vaststellen.

Aan de hand van 13 vragen geven we inzicht in het algemene normenkader voor Huishoudelijke Ondersteuning en de mogelijkheden voor toepassing daarvan door gemeenten. Wat ons betreft kunnen gemeenten deze handreiking naar hartenlust gebruiken. Bronvermelding wordt op prijs gesteld, net als reacties van gemeenten die deze handreiking gebruikten.

Veel succes!
Bureau HHM

NB. Wij hebben geprobeerd deze tekst geheel voor zichzelf te laten spreken, hierbij is geen extern onderzoek of advies noodzakelijk. Heeft u toch vragen, opmerkingen of verbeter suggesties voor deze handreiking, dan horen wij die uiteraard graag: info@hbm.nl | t. 053 433 0548

¹ De terminologie varieert in het land. Veelgebruikte termen zijn Huishoudelijke Ondersteuning, Hulp bij het Huishouden, Huishoudelijke Hulp en Huishoudelijke Verzorging. Wij gebruiken het begrip Huishoudelijke Ondersteuning.

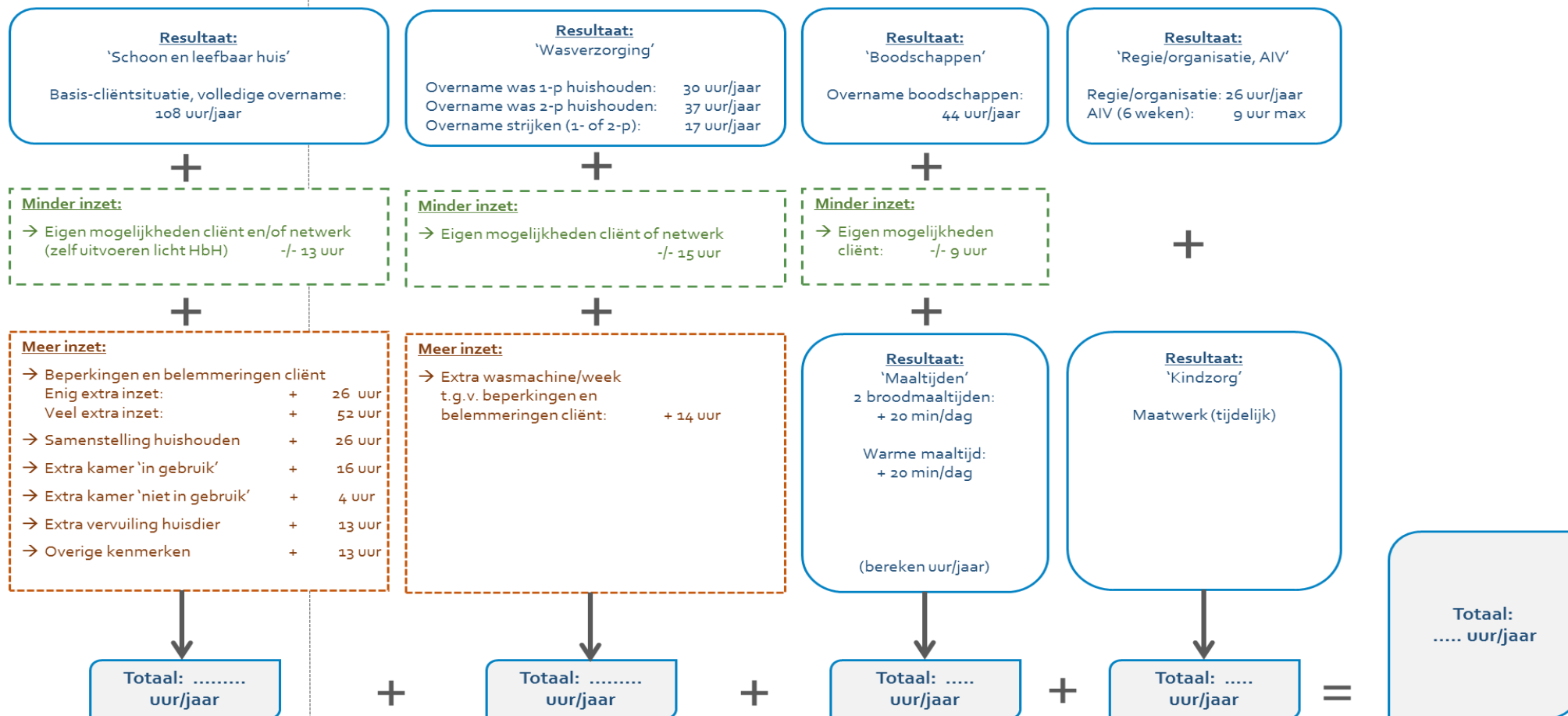
1

Hoe ziet het normenkader eruit?

De volgende pagina geeft het normenkader voor de Huishoudelijke Ondersteuning weer. Per resultaatgebied is uitgewerkt hoeveel professionele inzet nodig is voor de verschillende resultaten in de gemiddelde cliëntsituatie en wat het effect hierop is van verschillende factoren.

De normtijden zijn weergegeven als 'uren per jaar'. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de wettelijke plicht om tijdbesteding inzichtelijk te maken voor de cliënt en daarmee diens rechtspositie te bewaken. Maar tegelijk wordt flexibele toepassing naar individuele cliëntsituaties mogelijk, zodat er ruimte is voor het maatwerk dat van week tot week nodig is. Bijlage 1 bevat dit normenkader ook in 'minuten per week'.

Normenkader Huishoudelijke Hulp (in uren per jaar)

2

Hoe moet ik het normenkader toepassen?

Bij toepassing van het normenkader maakt de toegang een optelsom van de resultaatgebieden waarbij de cliënt ondersteuning nodig heeft. Zo nodig wordt 'meer inzet' opgeteld en 'minder inzet' afgetrokken.

Het normenkader wordt op de volgende manier geïnterpreteerd:

- De ondersteuningstijd zoals in het kader weergegeven bij de gemiddelde cliëntsituatie, betreft volledige professionele overname van alle activiteiten. Dit vormt de basis die voor de individuele cliënt op maat moet worden gemaakt.
- Het betreft uren per jaar, in bijlage 1 is het kader weergegeven in minuten per week.
- De professionele hulp verdeelt zelf de uit te voeren werkzaamheden en de beschikbaar gestelde uren in de tijd, uiteraard in overleg met de cliënt. Zo worden uiteindelijk alle activiteiten uit het ondersteuningsplan met de overeengekomen frequentie uitgevoerd (dus ook de activiteiten die niet elke week hoeven worden uitgevoerd). In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de activiteiten en frequentie van uitvoering hiervan waarop het normenkader is gebaseerd.
- Het normenkader betreft de voor de hulp beschikbare totale tijd. Het betreft dus geen instructietijd voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. In ieder huishouden, in iedere situatie, is sprake van net weer wat andere verdelingen van activiteiten en van de tijd die dit kost.
- In het normenkader is naast de directe tijd ook indirecte tijd opgenomen. Dit is tijd die nodig is voor binnenkomen, afspraken maken, interactie met de cliënt en bijvoorbeeld het pakken en opruimen van schoonmaakmiddelen. Deze indirecte tijd is even noodzakelijk als de directe tijd om de beoogde resultaten te behalen.
- De totale tijd die conform het normenkader beschikbaar wordt gesteld, zien wij als het jaarlijks aantal uren dat is te besteden ten behoeve van de te bereiken resultaten. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat deze totaal tijd toereikend is om te doen wat nodig is in de gemiddelde cliëntsituatie (zie vraag 12). Voorwaarde hiervoor is daarom dat goed onderzoek is gedaan naar de individuele situatie van de cliënt (keukentafelgesprek).
- Met dit normenkader kan een verantwoord niveau van een schoon, opgeruimd en georganiseerd huishouden worden gerealiseerd. Aandachtspunt is dat persoonlijke opvattingen van cliënten of hulpen soms anders zijn dan waarop dit normenkader is gebaseerd. In deze is dan het normenkader leidend, omdat deze op basis van onderzoek bij en met vele cliënten en in afstemming met diverse deskundigen tot stand is gekomen.

3

Kan ik het normenkader toepassen in mijn gemeente?

Iedere gemeente kan het normenkader gebruiken door het te verankeren in het beleid. De gemeente bepaalt uiteraard haar eigen beleid ten aanzien van de Huishoudelijke Ondersteuning voor haar inwoners. Dat doet zij op grond van de Wmo 2015. Dit normenkader is gebaseerd op de algemene beleidsuitgangspunten die meerdere gemeenten toepassen (zie bij vraag 4). Als een gemeente hiervan substantieel afwijkt, kan dat tot gevolg hebben dat het normenkader niet meer van toepassing is.

4

Welke uitgangspunten moet ik in het beleid verankeren?

Het normenkader is gebaseerd op de volgende uitgangspunten. Die moeten in het beleid worden vastgelegd. Deze teksten zijn *voorbeelden* die we in meerdere gemeenten zijn tegengekomen.

- Definitie van het resultaat:
Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen.
Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.
- De afbakening van de ruimtes waarop de voorziening betrekking heeft:
De inwoner moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, slaapvertrekken, de keuken, sanitaire ruimtes en gang/trap.
- De afbakening van activiteiten die onder de voorziening vallen en welke niet:
Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen, tuin, balkon, etc.) maken geen onderdeel uit van Huishoudelijke Ondersteuning.
- De normering van de voorziening:
Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp, maken we gebruik van het HHM-normenkader.
- De mogelijkheid om voor bijzondere situaties af te wijken van het normenkader:
Wanneer cliënten als gevolg van hun (medische) beperkingen onvoldoende ondersteund worden door de basisvoorziening schoon huis, kunnen aanvullende maatwerkmodules ingezet worden. Dit zijn bijvoorbeeld een hoger niveau van hygiëne of schoonhouden realiseren, het klaarzetten van maaltijden en beschikken over schone kleding.

5

Welke vorm van bekostiging kan ik toepassen bij het normenkader?

Voor de bekostiging van de Huishoudelijke Ondersteuning zijn verschillende modellen denkbaar. Die hebben in de kern steeds twee componenten: een 'p' (een reëel uurtarief) en een 'q' (het aantal uren dat bekostigd wordt). Doorgaans wordt de 'p' eenmalig bepaald en periodiek bijgesteld. Over de 'q' kunnen verschillende afspraken worden gemaakt, variërend van declaratie van feitelijk geleverde inzet, tot een normatief bepaald aantal, bijvoorbeeld gebaseerd op het gepresenteerde normenkader.

Reëel uurtarief (p)

De gemeente is gehouden om voor de maatschappelijke ondersteuning een reëel tarief te betalen. De AMvB 'Reële Prijs Wmo 2015' die sinds de zomer van 2017 van kracht is, beschrijft op basis van welke parameters (kostprijsbestanddelen) het tarief tot stand komt. Het begrip 'reëel' weerspiegelt daarbij de (goede) prijs- kwaliteitverhouding. Wanneer een tarief 'reëel' is, is niet in de AMvB bepaald, dat is en blijft een keuze van de gemeente. Belangrijke toetssteen hierbij is dat het tarief tot stand komt in een transparant proces naar/met de aanbieders en dat het tarief herleidbaar en herkenbaar is.

Op grond van onze ervaringen, denken wij dat de discussie over de juiste parameters van een kostprijsmodel voor Huishoudelijke Ondersteuning en de passende waarden daarbij, inmiddels is uitgekristalliseerd. Ook op dit punt is naar ons inzicht, net als bij normtijden, geen aanvullend onderzoek nodig.

Aantal uren (q)

Hierbij ligt het voor de hand om aansluiting te zoeken bij het normenkader en daarmee bij de uren die de cliënt krijgt toegekend. Daardoor ontstaat balans tussen het belang van de aanbieder en dat van de cliënt en is er volstrekte duidelijkheid over de omvang van de inzet en daarmee over de rechtspositie van de inwoner.

6

Wat is het doel van het normenkader?

Met dit normenkader willen we gemeenten helpen om inwoners, die dit nodig hebben, passende Huishoudelijke Ondersteuning te bieden. Deze handreiking maakt de daarvoor benodigde kennis toegankelijk voor iedereen. Gemeenten kunnen zo kostenefficiënt komen tot Huishoudelijke Ondersteuning die voldoet aan de eisen die de Centrale Raad in mei 2016 stelde aan de onderbouwing van normtijden.

7

Hoe is het normenkader tot stand gekomen?

Gemeenten bieden hun inwoners ondersteuning in de vorm van Huishoudelijke Ondersteuning op grond van de Wmo 2015. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) deed op 18 mei 2016 vier uitspraken waarin zij kritisch was over de keuzes die gemeenten hierbij tot dan toe maakten. Dit had betrekking op de onderbouwing van de omvang van de ondersteuning en op de positie van de inwoner ten opzichte van de professional.

Naar aanleiding van deze uitspraken herzagen veel gemeenten hun beleid. Bureau HHM en KPMG Plexus onderbouwden met onderzoek de benodigde omvang van de ondersteuning. Zowel gezamenlijk als apart hebben beide bureaus een groot aantal gemeenten geadviseerd op basis van deze onderzoeken. Met name het onderzoek dat we hebben uitgevoerd voor de gemeente Utrecht is in veel gemeenten overgenomen als basis voor het eigen beleid.

In meerdere gevallen heeft de rechtbank en uiteindelijk ook de CRvB (10 december 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3835) het onderzoek dat door bureau HHM en KPMG Plexus is uitgevoerd, beoordeeld als 'objectief, onafhankelijk en deugdelijk'. Daarmee voldoet het aan de criteria die eerder door de Raad zijn gesteld en kan het worden benut voor onderbouwing van de in te zetten omvang van de Huishoudelijke Ondersteuning door een gemeente.

Bureau HHM en KPMG Plexus ontwikkelden in opdracht van verschillende gemeenten een nieuwe actuele maatstaf voor de Huishoudelijk Ondersteuning, passend bij het beleidskader van de betreffende gemeenten². Deze gemeenten vullen het resultaatgericht werken ieder op een andere manier in. De kern van de aanpak was steeds de combinatie van tijdbestedingsonderzoek, professionele ervaringen, onafhankelijk experts en cliëntinterviews. Hiermee bepaalden we de benodigde activiteiten, frequentie van uitvoering en de tijdbesteding hieraan die nodig zijn voor het behalen van de resultaten die met de voorzieningen Huishoudelijke Ondersteuning worden beoogd³.

² Het empirisch onderzoek is uitgevoerd in Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Hoorn, Emmen en nog een (anonieme) gemeente. Het rapport dat we voor Utrecht hebben opgesteld, is door de CRvB als 'deugdelijk' bestempeld. De onderzoeken in andere gemeenten zijn op overeenkomstige wijze uitgevoerd.

³ Een uitgebreide beschrijving en toelichting op de uitgevoerde onderzoeken is desgewenst beschikbaar.

Voor enkele activiteiten, die in de praktijk zeer weinig voorkomen en die we daarom in de onderzoeken in 2016/2017 niet in voldoende aantallen hebben kunnen onderzoeken, blijven we gebruikmaken van de normtijden zoals die in de CIZ-richtlijn zijn opgenomen. Ook omdat de deskundigen in de verschillende expertgroepen hebben aangegeven dat voor deze onderdelen nog steeds sprake is van relevante normtijden vanuit de CIZ-richtlijn. Dit betreft met name het voeren van de regie over het huishouden, advies/instructie/voorlichting en de verzorging van maaltijden.

In het verlengde van deze onderzoeken hebben wij vanuit HHM in de periode najaar 2016 tot op heden voor enkele tientallen gemeenten/regio's de uitkomsten in de lokale praktijk getoetst.

Op basis van het onderzoek in meerdere gemeenten en toetsing van de uitkomsten in een groot aantal andere gemeenten en regio's, concluderen wij dat de tijdnormen die we in deze handreiking beschrijven, breed toepasbaar zijn en daarmee de oude CIZ-richtlijn op die onderdelen kunnen vervangen.

8

Houdt dit normenkader stand in geval van bezwaar en beroep?

Als gemeenten de in deze handreiking gepresenteerde norm voor de toekenning van huishoudelijke hulp onder de Wmo 2015 onverkort overnemen en verankeren in hun beleid, verwachten wij dat dit juridisch stand zal houden in geval van bezwaarzaken. Bureau HHM biedt geen definitieve juridische zekerheid, daarvoor kunnen individuele zaken te veel onvoorziene omstandigheden bevatten. Bureau HHM kan op generlei wijze aansprakelijk worden gesteld door de gebruiker van deze norm c.q. deze handreiking.

9

Moet mijn gemeente aanvullend onderzoek doen om het normenkader te kunnen toepassen?

Ten behoeve van het toetsen van uitkomsten van de elders uitgevoerde onderzoeken voor een bepaalde gemeente, analyseerden wij steeds eerst het lokale beleid. Dat is vertaald naar de uitkomsten van het onderzoek elders. Die uitkomsten toetsten we vervolgens bij lokale stakeholders. Soms met onafhankelijke experts, soms met vertegenwoordigers van cliënten en cliëntenorganisaties en steeds met professionals die de lokale praktijk van Huishoudelijke Ondersteuning goed kennen. Zo ontwikkelden we onafhankelijke lokale normenkaders, zonder aanvullend empirisch onderzoek te doen. Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat we in het normenkader 108 uur op jaarbasis presenteren in plaats van de 105 uur op jaarbasis die is gevonden in het allereerste onderzoek in Utrecht. Daarbij bleek steeds dat de cijfermatige basis van de uitgevoerde onderzoeken kon worden gebruikt om te komen tot een normenkader dat specifiek is afgestemd op de lokale beleidskeuzes van die gemeente. Er is veelal wel sprake van enige verschillen in het beleid tussen gemeenten. Reden daarvan is dat het normenkader ruimte biedt voor individuele verschillen.

Gemeenten kunnen dit normenkader overnemen als het aansluit op het lokale beleid. Aanvullend onderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Het verdient echter wel aanbeveling dat zowel beleid als normenkader worden besproken met lokale stakeholders. Daarmee ontstaat draagvlak voor de toepassing ervan en kunnen eventueel lokale factoren worden onderkend die tot aanpassing van het normenkader voor deze gemeente kunnen leiden.

10

Kan ik het normenkader toepassen per week?

Ja, dat kan. Bij vraag 2 presenteerden wij het normenkader uitgedrukt in uren per jaar. Gemeenten kunnen kiezen om een andere tijdseenheid te hanteren (zoals minuten per week). Bijlage 1 bevat het normenkader in een tabel op basis van minuten per week. Iedereen kan met deze informatie het normenkader ook terugrekenen naar elke andere denkbare variant. Daarbij moet echter wel worden bedacht dat door afronding verschillen kunnen ontstaan. Een normenkader uitgedrukt in decimalen lijkt ons niet wenselijk. Daarom zijn beide tabellen afgerond op hele uren per jaar en op hele minuten per week. Wij adviseren te rekenen vanuit de tabel in 'minuten per week'. Indien bij doorrekenen naar andere eenheden decimalen ontstaan, is ons advies om steeds naar boven af te ronden. Daarmee wordt een eventuele marge in het voordeel van de inwoner toegepast.

11

Kan ik losse onderdelen uit het normenkader gebruiken?

Dit kan alleen als bedoeld wordt op de verschillende resultaatgebieden uit de Huishoudelijke Ondersteuning. Alle activiteiten en beïnvloedende factoren zijn per resultaatgebied gebundeld onderzocht. Zij vormen een logisch en samenhangend geheel. Dus een gemeente kan ervoor kiezen om alleen het normenkader voor 'schoon en leefbaar huis' over te nemen, zonder het kader voor het resultaat 'wasverzorging', bijvoorbeeld omdat hiervoor een algemene voorziening is ingericht. Dit kan wanneer deze keuze in het beleid is verankerd.

Tijden per activiteit als losse onderdelen gebruiken raden wij af. Deze tijden zijn gebaseerd op tijdbestedingsonderzoek naar de verschillende activiteiten en een veelheid van verschillende omstandigheden en uitgevoerd door meerdere professionals. Om tot het normenkader te komen is hierbij uitgemiddeld. Dat betekent dat de tijden per activiteit niet mogen worden beschouwd als uitvoeringsnormen voor de praktijk. En dat losse activiteiten dus ook niet uit het normenkader kunnen worden gehaald.

12

Is het normenkader voor elke cliënt op maat?

Het vertrekpunt bij het ontwikkelen van dit normenkader was steeds een 'gemiddelde cliëntsituatie'. Door de vele individuele casuïstiek die we in de verschillende onderzoeken tegenkwamen, hebben we een scherp beeld van de gemiddelde cliënt die huishoudelijke hulp krijgt. Op basis van deze gemiddelde cliëntsituatie krijgen de normtijden een algemeen karakter en wordt voorkomen dat op alle mogelijk denkbare uitzonderingen apart beleid moet worden ontwikkeld. De gemiddelde cliëntsituatie is als volgt omschreven:

Gemiddelde cliëntsituatie:

- een huishouden met 1 of 2 volwassenen zonder thuiswonende kinderen;
- wonend in een zelfstandige huisvestingssituatie, gelijkvloers of met een trap;
- er zijn geen huisdieren aanwezig die extra inzet van ondersteuning vragen;
- de cliënt kan de woning dagelijks op orde houden (bijvoorbeeld aanrecht afnemen, algemeen opruimen) zodat deze gereed is voor de schoonmaak;
- de cliënt heeft geen mogelijkheden om zelf bij te dragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er is geen ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers bij activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er zijn geen beperkingen of belemmeringen aan de orde bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuult of dat de woning extra schoon moet zijn;
- de woning heeft geen uitzonderlijke inrichting en is niet extra bewerkelijk of extra omvangrijk.

Niet iedere cliënt past in deze omschrijving van de gemiddelde cliëntsituatie. Voor cliënten waarbij de gemiddelde situatie niet van toepassing is, kunnen invloedsfactoren worden meegewogen. Deze staan in het normenkader als 'meer inzet' of 'minder inzet'. Daarmee wordt voor iedere cliënt maatwerk gerealiseerd.

Let op dat de aanwezigheid van deze kenmerken niet automatisch leidt tot meer inzet. Het is steeds de vraag aan de toegang of een kenmerk leidt tot extra vervuiling of vraagt om een extra niveau van schoon, waardoor meer inzet nodig is.

De volgende invloedsfactoren kunnen maken dat meer of minder ondersteuningstijd nodig is:

a. Kenmerken cliënt

- **Mogelijkheden cliënt zelf:** de fysieke mogelijkheden van de cliënt om bij te dragen aan de uit te voeren activiteiten. Dit hangt af van het kunnen bewegen, lopen, bukken en omhoog reiken, het vol kunnen houden van activiteiten, het kunnen overzien wat moet gebeuren en daadwerkelijk tot actie kunnen komen. Ook speelt hier de trainbaarheid en leerbaarheid van de cliënt mee.
- **Beperkingen en belemmeringen van de cliënt,** die gevolgen hebben voor de benodigde inzet. De hoeveelheid extra ondersteuning die nodig is, is leidend, niet de problematiek als zodanig. Voorbeelden zijn Huntington, ALS, Parkinson, dementie, visuele beperking, revalidatie, bedlegerig, psychische aandoeningen, verslaving/alcoholisme e.d. Dit kan op twee manieren uitwerken:
 - Het kan nodig zijn extra vaak schoon te maken of te wassen, doordat meer vervuiling optreedt. Bijvoorbeeld als gevolg van rolstoelgebruik, ernstige incontinentie, overmatig zweten, (ernstige) tremoren, besmet wasgoed (bijvoorbeeld bij chemokuur of Norovirus).
 - Het kan nodig zijn de woning extra goed schoon te maken. Ter voorkoming van problemen bij de cliënt voortkomend uit bijvoorbeeld allergie, astma, longemfyseem, COPD.
- **Ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers:** de hoeveelheid ondersteuning die wordt geboden vanuit mantelzorgers, het netwerk van de cliënt en eventuele vrijwilligers, waardoor minder professionele inzet vanuit de gemeente noodzakelijk is omdat een deel activiteiten door niet-professionals wordt gedaan.

b. Kenmerken huishouden

- **Samenstelling van het huishouden:** het aantal personen en de leeftijd van leden in het huishouden. Als sprake is van een huishouden van twee personen, is niet persé extra inzet nodig. Dit is bijvoorbeeld wel het geval als zij gescheiden slapen, waardoor een extra slaapkamer in gebruik is. Het kan ook betekenen dat er minder ondersteuning nodig is, omdat de partner een deel van de activiteiten uitvoert (gebruikelijke zorg⁴).
De aanwezigheid van een kind of kinderen kan leiden tot extra noodzaak van inzet van ondersteuning. Dit is mede afhankelijk van de leeftijd en leefstijl van de betreffende kinderen en van de bijdrage die het kind levert in de huishouding

⁴ Gebruikelijke zorg is de normale, dagelijkse zorg die partners, ouders, inwonende kinderen en/of andere huisgenoten elkaar geven.

(leeftijdsafhankelijk). Als er kinderen zijn, zijn er vaak ook meer ruimtes in gebruik. Een kind kan eventueel ook een bijdrage leveren in de vorm van mantelzorg en daarmee de benodigde extra inzet beperken of opheffen. Bij een kind kan ook sprake zijn van bijzonderheden (ziekte of beperking) die maken dat extra inzet van ondersteuning nodig is.

- **Huisdieren:** door de aanwezigheid van een of meer huisdieren in het huishouden, kan door meer vervuiling extra inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. Dit staat nog los van de verzorging van huisdieren. Een huisdier veroorzaakt niet altijd extra benodigde inzet (goudvis in een kom, een niet verharende hond, etc.). Een huisdier heeft vaak ook een functie ten aanzien van participatie en eenzaamheidsbestrijding. Met de cliënt moet in voorkomende gevallen overleg plaatsvinden over aantal of aard van huisdieren en welke gevolgen hiervan wel of niet 'voor rekening' van de gemeente komen.

c. Kenmerken woning

- **Inrichting van de woning:** extra inzet nodig door bijvoorbeeld extra veel beeldjes of fotolijstjes in de woonkamer of een groot aantal meubelstukken in de ruimte. Het gaat in dit geval om de extreme situaties, waarin de inrichting een aanzienlijke extra ondersteuning vergt. Ook hierbij kan nader overleg met de cliënt zijn aangewezen over wie wat doet in het huishouden.
- **Bewerkelijkheid van de woning:** extra inzet nodig door bouwkundige en externe factoren, bijvoorbeeld de ouderdom van het huis, de staat van onderhoud, de aard van de wand-of vloerafwerking, de aard van de deuren, schuine wanden, hoogte van de plafonds, tocht en stof, eventuele gangetjes en hoekjes.
- **Omvang van de woning:** een grote woning kan, maar hoeft niet persé meer inzet te vragen. Een extra grote oppervlakte van de in gebruik zijnde ruimtes kan meer tijd vergen om bijvoorbeeld stof te zuigen, maar kan het stofzuigen ook makkelijker maken omdat je makkelijk overal omheen kunt werken. Een extra slaapkamer die daadwerkelijk in gebruik is als slaapkamer vergt wel extra tijd.

N.B. Er zijn cliëntsituaties denkbaar die niet passen in het normenkader. Deze zijn zo uitzonderlijk dat hiervoor geen algemene normstelling mogelijk is. Wij adviseren daarom in de toegang te bepalen welke ondersteuningsbehoefte er in deze cliëntsituaties is. Een voorbeeld is de wasverzorging voor een huishouden met drie of meer personen.

13

Is 'x' minuten voor 'dweilen' wel voldoende?

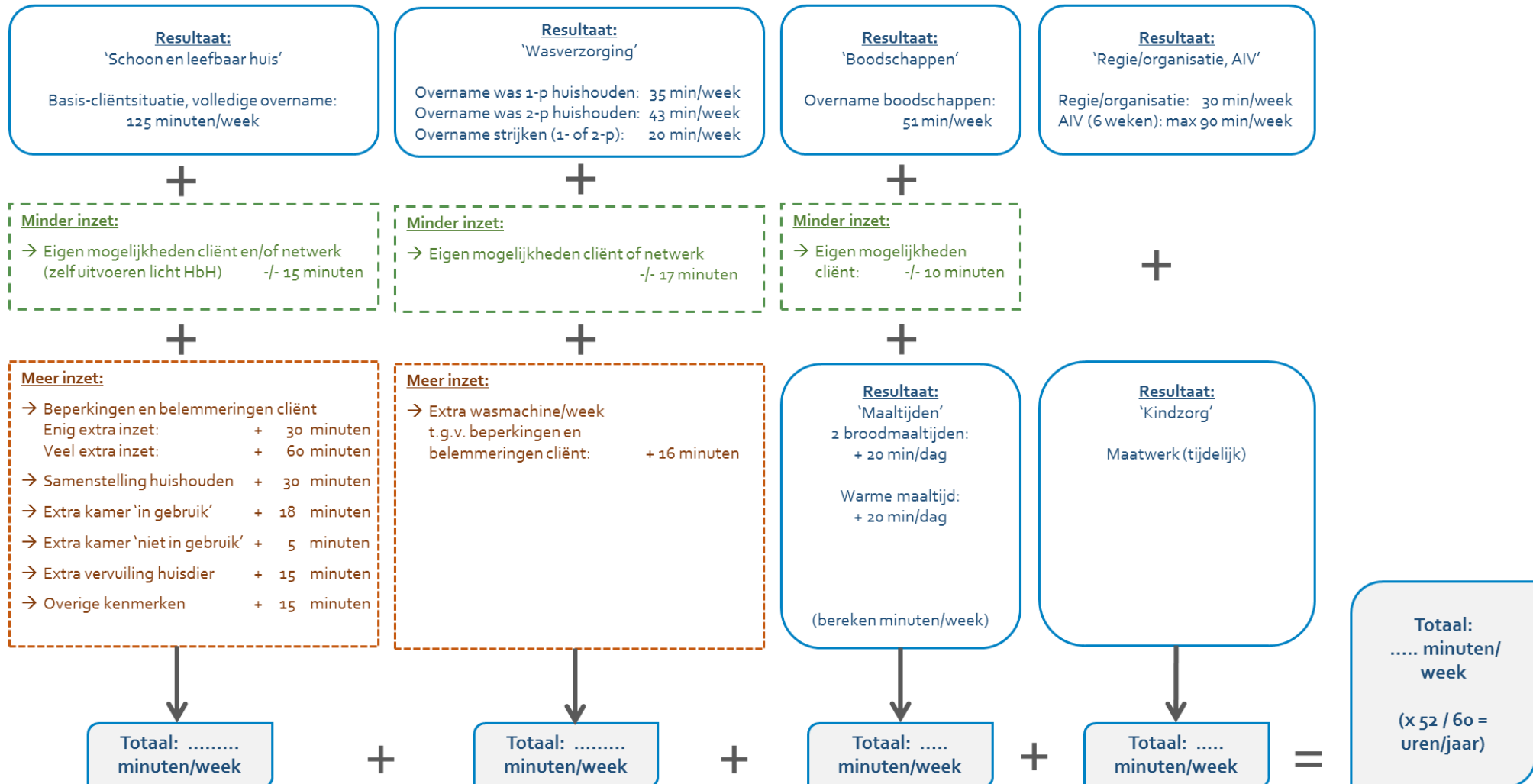
De tijden per activiteit vormen samen het normenkader. Deze afzonderlijke tijden zijn geen uitvoeringsnormen. Een activiteit kan in het ene huishouden meer tijd kosten dan in het andere. Maar gemiddeld genomen is de totale tijd per resultaatgebied voldoende om de activiteiten uit te voeren met de benodigde frequentie. Hierbij horen enkele opmerkingen.

Ten eerste: de genoemde tijden zijn strikt voor de uitvoering van de activiteit. De tijd die nodig is om bijvoorbeeld de dweil te pakken, een sopje te maken en weer op te ruimen, zit in de indirecte tijd. Dit is integraal onderdeel van het normenkader. Ten tweede: in het normenkader is gecorrigeerd met een 'weegfactor'. Dit is het percentage huishoudens waarbij de activiteit moet worden uitgevoerd. Bij dweilen is dat het aantal huishoudens met een harde vloer, omdat vloerbedekking niet gedweild wordt. De tijd voor dweilen in de woonkamer is dus gecorrigeerd voor het feit dat dit niet in elke huiskamer nodig is.

Het is niet relevant om te kijken naar de tijden voor afzonderlijke activiteiten, omdat dit niets zegt over hoe lang dit in een specifiek huishouden duurt (dit zijn geen instructietijden voor de uitvoering). De tijden voor de activiteiten gezamenlijk vormen een normenkader dat in de gemiddelde cliëntsituatie (zie vraag 12) voldoende tijd biedt om alle activiteiten uit te voeren.

Bijlage 1. Normenkader in minuten per week

Normenkader Huishoudelijke Hulp (in minuten per week)

Bijlage 2. Normenkader: activiteiten en frequenties

Woonruimten						
Schoon en leefbaar huis		 Woonkamer	 Slaapkamer(s)	 Keuken	 Badkamer en toilet	 Hal
Categorie schoonmaakactiviteiten	Afnemen nat en droog 	- Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Zitmeubels afnemen (droog/nat) - Radiatoren reinigen	- Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	- Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	- Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	- Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen
	Stofzuigen en dweilen 	- Stofzuigen - Dweilen	- Stofzuigen - Dweilen	- Stofzuigen - Dweilen		- Stofzuigen - Dweilen - Trap stofzuigen (binnenshuis)
	Ramen en gordijnen 	- Gordijnen wassen - Lamellen.luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen.luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen.luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen.luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	
	Bed verschonen 		- Bed verschonen - Matras draaien			
	Keuken schoonmaken 			- Keukenblok en -apparatuur (buitenzijde) - Afval opruimen - Keukenkastjes (binnenzijde) - Koelkast (binnenzijde) - Oven/magnetron - Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooit) - Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - Bovenkant keukenkastjes - Tegelwand (los van keukenblok)		
	Sanitair schoonmaken 				- Badkamer schoonmaken (incl. stofzuigen en dweilen) - Toilet schoonmaken - Tegelwand badkamer afnemen	
	Opruimen 	Opruimen	Opruimen			

Tabel 1. Activiteiten benodigd voor een schoon en leefbaar huis.

Ruimte	Basisactiviteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Stof afnemen hoog incl. luchtfilters	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
Slaapkamer(s) 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
	Bed verschonen of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken 	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
	Afwassen	1x per week
Sanitair 	Badkamer schoonmaken (inclusief stofzuigen en dweilen)	1 x per week
	Toilet schoonmaken	1 x per week
Hal 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per week
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Trap stofzuigen (binnenshuis)	1 x per week
	Dweilen	1 x per week

Tabel 2. Frequenties benodigd voor een schoon en leefbaar huis (basisactiviteiten).

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Zitmeubels afnemen (droog/nat)	1 x per 8 weken
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
Slaapkamer(s) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Matras draaien	2 x per jaar
Keuken 	Gordijnen wassen	2 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	3 x per jaar
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (grondig schoonmaken)	4 x per jaar
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooit)	1 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
Sanitair 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Tegelwand badkamer afnemen	4 x per jaar
	Gordijnen wassen	1 x per jaar

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Hal 	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

Tabel 3. Frequentie benodigd voor een schoon en leefbaar huis (incidentele activiteiten).

Activiteit	Frequenties*	
	Wasgoed sorteren	1x per week
	Behandelen van vlekken	5x per 2 weken (indien nodig)
	Was in de wasmachine stoppen (incl. wasmachine aanzetten)	5x per 2 weken
	Wasmachine leeghalen	5x per 2 weken
	Sorteren naar droger of waslijn	5x per 2 weken
	Was in de droger stoppen	5x per 2 weken
	Droger leeghalen	5x per 2 weken
	Was ophangen	5x per 2 weken
	Was afhalen	5x per 2 weken
	Was opvouwen	5x per 2 weken
	Was strijken	1x per week
	Was opbergen/opruimen	5x per 2 weken

Tabel 4. Activiteiten en frequenties benodigd voor de wasverzorging

* In een tweepersoonshuishouden wordt uitgegaan van een frequentie van 5x per 2 weken voor de was, in een eenpersoonshuishouden is dat 2x per week.

Onderdeel	Activiteit	Frequentie
	Het opstellen van boodschappenlijst	1x per week
	Het doen van de boodschappen	1x per week
	Het opruimen van de boodschappen	1x per week

Tabel 5. Activiteiten en frequenties benodigd voor de boodschappen

Onderdeel	Activiteit	Frequentie
	Broodmaaltijden: tafel dekken, eten en drinken klaarzetten (1 maaltijd op tafel, 1 maaltijd in de koelkast), afruimen, afwassen of vaatwasser inruimen/uitruimen	1x per dag*
	Opwarmen maaltijd: maaltijd opwarmen, tafel dekken, eten en drinken klaarzetten, afruimen, afwassen of vaatwasser in/uitruimen	1x per dag*

Tabel 6. Activiteiten en frequenties benodigd voor de maaltijden

* Of minder als de cliënt hierin een deel van de week zelf of met behulp van het netwerk kan voorzien.

Onderdeel	Activiteit
	Was verzorgen
	Kamers opruimen
	Eten maken
	Tasjes school
	Aankleden
	Wassen
	Eten geven
	Structuur bieden
	Meer tijd huishoudelijke taken
	Brengen naar school/crèche
	Naar bed brengen
	Afstemming met andere hulp/informele zorg
	Afstemming/sociaal contact (aankomst, vertrek, administratie, contact met cliënt)

Tabel 7. Activiteiten voor verzorgen van minderjarige kinderen

Onderdeel	Activiteit
	Advies, instructie en voorlichting
	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van de activiteiten gericht op een schoon en leefbaar huis en de was-verzorging
	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van activiteiten gericht op boodschappen en maaltijden

Tabel 8. Activiteiten voor advies, instructie en voorlichting

TECHNISCHE VRAAG (alleen over een agendapunt)

Indiener: Jacqueline Bussink, D66

Datum indiening vraag: 6 mei 2020

Betreft: Maatschappelijke verordening 2020

Datum verzending antwoord: 11 mei 2020

Commissievergadering van: 12 mei 2020

Formulering:

Uw beantwoording van onze eerdere vragen over de maatschappelijke verordening 2020 is o.i. in strijd met wet- en regelgeving. Wij zijn het oneens met de beantwoording van het college aangaande de bevoegdheid van het college om de tarieven vast te stellen.

Wij hebben inmiddels – ook na een tweede juridische check – geconstateerd dat wij volledig gelijk hebben. Wij moeten verder juridisch geblunder voorkomen. Onze fractie heeft daarom de volgende aanvullende vragen.

Vraag: Deelt u mijn mening dat de raad, gelet op wet- en regelgeving en jurisprudentie, bij uitsluiting bevoegd is tot het vaststellen van de betreffende verordening met inbegrip van het vaststellen van tarieven?

Dat uw college is belast met uitvoering is onweersproken. Het vaststellen van tarieven is daarentegen volgens de wetgever, de brief van de VNG en jurisprudentie geen zaak van het college en dient niet toegerekend te worden tot de uitvoering.

Antwoord:

De raad heeft de bevoegdheid tot het vaststellen van de verordening. In deze verordening wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld:

- 1. De hoogte van het pgb voor formele ondersteuning is gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura (berekend met behulp van het tariefmodel sociaal domein Achterhoek), minus 15% voor overhead conform de huidige verordening, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.*
- 2. De hoogte van het pgb voor informele ondersteuning voor begeleiding en logeren is bij het bestaan van een dienstbetrekking gelijk aan het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, vakantie-uren en sociale lasten, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 22 jaar of ouder met een 36-urige werkweek.*

In de huidige verordening wordt nog gesproken over een gemiddeld regionaal tarief voor ondersteuning in natura waarop de pgb tarieven worden gebaseerd. Dit hebben we aan moeten passen, omdat we nog maar één vast tarief per product kennen. Dit tarief is gebaseerd op de AMvB reële kostprijs. Voor het pgb tarief formele ondersteuning gaat het om een technische wijziging. Het bijstellen van het tarief ondersteuning in natura met 15% is onveranderd gebleven. Voor het pgb tarief informele ondersteuning is ook een inhoudelijke keuze gemaakt. Op basis van het geschetste kader stelt het college de pgb tarieven vast in een Financieel Besluit.

Vraag: Indien bovenstaande vraag bevestigend wordt beantwoord: hoe verhoudt de mondelinge uitspraak van de portefeuillehouder '...het college is bevoegd..' zich tot dit antwoord en het feit dat de hoogte van het persoonsgebonden budget is vastgesteld door het college op 31 maart 2020 (zie

bijlage 7: financieel besluit)? <i>Antwoord:</i> <i>Het Financieel Besluit dat is vastgesteld op 31 maart 2020 heeft een ingangsdatum van 1 mei 2020. Op dat moment was het college in de veronderstelling dat de nieuwe verordening vastgesteld zou worden tijdens de raadsvergadering van 14 april jl. Dit is niet gebeurd. Na de raadsvergadering van 26 mei wordt bekeken of er consequenties zijn voor het Financieel Besluit. Indien nodig wordt deze aangepast en opnieuw vastgesteld.</i>	
Vraag: Bent u het met mij eens, dat de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2020 in strijd is met wet- en regelgeving gelet op de door mij aangehaalde brief van de VNG, het aangehaalde artikel en de relevante jurisprudentie? <i>Antwoord:</i> <i>De raad heeft de bevoegdheid om een kader vast te stellen waarin wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld. Dit kader is opgenomen in de verordening. Op basis van dit kader stelt het college de pgb tarieven vast. Daarmee voldoen we aan de wet- en regelgeving.</i>	
Vraag: Kunt u aangeven waarom u deze strijdigheden niet heeft aangepast in de verordening? <i>Antwoord:</i> <i>Zie het vorige antwoord.</i>	
Vraag: In de nieuwe verordening wordt de hoogte van het PGB tarief voor formele ondersteuning gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura, waarbij het tarief met 15% voor overhead naar beneden is bijgesteld. Wordt dit tarief afgeleid van het gemiddelde tarief in natura of wordt het laagste tarief in natura als basis genomen? <i>Antwoord:</i> <i>In gemeente Berkelland kennen wij geen gemiddeld en/of laagste tarief voor de ondersteuning in natura. Wij werken met één vast tarief per product. De hoogte van het pgb tarief voor formele ondersteuning wordt gebaseerd op deze vaste tarieven.</i> Betekent dit in de praktijk een verlaging van het huidige tarief voor ZZP'ers, blijft deze gelijk of gaat deze omhoog? <i>Antwoord:</i> <i>Een ZZP'er heeft twee keuzes als het gaat om het verlenen van ondersteuning: (1) de ZZP'er kan een contract aangaan met de gemeente en ontvangt het tarief voor zorg in natura of (2) de ZZP'er biedt ondersteuning via een pgb. Het pgb tarief ligt lager dan het tarief voor ondersteuning in natura. Voor de hoogte van de tarieven verwijzen wij u naar de tarieflijsten die bijgevoegd zijn als bijlage aan het raadsvoorstel.</i> Als mogelijke besparing wilt u inzetten op scherpere inkoopafspraken met gecertificeerde instellingen (zie het document Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein). Dit kan betekenen dat ondersteuning in natura tegen een lager tarief kan worden ingekocht hetgeen ook weer een directe impact heeft op het formele PGB tarief omdat deze daaraan is gekoppeld. Daarbovenop komt dan nog een overhead korting op het tarief van 15%. Op deze wijze wordt het steeds minder aantrekkelijk voor ZZP'ers om formele zorg aan te bieden. Ouders zullen dan eerder (gedwongen) overstappen naar een andere zorgaanbieder. Bent u het mij eens dat deze zorg aanzienlijk duurder is dan de zorg die een ZZP'er kan bieden? In hoeverre rijmt dit met uw bezuinigingsdrift om de kosten in het sociaal domein omlaag te brengen? <i>Antwoord:</i> <i>Bij het maken van scherpere inkoopafspraken met gecertificeerde instellingen is niet het doel om te</i>	

<i>komen tot lagere tarieven voor ondersteuning in natura. Dit is ook geen verwacht resultaat. Bij de ondersteuning in natura is er sprake van reële kostprijzen, die in een zorgvuldig regionaal traject tot stand zijn gekomen. Bij de scherpere inkoopafspraken hebben wij inhoudelijke transformatie voor ogen en niet een inzet op lagere tarieven. Dat betekent bijvoorbeeld dat we door de nieuwe inkoop afspraken willen maken over anders zorg verlenen.</i> <i>De causale relaties die u legt in de inleiding van uw vraag zijn niet vanzelfsprekend. Het is de vraag in hoeverre de aannames recht doen aan de realiteit. Er is bij de gecertificeerde instellingen sprake van een subsidierelatie, gebaseerd op de subsidieregeling. Dit staat los van de reguliere inkoop en tarieven behorende bij zorg in natura.</i>	
Vraag: In het voorstel tot besluit wordt vermeld dat het nieuwe normenkader voor huishoudelijke hulp een besparing oplevert van € 300.000,--. Verderop meldt u in de financiële paragraaf dat de lasten stijgen met € 300.000,-- vanwege een verwachte toename in het aantal WMO voorzieningen en dat de baten vanuit de eigen bijdrage voor zorg in natura afnemen met € 325.000,-- Het totale tekort loopt hiermee op naar € 625.000,--. Aangezien de mogelijke besparing van € 300.000,-- vanwege de invoering van het normenkader expliciet niet in de financiële paragraaf wordt genoemd levert dit een verkeerd beeld op. Kortom, hoe verhoudt het tekort van € 625.000,-- zich tot een mogelijke besparing van € 300.000,-- ? <i>Antwoord:</i> <i>Het verwachte tekort van € 625.000,00 en de mogelijke besparing van € 300.000,00 zijn autonome ontwikkelingen en houden geen verband met elkaar. Het verwachte tekort is het gevolg van de invoering van het abonnementstarief. Dit abonnementstarief is mede de noodzaak geweest om de huidige verordening Wmo te actualiseren. Om die reden zijn de bedragen van € 325.000,00 en € 300.000,00 opgenomen in de financiële paragraaf.</i>	
Vraag: Vanwege de invoering van het abonnementstarief per januari 2020 hebben vrijwel alle gemeentes in Nederland de nieuwe verordening per 1 januari 2020 ingevoerd. Waarom heeft de raad deze verordening pas in april ontvangen? Temeer omdat de besparing van € 300.000,-- pas in gang gezet kan worden als de nieuwe verordening van kracht is. <i>Antwoord:</i> <i>Voor de vertraging van het vaststellen van de verordening zijn verschillende redenen. Er is in eerste instantie vertraging opgelopen, omdat er meer tijd nodig was om het nieuwe landelijk veelgebruikte normenkader zorgvuldig in te kunnen voeren. De invoering van het normenkader maakt de inwerkingtreding van de verordening Wmo voor onze gemeente ingrijpender dan voor andere gemeenten. Zorgvuldigheid is een voorwaarde bij een wijziging als deze, omdat het consequenties heeft voor inwoners, zorgaanbieders en de zorgtoewijzing door Voormekaar. Dit betekent een goede onderbouwing van het normenkader, een berekening van de kosten en een goed werkproces en communicatie naar betrokkenen. Om de besparing zo groot mogelijk te houden is ervoor gekozen om indicaties voor kortere tijd in te zetten zodat eerder een herindicatie nodig is. Tevens is na besluitvorming in het college (31 maart jl.) al pilotmatig gewerkt met het nieuwe normenkader. Tot slot is er uitstel geweest doordat een raadsvergadering niet doorging in verband met het coronavirus.</i>	
Vraag: Er is sprake van zowel verlagingen als stijgingen van de tarieven. Naast de genoemde besparingen en extra lasten willen we graag een financiële doorrekening wat ons dit per saldo oplevert/kost. <i>Antwoord:</i> <i>Deze vraag heeft geen directe link met het vaststellen van de verordening Wmo. We begrijpen uw behoefte aan deze informatie. Op dit moment wordt gewerkt aan de perspectiefnota en de</i>	

bestuursrapportage. Dat is het moment waarop de raad geïnformeerd wordt over de ontwikkelingen in het sociaal domein. U krijgt dan ook inzicht in de financiële gevolgen van de verlagingen en stijgingen van de tarieven.

Toelichting:

- 1. Technische vragen zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan. Ze zijn niet bedoeld voor een politiek antwoord.*
- 2. Technische vragen zijn vragen voor een beter begrip van een vraagstuk. Vragen over feiten en de uitleg daarvan of over de gevolgen van een besluit.*
- 3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.*

Technische vraag (alleen over een agendapunt)

Indiener:	Kevin Hauser (VVD)
Datum indiening vraag:	5-5-2020
Betreft:	Agendapunt 5 commissie Bestuur en sociaal 12 mei 2020 (Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020)
Datum verzending antwoord:	11-05-2020

Wij staan op het punt een verordening vast te stellen op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. In de cie. Bestuur en Sociaal van 7 april jl. zijn al veel vragen gesteld en inmiddels beantwoord. Bij het bestuderen van de wijzigingen nadien, zijn er wat ons betreft nog een aantal vragen die een antwoord behoeven.

1. Er zijn wijzigingen gedaan die tot een besparing (kunnen) leiden. Hoeveel dat precies is, is ons niet duidelijk. Is dat overzichtelijk te maken?

Antwoord:

De wijzigingen die tot een besparing (kunnen) leiden komen voort uit het nieuwe normenkader. We gaan uit van een mogelijke besparing van € 300.000, zoals genoemd onder de kop 'waarom dit voorstel en wat is het effect', tweede lid.

2. In het Voorstel en besluit noemt u onder de kop 'waarom dit voorstel en wat is het effect', het tweede lid, dat het hanteren van een nieuw normenkader de mogelijkheid biedt tot een besparing van naar schatting €300.000,-. De onderbouwing hiervan missen wij; zou u ons hier een duidelijk beeld willen verschaffen?

Antwoord:

Het nieuwe normenkader gaat uit van een gemiddelde cliëntsituatie. Aan deze gemiddelde cliëntsituatie is een standaard aantal uur per jaar gekoppeld, op basis van uitgebreid onderzoek. Voor huishoudelijke ondersteuning wordt uitgegaan van standaard 2 uur per week. We zien dat in onze gemeente het gemiddeld aantal uur per indicatie voor huishoudelijke ondersteuning hoger is, namelijk 2,5 uur per week. We verwachten op termijn dat het nieuwe normenkader leidt tot een daling van het gemiddeld aantal uur per indicatie en daarmee een daling van de kosten.

We kiezen ervoor om het nieuwe normenkader in te zetten bij nieuwe aanvragen en wanneer een herindicatie wordt aangevraagd. We breken geen lopende indicaties open. De kostenbesparing van € 300.000 zal op termijn en geleidelijk zichtbaar worden. Daarnaast moet rekening gehouden worden met een stijging van de lasten door een verwachte toename in het aantal Wmo-voorzieningen nu het abonnementstarief is ingevoerd. Tevens nemen de baten vanuit de eigen bijdrage voor zorg en natura daardoor naar verwachting af.

Het geschatte besparingspotentieel is berekend op basis van gegevens uit september 2019. Op dat moment hadden ruim 1000 inwoners een indicatie van gemiddeld 2 tot 2,5 uur per week voor HH1 of Schoon Huis. De inwoners met een indicatie van 2 uur behouden deze indicatie wanneer het nieuwe normenkader van kracht is (tenzij hun thuissituatie om een aanpassing vraagt).

Bij een deel van de inwoners die nu een indicatie van 2,5 uur hebben, zal de herindicatie met het nieuwe normenkader bijgesteld worden naar 2 uur. Wij verwachten dat de indicatie van 360 inwoners bijgesteld kan worden van 2,5 uur naar 2 uur per week. Dit betekent een half uur minder per week op basis van het tarief dat per 1 januari 2020 geldt à € 27,60 per uur (= € 13,80 voor een half uur). Als we uitgaan van 360 inwoners, met een half uur minder per week gedurende het hele jaar, dan komen we op een besparing van (afgerond) € 260.000.

Gedurende het jaar hebben we uiteraard te maken met nieuwe inwoners die een indicatie voor

huishoudelijke ondersteuning ontvangen. In het jaar 2019 ging het gemiddeld om 18 nieuwe inwoners per maand. Op jaarbasis spreken we van een nieuwe instroom van 216 inwoners. Op basis van bestaande indicaties doen we de aanname dat we zo'n 30% van deze 216 inwoners een indicatie kunnen geven van 2 uur, waar we eerder een indicatie zouden afgeven van 2,5 uur. We hebben het dan over 65 inwoners. Als deze inwoners niet 2,5 uur maar 2 uur per maand krijgen, gedurende een jaar, zien we nog een besparing van (afgerond) € 45.000.

In totaal komen we dan op een besparingspotentieel van ongeveer € 300.000,00.

3. In veel andere gemeenten is de verordening eind 2019 vastgesteld. In de cie. van 7 april vroeg de VVD wat uitstel van de verordening ons kost per maand, waarop de portefeuillehouder antwoordde dat we 20 tot 30 duizend euro per maand mislopen. Klopt het dat we nu de afgelopen 5 maand (uitgaande van 1 januari 2020) 100 tot 150 duizend euro zijn 'misgelopen', door het niet eerder vaststellen van de verordening? Waarom is de verordening niet, net als in veel buurgemeentes, niet al eind 2019 besproken / vastgesteld?

Antwoord:

De uitspraak van de portefeuillehouder is gebaseerd op de aflopende indicaties in de maand april. Het ging in deze maand om 65 indicaties. Deze inwoners hebben een herindicatie gekregen die nog niet gebaseerd kon worden op het nieuwe normenkader. 40 inwoners hadden op dat moment een indicatie van 2,5 uur. Als we de aanname doen dat bij 40 van deze 65 inwoners de indicatie van 2,5 uur naar 2 uur bijgesteld kon worden voor de duur van een jaar, dan komen we uit op een mogelijke besparing van (afgerond) € 29.000 in de maand april. Het aantal herindicaties zal niet elke maand evenveel zijn. Het is om die reden niet geheel in te schatten hoeveel we 'mis zijn gelopen'.

Voor de vertraging van het vaststellen van de verordening zijn verschillende redenen. Er is in eerste instantie vertraging opgelopen, omdat er meer tijd nodig was om het nieuwe landelijk veelgebruikte normenkader zorgvuldig in te kunnen voeren. De invoering van het normenkader maakt de inwerkingtrede van de verordening Wmo voor onze gemeente ingrijpender dan voor andere gemeenten. Zorgvuldigheid is een voorwaarde bij een wijziging als deze, omdat het consequenties heeft voor inwoners, zorgaanbieders en de zorgtoewijzing door Voormekaar. Dit betekent een goede onderbouwing van het normenkader, een berekening van de kosten en een goed werkproces en communicatie naar betrokkenen. Om de besparing zo groot mogelijk te houden is ervoor gekozen om indicaties voor kortere tijd in te zetten zodat eerder een herindicatie nodig is. Tevens is na besluitvorming in het college (31 maart jl.) al pilotmatig gewerkt met het nieuwe normenkader. Tot slot is er uitstel geweest doordat een raadsvergadering niet doorging in verband met het coronavirus.

Toelichting:

- 1. Schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd.*
- 2. Het antwoord volgt binnen 14 dagen nadat ze zijn ingediend bij de griffie.*
- 3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.*

Aan : J. Bussink, gemeenteraadslid Berkelland
Van : Olaf Schuwer, bestuurlijk – juridisch consultant

Betreft : beantwoording vragen Wet maatschappelijke ondersteuning
Zwolle , 12 mei 2020

Geachte mevrouw Bussink,

Vandaag ontving ik uw onderstaande vragen. Mijn beantwoording vermeld ik bij elke vraag. Hopelijk voldoende duidelijk, anders verneem ik uw eventuele nadere vragen graag.

Vragen

1. Is het juist, dat in de Verordening maatschappelijke ondersteuning de raad het vaststellen van pgb-tarieven niet mag delegeren aan het college?
ANTWOORD: dit is juist. Artikel 2.1.3 lid 2 aanhef en sub b. Wmo schrijft voor dat IN de verordening moet worden bepaald op welke wijze de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld. Als de Wmo ruimte had willen bieden dat dit aan het college mag worden gedelegeerd, had er moeten staan BIJ OF KRACHTENS de verordening.
2. Is het juist, dat het college in het Financieel besluit geen nadere regels mag stellen over de hoogte van het persoonsgebonden budget?
ANTWOORD: het vaststellen van tarieven kan op ondergeschikte onderdelen gebeuren in een door het college vast te stellen Financieel besluit. Met dien verstande dat hoofdzaak is dat de essentialia van het voorzieningenpakket in de verordening dienen te worden vastgelegd. Het differentiëren met betrekking tot de hoogte van pgb-tarieven behoort tot de essentialia. De Centrale Raad van Beroep heeft in zijn (opzienbarende) uitspraak inzake de gemeente Emmen d.d. 17 mei 2017 (ECLI:NL:CRVB:2017:1803) bepaald dat het strijd met artikel 2.1.3 tweede lid Wmo is "dat het college nadere regels kan stellen over de hoogte van het pgb en het vaststellen van het pgb".
3. Bij een bevestigend antwoord op vraag 1: wat zijn de rechtsgevolgen als de raad toch het vaststellen van pgb-tarieven delegeert aan het college?
ANTWOORD: dan loopt de gemeente het risico dat de bestuursrechter een beschikking om deze reden vernietigt.
4. Kunt u de antwoorden van het college op de (geel gearceerde) vragen die gaan over het vaststellen van de pgb tarieven uit bijgaand document op juridische juistheid beoordelen?
ANTWOORD: deze reactie:

De raad heeft de bevoegdheid om een kader vast te stellen waarin wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld. Dit kader is opgenomen in de verordening. Op basis van dit kader stelt het college de pgb tarieven vast. Daarmee voldoen we aan de wet- en regelgeving.

miskent dat de in artikel 2.1.3 lid 2 aanhef en sub b. Wmo genoemde verordening een "kader" is. De raad is niet alleen bevoegd, maar verplicht om de verordening vast te stellen, met in elk geval daarin opgenomen de in lid 2 genoemde onderwerpen. Het kan niet zo zijn dat het college op grond van de verordening waarin wordt bepaald hoe de hoogte van het persoonsgebonden budget wordt vastgesteld zelf ook nog eens pgb-tarieven vaststelt. Zonder daartoe over een bevoegdheid te beschikken. Nogmaals: het differentiëren van

pgb-tarieven behoort tot de essentialia die in de verordening moeten worden opgenomen. Zie voorts het antwoord op vraag 2.

5. In het Financieel Besluit zitten ook andere tarieven dan pgb-tarieven. ([Tarieflijsten](#) Wmo en jeugdhulp). Is het juridisch toegestaan dat het college deze tarieven vaststelt? (m.a.w. geldt daarvoor hetzelfde als voor de pgb-tarieven?).

ANTWOORD: neen, dat is in strijd met het bepaalde in artikel 2.1.4 en/of 2.1.4a Wet maatschappelijke ondersteuning. In deze artikelen is dwingend voorgeschreven dat de te betalen eigen bijdragen BIJ verordening worden vastgesteld. Het woord "bij" laat geen ruimte om dit bij het college neer te leggen.

Zwolle, 12 mei 2020/aangepast 15 mei 2020.

Mr. Olaf Schuwer

Bestuurlijk – juridisch consultant

Commissie Bestuur en Sociaal

Dossiernummer	2272
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2020
Agendapunt	8
Omschrijving	Voorstel bespreekstuk / Verantwoording gemeentelijke grondexploitaties

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur en Sociaal	12 mei 2020

Zaaknummer : 20541

Raadsvergadering : 26 mei 2020

Onderwerp : Verantwoording gemeentelijke grondexploitaties

Collegevergadering :

Portefeuillehouder : G.J. Teselink

Steller : R.J.G.M. Luttikholt

tel: : 0545-250 312

Te nemen besluit:

Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2020 vaststellen

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Via de paragraaf Grondbeleid bij de programmabegroting bepalen we op hoofdlijnen de kaders voor gemeentelijke grondexploitaties. Bij de jaarrekening leggen we verantwoording af over de uitkomsten van het gevoerde beleid. Deze verantwoording richt zich met name op de waardering van de complexen en de financiële resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties. Dit baseren we op onderliggende uitgangspunten en jaarlijks geactualiseerde exploitatiebegrotingen. Deze zijn daarmee impliciet onderdeel van de verantwoording over de grondexploitaties.

Het bijgevoegde Meerjaren Perspectief Grondexploitaties [MPG] 2020 geeft inzicht in de uitgangspunten voor de waardering en resultaatbepaling van gebiedsontwikkelingen die door de gemeente in exploitatie zijn genomen. Het MPG 2020 bevat ook de uitkomsten van de geactualiseerde berekeningen zoals die in de concept jaarrekening 2019 zijn opgenomen. Tot slot is in het MPG 2020 per plan het financiële perspectief voor de resterende looptijd opgenomen.

Middels het MPG 2020 stelt de gemeenteraad voor de bouwgronden in exploitatie de uitgangspunten en de geactualiseerde begroting vast. Het MPG vormt voor de grondexploitatie de verbindende schakel tussen verantwoording en begroting.

Argumentatie:

Het Besluit Begroting en Verantwoording [BBV] schrijft een jaarlijkse herziening van alle individuele grondexploitatiebegrotingen voor. Tot en met vorig jaar gebeurde dat impliciet via het vaststellen van de jaarstukken. Via het vaststellen van het MPG 2020 leggen we de te hanteren uitgangspunten en geactualiseerde begrotingen per complex expliciet vast.

We streven naar het verder verbeteren van ons planning- en control instrumentarium. En geven daarom graag uitvoering aan de adviezen die de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening 2018 op dit punt aan de gemeente heeft gegeven.

Het MPG 2020 draagt bij aan een zorgvuldige uitvoering van het budgetrecht van de raad.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering

Afhandelingsvoorstel voor raad:

0 hamerstuk

0 besprekstuk

0 anders, nl

Raadsvergadering

0 zonder hoofdelijke stemming

0 met algemene stemmen

0 stemmen voor, stemmen tegen

0 aangenomen

0 verworpen

0

Kanttekeningen en risico's

Aan dit voorstel zelf zijn geen risico's verbonden. Aan grondexploitaties in algemene zin wel. Het gaat vaak om projecten met substantiële investeringen, onzekerheid over de opbrengstpotentie en een looptijd van meerdere jaren. Het is daarom van belang om, zoals ook in de programmabegroting is omschreven, de gemeentelijke grondexploitaties goed te bewaken. We willen daarom middels het MPG het inzicht in de lopende exploitaties verbeteren.

De accountant heeft afgelopen jaar ook aandacht gevraagd voor het verbeteren van de interne controle op grondexploitaties. We hebben afgelopen periode een uitgebreide audit laten uitvoeren. De werkzaamheden bestonden uit:

- ✓ Rekenkundige controle van de grootste grondexploitaties;
- ✓ Doornemen en beoordelen uitgangspunten grondexploitaties en parameters (kostenstijging, opbrengstenstijging, gehanteerde kostprijzen en ramingen, gehanteerde verkoopprijzen, rente);
- ✓ Controle boekwaarde 2019 inclusief mutaties 2019 (aankopen, verkopen, overige kosten);
- ✓ Controle ramingen komende jaren (aantal m2, prijzen) inclusief aansluiting met onderliggende prognoses (woningbouwaantallen, contingenten);
- ✓ Beoordeling waardering warme gronden onder Materiële vaste activa [MVA];
- ✓ Controle verwerking in de jaarrekening (onderhanden werk, MVA, toelichting balans, paragraaf grondbeleid).

Tijdens de audit zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Financiën

De financiële uitgangspunten, de uitkomsten voor de waardering en resultaten over het jaar 2019 en de begroting met ingang van 2020 zijn opgenomen in het bijgevoegde MPG.

Communicatie

Het MPG 2020 is onderdeel van de planning- en control-cyclus. Het geeft financieel inzicht in de diverse grondexploitaties. De uitgangspunten en de begroting fungeren als intern kader en als grondslag voor verantwoording en controle. Het MPG heeft naar derden toe geen werking.

Initiatief, participatie en rol gemeente

De gemeente exploiteert diverse grondposities. Daaraan zijn financiële consequenties verbonden. Onder meer via het MPG geven we inzicht in de grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en begroting.

Planning en evaluatie

Met ingang van dit jaar zullen we jaarlijks een MPG opstellen. Omdat het MPG de koppeling legt tussen de verantwoording in de jaarrekening en de meerjarenbegroting van de grondexploitaties, willen we het MPG telkens in het voorjaar (maart / april) ter vaststelling aan de gemeenteraad aanbieden. Via de paragraaf Grondbeleid bij de jaarrekening verantwoorden we de resultaten. De verantwoording is daarmee ook onderdeel van de accountantscontrole.

Het MPG is bedoeld om meer inzicht te geven in de grondexploitaties. Het is nu de eerste keer dat het in deze vorm aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Het college neemt graag kennis van alle suggesties ter verbetering van dit nieuwe instrument.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 26 mei 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 april 2020;

b e s l u i t :

het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2020 vast te stellen

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
26 mei 2020

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Verantwoording gemeentelijke grondexploitaties

Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2020 is als bijlage bij dit raadsvoorstel opgenomen. In het MPG worden de verschillende aspecten die van belang zijn voor het vereiste inzicht in de grondexploitaties beschreven.

Het MPG 2020 behandelt:

- ❖ Beleidskaders
- ❖ Uitgangspunten en parameters:
kavelprijzen, rentetoerekening, indexatie prijspeil, winstbepaling, marktrisico
- ❖ Uitkomsten Bouwgronden in exploitatie volgens concept jaarrekening 2019:
verloop boekwaarde per complex, resultaat, reservepositie
- ❖ Boekwaarde grondposities binnen de balanspost Materiële vaste activa
- ❖ Overzichten per complex Bouwgrond in exploitatie:
beschrijving van de ontwikkeling, begroting en restant budget, resultaat, cashflow

MEERJAREN PERSPECTIEF GRONDEXPLOITATIES 2020

uitgangspunten

waardering en resultaten

begroting

bouwgronden in exploitatie

Inhoudsopgave

Inhoud

Inleiding	1
Leeswijzer	1
Grondbeleid gemeente Berkelland	2
Uitgangspunten grondexploitatie.....	2
Verloop boekwaarde complexen Bouwgronden in exploitatie in 2019	6
Grondposities binnen de Materiële vaste activa.....	7
Prognose Bouwgronden in exploitatie	8

Versie: 9 april 2020
Opgesteld door: R. Luttikholt, planeconoom

Meerjaren perspectief grondexploitaties 2020

Uitgangspunten voor de waardering en begroting van gemeentelijke bouwgronden in exploitatie

Inleiding

Voor u ligt het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties [MPG] 2020 van de gemeente Berkelland. Het doel van het MPG is om inzicht te geven in de uitvoering en voortgang van de gemeentelijke grondexploitaties. Het richt zich daarbij met name op de waardering van de complexen, de begroting van uitgaven en opbrengsten, de financiële resultaten en de risico's die samenhangen met de grondexploitaties.

Voor de gemeente Berkelland is dit de eerste MPG die expliciet ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. In eerdere jaren vormde de meerjaren begroting een onderdeel van de onderbouwing bij de waardering van de complexen per einde boekjaar. Daarmee was de geactualiseerde begroting impliciet onderdeel van het traject tot vaststellen van de gemeentelijke jaarrekening.

Met ingang van het jaar 2020 stellen we jaarlijks een afzonderlijke MPG op. Het vormt voor de grondexploitatie een extra document binnen de reguliere planning en control-cyclus. Via de paragrafen Grondbeleid in de begroting en de jaarrekening blijven we zoals gebruikelijk de kaders stellen en leggen we verantwoording af over de uitkomsten van het beleid in het afgelopen jaar.

Met het vaststellen van het MPG leggen we de uitgangspunten voor de waardering en begroting vast. De begroting met ingang van 2020 is ook van belang voor de waardering per eind 2019 en het tussentijdse resultaat. Het MPG 2020 vormt daarmee de verbindende schakel tussen de verantwoording over 2019 en het perspectief voor de resterende looptijd van de complexen. En geeft antwoord op de vraag *“Wat mag het kosten”*.

Leeswijzer

Het MPG 2020 gaat in op de voornaamste onderdelen die horen bij gemeentelijke grondexploitaties. Allereerst benoemen we in vogelvlucht de relevante aspecten die ten grondslag liggen aan het beleid.

Vervolgens komen de algemene uitgangspunten aan de orde die van invloed zijn op de waardering en de resultaten van de diverse complexen.

We geven daarna een samenvatting van de uitkomsten voor de (concept) jaarrekening 2019. Daarbij is een overzicht opgenomen van het verloop van de boekwaarde en het resultaat van de voorraad Bouwgronden in exploitatie [BIE]. Ook geven we een specificatie van de gronden die nog niet actief in exploitatie zijn genomen en daarom verantwoord worden onder de post Materiële vaste activa.

Het MPG sluit af met overzicht per individueel complex BIE. Dat bevat een korte beschrijving van de ontwikkeling, de financiële begroting en een grafisch overzicht van de verwachte kasstromen.

Bedragen

Voor de goede orde vermelden we dat alle bedragen in het MPG exclusief omzetbelasting zijn.

Ook wijzen we er op dat de winstbedragen in de financiële overzichten staan vermeld met een minteken (“-”) er voor. Dat lijkt tegenstrijdig: winst is immers een positief (“+”) resultaat. Deze presentatie is echter het directe gevolg van de verantwoording van de boekwaarden van de complexen. Voor het bepalen van de boekwaarde worden opbrengsten in mindering gebracht op de investeringen. Als de verwachte opbrengst hoger is dan de boekwaarde en de nog te maken kosten, dan resulteert dit rekenkundig in een negatief saldo. In de toelichtende tekst wordt dit waar nodig verduidelijkt.

Grondbeleid gemeente Berkelland

In de Nota grondbeleid is de volgende missie verwoord:

‘Het voeren van een actief grondbeleid waar dit mogelijk en gewenst is’

Het te voeren grondbeleid moet bijdragen aan de doelstellingen op andere beleidsterreinen, zoals beschreven in de programma’s Plezierig wonen, Fijn leven en Werken en ondernemen in een sterke regio. Om de doelen te halen kan de gemeente zelf gronden aankopen, deze bouw- en woonrijp maken en kavels voor woningbouw of bedrijven verkopen.

Het accent is de laatste jaren verschoven van het actief zelf ontwikkelen naar het faciliteren van initiatieven van particuliere ontwikkelaars. Daarbij houdt de gemeente de regie op de inrichting van de openbare ruimte via af te sluiten anterieure overeenkomsten, waarbij ook het kostenverhaal kan worden geborgd. Met het oog op de invoering van de Omgevingswet streven we er naar om in 2020 een geactualiseerde Nota grondbeleid op te stellen.

Relevante kaders voor de grondexploitatie

Voor het exploiteren van gronden moeten vaak ruimtelijke procedures worden doorlopen om de gewenste planologische bestemming vast te stellen. De Wet ruimtelijke ordening en het bijbehorende besluit vormen daarbij de kaders.

De regionale en lokale Woonagenda en de Kwalitatieve toetsingscriteria voor woningbouw vormen het uitgangspunt voor het ontwikkelperspectief van nieuwbouwlocaties. Voor uitbreidingskansen van bedrijventerreinen fungeert het Regionale Programma Werklocaties als toetsingskader.

Voor de financiële verantwoording gelden de voorschriften van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording [BBV]. In juli 2019 heeft de commissie BBV de *Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)* uitgebracht. Deze notitie gaat zeer uitgebreid in op alle aspecten die voor een zorgvuldige verantwoording van de grondexploitaties van belang zijn.

De inrichting van de financiële administratie moet daarnaast voldoen aan fiscale regelgeving. Denk aan omzetbelasting en vennootschapsbelasting.

Uitgangspunten grondexploitatie

Voor waardering en resultaatbepaling

Als basis voor de waardering en resultaatbepaling gelden de “stellige uitspraken” van de commissie BBV, zoals opgenomen in de genoemde notitie. In dit MPG gaan we in op de uitgangspunten voor de berekeningen die in de gemeente Berkelland worden gebruikt.

We lichten de volgende uitgangspunten en financiële parameters toe:

- ✓ Gronduitgifteprijs
- ✓ Rente toerekening
- ✓ Indexatie investeringen en opbrengsten
- ✓ Winstbepaling naar rato van de voortgang [POC]
- ✓ Parameters voor het bepalen van marktrisico's

Wijzigingen naar aanleiding van Kwalitatieve toetsingscriteria woningbouw

Naast bovenvermelde algemene uitgangspunten brengen wij de verruiming van de nieuwbouwmogelijkheden onder uw aandacht. Met het vaststellen van de toetsingscriteria is uitgesproken dat bestaande plannen opnieuw zouden moeten worden beoordeeld. Dat geldt in het bijzonder voor bestaande plancapaciteit die op basis van de Structuurvisies Wonen en het daarop gebaseerde Plan van aanpak voor de doorvertaling naar bestemmingsplannen, zou worden wegbestemd. Er is volgens de toetsingscriteria behoefte aan extra nieuwbouw om daarmee een bijdrage te leveren aan het oplossen van de mismatch in de bestaande woningvoorraad.

Voor de grondexploitaties Hondelinkweg Neede, Olland Noord Rietmolen en Hofrichter Eibergen leidt deze herbeoordeling tot positieve effecten ten opzichte van de vorige begroting. In lijn met de Structuurvisies Wonen was daarin geen rekening meer gehouden met de opbrengstverwachting voor de betreffende kavels (respectievelijk 8, 2 en 2). In het MPG 2020 is hiermee wel weer volledig rekening gehouden. Vanwege de methodiek van tussentijdse winstbepaling leidt dit tot een aanzienlijk positief resultaat over 2019.

Gronduitgifteprijsen

Het college is op grond van de Nota grondbeleid bevoegd de uitgifteprijsen voor kavels vast te stellen. De gronduitgifteprijsen die momenteel bij de verkoop van bouwgrond worden gebruikt, zijn ontleend aan het prijsbeleid dat medio 2013 is vastgesteld. Dit beleid richt zich op marktconforme prijzen. Via een comparatieve methode worden de prijzen vergeleken met ontwikkelingen in omliggende gemeenten. Afgelopen jaren was er geen aanleiding de prijzen te verhogen. In 2020 wordt aan de hand van een uitgebreide marktverkenning beoordeeld of een prijsaanpassing wenselijk is.

De prijzen die ten grondslag liggen aan het MPG 2020 zijn als volgt:

Woningbouw		Uitgifteprijsen per type woning		
kern	plan	rijwoning	2/1 kap	vrijstaand
Eibergen	Hofrichter	-	-	240
Neede	Hondelinkweg	-	225	240
Beltrum	Het Nieuwe Jena	190	190	-
Gelselaar	De Heuver	-	-	225
Haarlo	De Mölle	-	200	-
Haarlo	De Garver	-	-	225
Noordijk	Vonderman	-	200	225-250
Rietmolen	Olland Noord	-	225	225
grote kern	richtprijzen plannen in exploitatie te nemen	200	225	240-250
kleine kern	idem	190	200	225-250

Voor zover de kavels groter zijn dan 600 m², dan bedraagt de prijs voor het meerdere € 125 per m².

Bedrijventerreinen		Uitgifteprijsen		
kern	plan	reststroken	regulier	zichtlocatie
Eibergen	Kieft	65	90	110
Ruurlo	Everskamp	-	90	110

Rente toerekening

Bij grondexploitaties investeren we in aankoop, planontwikkeling en bouwrijp maken. Daarna volgt doorgaans een periode van uitgifte van bouwkwavels waarna tot slot het exploitatiegebied woonrijp wordt opgeleverd. Dit betekent dat de gemeente de ontwikkeling financiert. We maken daarbij gebruik van algemene middelen. Slechts in één plan is projectfinanciering aangetrokken.

Aan de boekwaarde van de BIE wordt daarom jaarlijks rente toegerekend. De commissie BBV heeft voorgeschreven op welke wijze het tarief daarvoor moet worden bepaald. Voor de MPG 2020 leidt dit tot het volgende overzicht:

Post	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Berekening
Eigen vermogen	94.361	94.647	1
Voorzieningen	12.385	11.057	2
Langlopende schulden	46.702	43.954	3
Kasgeldleningen (kort)	0	6.000	4
Overige kortlopende schulden	2.834	4.767	5
Overlopende passiva	14.329	11.772	6
Vreemd vermogen	76.250	77.550	7=2+3+4+5+6
Balanstotaal	170.611	172.197	8=1+7
Rentepercentage vaste schulden	4,58%	4,58%	9
Rentepercentage kasgeldleningen	0,00%	-0,35%	10
Rente vaste schulden	2.139	2.013	11=9*3
Rente kasgeldleningen	0	-21	12=10*4
Gewogen gemiddelde rente % (omslagrente)	4,58%	3,99%	13=(11+12)/(3+4)
Rentetarief grondexploitatie	2,05%	1,80%	14=13*(7/8)
NB			
In deze opzet blijft - conform BBV - de projectfinanciering tbv Leusinkbrink geheel buiten beschouwing.			

Zowel in de verantwoording over het jaar 2019 als in de meerjaren prognose is met **2,05%** rente over de boekwaarde per complex gerekend. De rente over 2020 ligt volgens de concept jaarrekening 2019 een fractie lager (1,80%).

Indexatie investeringen en opbrengsten

Jaarlijks actualiseren we de begrotingen voor investeringen en opbrengsten. Als prijspeil voor het MPG 2020 hanteren we 1 januari 2020. We maken een inschatting van jaren waarin de verschillende werkzaamheden uitgevoerd zullen worden en op welk moment we de juridische levering van de kavels verwachten. In het MPG houden we rekening met de gevolgen van prijswijzigingen.

Kostenstijging

De investeringen in grondexploitaties bestaan globaal uit aankopen, civiele werkzaamheden (sloop, bouw- en woonrijp maken) en plankosten (voorbereiding, toezicht, advies en onderzoek). In de huidige projecten verwachten we geen aankopen meer. Voor de kostenstijging kijken we daarom vooral naar de indexcijfers voor Grond-, weg-, en waterbouw [GWW]. Volgens het CBS bedroeg de gemiddelde prijsstijging GWW over de afgelopen drie jaar bijna 3,5%. Het bureau Metafoor schetst in haar Outlook Grondexploitaties 2020 van 5 december 2019 het volgende beeld:

KOSTEN		2020		2021 - 2022		2023>
		MIN	MAX	MIN	MAX	
★★★	TOPLOCATIE VERWERVING	3,0%	5,0%	3,0%	5,0%	2,0%
★★	BASISLOCATIE VERWERVING	1,0%	3,0%	1,0%	3,0%	2,0%
★	MATIGE LOCATIE VERWERVING	0,0%	2,5%	0,0%	2,0%	2,0%
④	GWW KOSTEN	1,5%	3,0%	2,0%	4,0%	2,0%
④	PLANKOSTEN	2,0%	4,0%	1,5%	2,5%	2,0%

In het MPG 2020 rekenen we over de investeringen voor GWW en plankosten met **2,0 %** kostenstijging. In de risico-analyse (zie verderop) becijferen we het marktrisico dat de prijsstijging nog hoger uitvalt.

Opbrengstenstijging

We houden in het MPG 2020 voorzichtigheidshalve geen rekening met een stijging van de gronduitgifteprijsen (indexatie **0 %**).

Tussentijdse winstneming volgens de POC methodiek

De BBV richtlijnen schrijven voor dat winsten over de grondexploitaties moeten worden verantwoord naar rato van de voortgang van de gebiedsontwikkeling. Daarvoor wordt de Percentage of Completion [POC] methode gehanteerd:

$$POC = \frac{\text{gerealiseerde uitgaven}}{\text{begrote uitgaven}} \times \frac{\text{gerealiseerde opbrengsten}}{\text{begrote opbrengsten}}$$

Als bijvoorbeeld 60% van de uitgaven (investeringen plus rentelasten) is gerealiseerd en 25% van de kavels is verkocht, dan beschouwen we het plan voor 15% gereed. Dit percentage van de totale winstverwachting over de gehele looptijd is dan de gerealiseerde winst tot en met het boekjaar. Door dit te salderen met de verantwoorde tussentijdse winsten in eerdere jaren, kan de winst over het betreffende boekjaar worden bepaald.

De methodiek is uitgebreid toegelicht in enkele bijlagen bij de BBV notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken. De cijfermatige uitwerking is voer voor vakspecialisten. We gaan daar in dit MPG niet nader op in, wel lichten we een tweetal aspecten kort toe.

Verwerken verliezen eerdere jaren

De methodiek schrijft niet voor hoe omgegaan moet worden met verliezen die in eerdere jaren zijn verantwoord. Wij brengen deze verliezen in mindering op de (gerealiseerde en begrote) uitgaven. We behandelen het daarmee als afwaardering van investeringen die niet geheel terugverdiend kunnen worden.

Cirkelredenering rente en winst

In het MPG bepalen we ook de tussentijdse winst in de komende jaren. Winstneming leidt boekhoudkundig tot het verhogen van de boekwaarde. En dat leidt vervolgens tot hogere rentelasten in de toekomst en een lagere winstverwachting. Voor de prognose benaderen we deze wisselwerking rekenkundig zo goed mogelijk. Voor de verantwoording over het boekjaar laten we de rentelast over toekomstige winstnemingen buiten beschouwing.

Marktrisico's

Grondexploitaties kennen doorgaans een looptijd van meerdere jaren. De exploitatiebegrotingen actualiseren we jaarlijks. Per complex houden we rekening met risico's die specifiek verbonden zijn met dat project. Risico's waarvan we inschatten dat de kans van optreden hoger is dan 50% vertalen we in de betreffende exploitatiebegroting.

We onderkennen daarnaast dat er risico's kunnen optreden die het gevolg zijn van marktomstandigheden. We hanteren daarbij de volgende parameters:

Effecten voor bepaling marktrisico	Scenario	
	tegenvallend	kritiek
Kostenstijging	3%	8%
Daling opbrengsten	5%	10%
Vertraging looptijd in jaren	3	7
Kans op gezamenlijk optreden	50%	33%

Voor ieder complex wordt het effect van kostenstijging, daling opbrengsten en vertraging van de looptijd in twee scenario's bepaald. De kans dat al deze effecten tegelijkertijd en gezamenlijk optreden schatten we in op 50% respectievelijk 33%.

Via de paragraaf Grondbeleid bij de jaarrekening geven we inzicht in de uitkomsten van de analyse van de markt- en de projectspecifieke risico's. Daarbij zetten de benodigde weerstandscapaciteit af tegen het beschikbare vermogen om de gesignaleerde risico's op te vangen.

Uitkomsten grondexploitatie jaarrekening 2019 CONCEPT

Het positieve resultaat over het jaar 2019 voor de Bouwgronden in exploitatie bedraagt volgens de concept jaarrekening € 707.000. Dit resultaat is samengesteld uit een winst van € 609.000 op basis van de POC methodiek van tussentijdse resultaatbepaling en een vrijval van eerder gevormde voorzieningen van € 98.000.

De effecten van de voorgeschreven methodiek van winstbepaling komen met name tot uitdrukking bij de complexen Hondelinkweg Neede, Olland Noord Rietmolen en Hofrichter Eibergen. Zoals hiervoor onder uitgangspunten is beschreven, is de opbrengstverwachting voor deze plannen naar boven bijgesteld naar aanleiding van de extra ruimte voor nieuwbouw. Dit leidt tot een evenredig hogere winstverwachting omdat er nauwelijks extra kosten voor moeten worden gemaakt. Alhoewel de "extra" bouwkavels in 2019 nog niet daadwerkelijk verkocht zijn (en dus het POC % gerealiseerd afneemt), leidt de methodiek in deze plannen toch tot het nemen van tussentijdse winst.

De boekwaarde van de gronden bedraagt per 31 december 2019 € 4.378.000 vóór winstbestemming. Eind 2018 bedroeg de boekwaarde nog € 5.286.000. De daling is voornamelijk het gevolg van gerealiseerde opbrengsten in de plannen voor bedrijventerrein de Kieft 4 Eibergen, woningbouw Zwiilbroekseweg Eibergen en woningbouw Hondelinkweg Neede.

Na resultaatbestemming bedraagt de boekwaarde van de Bouwgronden in exploitatie € 4.987.000 (€ 4.378.000 plus € 609.000). Voor verwachte toekomstige verliezen zijn voor drie complexen voorzieningen gevormd tot een totaal bedrag van € 662.500. De balanswaarde van de post Voorraden Bouwgrond in exploitatie bedraagt per 1 januari 2020 € 4.325.000. Op de volgende pagina is een totaaloverzicht van de complexen weergegeven.

Via de jaarrekening 2019 wordt voorgesteld de winst toe te voegen aan de Algemene reserve Grondexploitatie. Per 1 januari 2020 is de omvang van deze reserve € 4.012.000. Daarnaast is een voorziening beschikbaar voor het opvangen van de effecten van demografische ontwikkelingen tot € 1.528.000.

Verloop boekwaarde complexen Bouwgronden in exploitatie in 2019

Het overzicht hieronder geeft per complex het verloop van de boekwaarde in het boekjaar 2019 weer. Ook is de uitkomst van de tussentijdse resultaatneming op basis van de voorgeschreven Percentage of Completion [POC] methode weergegeven. De cijfers zijn ontleend aan de onderbouwing van de concept jaarrekening 2019 die in juni 2020 door de gemeenteraad wordt behandeld.

Bouwgrond in exploitatie	Boekwaarde 1 jan 2019	Uitgave	Opbrengst	Boekwaarde 31 dec 2019 vóór bestemming	POC in %	Resultaat boekjaar 2019						Boekwaarde 31 dec 2019 na bestemming	Voorziening 31 dec 2019	Balanswaarde 31 dec 2019
	a	b	c	d = a+b-c	e	f	g = e * f	h	i	j	k = i+j	l = d-i	m	n = l-m
Bedrijventerreinen														
Overberkel 4 Borculo	-	-	-	-	97%	- 526.780	- 512.000	- 639.280	-	65.250	65.250	-	112.500	- 112.500
Kieft 4 Eibergen	2.605.322	70.646	303.310	2.372.658	38%	- 947.195	- 364.000	- 397.000	33.000	-	33.000	2.339.658	-	2.339.658
Everskamp Ruurlo	1.594.121	43.436	97.981	1.539.576	52%	989.229	-	-	-	-	-	1.539.576	450.000	1.089.576
Woongebieden														
de Garver Haarlo	- 36.871	- 756	-	- 37.627	59%	- 84.722	- 50.000	- 43.000	- 7.000	-	- 7.000	- 30.627	-	- 30.627
Schoolstraat Gelselaar	28.508	584	-	29.092	100%	29.092	-	-	28.299	- 28.299	-	793	-	793
Schollenkamp Borculo	-	-	-	-	100%	- 209.318	- 209.000	- 209.318	-	- 75.000	- 75.000	-	-	-
Zwibroekseweg Eibergen	120.234	6.199	334.711	- 208.278	54%	- 85.888	- 46.000	-	- 46.000	-	- 46.000	- 162.278	-	- 162.278
Hofrichter Eibergen	- 15.152	317	-	- 14.834	89%	- 726.300	- 643.000	- 400.000	- 243.000	-	- 243.000	228.166	-	228.166
Op de Bleek Eibergen	- 247.174	- 3.174	45.280	- 295.628	72%	- 447.161	- 321.000	- 400.000	79.000	-	79.000	- 374.628	-	- 374.628
Vonderman Noordijk	176.399	3.616	-	180.015	37%	- 41.591	- 15.000	- 39.000	24.000	-	24.000	156.015	-	156.015
Olland Noord Rietmolen	83.211	8.771	114.000	- 22.018	69%	- 640.872	- 440.000	- 286.000	- 154.000	-	- 154.000	131.982	-	131.982
Hondelinkweg Neede	246.941	27.102	430.900	- 156.857	36%	- 1.002.956	- 363.000	-	- 363.000	-	- 363.000	206.143	-	206.143
ABCTA terrein Beltrum	- 303.919	334.463	105.750	- 75.206	90%	- 388.135	- 350.000	- 390.000	40.000	- 60.000	- 20.000	- 115.206	-	- 115.206
De Mölle Haarlo	- 39.605	- 812	-	- 40.416	67%	- 2.744	- 2.000	- 3.000	-	-	-	- 40.416	-	- 40.416
De Heuver Gelselaar	442.493	17.336	-	459.829	0%	149.471	-	-	-	-	-	459.829	100.000	359.829
Leusinkbrink Ruurlo	631.929	92.832	90.789	633.973	pm	pm	pm	pm	-	-	-	633.973	-	633.973
Het Nieuwe Jena Beltrum	-	14.135	-	14.135	0%	- 10.393	-	-	-	-	-	14.135	-	14.135
Bouwgronden in exploitatie	5.286.437	614.695	1.522.720	4.378.412		- 3.946.262	- 3.315.000	- 2.806.599	- 608.701	- 98.049	- 706.750	4.987.113	662.500	4.324.613
Per programma														
Bedrijventerreinen en overig	4.199.442	114.081	401.290	3.912.233		- 484.746	- 876.000	- 1.036.280	33.000	65.250	98.250	3.879.233	562.500	3.316.733
Woongebieden	1.086.995	500.613	1.121.430	466.179		- 3.461.517	- 2.439.000	- 1.770.318	- 641.701	- 163.299	- 805.000	1.107.879	100.000	1.007.879

Grondposities binnen de Materiële vaste activa

De gemeente Berkelland heeft in het verleden ook grondposities verworven waarvoor (nog) geen concreet plan bestaat. De BBV voorschriften stellen sinds 2016 dat deze gronden – die voorheen als Niet in exploitatie genomen gronden [NIEGG] opgenomen werden onder de balanspost Voorraden – verantwoord moeten worden onder de post Materiële vaste activa.

Hiernaast is een overzicht opgenomen van de betreffende locaties waarvoor op dit moment (nog) geen reëel en stellig voornemen tot ontwikkeling bestaat. Vaak is een planologische procedure noodzakelijk om de bestemming van de gronden te herzien voordat een gebiedsontwikkeling mogelijk is. Bij het vaststellen van het bestemmingsplan zal dan ook een exploitatiebegroting worden vastgesteld. Vanaf dat moment kwalificeren de gronden als Bouwgrond in exploitatie.

Totaal bedraagt de oppervlakte van deze grondposities 22 hectare. Per m2 is de gemiddelde waardering afgerond € 6,00. We hebben per eind 2019 in lijn met het BBV een marktwaardetoets laten uitvoeren. Daarbij is de marktwaarde van de gronden in de huidige planologische bestemming vergeleken met de balanswaarde. We achten op basis daarvan geen afwaardering noodzakelijk.

De jaarlijkse kosten die samenhangen met deze gronden bestaan voornamelijk uit de rentetoerekening. Over 2019 bedroeg de rente over de boekwaarde van de materiële vaste activa 0,79%. De kosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht en leiden dus niet tot een verhoging van de balanswaarden.

Facilitaire gebiedsontwikkelingen

Volledigheidshalve merken wij nog op dat particuliere gebiedsontwikkelingen hierboven buiten beschouwing zijn gebleven. Op basis van een anterieure overeenkomst kan echter wel sprake zijn van een exploitatiebijdrage. Dit geldt voor bedrijventerrein de Russchemors in Neede. Hiervoor ontvangt de gemeente bij iedere grondverkoop een exploitatiebijdrage per m2. De nog te verwachten bijdrage verantwoorden we onder de balanspost Vorderingen.

LOCATIE	Balanswaarde <i>per 31-12-19</i>
Lichtenhorst Borculo	47.968
Hoflaan e.o. Borculo	114.000
Elbrink III Borculo	130.000
Kieft II Berenpas Eibergen	86.660
Groenloseweg t.o.Vrijersm. Eibergen	313.251
Kronenkamp Neede	11.918
Willibrordusschool Ruurlo	200.000
Marijkestraat Neede	12.000
Totaal MVA voorraad strategische gronden	915.796
Olland zuid Rietmolen	47.241
Reefhorst Neede	52.416
Ruilgronden Lintveldseweg Eibergen	164.546
Volkstuin en ijsbaan Ruurlo	80.000
Totaal MVA voorraad overige gronden	344.203
Erfpachtsgronden	67.700
Totaal generaal	1.327.699

Prognose Bouwgronden in exploitatie

Hierna volgt voor de Bouwgronden in exploitatie een overzicht per complex.

Aan de linkerkant zijn telkens de volgende onderwerpen opgenomen:

- ✓ Beschrijving
- ✓ Toelichting financieel
- ✓ Risico's
- ✓ Programma
- ✓ Verbeelding

Aan de rechterkant is het financiële meerjaren perspectief opgenomen. Het vertrekpunt voor het perspectief met ingang van 2020 is de boekwaarde van het complex per 1 januari 2020. Daarin is de bestemming van het resultaat over het jaar 2019, vooruitlopend op het vaststellen van de jaarrekening 2019, al verwerkt.

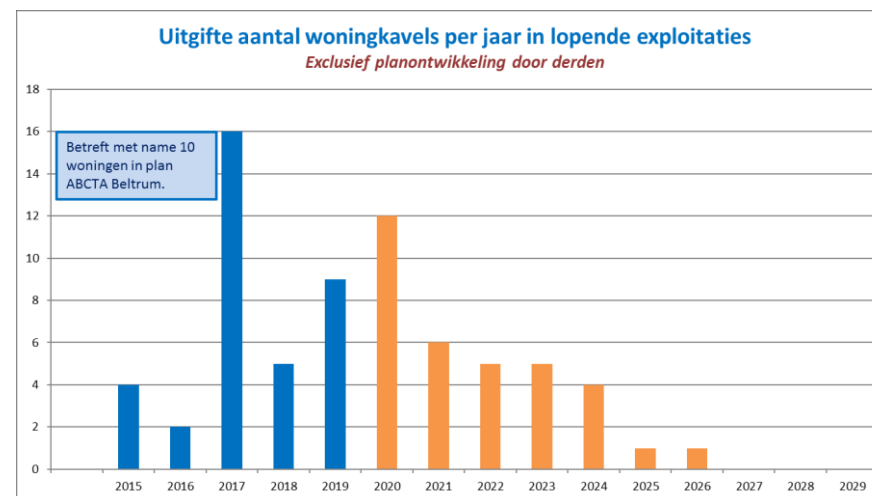
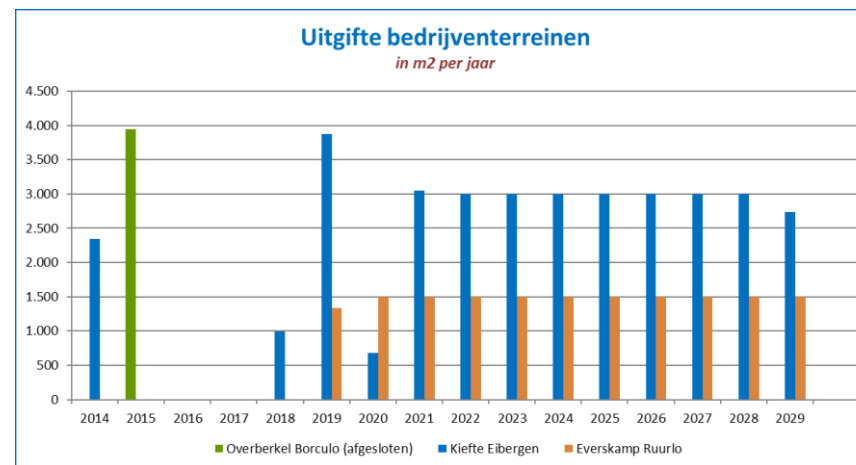
De financiële begroting is ingedeeld naar type investering en opbrengst. Aangegeven is welke wijzigingen in de geactualiseerde begroting zijn verwerkt ten opzichte van de voorgaande begroting (die onderdeel was van de waardering bij de jaarrekening 2018). Het verschil tussen de actuele begroting per 1 januari 2020 en de boekwaarde is als budget beschikbaar voor de resterende looptijd. We merken voor een juist begrip op dat het minteken bij het Te verwachten resultaat inhoudt dat winst wordt verwacht (zie leeswijzer).

Om inzicht te geven in de uitgaven, opbrengsten en tussentijdse winstnemingen per jaar, is per complex grafisch de verwachte cashflow weergegeven.

Middels het MPG 2020 stelt de gemeenteraad voor de Bouwgronden in exploitatie de geactualiseerde begroting vast. Dit MPG draagt daarmee bij aan een zorgvuldige uitvoering van het budgetrecht van de raad.

Prognoses van de uitgifte per programma

Per complex is op de volgende bladzijden de financiële begroting van de opbrengsten opgenomen. Dat geeft nog geen beeld van de verwachte afzet in m2 bouwterrein. Om een indruk te geven van de verwachte uitgifte van bouwgrond voor de gemeentelijke bedrijventerreinen en woningbouwlocaties in Berkelland zijn de volgende grafische verbeeldingen opgenomen:

BEDRIJVENTERREIN KIEFTE IV EIBERGEN

Beschrijving

Bedrijventerrein de Kieftte ligt ten zuiden van Eibergen. Het terrein ligt direct nabij de N18. De verkoop van bedrijfskavels heeft de afgelopen jaren als gevolg van de vastgoedcrisis en de werkzaamheden aan de nieuwe N18 vertraging opgelopen.

Toelichting financieel

In de meerjaren prognose gaan we vanaf 2022 uit van een gemiddelde uitgifte van 3.000 m2 bedrijfsterrein per jaar. De geraamde opbrengst bedraagt € 90 per m2. In het kader van de aanleg van de N18 is met Rijkswaterstaat overeenstemming bereikt over compensatie van € 1,6 miljoen voor kavels die niet meer uitgeefbaar zijn. We hopen de formele afwikkeling van dit traject in 2020 af te ronden.

Rijkswaterstaat heeft daarbij ook naastgelegen agrarische gronden aan de gemeente aangeboden. Deze gronden zouden in de toekomst mogelijk tot bedrijventerrein Kieftte V ontwikkeld kunnen worden. Over de aankoop moet de gemeenteraad nog besluiten.

Risico's

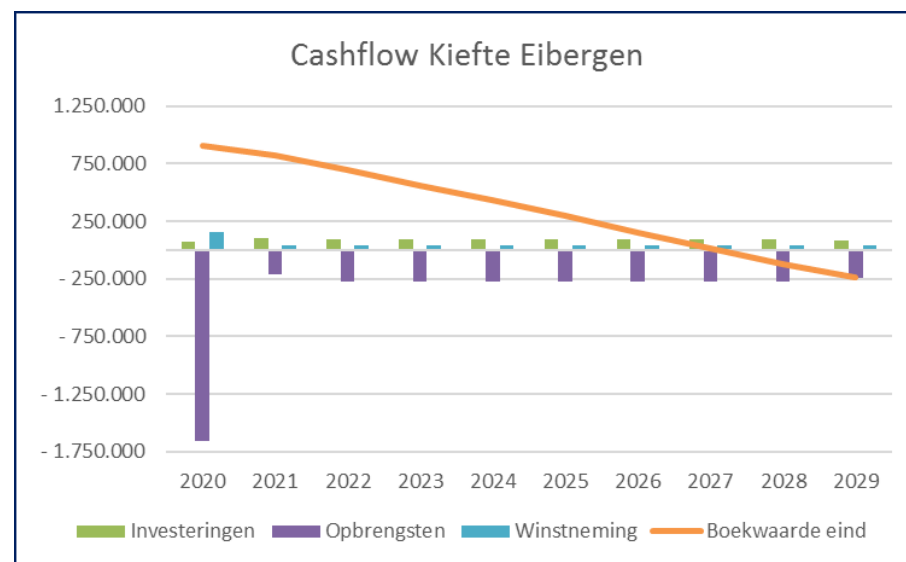
De raming voor civiele werken moet mede afhankelijk van de definitieve afspraken met Rijkswaterstaat en eventuele herverkaveling mogelijk herzien worden. Het risico is becijferd op € 240.000.

Programma

Bedrijfskavels: 27.461 m2 (waarvan circa 3.700 m2 reststroken)

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot		Budget	
Kieftte 4 Eibergen	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	1.895.662	1.895.662	-	1.895.662	-
Civiel	1.203.591	1.755.518	23.072	1.778.591	575.000
Plankosten	457.918	587.990	1.050	589.040	131.122
Afwaarderingen	- 137.371	- 137.371	-	- 137.371	-
Investering	3.419.800	4.101.799	24.122	4.125.922	706.122
Verkoop	3.018.925	5.362.976	49.470	5.412.445	2.393.520
Overige opbrengsten	204.027	1.815.742	5.000	1.820.742	1.616.715
Opbrengsten	3.222.952	7.178.717	54.470	7.233.187	4.010.235
Indexatie	-	-	71.125	71.125	71.125
Rentelasten	1.778.810	1.851.449	- 2.504	1.848.946	70.135
Rente over winstdeel		-	51.743	51.743	51.743
Cashflow	1.975.658	- 1.225.469	90.017	- 1.135.452	- 3.111.110
Winst t/m 2018	- 397.000				
Te verwerken resultaat	33.000				
Boekwaarde	2.339.658			Te verwachten resultaat	- 771.452

BEDRIJVENTERREIN EVERSKAMP RUURLO

Beschrijving

Bedrijventerrein Everskamp ligt ten zuiden van het spoor in Ruurlo. De verkoop van bedrijfskavels voor nieuwbouw is de afgelopen jaren gestagneerd. In Ruurlo is vooral ingezet op de herinvulling van leegstaande bedrijfspanden. In 2019 lijkt een voorzichtig begin van herstel zichtbaar. Er is grond uitgegeven en er is concrete belangstelling voorbedrijfskavels, al blijft de afzetverwachting bescheiden.

Toelichting financieel

In de meerjaren prognose gaan we uit van een gemiddelde uitgifte van 1.500 m2 bedrijfsterrein per jaar. De geraamde opbrengst bedraagt € 110 per m2 voor zichtlocaties aan de rondweg en € 90 voor overige percelen.

In lijn met de voorschriften van de commissie BBV hanteren we voor de prognose een looptijd van maximaal 10 jaar. Eind 2029 resteert in theorie nog circa 9.500 m2 uitgeefbaar terrein. De verwachte boekwaarde bedraagt dan nog circa € 1 miljoen. Hiervoor is een verliesvoorziening van € 450.000 gevormd. Het restant is als risico opgenomen.

Risico's

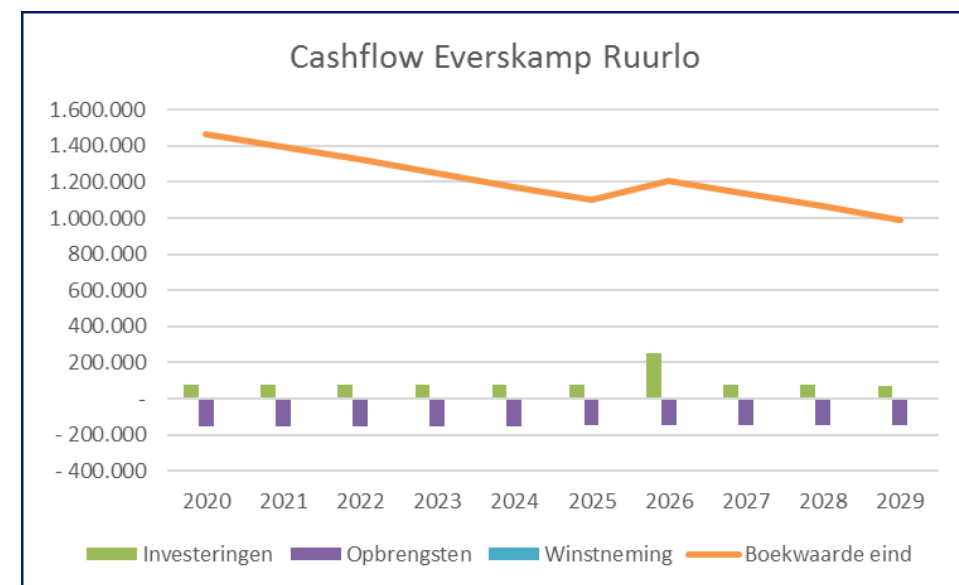
Voor het risico dat bouwrijpe bedrijfsterreinen na de looptijd van 10 jaar geen opbrengst meer opleveren is € 350.000 weerstandsvermogen beschikbaar. Dit bedrag betreft het verschil tussen de netto contante boekwaarde van de grondposities eind 2029 ad € 800.000 minus de gevormde verliesvoorziening.

Programma

Bedrijfskavels: 24.656 m2 (waarvan 15.000 m2 uitgifte in de komende 10 jaar)

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot		Budget	
Everskamp Ruurlo	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	2.420.842	2.420.842	-	2.420.842	-
Civiel	1.150.667	1.586.847	10.820	1.597.667	447.000
Plankosten	352.125	508.595	8.406	517.002	164.877
Afwaarderingen	- 970.676	- 970.676	-	- 970.676	-
Investing	2.952.958	3.545.609	19.226	3.564.835	611.877
Verkoop	2.518.693	3.852.673	129.720	3.982.393	1.463.700
Overige opbrengsten	39.615	54.766	4.503	59.269	19.654
Opbrengsten	2.558.308	3.907.439	134.223	4.041.662	1.483.354
Indexatie	-	-	62.102	62.102	62.102
Rentelasten	1.144.926	1.409.156	- 5.202	1.403.954	259.028
Rente over winstdeel			-	-	-
Cashflow	1.539.576	1.047.326	- 58.097	989.229	- 550.346
Winst t/m 2018	-				
Te verwerken resultaat	-				
Boekwaarde	1.539.576			Te verwachten resultaat	989.229

DE GARVER HAARLO

Beschrijving

Aan de westzijde van Haarlo ligt wijk de Garver. De ontwikkeling van de wijk is nagenoeg afgerond. Er zijn nog enkele kavels voor de nieuwbouw van woningen beschikbaar. De openbare ruimte is al wel woonrijp opgeleverd.

De belangstelling voor nieuwbouw in Haarlo is beperkt. Afgelopen jaren is voorrang gegeven aan ontwikkeling van complex de Mölle. Komende periode moet blijken welk woningbouwprogramma voor de Garver haalbaar is.

Toelichting financieel

De boekwaarde per 1 januari 2020 is € 30.000 negatief. In grote lijnen is dit voldoende om de verwachte uitgaven te dekken. Uitgifte van de beschikbare bouw kavels levert een positief resultaat op van circa € 300.000.

Risico's

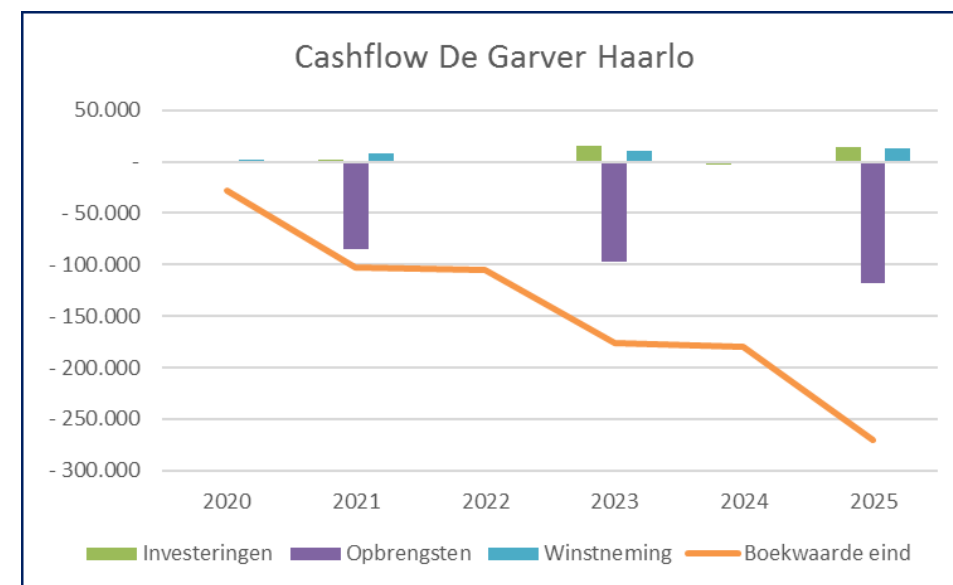
Er zijn geen significante risico's binnen dit complex. Wel merken we op dat de positieve resultaatverwachting afhankelijk is van daadwerkelijke uitgifte van de kavels. Het is niet uitgesloten dat voor nieuwe woningen voorrang gegeven wordt aan locaties waar een transformatie opgave ligt. Om die reden is voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geen rekening met de winst gehouden. Ook nemen we deze onzekerheid mee bij het bepalen van de voorgeschreven wijze van winstbepaling (naar rato van de realisatie).

Programma

Woningen: 3 kavels met een totaal perceeloppervlak van circa 1.300 m²

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot		Budget	
de Garver Haarlo	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	43.510	43.510	-	43.510	-
Civiel	241.878	255.181	11.698	266.878	25.000
Plankosten	272.317	290.274	- 4.957	285.317	13.000
Afwaarderingen	-	-	-	-	-
Investing	557.705	588.965	6.741	595.705	38.000
Verkoop	506.903	806.828	-	806.828	299.925
Overige opbrengsten	94.091	94.091	-	94.091	-
Opbrengsten	600.994	900.919	-	900.919	299.925
Indexatie	-	-	2.874	2.874	2.874
Rentelasten	- 37.338	- 54.324	2.009	- 52.315	- 14.977
Rente over winstdeel				2.133	2.133
Cashflow	- 80.627	- 366.279	11.624	- 352.522	- 271.895
Winst t/m 2018	- 43.000				
Te verwerken resultaat	- 7.000				
Boekwaarde	- 30.627			Te verwachten resultaat	- 302.522

ZWILBROEKSEWEG EIBERGEN

Beschrijving

Oorspronkelijk waren aan de locatie Zwilbroekseweg - Rekkenseweg ten zuidoosten van Eibergen 8 kavels gepland. Onder invloed van de demografische ontwikkelingen is dit aantal teruggebracht naar 2. Deze beide kavels zijn in 2019 aan de kopers geleverd. De komende jaren kan het plangebied woonrijp worden afgerond.

Toelichting financieel

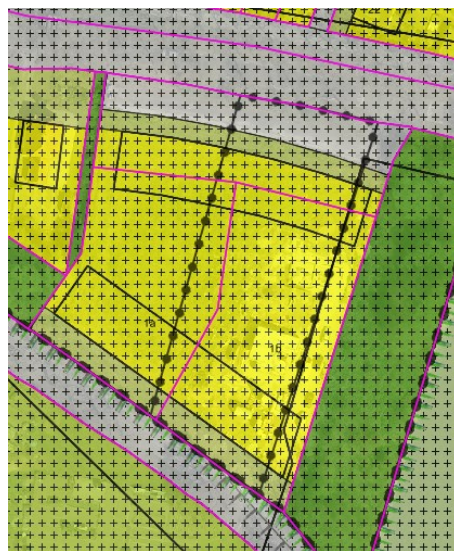
In 2013 is een verlies genomen van € 373.000 vanwege de beschreven wijziging van het woningbouwprogramma. De boekwaarde per 1 januari 2020 is door de gerealiseerde verkoop € 162.000 negatief. We verwachten nog uitgaven te moeten doen voor circa € 110.000, met name voor de inrichting van de openbare ruimte. Het complex levert komende jaren nog een winst op van € 52.000.

Risico's

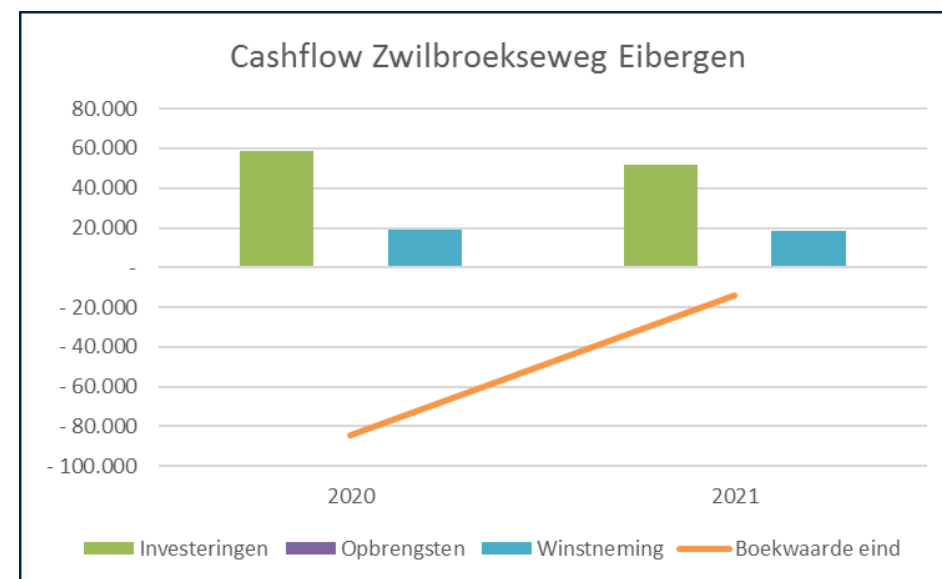
Er zijn geen significante risico's binnen dit complex. Er bestaat wel enige onzekerheid over de kosten van het verwijderen van overtollig geworden aansluitingen voor nutsvoorzieningen. Hiervoor is een bedrag opgenomen.

Programma

Woningen: 2 kavels (verkocht in 2019)

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
Zwilbroekseweg Eibergen	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	5.210	5.210	-	5.210	-
Civiel	235.791	346.875	- 10.834	336.041	100.250
Plankosten	157.655	199.378	- 27.291	172.086	14.431
Afwaarderingen	- 373.000	- 373.000	-	- 373.000	-
Investering	25.656	178.462	- 38.125	140.337	114.681
Verkoop	334.711	334.711	-	334.711	0
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Opbrengsten	334.711	334.711	-	334.711	0
Indexatie	-	-	1.049	1.049	1.049
Rentelasten	100.777	99.622	- 6.185	93.437	- 7.340
Rente over winstdeel				2.277	2.277
Cashflow	- 208.278	- 56.626	- 43.262	- 97.611	110.666
Winst t/m 2018	-				
Te verwerken resultaat	- 46.000				
Boekwaarde	- 162.278		Te verwachten resultaat		- 51.611

HOFRICHTER EIBERGEN

Beschrijving

Dit betreft de laatste twee kavels in wijk Hofrichter te Eibergen. Deze locatie voor twee vrijstaande woningen zou op basis van de Structuurvisie Wonen Eibergen weg worden bestemd. De eind 2019 vastgestelde toetsingscriteria voor woningbouw bieden nu ruimte om op korte termijn in de behoefte aan nieuwbouw te voorzien.

Voor de goede orde merken we op dat in de begroting geen rekening is gehouden met de ontwikkeling van het gedeelte van deze wijk rond de Kapittelsingel. Voor die gronden geldt de bestemming Groen. Van de wijzigingsbevoegdheid naar Wonen kan – mits daar behoefte aan bestaat – pas gebruik worden gemaakt nadat de belemmeringen vanwege een milieucontour zijn weggenomen.

Toelichting financieel

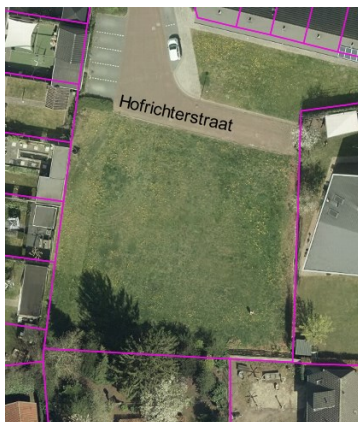
Over het jaar 2019 is een winst van € 243.000 verantwoord, met name als gevolg van de gestegen opbrengstverwachting voor 2 kavels en de voorgeschreven methodiek van winstbepaling naar rato van realisatie. Het plan is woonrijp. We verwachten na verkoop van de kavels een aanvullende winst van € 73.000 te realiseren.

Risico's

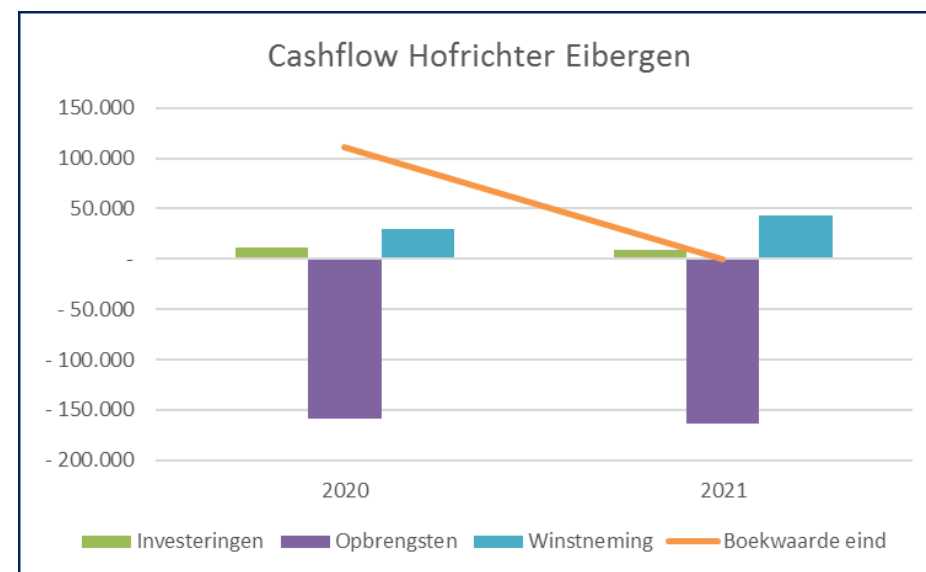
Er zijn geen significante risico's binnen dit complex.

Programma

Woningen: 2 kavels voor vrijstaande woningen

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
Hofrichter Eibergen	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	956.726	956.726	-	956.726	-
Civiel	704.236	709.149	-	709.149	4.913
Plankosten	290.041	299.245	-	299.245	9.204
Afwaarderingen	-	-	-	-	-
Investering	1.951.003	1.965.120	-	1.965.120	14.117
Verkoop	2.197.270	2.197.270	322.000	2.519.270	322.000
Overige opbrengsten	390.968	390.968	-	390.968	-
Opbrengsten	2.588.238	2.588.238	322.000	2.910.238	322.000
Indexatie	-	-	137	137	137
Rentelasten	222.400	222.377	- 3.697	218.681	- 3.720
Rente over winstdeel				10.558	10.558
Cashflow	- 414.834	- 400.740	- 325.560	- 715.742	- 300.908
Winst t/m 2018	- 400.000				
Te verwerken resultaat	- 243.000				
Boekwaarde	228.166		Te verwachten resultaat		- 72.742

OP DE BLEEK EIBERGEN

Beschrijving

Dit betreft de gebiedsontwikkeling van het voormalige KTV terrein. De exploitatie wordt door ontwikkelaar Ter Steege gevoerd. Het plan wordt onder de gemeentelijke Bouwgronden in exploitatie verantwoord omdat de gemeente in het verleden grondposities heeft ingebracht. Met de ontwikkelaar is overeenstemming bereikt over een aanpassing van het woningbouwprogramma. Het gewijzigde bestemmingsplan is in 2018 vastgesteld. Het plan is nagenoeg afgerond. Komende periode zal de wijk woonrijp worden gemaakt. Aandachtspunt is de invulling van het voormalige ketelhuis als beeldbepalend erfgoed en de woon-werk kavels op bedrijventerrein de Mors.

Toelichting financieel

Over het jaar 2019 is een verlies van € 79.000 verantwoord, als correctie op eerder verantwoorde tussentijdse winsten. De boekwaarde bedraagt € 375.000 negatief. De provincie Gelderland heeft in 2019 de eerder toegezegde bijdrage aan de exploitatie ad € 226.401 definitief vastgesteld. Met de ontwikkelaar zijn afspraken gemaakt over de inzet van deze middelen voor de kwalitatieve afronding van de wijk. In de begroting is daarom rekening gehouden met de doorbetaling van de provinciale bijdrage. Na overdracht van de openbare ruimte aan de gemeente resteert naar verwachting nog een winst van €125.000.

Risico's

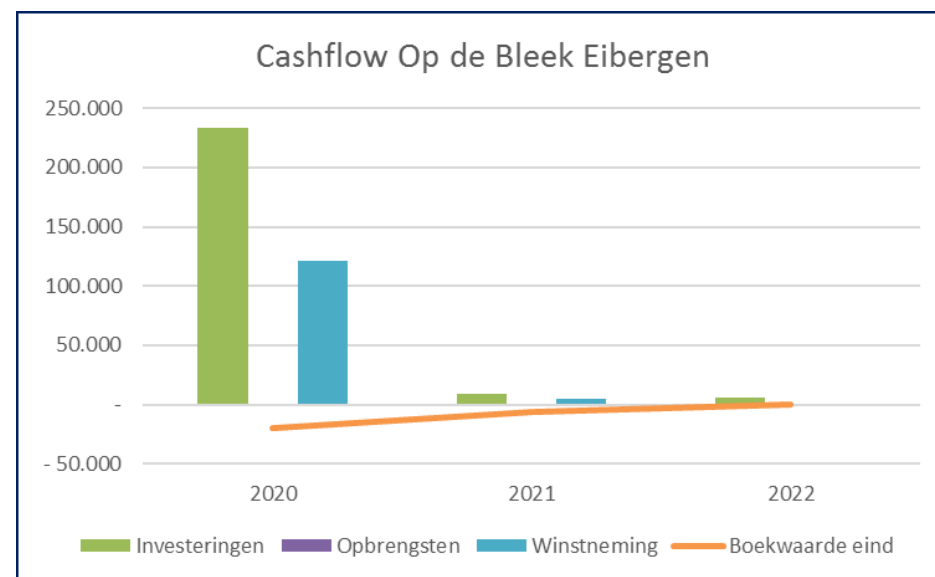
Er zijn geen specifieke risico's binnen dit complex.

Programma

Woningen: nog beschikbaar zijn circa 25 kavels, zie www.opdebleek.nl

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
Op de Bleek Eibergen	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	1	2	-	2	1
Civil	579.585	804.093	1.893	805.986	226.401
Plankosten	667.114	720.762	- 23.647	697.114	30.000
Afwaarderingen	-	-	-	-	-
Investering	1.246.701	1.524.857	- 21.754	1.503.103	256.402
Verkoop	821.472	821.472	-	821.472	-
Overige opbrengsten	991.267	991.267	-	991.267	-
Opbrengsten	1.812.739	1.812.739	-	1.812.739	-
Indexatie	-	-	422	422	422
Rentelasten	- 129.590	- 132.435	- 5.511	- 137.946	- 8.356
Rente over winstdeel				213	213
Cashflow	- 695.628	- 420.318	- 26.843	- 446.947	248.681
Winst t/m 2018	- 400.000				
Te verwerken resultaat	79.000				
Boekwaarde	- 374.628		Te verwachten resultaat		- 125.947

VONDERMAN NOORDIJK

Beschrijving

Aan de zuidrand van de bebouwde kern van Noordijk ligt het plan Vonderman. In dit plan zijn nog 4 kavels beschikbaar. De afgelopen jaren is mede gelet op de demografische ontwikkelingen niet actief ingezet op verkoop. In 2020 wordt verder verkend welk woningbouwprogramma aansluit op de lokale behoefte.

Toelichting financieel

Over het jaar 2019 is een verlies van € 24.000 verantwoord. De boekwaarde bedraagt per 1 januari 2020 nog € 156.000.

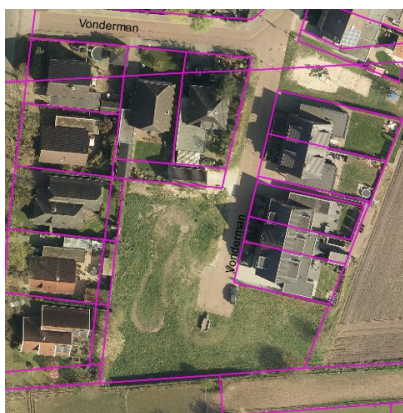
Na uitgifte van de kavels en het woonrijp afronden resteert een winst van € 65.000. Voorzichtigheidshalve wordt verondersteld dat de laatste kavel in 2026 wordt verkocht en is ook rekening gehouden met een beperkte prijsverlaging als mogelijk gevolg van een eventuele aanpassing van het programma.

Risico's

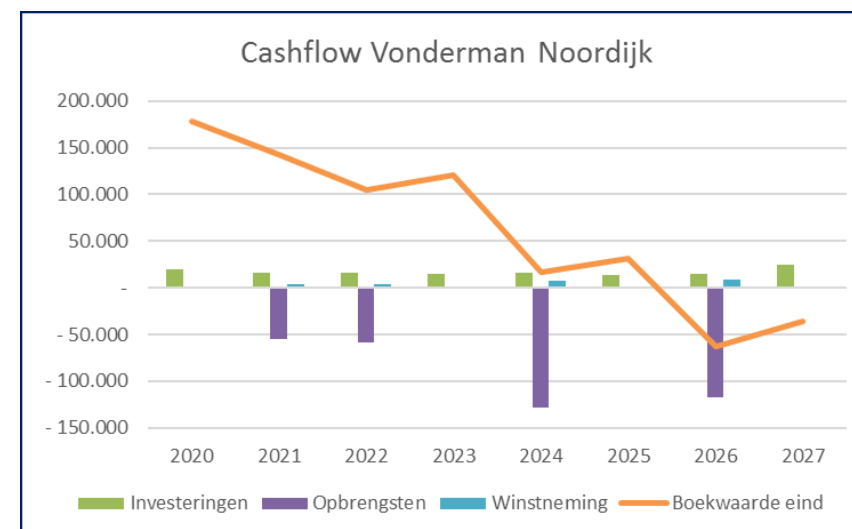
Er zijn geen significante risico's binnen dit complex.

Programma

Woningen: 4 kavels, 2 voor vrijstaande en 2 voor 2[^]1 kap woningen

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
Vonderman Noordijk	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	-	-	-	-	-
Civil	79.953	141.288	8.666	149.953	70.000
Plankosten	305.255	354.743	- 4.488	350.255	45.000
Afwaarderingen	-	-	-	-	-
Investering	385.208	496.030	4.177	500.208	115.000
Verkoop	319.888	686.588	- 8.000	678.588	358.700
Overige opbrengsten	4.736	4.736	-	4.736	-
Opbrengsten	324.624	691.324	- 8.000	683.324	358.700
Indexatie	-	-	8.848	8.848	8.848
Rentelasten	80.431	98.725	- 1.917	96.807	16.376
Rente over winstdeel				- 2.108	- 2.108
Cashflow	141.015	- 96.569	19.108	- 79.569	- 220.584
Winst t/m 2018	- 39.000				
Te verwerken resultaat	24.000				
Boekwaarde	156.015		Te verwachten resultaat		- 64.569

OLLAND NOORD RIETMOLEN

Beschrijving

Dit betrof een nieuwbouwplan voor 20 woningen. Tot en met het jaar 2019 zijn 17 kavels verkocht. Twee minder courante kavels stonden vanwege de demografische ontwikkelingen op de nominatie om niet ingevuld te worden. Naar aanleiding van het actualiseren van de behoefte aan nieuwbouw in Rietmolen is besloten de twee kavels te herverkavelen. Het bestemmingsplan is hierop in maart 2020 gewijzigd vastgesteld.

Toelichting financieel

In 2013 is de opbrengstverwachting voor het plan naar aanleiding van de beoogde vermindering van plancapaciteit naar beneden bijgesteld. Dit heeft toen geleid tot een afwaardering van € 310.000. Nu er extra ruimte voor nieuwbouw is ontstaan, is de begrote opbrengst weer verhoogd. Mede daardoor kan over 2019 een winst van € 154.000 worden verantwoord.

De boekwaarde per 1 januari 2020 bedraagt € 132.000. Per saldo verwachten we nog € 309.000 netto inkomsten. De komende jaren levert dit dan een winst op van € 177.000. Voorzichtigheidshalve is de verkoop in 4 jaren geprognosticeerd.

Risico's

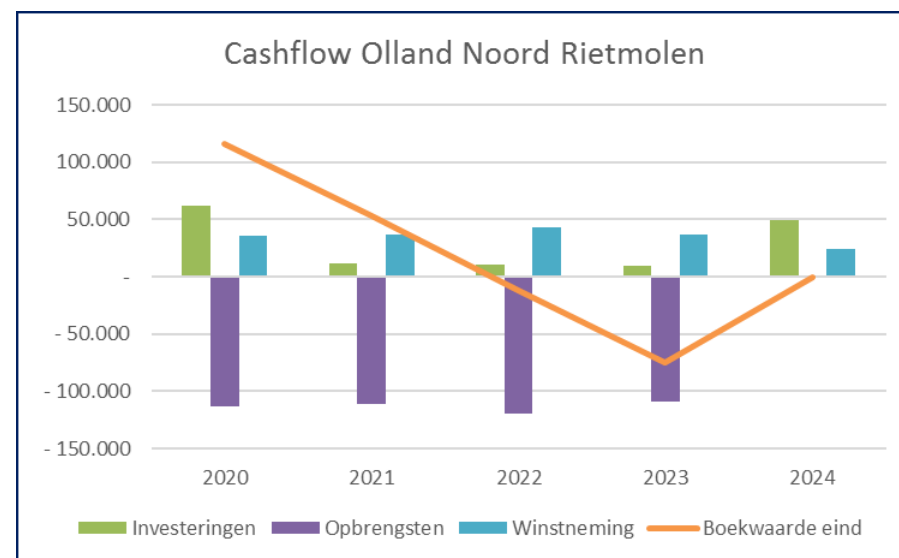
Er zijn geen significante risico's binnen dit complex.

Programma

Woningen: 5 kavels: 3 voor vrijstaande en 2 voor 2[^]1 kap woningen

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot		Budget	
Olland Noord Rietmolen	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	78.134	78.134	-	78.134	-
Civiel	321.831	359.668	43.425	403.093	81.262
Plankosten	742.976	787.585	8.788	796.373	53.397
Afwaarderingen	- 310.000	- 310.000	-	- 310.000	-
Investing	832.942	915.387	52.213	967.600	134.659
Verkoop	1.432.132	1.557.532	327.300	1.884.832	452.700
Overige opbrengsten	1.750	1.750	-	1.750	-
Opbrengsten	1.433.882	1.559.282	327.300	1.886.582	452.700
Indexatie	-	-	5.061	5.061	5.061
Rentelasten	292.922	281.742	- 8.694	273.048	- 19.874
Rente over winstdeel				23.462	23.462
Cashflow	- 308.018	- 362.152	- 278.720	- 617.410	- 309.391
Winst t/m 2018	- 286.000				
Te verwerken resultaat	- 154.000				
Boekwaarde	131.982			Te verwachten resultaat	- 177.410

HONDELINKWEG NEEDE

Beschrijving

Dit betreft een nieuwbouwplan voor 21 woningen. De locatie is gelegen naast de voetbalvelden van SC Neede. De verkoop van kavels viel jarenlang enigszins tegen, maar in 2018 en 2019 bleek de markt met 3 respectievelijk 5 verkochte kavels toch aan te trekken. De eind 2019 vastgestelde toetsingscriteria voor woningbouw bieden extra ruimte voor plannen die in een aantoonbare behoefte voorzien. Dat heeft tot een herbeoordeling van dit plan geleid ten opzichte van de eerder voorgenomen visie om plancapaciteit terug te dringen.

Toelichting financieel

Naar aanleiding van de in 2017 vastgestelde Structuurvisie Wonen Neede is de verwachte opbrengst voor de 8 kavels op het middenterrein geschrapt. Totaal is afgelopen jaren voor € 1.070.000 verlies genomen.

In de geactualiseerde meerjarenbegroting is de verkoopopbrengst voor de 8 kavels weer opgenomen. Dat leidt door de POC methodiek en de 5 verkochte kavels in 2019 tot een winst over dat jaar van € 363.000.

De boekwaarde per 1 januari 2020 bedraagt € 206.000. Per saldo verwachten we komende jaren een netto kasstroom van € 795.000. Tot en met 2024 leidt dit tot een winst van € 589.000.

Risico's

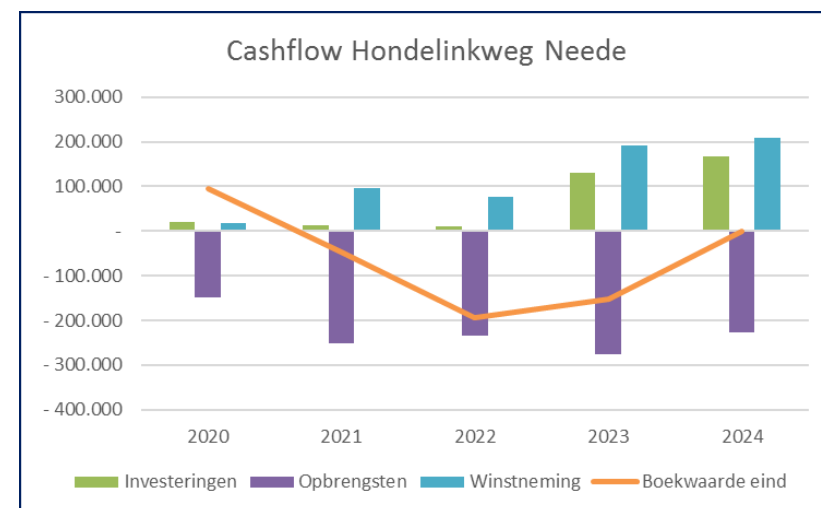
Er zijn geen significante risico's binnen dit complex.

Programma

Woningen: nog 9 kavels beschikbaar (vrijstaand)

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
Hondelinkweg Neede	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	553.765	562.765	- 4.000	558.765	5.000
Civiel	779.194	983.936	46.791	1.030.727	251.533
Plankosten	117.044	207.049	- 21.600	185.449	68.405
Afwaarderingen	- 1.070.000	- 1.070.000	-	- 1.070.000	-
Investering	380.003	683.750	21.191	704.941	324.938
Verkoop	970.540	1.128.065	980.025	2.108.090	1.137.550
Overige opbrengsten	78.502	78.502	-	78.502	-
Opbrengsten	1.049.042	1.206.567	980.025	2.186.592	1.137.550
Indexatie	-	-	21.540	21.540	21.540
Rentelasten	512.182	515.980	- 58.825	457.155	- 55.027
Rente over winstdeel				51.447	51.447
Cashflow	- 156.857	- 6.836	- 996.119	- 951.509	- 794.652
Winst t/m 2018	-				
Te verwerken resultaat	- 363.000				
Boekwaarde	206.143		Te verwachten resultaat		- 588.509

ABCTA BELTRUM

Beschrijving

Dit betreft de gebiedsontwikkeling die mogelijk is geworden na de sloop van de voormalige ABCTA fabriek en de verplaatsing van enkele bedrijven uit de kom van Beltrum. De provincie heeft via Stado-subsidies een belangrijke bijdrage aan de transformatieopgave geleverd. Alle kavels in het plan zijn inmiddels verkocht. Het plan wordt in 2020 woonrijp opgeleverd. Het complex zal dit jaar administratief worden afgesloten.

Toelichting financieel

In het verleden zijn forse verliezen op het plan verantwoord. Dit werd enerzijds veroorzaakt door de aard van het complexe project. Anderzijds doordat vanwege de demografische ontwikkelingen rekening werd gehouden met een beperkte uitvoering van het oorspronkelijke plan. In 2017 werd aan de hand van een pilot duidelijk dat er behoefte bestond aan woningen voor met name starters. Dat heeft alsnog geleid tot volledige invulling van het plan en verantwoording van € 390.000 winst.

De boekwaarde per 1 januari 2020 bedraagt € 115.000 negatief. Per saldo verwachten we in 2020 nog € 70.000 uit te moeten geven. We kunnen het jaar 2020 dan afsluiten met een bescheiden winst van € 45.000.

Risico's

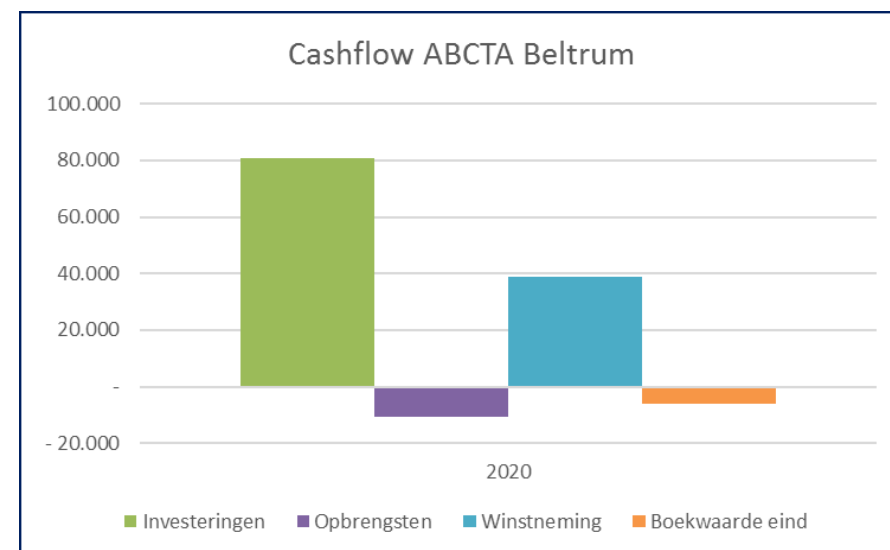
Er zijn geen significante risico's binnen dit complex. Wel is geconstateerd dat nog een verrekening moet plaatsvinden met een van de betrokken partijen. In 2020 moet blijken of de vordering van circa € 10.000 inbaar is.

Programma

Woningen: alle uitgeefbare kavels zijn inmiddels verkocht

Omschrijving	Boekwaarde	Begroet		Budget	
ABCTA Beltrum	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	2.278.102	2.278.102	-	2.278.102	-
Civiel	1.441.665	1.506.735	- 10.069	1.496.665	55.000
Plankosten	312.255	384.770	- 44.305	340.465	28.210
Afwaarderingen	- 1.972.509	- 1.972.509	-	- 1.972.509	-
Investering	2.059.514	2.197.098	- 54.375	2.142.724	83.210
Verkoop	1.117.283	1.127.932	- 50	1.127.882	10.599
Overige opbrengsten	1.921.818	1.921.818	-	1.921.818	-
Opbrengsten	3.039.101	3.049.751	- 50	3.049.701	10.599
Indexatie	-	-	-	-	-
Rentelasten	514.381	515.212	- 2.370	512.842	- 1.539
Rente over winstdeel				- 819	- 819
Cashflow	- 465.206	- 337.441	- 56.694	- 394.954	70.253
Winst t/m 2018	- 390.000				
Te verwerken resultaat	40.000				
Boekwaarde	- 115.206		Te verwachten resultaat		- 44.954

DE MOLLE HAARLO

Beschrijving

Op de locatie van het voormalige gemeenschapsgebouw De Molle aan de rand van de bebouwde kom in Haarlo is een kleinschalig woningbouwplan ontwikkeld. Planologisch zijn 5 woningen mogelijk. Hiervan zijn er inmiddels 3 gerealiseerd.

De resterende 2 kavels aan Het Kossink zijn minder courant. De behoefte aan nieuwbouw in Haarlo zal in 2020 verder worden verkend. Bij de afwegingen zullen ook andere locaties in Haarlo, zoals de kavels in het plan De Garver, betrokken worden. Mogelijk leidt dit tot de conclusie dat de nog beschikbare gronden in dit plan niet langer ingezet worden voor woningbouw, maar worden ingericht als openbare ruimte.

Toelichting financieel

Voorzichtigheidshalve houden we in de begroting geen rekening meer met de verkoopopbrengst voor de 2 kavels. Wel zijn civiele kosten geraamd voor de inrichting van de openbare ruimte.

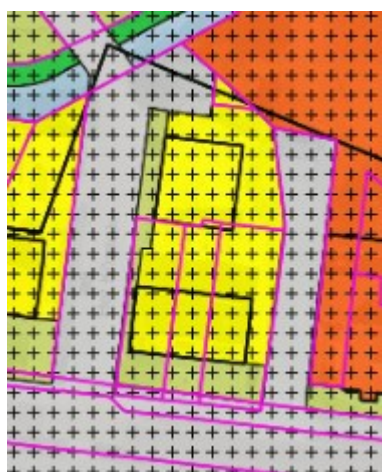
De boekwaarde per 1 januari 2020 bedraagt € 40.000 negatief. Per saldo verwachten we in 2020 nog € 40.000 uit te moeten geven. We kunnen de exploitatie – afhankelijk van de keuze rond de 2 kavels – in het jaar 2020 dan neutraal afsluiten.

Risico's

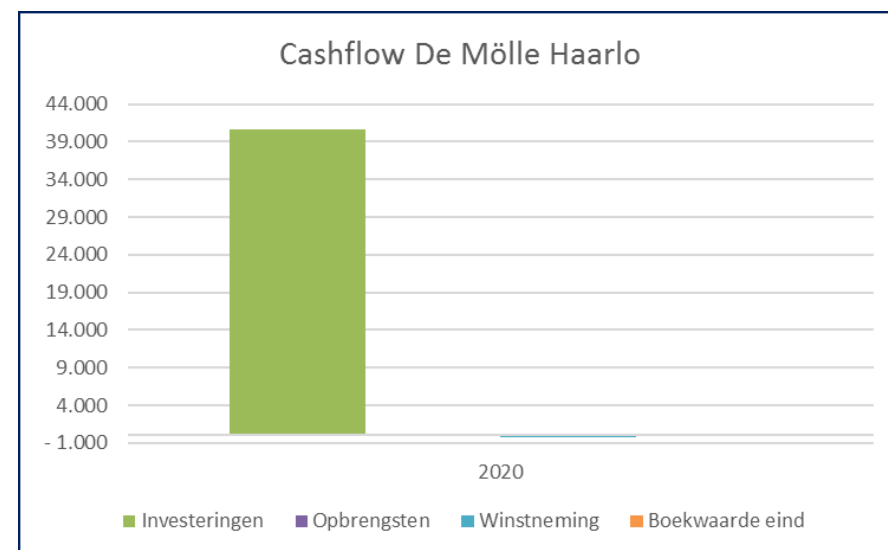
Er zijn geen significante risico's binnen dit complex.

Programma

Woningen: 2 kavels zijn nog uitgifbaar (2¹ kapwoning)

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
De Mölle Haarlo	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	3.090	3.090	-	3.090	-
Civiel	40.817	78.317	-	78.317	37.500
Plankosten	32.514	44.014	- 7.500	36.514	4.000
Afwaarderingen	- 19.710	- 19.710	-	- 19.710	-
Investering	56.711	105.711	- 7.500	98.211	41.500
Verkoop	124.070	124.070	-	124.070	-
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Opbrengsten	124.070	124.070	-	124.070	-
Indexatie	-	-	-	-	-
Rentelasten	23.942	23.883	- 768	23.115	- 827
Rente over winstdeel				-	-
Cashflow	- 43.416	5.524	- 8.268	- 2.744	40.673
Winst t/m 2018	- 3.000				
Te verwerken resultaat	-				
Boekwaarde	- 40.416		Te verwachten resultaat		256

DE HEUVER GELSELAAR

Beschrijving

Aan de Dorpsstraat in Gelselaar ligt voormalige boerderij De Heuver. Deze karakteristieke locatie is jaren geleden verworven om planologisch ruimte te bieden voor nieuwbouw van woningen. De oorspronkelijke omvang van deze plannen is inmiddels flink teruggeschoefd. Vele pogingen om de boerderij een nieuw leven te geven zijn afgelopen jaren de revue gepasseerd. De boerderij is begin 2020 verkocht en zal na een grondige restauratie, waaraan de provincie substantieel bijdraagt, getransformeerd worden tot 2 ruime woningen. Naast de boerderij zijn nog 3 kavels voor vrijstaande woningen beschikbaar. Een onderzoek naar de behoefte in Gelselaar zal moeten uitwijzen of een aanpassing van het bouwprogramma wenselijk is.

Toelichting financieel

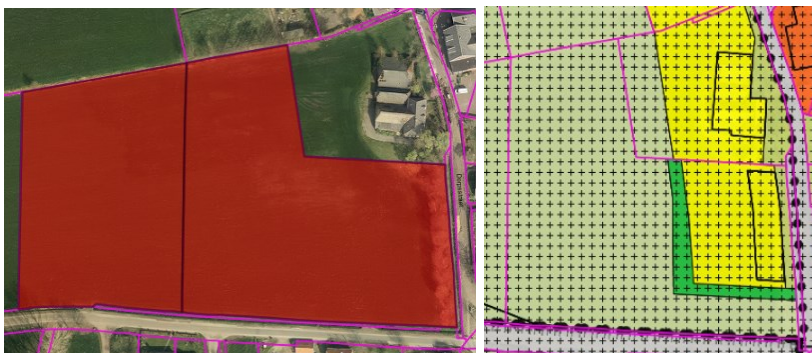
Projecten waarbij bedrijfsverplaatsingen aan de orde zijn, zijn economisch vaak niet rendabel te exploiteren. Ook het beperken van de planomvang leidt tot financiële consequenties. Afgelopen jaren is het plan met € 1.115.000 afgewaardeerd. De boekwaarde per 1 januari 2020 bedraagt nog € 460.000. We verwachten nog circa € 240.000 uitgaven. De verkoop van de boerderij en de 3 kavels leveren naar de huidige inzichten € 595.000 op. Dat leidt tot een toekomstig verlies van € 105.000. Voor de netto contante waarde ad € 100.000 is een voorziening gevormd.

Risico's

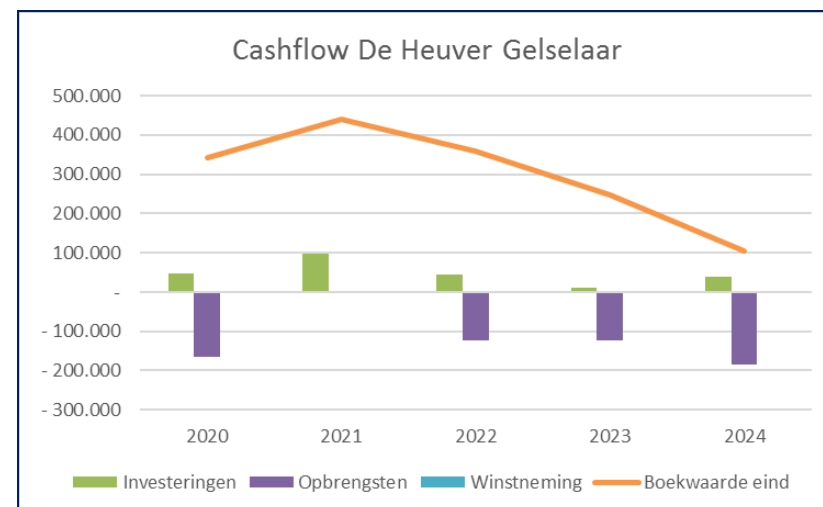
Het is niet uitgesloten dat de opbrengstverwachting voor de 3 kavels lager uitvalt als gevolg van een aangepast woningbouwprogramma en/of andere verkaveling. Dit risico is ingeschat op € 45.000.

Programma

Woningen: 3 kavels zijn nog uitteefbaar (vrijstaande woningen)

Omschrijving	Boekwaarde	Begroet		Budget	
De Heuver Gelselaar	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	1.593.112	1.593.112	-	1.593.112	-
Civiel	89.856	199.856	5.000	204.856	115.000
Plankosten	116.592	204.643	- 6.548	198.094	81.503
Afwaarderingen	- 1.115.000	- 1.115.000	-	- 1.115.000	-
Investering	684.560	882.611	- 1.548	881.062	196.503
Verkoop	-	588.750	7.000	595.750	595.750
Overige opbrengsten	508.626	508.626	-	508.626	-
Opbrengsten	508.626	1.097.376	7.000	1.104.376	595.750
Indexatie	-	-	6.004	6.004	6.004
Rentelasten	283.895	314.579	7.201	321.781	37.886
Rente over winstdeel				-	-
Cashflow	459.829	99.814	4.657	104.471	- 355.358
Winst t/m 2018	-				
Te verwerken resultaat	-				
Boekwaarde	459.829	Te verwachten resultaat		104.471	

LEUSINKBRINK RUURLO

Beschrijving

Dit betreft een grootschalige gebiedsontwikkeling in verschillende fases aan de oostzijde van Ruurlo. De gemeente Ruurlo heeft hiervoor eind vorige eeuw een overeenkomst gesloten met Exploitatiemaatschappij Leusinkbrink BV. De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de aanleg van civiele werken (waaronder de oostelijke en zuidelijke rondwegen) en de verkoop van kavels. De gemeente verwerft de gronden, voert de planologische procedures en treedt op als financier. De gemeente deelt voor 50% mee in een positief resultaat.

De partijen verschillen van inzicht over de gevolgen van de demografische ontwikkelingen voor het woningbouwprogramma. Hierover loopt een procedure in hoger beroep.

Toelichting financieel

Het overzicht hiernaast geeft slechts een beperkt beeld van de financiële situatie. De exploitatie wordt immers in belangrijke mate verantwoord binnen de vennootschap. De prognose is bovendien zeer sterk afhankelijk van de uitkomsten van de juridische procedure, in hoeverre partijen overeenstemming bereiken over een realistisch woningbouwprogramma en in welke mate de ontwikkelaar er in slaagt bouw kavels te leveren aan kopers.

De boekwaarde voor de gronden in bezit van de gemeente bedraagt € 630.000. In de prognose is de aanname gedaan dat de circa 80 kavels de komende 8 jaar geleidelijk worden verkocht. De gemeente ontvangt daarvoor contractueel € 11,35 per m2. Met woningbouw mogelijkheden voor de plandelen Zuid en Noord is nog geen rekening gehouden. We merken daarnaast op dat de gemeente een vordering op de ontwikkelaar heeft van € 4.970.000 uit hoofde van projectfinanciering.

Risico's

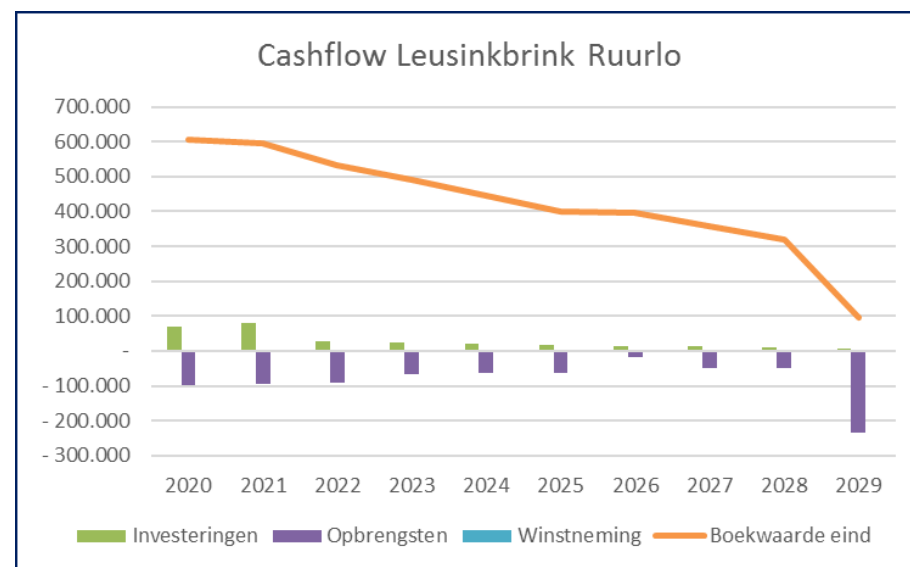
Voor het risico dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor de schade als gevolg van het beperken van de plan capaciteit kan een beroep gedaan worden op de gevormde voorziening voor demografische ontwikkelingen. Voor zover deze niet toereikend mocht zijn is binnen de reserve grondexploitatie weerstandsvermogen beschikbaar. Gelet op de financiële en juridische complexiteit zijn de uiteindelijke effecten niet op voorhand eenduidig te bepalen.

Programma

Woningen: in de plandelen Zoomgebied en Zone Enkeerdlaan zijn nog circa 80 kavels beschikbaar (vrijstaand en 2¹ kapwoningen). Voor fase Zuid en Noord bestaat nog geen overeenstemming over het programma.

Voor een actueel beeld van het plan verwijzen we naar www.ruurlo-bouwkavels.nl

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
Leusinkbrink Ruurlo	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	334.133	334.133	-	334.133	-
Civiel	2.120	11.109	-	11.109	8.989
Plankosten	5.183.125	5.342.936	10.000	5.352.936	169.810
Afwaarderingen	-	-	-	-	-
Investering	5.519.379	5.688.178	10.000	5.698.178	178.799
Verkoop	3.908.424	4.531.986	-	4.531.986	623.562
Overige opbrengsten	2.422.035	2.603.926	16.909	2.620.835	198.800
Opbrengsten	6.330.460	7.135.912	16.909	7.152.821	822.361
Indexatie	-	-	5.918	5.918	5.918
Rentelasten	650.444	748.591	- 314	748.277	97.833
Rente over winstdeel				-	-
Cashflow	- 160.637	- 699.143	- 1.306	- 700.449	- 539.812
Winst t/m 2018	- 794.609				
Te verwerken resultaat	-				
Boekwaarde	633.973		Te verwachten resultaat		94.161

HET NIEUWE JENA BELTRUM

Beschrijving

Op de locatie van de voormalige Jenaplanschool in Beltrum worden 8 woningen voor senioren gerealiseerd. Het bestemmingsplan is in november 2019 door de raad vastgesteld en in december 2019 is het benodigde krediet verleend. Inmiddels is de school gesloopt. De uitgifteovereenkomsten voor de kavels zijn recent door de kopers ondertekend. De omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen is verleend.

Toelichting financieel

De boekwaarde eind 2019 bedraagt € 14.000 en bestaat voornamelijk uit de kosten van planvoorbereiding. De overdracht van de school vanuit de post Materiële vaste activa wordt administratief in 2020 verwerkt. Vanuit de reserve Onderwijshuisvesting wordt € 37.000 bijgedragen, hetgeen resulteert in een "aankoop" van € 31.500.

We verwachten het complex in 2021 ongeveer budgettair neutraal af te kunnen sluiten (€ 10.000 winst).

Risico's

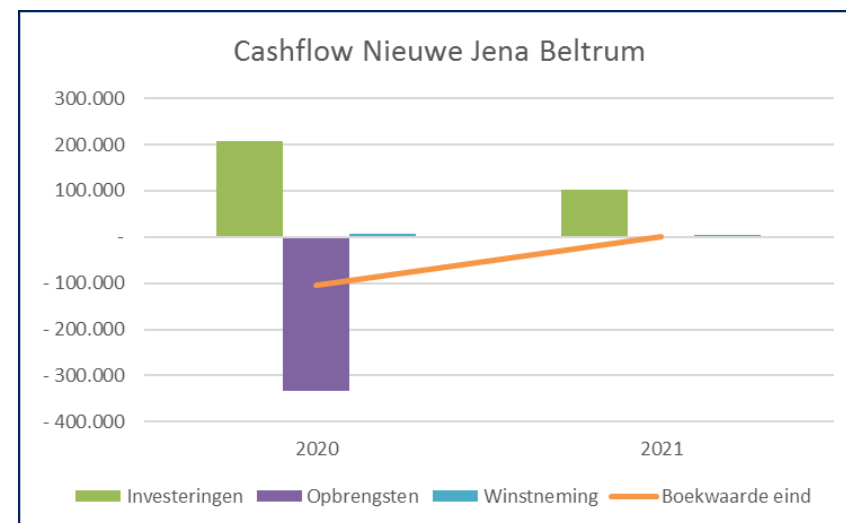
Er zijn geen specifieke risico's verbonden aan dit complex.

Programma

Woningen: 8 kavels (niet meer beschikbaar, levering in 2020)

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
Nieuwe Jena Beltrum	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Aankoop	-	31.500	-	31.500	31.500
Civiel	-	206.420	-	206.420	206.420
Plankosten	14.135	85.673	-	85.673	71.538
Afwaarderingen	-	-	-	-	-
Investering	14.135	323.593	-	323.593	309.458
Verkoop	-	334.020	-	334.020	334.020
Overige opbrengsten	-	-	-	-	-
Opbrengsten	-	334.020	-	334.020	334.020
Indexatie	-	6.720	- 4.685	2.035	2.035
Rentelasten	-	2.802	- 4.803	- 2.001	- 2.001
Rente over winstdeel				145	145
Cashflow	14.135	- 905	- 9.488	- 10.248	- 24.383
Winst t/m 2018	-				
Te verwerken resultaat	-				
Boekwaarde	14.135	Te verwachten resultaat			- 10.248

Gemeente Berkelland
Postbus 200
7270 HA Borculo
0545 – 250 250
www.gemeenteberkelland.nl
info@gemeenteberkelland.nl
Twitter: Gem_Berkelland

Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2020

toelichting voor de auditcommissie

7 mei 2020

Programma

1. Grondbeleid in perspectief
2. Aanleiding voor opstellen MPG 2020
3. Positie in de planning- en controlcyclus
4. Wat staat er in het MPG 2020?
5. Belang voor de gemeenteraad
6. Vragen en verbeter suggesties

Grondbeleid in perspectief

- ✓ Missie: 'Het voeren van een actief grondbeleid waar dit mogelijk en gewenst is'
- ✓ In 2020 willen we werken aan nieuwe nota Grondbeleid. Dat richt zich op taken en rollen, informatievoorziening en sturing
- ✓ Het MPG richt zich 'louter' op de financiële uitgangspunten voor waardering, resultaatbepaling en begroting

Productierol
Actief (grondbezit)

Actief grondbeleid

MVA
(grondpositie)

PPS
(Joint Venture)

GREX (BIE)

Sturingsrol
Passief

Passief grondbeleid

Sturingsrol
Actief

Stimulerend en
initiërend
grondbeleid

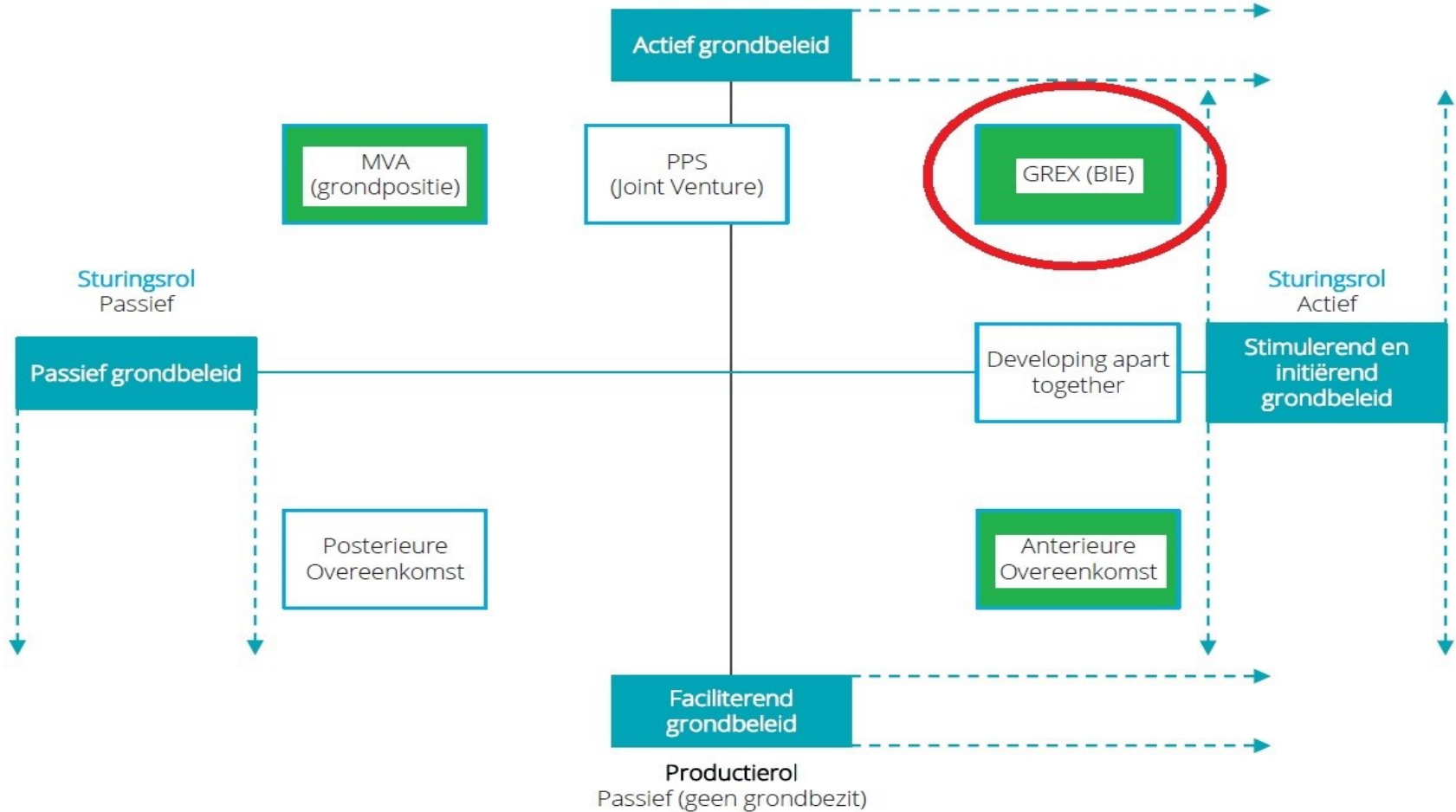
Developing apart
together

Posterieure
Overeenkomst

Anterieure
Overeenkomst

Faciliterend
grondbeleid

Productierol
Passief (geen grondbezit)

Enkele begrippen vooraf

✓ Onder **grondexploitatie** verstaan we:

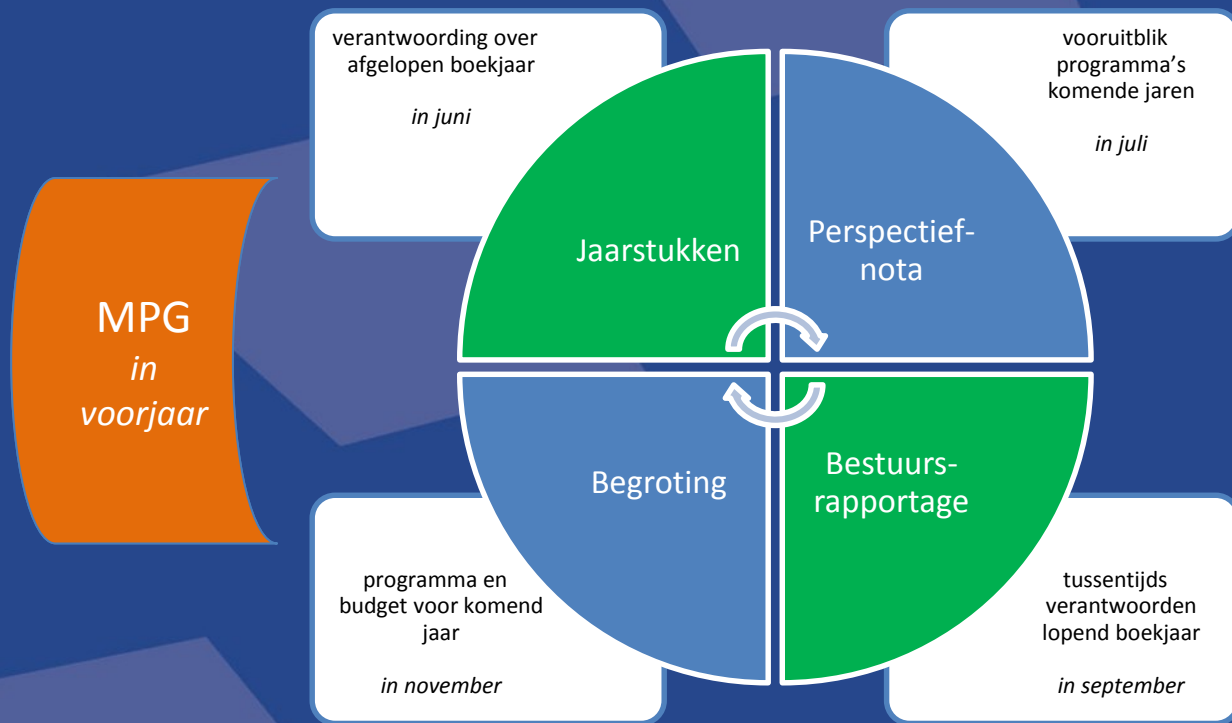
het transformatieproces van grondposities en (eventueel) aanwezige opstallen naar bouwrijpe grond, met als oogmerk na uitgifte van kavels (opnieuw) te worden bebouwd en daarmee een bijdrage te leveren aan ruimtelijke doelstellingen vanuit verschillende programmaliijnen

- ✓ Bouwgrond in exploitatie: gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een -begroting heeft vastgesteld
- ✓ Complex: ruimtelijk plan met verbeelding, beoogd programma, inrichting openbare ruimte
- ✓ Begroting: financiële vertaling van een complex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in tijd

Aanleiding

- ✓ Aanbevelingen commissie BBV:
verbeteren inzicht financiële positie van de
gemeentelijke grondexploitaties
- ✓ Adviezen van accountant bij jaarrekening 2018:
 - ✓ de uitgangspunten voorafgaand aan de actualisatie
van de begrotingen te laten vaststellen
 - ✓ middels een uitgebreide toelichting de begroting per
grondexploitatie vast te laten stellen

Positie in de cyclus van planning en control

Positie in de cyclus van planning en control

- ✓ MPG is een nieuw instrument, specifiek voor gemeentelijke grondexploitaties
- ✓ MPG is aanvullend op reguliere planning- en controlcyclus
- ✓ Aan de inhoud van jaarstukken en begroting wijzigt niets:
kaderstelling en verantwoording grondexploitatie via Paragraaf Grondbeleid
en toelichting op de balans bij de post voorraden Bouwgrond in exploitatie
- ✓ MPG slaat voor grondexploitatie de brug tussen jaarstukken en begroting:
dit hangt samen met voorgeschreven wijze van waardering en
resultaatbepaling
- ✓ Timing sluit daarom direct aan op actualisatie van de diverse plannen die
jaarlijks in de periode januari – maart wordt uitgevoerd

Omschrijving	Boekwaarde	Begroot			Budget
	1 jan 2020	1 jan 2019	wijziging	1 jan 2020	miv 2020
Hofrichter Eibergen					
Aankoop	956.726	956.726	-	956.726	-
Civiel	704.236	709.149	-	709.149	4.913
Plankosten	290.041	299.245	-	299.245	9.204
Afwaarderingen	-	-	-	-	-
Investering	1.951.003	1.965.120	-	1.965.120	14.117
Verkoop	2.197.270	2.197.270	322.000	2.519.270	322.000
Overige opbrengsten	390.968	390.968	-	390.968	-
Opbrengsten	2.588.238	2.588.238	322.000	2.910.238	322.000
Indexatie	-	-	137	137	137
Rentelasten	222.400	222.377	- 3.697	218.681	- 3.720
Rente over winstdeel				10.558	10.558
Cashflow	- 414.834	- 400.740	- 325.560	- 715.742	- 300.908
Winst t/m 2018	- 400.000				
Te verwerken resultaat	- 243.000				
Boekwaarde	228.166		Te verwachten resultaat		- 72.742

Investerings:

€ 1.951 + € 222 = € 2.173

€ 1.965 + € 219 = € 2.184 99,5%

Opbrengsten:

€ 2.588 / € 2.910 = 88,9%

Percentage gereed [POC] = 88,5%

WINST 2019

Totaal resultaat op complex

is € 725 x 88,5% = € 643

al verantwoord = € 400

Resultaat 2019 = € 243

Inhoud van het MPG 2020

- ✓ Beleidskaders
- ✓ Uitgangspunten en parameters:
kavelprijzen, rentetoerekening, indexatie prijspeil, winstbepaling, marktrisico
- ✓ Uitkomsten Bouwgronden in exploitatie volgens concept jaarrekening 2019:
verloop boekwaarde per complex, resultaat, reservepositie
- ✓ Boekwaarde grondposities binnen de balanspost Materiële vaste activa
- ✓ Overzichten per complex Bouwgrond in exploitatie:
beschrijving van de ontwikkeling, begroting en restant budget, resultaat, cashflow

Belang MPG voor de gemeenteraad

- ✓ Aanvullende verantwoording over de uitvoering van gemeentelijke grondexploitaties (naast informatie in de Paragraaf Grondbeleid)
- ✓ Op totaal en op complex niveau inzicht in de financiële positie van de bouwgronden in exploitatie
- ✓ Vaststellen van uitgangspunten voor waardering en resultaatbepaling en/of beoogd programma
- ✓ Vaststellen geactualiseerde begroting per complex

Het MPG geeft de gemeenteraad een instrument om haar kaderstellende rol bij gemeentelijke grondexploitaties in te vullen. Het MPG draagt bij aan een zorgvuldige uitvoering van het budgetrecht van de raad.

Vragen en verbeter suggesties

- ✓ Vraag: zijn belangrijkste (toekomstige) ontwikkelingen meegenomen in de MPG?
- ✓ Een begrippenlijst zal aan het volgende MPG worden toegevoegd.
- ✓ Vindt u een (bestuurlijke) samenvatting wenselijk?
- ✓ In het MPG 2020 is een totaaloverzicht opgenomen van de bouwgronden in exploitatie over het jaar 2019. Van de afzonderlijke complexen is ook het meerjarenperspectief in beeld gebracht. Het is wenselijk ook daarvan een totaaloverzicht op te nemen.
- ✓ De uitgangspunten voor de marktrisico's zijn beschreven. Per complex is ook het specifieke risico vermeld. In de Paragraaf Grondbeleid bij de jaarrekening wordt uitgebreid aandacht besteed aan de risico's in relatie tot het weerstandsvermogen. Vindt u het wenselijk in het MPG hieraan ook meer aandacht te besteden?
- ✓ De begrotingswijzigingen expliciet toelichten, zodat duidelijk wordt waarop de geactualiseerde (en vast te stellen) begroting is gebaseerd.
- ✓ De + / - tekens bij resultaten zijn verwarrend. Het heeft de voorkeur duidelijk te maken of sprake is van winst of verlies.

Commissie Bestuur en Sociaal

Dossiernummer	2273
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2020
Agendapunt	9
Omschrijving	Bespreken in commissie / Raadsbrief Informeren over het plan van aanpak Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur en Sociaal	12 mei 2020

C: E.D. Wisselink

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer :13743

Onderwerp :informereren over het plan van aanpak Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein

Verzonden : 15 APR. 2020

Geachte leden van de raad,

Deze raadsbrief en bijgevoegde memo zijn bedoeld om u te informeren over het plan van aanpak *Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein*. In dit plan van aanpak leest u hoe wij de transformatie in het sociaal domein verder en sneller in beweging gaan brengen. Dit om op die manier te doen wat écht nodig is; daar waar dat kan inwoners helpen om zelf hun problemen op te lossen en daar waar dat niet kan, zorg te leveren voor wie dat nodig heeft.

Sturen in het sociaal domein is al vaker onderwerp van gesprek geweest met u als raad. We hebben onder andere over dit onderwerp gesproken in de commissievergaderingen op 11 september en 3 oktober 2019, de technische avond op 10 oktober en ook op de inwonersavond op 13 februari kwam het aan de orde. Ook hebben we u in september een raadsbrief gestuurd met een update sturen in het sociaal domein. Vóór de zomer ontvangt u, net als vorig jaar, de verantwoordingsrapportage sociaal domein. Daarin is een evaluatie van het uitvoeringsprogramma Samen Denken Samen Doen opgenomen. Op basis van deze evaluatie maken we de afweging welke projecten we structureel of tijdelijk willen voortzetten. Met deze memo die nu voor ligt, willen wij u graag inhoudelijk informeren over het plan van aanpak Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein. De complete financiële verantwoording volgt in bovengenoemde verantwoordingsrapportage.

Kort samengevat komt het er op neer dat wij de komende tijd investeren in kwaliteit en in formatie bij Voormekaar. Om hen op die manier kaders, tijd en ruimte te geven om actievare casusregie te kunnen voeren. Wij geloven namelijk dat in actieve casusregie de Berkellandse sleutel tot transformatie ligt, bij inwoners, zorgaanbieders en daarmee ook op onze uitgaven. In het plan van aanpak *Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein* leest u hoe we dit gaan doen. Investeren in kwaliteit en formatie is een spannend proces waarbij we niet op voorhand volledig kunnen garanderen of we het benodigde resultaat zullen behalen. Tegelijkertijd zijn we er wel van overtuigd dat het de enig mogelijke weg is om tot een duurzaam houdbaar sociaal domein te komen, ook in financiële zin.

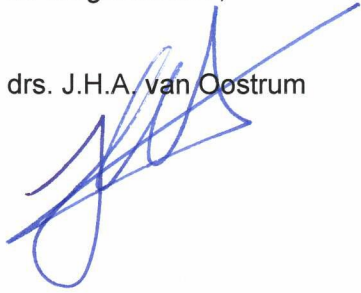
Vanzelfsprekend informeren wij u periodiek over de voortgang en resultaten die wij boeken met de acties uit het plan van aanpak *Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein*. Graag stemmen wij met u af op welke manier u bij het verdere proces betrokken wilt zijn.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers.

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief

Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein Inzetten op Transformeren

7 april 2020

1. Inleiding

Sturen in het sociaal domein heeft een bijzonder karakter. Zoals u weet, staan in het sociaal domein de uitvoering van de drie grote wetten (Jeugdzorg, Wmo en de Participatiewet) die in 2015 zijn gedecentraliseerd, centraal. Belangrijk kenmerk van deze wetten is dat het opneemregelingen zijn: wanneer iemand tot de doelgroep behoort en aan de voorgeschreven voorwaarden voldoet, kan hij of zij een beroep doen op voorzieningen. Het gegeven of de gemeente voldoende middelen heeft of begroot heeft is niet relevant.

Voor de verplichtingen op grond van de wetten is het ook niet relevant of het Rijk de gemeenten voldoende compenseert voor de uitgaven. De bijdragen die gemeenten ontvangen worden door de rijksoverheid vastgesteld en zijn door ons slechts zeer beperkt beïnvloedbaar. De laatste tijd wordt de lobby van gemeenten overigens steeds sterker richting rijksoverheid om de gemeenten op een passende manier te compenseren voor de verplichtingen die volgen uit de wetten. Hier zijn ook al successen behaald, onder andere de tijdelijke extra middelen en de toezegging dat er een onderzoek komt naar structurele middelen. Wij nemen actief deel aan deze lobby, zowel vanuit de P10 als vanuit de gezamenlijke Achterhoekse gemeenten.

We hebben gemerkt dat het Rijk de lokale beleidsvrijheid met enige regelmaat beperkt en de financiële consequenties hiervan aan de gemeente laat, zoals het geval is bij het abonnementstarief in de Wmo. Ook de rechter fluit met enige regelmaat gemeenten terug die proberen de uitgaven binnen het sociaal domein te beperken. Deze genoemde ontwikkelingen maken het sturen in het sociaal domein complex, maar op termijn niet onmogelijk.

In 2019 hebben we in de verantwoordingsrapportage vijf sporen gedefinieerd om te sturen in het sociaal domein. Ten eerste hebben we scherp gekeken naar de reguliere uitgaven binnen het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'. De potentiële besparing loopt van € 463.000 in 2019 op tot € 912.000 in 2022.

Ten tweede oefenen we invloed uit op de inkomsten. Het gezamenlijke verweer van veel gemeenten heeft er toe geleid dat er tijdelijk extra middelen voor het sociaal domein zijn toegevoegd aan de algemene uitkering (de bedragen variëren tot en met 2023 voor onze gemeente tussen de 1,3 miljoen en 2 miljoen) en dat de verdeelsleutel van het gemeentefonds nu opnieuw wordt herzien.

Ten derde zijn wij in regionaal verband actief, met name in preventieve activiteiten zoals Achterhoek in Beweging en het lokaal preventie-akkoord.

Bovenstaande manieren om te sturen blijven belangrijk, maar we zien dat we met name direct kunnen sturen met de laatste twee sporen uit de verantwoordingsrapportage 2019: 'projecten en acties' en 'sturen als onderdeel van het reguliere werk'. In dit plan van aanpak 'Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein' komen deze twee sporen samen,

gecombineerd met inzetten op een nieuw inkoopmodel. We gaan nu nader in op wat dit precies betekent.

2. Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein; Inzetten op Transformeren

2.1 Doorpakken

We kiezen voor Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein omdat de financiële situatie rond de drie grote wetten zorgelijk is; de uitgaven blijven stijgen ondanks dat er al veel maatregelen en acties zijn ingezet. Onze tekorten lopen op, daarom zetten we stevig in om de uitgaven te stabiliseren en terug te dringen.

Dit betekent dat er dingen gaan veranderen en dat onze inwoners daar ook iets van zullen merken. Zij zullen mogelijk een verschraving van de hulp en voorzieningen ervaren omdat we dingen anders en minder gaan doen. We hadden de transformatie meer geleidelijk willen doen maar de financiële situatie van onze gemeente maakt stevig doorpakken onvermijdelijk.

Daarbij blijven wij inzetten op maatregelen die in onze ogen duurzaam houdbaar zijn en geen afbreuk doen aan de transformatie waar wij voor staan. Wij kiezen er dus niet voor om allerlei voorzieningen weg te snijden die onze basis aantasten, omdat we die basis nodig hebben om te kunnen normaliseren en dus ook onze uitgaven te kunnen beperken. Wij kiezen dus voor stevig ingrijpen zonder de botte bijl te hanteren.

2.2. Inzetten op Transformeren

Een belangrijke manier om te sturen in het sociaal domein, en naar onze overtuiging de enige manier die duurzaam rendement oplevert, is inzetten op de verdere transformatie bij Voormekaar en inwoners. We kiezen voor een sprong voorwaarts en zetten vol in op de transformatie, omdat we van mening zijn dat alleen op die manier een duurzaam houdbaar sociaal domein kan ontstaan. Dat betekent dat de kern van onze aanpak niet alleen een lijst met besparingsmogelijkheden is, maar vooral een andere manier van werken die ook terugkomt in de besparingsmogelijkheden die we gaan effectueren

Concreet betekent dit dat we inzetten op weerbaarheid en zelfredzaamheid van inwoners waar dat kan. We willen er vroeg bij zijn zodat hulpvragen, als dat mogelijk is, niet uitgroeien tot zorgvragen. We sluiten aan bij de leefwereld van onze inwoners. En we accepteren dat er problemen zijn in het leven die er, hoe moeilijk misschien ook, gewoon bij horen en waarvoor de gemeente geen oplossing heeft. Op die manier doen we écht wat nodig is; daar waar dat kan helpen we mensen om zelf hun problemen op te lossen en daar waar dat niet kan, leveren we zorg voor wie dat nodig heeft.

Deze transformatie in onze gemeente is beschreven in het beleidskader 'Samen Denken Samen Doen' en kent vier uitgangspunten:

- Positieve gezondheid
- Inzetten op preventie
- Werken vanuit de bedoeling
- Normaliseren en de-medicaliseren

Deze uitgangspunten vormen de rode draad van onze aanpak en hebben onderlinge samenhang. Het gaat niet om het één of het ander, het is én-én. Ze hebben effect op elkaar en kunnen elkaar versterken. Sturen in het sociaal domein is volgens ons dan ook alleen maar effectief wanneer er door samenhang een beweging kan ontstaan. Een beweging die ertoe leidt dat alle betrokkenen in hun dagelijkse doen en laten als vanzelf vanuit de uitgangspunten bezig zijn met transformatie en daarmee met sturing. Een beweging waarbij alle betrokkenen in hun werkzaamheden voortdurend de afweging maken tussen wat wenselijk en noodzakelijk is vanuit onze uitgangspunten, het wettelijk kader en een duurzame inzet van financiële middelen.

3. Spoor 1: Projecten en acties

Vanuit de genoemde uitgangspunten is voor het spoor 'projecten en acties' een lijst gemaakt met acties die wij ondernemen om de transformatie op gang te brengen en de uitgaven te stabiliseren en terug te dringen. Daarvoor doen we op dit moment het volgende:

- Invloed op directe verwijzers die nu zonder tussenkomst van de gemeente zorg kunnen laten inzetten waarvoor wij als gemeente financieel verantwoordelijk zijn,
- Inzetten op preventie of zo licht mogelijke hulp aan de voorkant ter voorkoming van zwaardere hulp,
- Inzetten op algemene voorzieningen in plaats van algemene maatwerkvoorzieningen
- Inzetten op vermindering van bureaucratie en administratieve lasten.

De concrete projecten met financiële resultaten vindt u hieronder vermeld in tabel 1. Een aantal van de projecten en acties die hieronder worden genoemd, komt uit het uitvoeringsprogramma 'Samen Denken Samen Doen'. Zoals eerder in deze memo aangegeven, is dit uitvoeringsprogramma gebaseerd op vier uitgangspunten met als doel de zorg te transformeren. De genoemde projecten leveren naast die transformatie een besparing op. Met deze projecten en acties is namelijk een structurele besparing te realiseren van € 427.250 in 2020, oplopend tot € 1.053.750 in 2022.

Tabel 1: overzicht besparingsmogelijkheden van projecten en acties

Omschrijving	Besparing 2020	Besparing 2021	Besparing 2022
<u>Inzet Jimmy's</u>	130.000	180.000	225.000
<u>Inzet op Gecertificeerde Instellingen (GI's)</u>	50.000	100.000	200.000
<u>Inzet Praktijkondersteuner Huisartsen (POH)</u>	100.000	120.000	130.000
<u>Dagbesteding als algemene voorziening</u>	70.000	135.000	135.000
<u>Strakke indicatie HH</u>	25.000	56.000	56.000

<u>Arbeidsmatige dagbesteding</u>	0	60.750 (pilot-incidenteel)	pm
<u>Platform vrijwilligers</u>	20.000	48.000	48.000
<u>Ondersteuning mantelzorg</u>	9.750	9.750	9.750
<u>Knooppunt mantelzorg</u>	0	25.000	50.000
<u>Wlz als voorliggende voorziening</u>	22.500 (incidenteel)	0	0
<u>Anders inkopen</u>	0	100.000	200.000
<u>Totaal</u>	€ 427.250	€ 834.500	€ 1.053.750

In de bijlage bij deze memo staat een korte toelichting per project, hieronder gaan we nader in op het andere inkoopmodel.

3.1 Anders inkopen, samenwerken met aanbieders

Op dit moment doen we in regionaal verband de voorbereidingen van een nieuwe inkoop van de jeugdzorg en Wmo voor de komende jaren. De beoogde startdatum ligt in 2021. Wij hebben in onze regio, net als in meer regio's in Nederland, vanaf het begin ingezet op het zogenaamde 'open house' model. In dit model kunnen aanbieders wanneer zij aan een aantal voorwaarden voldoen zich inschrijven op het contract. Een groot voordeel van dit model is dat er geen sprake is van allerlei regelgeving rond (Europese) aanbesteding en dat de keuzevrijheid van inwoners erg groot is. Een groot nadeel is dat het aantal aanbieders erg groot wordt. In het geval van de Achterhoekse gemeenten gaat het om ruim 300 aanbieders voor jeugdzorg en Wmo samen, wat de nodige administratieve lasten met zich meebrengt. Een ander groot nadeel is dat met zoveel aanbieders geen goede samenwerkingsrelatie opgebouwd kan worden en die is noodzakelijk om samen te kunnen transformeren; hulp inzetten zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, tijdig afschalen, voorkomen van stapeling van zorg enzovoort.

Er wordt in regionaal verband ook nagedacht over de financieringsvorm van de in te kopen zorg. Op dit moment werken wij met het p x q model (prijs x aantal), dit geeft meer sturingsmogelijkheden dan het model van Diagnose Behandelcombinaties uit het verleden. Omdat de tarieven voor de verschillende producten zijn bepaald in ons Inkoopdocument ontstaat er echter tussen aanbieders en bijvoorbeeld de VMK medewerkers veelvuldig discussie over de aard van het product (goedkopere of duurdere zorg) en het aantal uren en de duur van de zorg. Dit bevordert de transformatie niet. Wij proberen nu voor de komende jaren een vorm van inkoop te ontwikkelen waarbij sturing en transformatie zo optimaal mogelijk kan plaatsvinden. Dit betekent in ieder geval dat we zullen inzetten op samenwerking met aanbieders om tot een vermindering van de uitgaven te komen.

4. Spoor 2: Sturen als onderdeel van het reguliere werk

Binnen het spoor 'projecten en acties' worden belangrijke stappen gezet in het verder brengen van de transformatie en daarmee in een ombuiging van kosten. Daarnaast is er meer nodig. Wij zijn ervan overtuigd dat we binnen het spoor 'sturen als onderdeel van het reguliere werk' écht de transformatie verder en sneller in beweging kunnen brengen. Dit doen we met oog en aandacht voor de inwoner en om de noodzakelijke ombuigingen in de kosten te realiseren. We verwachten hier een besparing te kunnen realiseren van bij benadering € 1.500.000. We gaan nu in op wat we met dit sturen als onderdeel van het reguliere werk bedoelen.

4.1 Aansluiten en optimaliseren bestaande werkzaamheden en werkvormen

In diverse werkoverleggen is specifieke aandacht voor sturen in het sociaal domein. We kunnen inmiddels redelijk volgen hoe uitgaven verlopen en deze zijn voor ons tot op zekere hoogte te verklaren. Een volgende stap die we willen zetten is dat we naast reactief, steeds meer aan de voorkant van het proces komen en betere invulling kunnen geven aan het sturen. Daarvoor is een kwaliteitsimpuls nodig op onze informatie en op de manier waarop we die gebruiken. We gaan een werkwijze ontwikkelen waarbij we voortdurend relevante informatie verzamelen, analyseren en tot sturingsinstrument voor de organisatie maken. We gaan structureler en diepgaander dan nu mogelijk is analyseren en rapporteren over afwijkingen van prognoses en daarop reageren. Om dit mogelijk te maken gaan we het volgende doen:

- Inzet BI tool (business intelligence hulpmiddel), hiermee zorgen wij voor een permanent adequaat inzicht in onze bedrijfsvoering waarbij ook sturingsinformatie voor Voormekaar beschikbaar komt. Deze sturingsinformatie zal leiden tot verdere optimaliseren van de werkwijze van Voormekaar. De testversie is gereed en wordt de komende maanden geïmplementeerd.
- Inzet van een Business Controller Sociaal Domein die als opdracht heeft om goede stuurinformatie en stuurmogelijkheden te ontwikkelen. Hiervoor zal de controller als eerste een grondige analyse maken van de uitgaven en inkomsten Sociaal Domein in Berkelland. De inzet daarvan is beter bepalen waar het tekort precies door veroorzaakt wordt en op welke manieren we hierin kunnen sturen. De inzet van de Business Controller Sociaal Domein is een absolute randvoorwaarde voor de noodzakelijke kwaliteitsimpuls van onze sturingsmogelijkheden. De inzet van de Business Controller Sociaal Domein zal in de loop van dit jaar leiden tot nieuwe ideeën en voorstellen voor doorpakken sturen in het Sociaal Domein.

4.2 Aansluiten bij de doorontwikkeling van Voormekaar

De sleutel tot transformatie in het sociaal domein ligt voor een groot deel in het directe contact dat Voormekaar heeft met inwoners die een hulpvraag hebben. Aan de keukentafel wordt invulling gegeven aan begrippen als normaliseren en de-medicaliseren. Daar sluit de doorontwikkeling van Voormekaar ook bij aan door de aandacht voor actieve casusregie, hét sturingsmiddel bij uitstek.

Actieve casusregie betekent onder andere dat aan de voorkant van het contact en tijdens het traject gestuurd wordt op de eerder genoemde uitgangspunten die wij hanteren in het sociaal domein, namelijk normaliseren, de-medicaliseren, positieve gezondheid, preventie en werken vanuit de bedoeling. Dit uit zich onder andere in de gesprekken die

Voormekaar-medewerkers met inwoners voeren en in de analyse en afweging die zij maken naar aanleiding van de hulpvraag. Het uit zich ook in de vertaling naar de manier waarop het eigen netwerk van de inwoner kan worden ingezet en naar de eventueel in te zetten zorg en hulp. We zien het tenslotte ook terug in het contact dat Voormekaar heeft met aanbieders en verwijzers wanneer het gaat om zaken als voorkomen van stapeling en oplossen van in te zetten hulp.

Actieve casusregie zal daardoor dus leiden tot een vermindering van de uitgaven.

De doorontwikkeling van Voormekaar heeft geleid tot veel verbeteringen, onder andere op het gebied van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van dienstverlening. Wij hebben ook geconstateerd dat wij er met deze doorontwikkeling nog niet zijn. Wij zijn van mening dat Voormekaar zelf meer kortdurende hulpverlening zou moeten bieden en nog meer inzet zou moeten plegen op toeleiding naar voorliggende voorzieningen zoals de ondersteuning door mantelzorgers, sport, ontmoetingsmogelijkheden en het jongerenwerk. Ook zou Voormekaar op basis van beschikbare monitoringinformatie zelf meer inzicht moeten krijgen in stuur- en verbetermogelijkheden. Tenslotte zien we in de praktijk dat actieve casusregie door Voormekaar, zoals eerder genoemd en volgens ons hét sturingsinstrument bij uitstek, op dit moment onderbelicht blijft.

Wij zijn er van overtuigd geraakt dat deze noodzakelijke verdere doorontwikkeling niet mogelijk is onder de huidige omstandigheden. Er moeten eerst twee belemmeringen worden weggenomen.

Ten eerste zien wij dat de huidige formatie niet toereikend is om de gewenste werkwijze in te voeren. In korte tijd heeft Voormekaar te maken gehad met veel landelijke en lokale veranderingen, zoals de invoering van het abonnementstarief en gevolgen van rechterlijke uitspraken over onder andere huishoudelijke werk. Bovendien staan er nog veel veranderingen op de planning, zoals het werken volgens de nieuwe sociaal domein brede verordening. Ook is er een toenemend aantal hulpvragen en de complexiteit van de hulpvragen neemt toe. Medewerkers staan voortdurend onder druk en moeten prioriteit geven aan het beperken van de wachtlijsten en kunnen dus eenvoudigweg onvoldoende aandacht besteden aan de inzet van zorg die zo licht als mogelijk is en zo zwaar als noodzakelijk. Hiermee wordt een belangrijke mogelijkheid om kosten te beheersen onvoldoende benut.

Ten tweede zorgt het ontbreken van een goed inhoudelijk kader dat de professionals van Voormekaar teveel vanuit eigen afwegingen, ad hoc en incidentgedreven hun werk moeten doen. Hierdoor worden ze in discussie met inwoners en aanbieders teveel op zichzelf teruggeworpen.

De benodigde doorontwikkeling kan daardoor onvoldoende geborgd worden.

4.3 Belemmeringen wegnemen

Het plan van aanpak 'Doorpakken in het sociaal domein' richt zich op het wegnemen van de zojuist benoemde belemmeringen. Hiervoor is het volgende nodig:

1. Formatie die toereikend is voor de gewenste werkwijze van Voormekaar
Actieve casusregie door Voormekaar is volgens ons hét sturingsinstrument bij uitstek. We verwachten van medewerkers dat zij actief gaan sturen, bijvoorbeeld in:

- a. Het zelf meer bieden van kortdurende hulpverlening of toeleiding naar voorliggende voorzieningen zoals het mantelzorgsteunpunt en het jongerenwerk;

- b. Het strakker indiceren, bijvoorbeeld bij Huishoudelijke Hulp op basis van een nieuw normenkader;
- c. Op basis van monitoringinformatie zelf inzicht krijgen in stuur en verbetermogelijkheden.

Om die werkwijze ruimte te kunnen geven, moet de formatie daarop toegesneden zijn. Om te kunnen bepalen of Voormekaar voor deze manier van werken op orde is hebben wij in het najaar van 2019 in het kader van de doorontwikkeling van Voormekaar Adviesbureau KokxDe Voogd opdracht gegeven om een vergelijkend onderzoek te doen. Uit dit onderzoek (inclusief benchmark met vergelijkbare gemeenten) komt naar voren dat voor het werken volgens casusregie bij Voormekaar een formatie-uitbreiding nodig is van 7,55 fte. Rekening houdend met de te verwachten stijging van het aantal hulpvragen op grond van demografische ontwikkelingen en nieuw beleid (bijvoorbeeld inzet in het kader van de Wet Verplichte GGZ) komt daar nog 1,79 fte bij. Totaal dus 7,55 fte + 1,79 fte = 9,34 fte.

Wij gaan ervan uit dat we door effectiever en efficiënter te gaan werken en door nu vol in te zetten op de verdere doorontwikkeling door inzet van een implementatieprojectleider we met de volgende uitbreiding kunnen volstaan:

- a. 3 fte tijdelijk voor een halfjaar (primair gericht op het wegwerken van de wachtlijsten)
- b. 3 fte tijdelijk voor drie jaar
- c. 4 fte structureel.

2. Een duidelijk kader waarbinnen de professionals hun werk kunnen uitvoeren.

Wij ontwikkelen, samen met de professionals, een duidelijk kader waarbinnen Voormekaar werkt zodat er een gezamenlijke koers komt waarin gestructureerd en met het doel voor ogen gewerkt wordt. Dit kader bestaat uit vier onderdelen. Als eerste is een uitvoeringsvisie nodig die invulling geeft aan begrippen als normaliseren en de-medicaliseren. Deze uitvoeringsvisie geeft handvatten aan de professionals van Voormekaar. De uitvoeringsvisie maakt duidelijk waar Voormekaar voor staat, wat inwoners van Voormekaar kunnen verwachten en ook wat zij niet kunnen verwachten. De uitvoeringsvisie is voor de zomer gereed en wordt ter informatie gedeeld met de raad. De uitvoeringsvisie is leidend voor de andere drie onderdelen van het kader, te weten:

- Deskundigheidsbevordering
- Kwaliteitsmanagement,
- Bedrijfsvoering.

Om het werken volgens dit kader bij Voormekaar succesvol te organiseren en daarnaast te zorgen voor blijvende inbedding, is de bovengenoemde extra inzet nodig.

5. Overzicht benodigde investeringen

Om de transformatie en het sturen binnen het sociaal domein op een maximale manier vorm te kunnen geven en op die manier tot substantiële en duurzame ombuigingen te kunnen komen moeten we nu doorpakken. Dat vraagt wel van ons dat we eerst moeten investeren, de kosten gaan voor de baat uit. De randvoorwaarden die wij constateren en willen invullen zijn samenvattend:

- Inzet van een verbinder/aanjager/implementatieprojectleider voor sturing in het sociaal domein

- Inzet van een businesscontroller Sociaal Domein
- Ontwikkelen van een uitvoeringsvisie en sturingsinstrumenten voor Voormekaar als kader waarbinnen de professionals hun werk kunnen doen
- Formatie toereikend maken voor de gewenste werkwijze van Voormekaar

6. Totaaloverzicht besparingsmogelijkheden

In de voorgaande paragrafen zijn de twee sporen inhoudelijk toegelicht. In onderstaande tabel vatten wij samen welke besparing we met dit plan willen realiseren.

Omschrijving	Besparing 2020	Besparing 2021	Besparing 2022
Projecten en acties	€ 427.250	€ 834.500	€ 1.053.750
Actieve casusregie	€ 0	€ 750.000	€ 1.500.000
Totaal	€ 427.250	€ 1.584.500	€ 2.553.750

Dit zijn de besparingsmogelijkheden die wij op dit moment in gang zetten. Daarnaast blijven wij voortdurend zoeken naar verdere besparingsmogelijkheden, zoals gezegd zullen we hiervoor onder andere gebruik maken van de analyses van de businesscontroller.

De besparingen die in de overzichten zijn opgenomen kennen ook nog een aantal disclaimers. Het betreft ramingen en die kennen onzekerheden omdat sturen in het sociaal domein complex is en er zich omstandigheden kunnen voordoen die wij niet kunnen voorzien op dit moment.

Overzicht projecten en acties sturen in het Sociaal Domein

Versie 7 april 2020

	Omschrijving	Besparing 2020	Besparing 2021	Besparing 2022
1.	<u>Inzet Jimmy's.</u>	130.000	180.000	225.000
2.	<u>Inzet op GI's</u>	50.000	100.000	200.000
3.	<u>Inzet POH</u>	100.000	120.000	130.000
4.	<u>Dagbesteding als algemene voorziening</u>	70.000	135.000	135.000
5.	<u>Strakke indicatie</u>	25.000	56.000	56.000
6.	<u>Arbeidsmatige dagbesteding</u>	0	60.750 (pilot-incidenteel)	pm
7.	<u>Platform vrijwilligers</u>	20.000	48.000	48.000
8.	<u>Ondersteuning mantelzorgers</u>	9.750	9.750	9.750
9.	<u>Knooppunt Mantelzorg</u>	0	25.000	50.000
10.	<u>Anders inkopen</u>	0	100.000	200.000
11.	<u>Wlz als voorliggende voorziening</u>	22.500 (incidenteel)	0	0
	<u>Totaal</u>	427.250	834.500	1.053.750

Toelichting op de projecten en acties.

1. Inzet Jimmy's

Jimmy's is een algemene voorziening voor en door jongeren vanaf 12 jaar. De visie is dat jongeren zelf heel veel kunnen en weten wat ze willen. De professionele ondersteuning bij Jimmy's is er om hun gezamenlijk potentieel ten volle te ontwikkelen en benutten voor henzelf en voor anderen. Het gaat dan om:

- Talentontwikkeling van jongeren
- Versterken van het gemeenschapsgevoel
- Voorkomen van jongerenoverlast
- Voorkomen van inzet jeugdhulp
- Alternatief voor jeugdhulp

2. Inzet GI's

Gecertificeerde instellingen (GI's) voeren de jeugdbescherming en jeugdreclasseringsmaatregelen uit. Als zij een maatregel uitvoeren zetten zij meestal ook jeugdhulp in. De GI kan de dure jeugdhulp inzetten zonder tussenkomst van de gemeente. De GI heeft daarbij geen financiële prikkel om de zorg zo doelmatig en efficiënt mogelijk in te zetten. De gemeente heeft deze prikkel wel én heeft mogelijkheden - omdat zij dicht op de gezinnen staat - om in jeugdbeschermingsgevallen lichtere ondersteuning in te zetten én de doorlooptijd van een maatregel te verkorten. Door enerzijds samenwerking met en anderzijds sturing op de GI's wordt een besparing gerealiseerd op dure jeugdhulp.

3. Inzet POH

Door huisartsen kan dure jeugdhulp worden ingezet zonder tussenkomst van de gemeente. Een huisarts heeft vaak maar zeer beperkt tijd om te onderzoeken wat er aan de hand is met een jeugdige en het gezin,

De praktijkondersteuner jeugd is aanwezig in de praktijk en ondersteunt huisartsen door gesprekken te voeren met de jeugdige en (eventueel) het gezin. Hiermee kan de praktijkondersteuner onnodige verwijzingen naar dure zorg voorkomen.

4. Dagbesteding als algemene voorziening

Dagbesteding draagt veelal bij aan maatschappelijke participatie, het hebben van een zinvolle daginvulling en het in contact zijn met anderen. We streven ernaar om de dagbesteding veel laagdrempeliger beschikbaar te maken. Dit doen we door alternatieve voorzieningen in de vorm van laagdrempelige activiteiten te realiseren voor (bepaalde groepen) mensen die op dit moment gebruik maken van dagbesteding of daar in de toekomst gebruik van gaan maken.

5. Strakke indicatie

Minder ureninzet als gevolg van de invoering van het normenkader voor huishoudelijke hulp.

6. Arbeidsmatige dagbesteding

De doelgroep met doorgroeimogelijkheden willen wij activiteiten aanbieden in een omgeving met een sterk arbeidsmatig karakter, zodat zij hun talenten verder kunnen ontwikkelen.

Personen die aangemeld worden voor deze pilot krijgen een intake waarin een individueel ontwikkelplan wordt opgesteld. Hierin worden de individuele wensen, mogelijkheden en aandachtspunten afgestemd en vastgelegd. De doelgroep wordt begeleid door een procesbegeleider.

7. Platform vrijwilligers

Het doen van vrijwilligerswerk laat zien dat onze inwoners maatschappelijk betrokken zijn. Tegelijkertijd zien we ook dat we een steeds groter en zwaarder beroep doen op onze vrijwilligers en dat het moeilijker wordt om dit te combineren met werk, zorg voor een ander etc. En dat in een tijd waarin we voor de opgave staan om te zorgen voor voldoende en passende ondersteuning bij een stijgende (zorg)vraag. Met het Platform Vrijwilligers geven we het vrijwilligerswerk een stimulans. We willen het potentieel aan nieuwe vrijwilligers optimaal benutten en de bestaande vrijwilligers behouden door samen te werken in het netwerk van bedrijven, (maatschappelijke) organisaties, verenigingen en scholen waarbij aandacht is voor scholing en intervisie. We verstevigen hiermee de kennis van vrijwilligers en verwachten daarmee dat er minder beroep gedaan hoeft te worden op formele ondersteuning

8. Ondersteuning Mantelzorg

De cursus 'de kunst van het zorgen en loslaten' richt zich op mantelzorgers die matig tot zwaarbelast zijn. Het doel is om de ervaren belasting van deze mantelzorgers te verlagen. We zien dat er minder behoefte is aan deze cursus dan dat wij in eerste instantie dachten. Om die reden bieden wij de cursus vanaf 2020 één keer per jaar aan, in plaats van twee keer per jaar. We verwachten dat het Knooppunt Mantelzorg bijdraagt aan preventie, waardoor er minder professionele ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van deze cursus, nodig zal zijn.

9. Knooppunt Mantelzorg

Het Knooppunt Mantelzorg zet zich in om (over-)belasting van mantelzorgers te voorkomen. De werkwijze van het Knooppunt sluit aan bij het 'werken vanuit de bedoeling'. Dit doen wij door de ondersteuning van mantelzorgers zoveel mogelijk tot stand te brengen op plekken waar zij zich gewoonlijk bevinden (thuis, op school, op

het werk etc.). Hiermee verminderen wij dat zij een beroep moeten doen op (professionele) ondersteuning. Daarnaast werken we aan bewustwording in de samenleving en erkennen we dat mantelzorg voor veel mensen een onderdeel van het leven is.

10. Anders inkopen

Zie voor toelichting de memo Doorpakken sturen in het Sociaal Domein

11. Wet Langdurige Zorg (Wlz) als voorliggende voorziening

Terugvordering ten onrechte betaalde Wmo in verband met inzet Wlz als voorliggende voorziening

C: E.D. Wisselink

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 13743
Onderwerp : Verantwoordingsrapportage Sociaal Domein 2019
Verzonden : 29 april 2020

Geachte leden van de raad,

Deze raadsbrief is bedoeld om u te informeren over de verantwoordingsrapportage Sociaal Domein 2019. Deze is als bijlage bij deze raadsbrief toegevoegd.

De verantwoording van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' vindt plaats binnen de reguliere verantwoording (P&C-cyclus). Naast deze reguliere cyclus geven wij een extra verantwoording, waarin er meer ruimte is voor een toelichting op de volgende punten:

- Een cijfermatige terugblik op de uitvoering van Wmo en Jeugd;
- Een financieel overzicht van de Wmo en Jeugd;
- Een evaluatie van het uitvoeringsprogramma 'Samen Denken Samen Doen' en de maatschappelijke effecten waar wij op sturen.

De verantwoordingsrapportage wordt jaarlijks gemaakt. In de vorige verantwoordingsrapportage was ook informatie opgenomen over hoe wij sturen in het sociaal domein. Dit is nu opgenomen in het plan Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein, dat u in april heeft ontvangen.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers.

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief

VERANTWOORDINGSRAPPORTAGE

BELEIDSKADER SOCIAAL DOMEIN

2019

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	4
HOOFDSTUK 2	BEELD ZORGTOWIJZINGEN	5
2.1	KOSTENOVERZICHT WMO EN JEUGDHULP 2019	5
2.2	KOSTENVERGELIJKING WMO 2017 – 2018 - 2019	6
2.3	KOSTENVERGELIJKING JEUGDHULP 2017 – 2018 – 2019	7
2.4	OVERZICHT TELEFONISCH CONTACT INWONERS MET VOORMEKAAR.....	7
HOOFDSTUK 3	FINANCIEN SOCIAAL DOMEIN	8
3.1	JAAROVERZICHT 2019	8
3.2	ONTWIKKELING VAN DE RIJKSMIDDELEN	12
3.3	EFFECT OP DE BEGROTING 2020 EN OVERZICHT FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	13
HOOFDSTUK 4	INZET VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA	14
4.1	THEMA 1: WERKEN VANUIT DE BEDOELING.....	14
4.2	THEMA 2: MEEDOEN	15
4.3	THEMA 3: VEILIG THUIS EN IN DE BUURT	16
4.4	THEMA 4: ARMOEDE	17
4.5	THEMA 5: GEZONDE LEEFSTIJL	18
4.6	THEMA 6: MANTELZORG	19
4.7	OVERKOEPELENDE CONCLUSIE UITVOERINGSPROGRAMMA.....	20
4.8	BORGING EN CONTINUERING PROJECTEN	20
BIJLAGE 1	INDICATOREN BIJ DE MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN	27

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

DE GEMEENTE BERKELLAND GEEFT UITVOERING AAN HET SOCIAAL DOMEIN DOOR ONDER ANDERE HET UITVOEREN VAN DE WET OP MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN DE JEUGDWET. WIJ WILLEN INWONERS DE ZORG GEVEN DIE ZIJ NODIG HEBBEN EN DAT BINNEN DE BESCHIKBARE MIDDELEN EN MET DE BESCHIKBARE MENSKRACHT.

Binnen het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' werken we hard aan deze opgave. We zetten in op preventie en op zorg die zo licht is als mogelijk en zo zwaar als nodig. Wij willen zoveel mogelijk voorkomen dat een hulpvraag uitgroeit tot een zorgvraag.

De verantwoording van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' vindt plaats binnen de reguliere verantwoording (P&C-cyclus). Naast deze reguliere cyclus geven wij een extra verantwoording, waarin er meer ruimte is voor een toelichting op de volgende onderdelen:

- Een cijfermatige terugblik op de uitvoering van Wmo en Jeugd;
- Een financieel overzicht van de Wmo en Jeugd;
- Een evaluatie van het uitvoeringsprogramma 'Samen Denken Samen Doen' en de maatschappelijke effecten waar wij op sturen.

We volgen daarin de volgende opzet:

- Hoofdstuk 2: een beeld van de zorgtoewijzingen Jeugd en Wmo;
- Hoofdstuk 3: inzicht in de financiën in het sociaal domein;
- Hoofdstuk 4: de inzet van het uitvoeringsprogramma en de maatschappelijke effecten die wij beogen.

In de verantwoordingsrapportage van 2018 was een hoofdstuk opgenomen over de sturing in het sociaal domein. Dit thema wordt nu behandeld in het plan 'Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein'.

HOOFDSTUK 2

BEELD ZORGTOEWIJZINGEN

DE GEMEENTE IS VANUIT DE JEUGDWET EN WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO) VERANTWOORDELIJK VOOR DE ZORGTOEWIJZINGEN VAN VOORZIENINGEN. DEZE ZORGTOEWIJZINGEN WORDEN NIET ALLEEN GEDAAN DOOR VOORMEKAAR, MAAR OOK DOOR HUISARTSEN EN GECERTIFICEERDE INSTELLINGEN. IN DIT HOOFDSTUK VINDT U EEN OVERZICHT VAN ALLE ZORGTOEWIJZINGEN. ER IS EEN OVERZICHT GEGEVEN VAN DE ZORGTOEWIJZINGEN IN 2017, 2018 EN 2019 EN DAARNAAST EEN UITSPLITSING GEMAAKT OP KERNNIVEAU.

2.1 KOSTENOVERZICHT WMO EN JEUGDHULP 2019

Kosten 2019 per grote kern Zorg in Natura	Kosten WMO	Aantal inwoners met een WMO maatwerkvoorziening	Gemiddelde kosten WMO per inwoner met maatwerkvoorziening	Kosten Jeugdhulp	Aantal inwoners met een Jeugdhulp maatwerkvoorziening	Gemiddelde kosten Jeugdhulp per inwoner met maatwerkvoorziening
Borculo	€ 1.949.626	562	€ 3.469	€ 1.600.251	277	€ 5.777
Eibergen	€ 3.022.519	690	€ 4.380	€ 2.519.122	324	€ 7.775
Neede	€ 2.474.097	524	€ 4.721	€ 2.778.738	250	€ 11.114
Ruurlo	€ 1.603.533	391	€ 4.101	€ 915.212	171	€ 5.352
Jeugdhulp buiten gemeente volgens wpb				€ 2.629.610	96	€ 27.391
Totaal	€ 9.049.776	2167	€ 4.176	€ 10.442.993	1118	€ 9.340

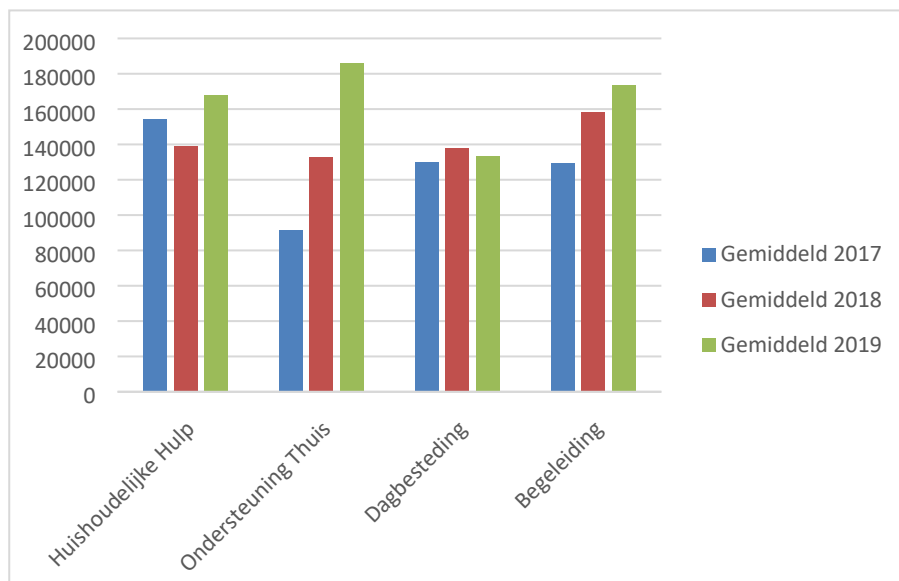
PGB budget 2019 per kern	Budget WMO	Aantal inwoners met een WMO maatwerkvoorziening	Gemiddelde kosten WMO per inwoner met maatwerkvoorziening	Budget Jeugdhulp	Aantal inwoners met een Jeugdhulp maatwerkvoorziening	Gemiddelde kosten Jeugdhulp per inwoner met maatwerkvoorziening
Borculo	€ 102.285	39	€ 2.622	€ 59.232	11	€ 5.384
Eibergen	€ 170.275	41	€ 4.153	€ 103.249	16	€ 6.453
Neede	€ 221.790	56	€ 3.960	€ 213.668	26	€ 8.218
Ruurlo	€ 37.219	8	€ 4.652	€ 9.456	4	€ 2.364

Bestedingen PGB budget 2019	Totaal
WMO	€ 446.525
Jeugdwet	€ 275.265
Totaal	€ 721.790

In bovenstaande tabellen is per kern weergegeven wat het aantal voorzieningen is dat is ingezet, wat de kosten zijn die daarbij horen en wat de gemiddelde kosten per voorziening zijn. Er is een onderscheid gemaakt tussen maatwerkvoorzieningen en voorzieningen in het kader van een persoonsgebonden budget (PGB). Wat opvalt, is dat de gemiddelde kosten per kern bij Wmo dichter bij elkaar liggen dan bij Jeugd. Dat heeft er mee te maken dat er bij Jeugd zeer intensieve en dure trajecten zijn.

Bij zorgtoewijzingen is er een verschil tussen de beschikte zorg (datgene wat we als gemeente hebben toegewezen) en de daadwerkelijk geleverde zorg (en de kosten die dat uiteindelijk met zich mee brengt). Niet alle beschikte zorg wordt ingezet, bijvoorbeeld omdat zorg niet langer nodig is of omdat er tijdelijk minder geleverd wordt door vakantie van de inwoner. Bij ZIN (Zorg in Natura; door de gemeente gecontracteerde zorg) komt dat naar voren in een verschil tussen de beschikkingen en de declaraties die aanbieders versturen. Bij PGB (Persoonsgebonden budget, waarbij de inwoner bepaalt wie de zorgverlener wordt) krijgen we dit als gemeente achteraf inzichtelijk, omdat betaling verloopt via de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

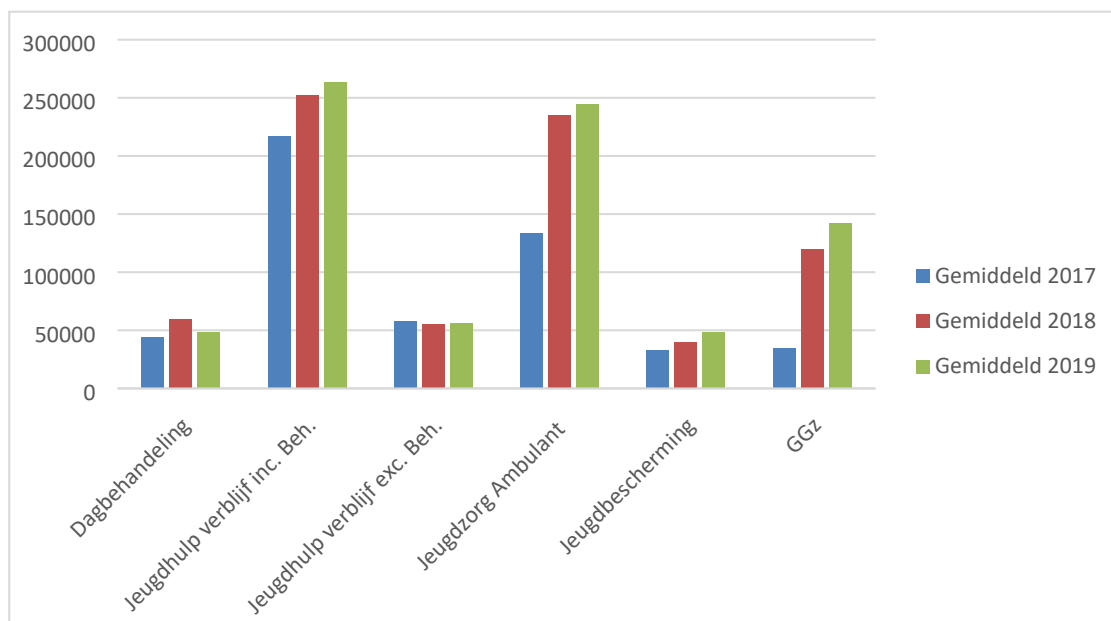
2.2 KOSTENVERGELIJKING WMO 2017 – 2018 - 2019

In bovenstaande tabel is het totaal bedrag aan voorzieningen Wmo weergegeven van zowel 2017, 2018 en 2019. Huishoudelijke verzorging wordt nu geregistreerd onder Ondersteuning Thuis. Voor de totale kosten huishoudelijke hulp kunnen deze twee zorgvormen bij elkaar worden opgeteld, dat is een bedrag van €4.680.000. Per jaar wordt er fors meer uitgegeven op de grootste zorgvormen. Dit komt vooral doordat:

- het aantal zorgvragen toeneemt, maar ook de intensiteit van de zorg toeneemt;
- de tarieven voor deze vormen van zorg zijn gestegen, met name door de gewijzigde CAO voor deze beroepsgroep;
- het aantal afgegeven voorzieningen is gestegen. De reden hiervan is de invoering van het abonnementstarief (een vast tarief voor de eigen bijdragen aan Wmo-voorzieningen).

2.3 KOSTENVERGELIJKING JEUGDHULP 2017 – 2018 – 2019

In bovenstaande tabel zijn de grootste zorgvormen voor jeugd weergegeven. Ook voor jeugd zijn de lasten per periode fors toegenomen. Aandachtspunt hierbij is dat van aanbieders in de GGZ in 2017 en ook begin 2018 niet alle betalingen via het gegevensknooppunt werden verwerkt, terwijl eigenlijk alle zorgleveranciers dit vanaf begin 2017 hadden moeten doen. In de loop van 2018 zijn de meeste aanbieders in de GGZ dit wel gaan doen. Dit verklaart de relatief grote stijging tussen 2017 ten opzichte van 2018 en 2019. Hetzelfde geldt, maar dan in mindere mate, voor de ambulante hulpverlening.

In de jeugdhulp komen de stijgende lasten met name voort uit een toenemende vraag en een stijging van het aantal toegekende voorzieningen. Ook de complexiteit van problematiek en daarmee de zwaarte van ingezette voorzieningen neemt toe.

2.4 OVERZICHT TELEFONISCH CONTACT INWONERS MET VOORMEKAAR

	aantal gesprekken	Aantal meldingen	Wel gesprek geen melding
2018	7086	1854	5232
2019	7719	1792	5927

(EXCLUSIEF DIRECT CONTACT MET VMK REGISSEUR)

In bovenstaande tabel is het aantal telefonische contactmomenten met inwoners weergegeven. Als een telefoongesprek leidt tot een melding, volgt er een keukentafelgesprek. Wanneer er geen melding volgt, betekent dit dat door het telefonisch contact de inwoner ondersteund is in, of begeleid naar, het vinden van de juiste voorliggende voorziening, gebruik van een algemene voorziening of is verwezen naar een andere organisatie.

HOOFDSTUK 3

FINANCIËN SOCIAAL DOMEIN

IN DIT HOOFDSTUK GAAN WE IN OP DE FINANCIËN BINNEN HET SOCIAAL DOMEIN. WE GEVEN EEN BEELD VAN 2019. DIT BEELD KOMT OOK TERUG IN DE JAARRAPPORTAGE BINNEN DE REGULIERE P&C-CYCLUS VAN DE GEMEENTE, MAAR IN DEZE VERANTWOORDINGSRAPPORTAGE KRIJGT U EEN UITGEBREIDE INHOUDELIJKE TOELICHTING. TENSLOTTE VOLGT EEN SAMENVATTING VAN DE FINANCIËN EN EEN MEERJARIG VOORUITZICHT.

3.1 JAAROVERZICHT 2019

Het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' laat in 2019 een nadeel zien van €272.000,- (peildatum 22 april 2020). Er vindt op dit moment echter nog volop afstemming plaats over de geleverde productie in 2019 met de zorgaanbieders. Het daadwerkelijke resultaat kan daardoor veranderen.

Hoewel het negatieve resultaat relatief beperkt is in relatie tot de totale omvang, moet geconstateerd worden dat de verschillen per onderdeel groot zijn. Met name op het gebied van de zorg in natura zijn de lasten flink hoger dan geraamd. Dit nadeel wordt deels gecompenseerd door lagere lasten op het budget PGB, algemene voorzieningen, inburgering en het uitvoeringsprogramma 'Samen Denken, Samen Doen'.

In de volgende tabel geven we een cijfermatig overzicht van het resultaat van dit moment (laatste kolom). De cijfers in dit hoofdstuk sluiten niet volledig aan bij de bedragen genoemd in hoofdstuk 2. De bedragen in hoofdstuk 3 gaan puur over de bedragen die gemoeid zijn met Zorg in Natura. De bedragen in dit hoofdstuk omvatten ook uitvoeringskosten, facturen van aanbieders die niet via de standaard route kunnen declareren en subsidies

Tabel: Lasten en baten 2019

	(x 1.000)	Resultaat 2018	Begroting 2019	Resultaat 2019
Lasten				
A	Maatschappelijke Ondersteuning	9.628	10.395	10.818
B	PGB Jeugd	388	410	318
C	PGB WMO	679	590	478
D	Zorg In Natura Jeugd	9.406	9.437	10.842
E	Algemene voorzieningen	1.922	2.358	2.024
F	Inburgering		530	218
G	Uitvoeringsplan Samen denken, Samen doen	177	982	476
H	Overhead/loonkosten	3.811	3.694	3.574
	Totaal	26.011	28.396	28.748
I Baten				
	Eigen bijdrage	662	447	495
	Verevening	123		62
	Inburgering		30	-1
	Totaal	785	477	556

Saldo	25.226	27.919	28.192

TOELICHTING OP DE ACTIVITEITEN

Er volgt nu een toelichting op de verschillende activiteiten uit deze tabel die samen het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' vormen. Er is voor gekozen om in de toelichting niet alleen de vergelijking tussen begroting en realisatie te maken. Er wordt ook een toelichting gegeven op de ontwikkeling van de lasten van 2019 ten opzichte van 2018. Elke titel begint met een hoofdletter, deze hoofdletter komt terug in de tabel 'Lasten en baten 2019' op pagina 8.

A Maatschappelijke ondersteuning

Om meer duidelijkheid te kunnen geven over de kosten van post 'Maatschappelijke ondersteuning', maken we gebruik van onderstaande tabel met een verder uitgesplitst overzicht van de totale lasten per voorziening in 2018 en in 2019.

Tabel Maatschappelijke ondersteuning. Lasten per voorziening 2018 en 2019
(peildatum 23 maart 2020)(x 1.000)

Voorziening	2018	2019 begroot	2019 realisatie
Algemene voorzieningen	232	153	276
Mantelzorgcompliment	71	70	67
Ondersteunende begeleiding		5	6
Vervoersvoorzieningen	690	565	737
Woonvoorzieningen	202	117	289
Rolstoelen	303	210	224
Onderhoud Wmo voorzieningen	201	140	196
Huishoudelijke verzorging	1.915	1.825	2.195
Ondersteuning Thuis	1.714	3.075	2.485
Huishoudelijke Hulp Toelage	407	375	136
Begeleiding Individueel (inclusief dagbesteding)	3.867	3.697	4.070
Overige	48	163	135
Totaal	9.650	10.395	10.818

TOELICHTING TABEL MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Binnen de voorziening 'Maatschappelijke ondersteuning' is sprake van een tekort van € 423.000. Naast een paar kleine afwijkingen is dit tekort vooral te verklaren door een stijging van de lasten van de zogenaamde "oude WMO voorzieningen" (woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen, inclusief het onderhoud van voorzieningen). Gezamenlijk laten deze voorzieningen een tekort ten opzichte van de begroting zien van € 414.000.

Hiervoor zijn twee verklaringen te geven:

- In 2019 is er sprake geweest van een specifieke individuele woningaanpassing die relatief zwaar op de begroting heeft gedrukt (€150.000). Dit was een noodzakelijke voorziening;
- De verwachting was dat de negatieve gevolgen van de invoering van het abonnementstarief vooral merkbaar zou zijn bij voorzieningen als huishoudelijke hulp en individuele begeleiding. Daar is in de begroting ook rekening mee gehouden. We zien nu dat het abonnementstarief er ook voor heeft gezorgd dat er een toename is op het aantal klassieke WMO voorzieningen. We hebben het dan over rolstoelen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen en het bijbehorend onderhoud.

TOELICHTING OP HET VERSCHIL TEN OPZICHT VAN DE REALISATIE 2018

Zoals te zien is in de tabel, kent 'Maatschappelijke ondersteuning' in 2019 ten opzichte van de jaarrekening van 2018 hogere lasten tot een bedrag van € 1.168.000. Deze stijging komt vooral door de invoering van het abonnementstarief. Op vrijwel alle ondersteuningsvormen binnen 'Maatschappelijke ondersteuning' zien we een toename van lasten. Ook is er sprake van een groter aantal inwoners dat gebruik maakt van deze voorzieningen.

B en C Persoonsgebonden Budget (PGB) Jeugd en Wmo

De lasten op de onderdelen Persoonsgebonden budget (PGB) Jeugd en Wmo in de tabel 'lasten en baten 2019' op pagina 8 laten weinig verschillen zien ten opzichte van de begroting en 2018. We kiezen er daarom voor de toelichting voor de PGB Jeugd en Wmo samen te behandelen. Hier laten we de kosten zien die worden gemaakt door inwoners die een PGB toegekend hebben gekregen. In hoofdstuk 2 wordt bij PGB het toegekende budget genoemd; dit wordt niet altijd volledig benut.

TOELICHTING

Er is sprake van een voordeel. In Berkelland gaan we zorgvuldig en terughoudend om met het inzetten van een PGB. Vanaf 2015 is er sprake van een gestaag dalende lijn voor wat betreft de lasten.

TOELICHTING OP HET VERSCHIL TEN OPZICHT VAN DE REALISATIE 2018

Waar de lasten in 2018 nog uitkwamen op € 1.000.000,- (waarop ook de begroting 2019 is gebaseerd) is er in 2019 een verdere daling te zien.

D Zorg in Natura Jeugd

Om dieper op de kostenpost 'Zorg in Natura Jeugd' van de tabel 'lasten en baten 2019' op pagina 8 in te kunnen gaan, maken we gebruik van onderstaande tabel met een verder uitgesplitst overzicht van de totale lasten per voorziening binnen 'Zorg en Natura Jeugd' in 2018 en in 2019.

Tabel Zorg in natura. Lasten per voorziening Jeugdhulp 2018 en 2019 (peildatum 23 maart 2020)(x 1.000)

Voorziening	2018	2019 Begroot	2019 Realisatie
Landelijke en Bovenregionale zorg	-27	4	96
GGz en Dyslexie	1.713	1.600	1.782
Opvoedhulp, verblijf en Ambulante zorg	6.924	6.936	7.969
Veilig Thuis Noord Oost Gelderland	271	276	275
Zorg van Gecertificeerde instellingen	525	621	719
Totaal	9.406	9.437	10.841

TOELICHTING OP DE BEGROTING ZORG IN NATURA JEUGD 2019 EN REALISATIE TOT NU TOE

Ten opzichte van de begroting zijn er op de kostenpost 'Zorg in Natura Jeugd' over de hele breedte nadelige verschillen. Met name op de voorziening 'Opvoedhulp, verblijf en Ambulante zorg' zijn de lasten hoger dan vooraf verwacht.

Dit komt voor een deel door de toename van het aantal en de duur van maatregelen die worden uitgevoerd door de Gecertificeerde Instellingen. Dit is in de hele Achterhoek het geval. Verschillende factoren zijn daarop van invloed (aangescherpte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, een betere samenwerking tussen Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen, lokale teams, de beschikbaarheid passende jeugdhulp). Er ligt een relatie tussen de toename van kosten van Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de toename van kosten van jeugdhulp. Want als GI's betrokken zijn, is er meestal ook sprake van zeer intensieve ambulante jeugdhulp of jeugdhulp met verblijf. Daarnaast is de toename van de kosten te verklaren door een toename van het aantal

cliënten met ambulante jeugdhulp. Ook op het gebied van GGz, Dyslexie en LVB (Licht Verstandelijke Beperking) zijn de kosten hoger dan begroot. Zij zijn ten opzichte van 2018 echter minder hard gestegen.

TOELICHTING OP HET VERSCHIL TEN OPZICHTE VAN DE REALISATIE 2018

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, is de begroting 2019 gebaseerd op de realisatie 2018. De toelichting die hierboven is gegeven geldt daarom ook hier.

E Algemene Voorzieningen

Met 'Algemene Voorzieningen' in de tabel 'lasten en baten 2019' op pagina 8 bedoelen we de voorzieningen waar geen verwijzing voor nodig is. De Algemene Voorzieningen zijn in de volgende tabel verder uitgesplitst.

Tabel Lasten Algemene Voorzieningen 2018 en 2019 (peildatum 23 maart 2020) (x 1.000)

	2018 Realisatie	2019 Begroot	2019 Realisatie
Subsidies	1.267	1.651	1.302
Gemeenschappelijke regelingen	626	681	666
Overige	29	26	56
Totaal	1.922	2.358	2.024

TOELICHTING

Onder 'Algemene Voorzieningen' vallen met name subsidies aan verschillende instellingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de subsidie aan Betula en Yunio (Consultatiebureau). We verstrekken deze subsidies, omdat deze instellingen uitvoering geven aan wettelijke taken en/of preventieve activiteiten in Berkelland. Op de begroting 2019 is een voordeel zichtbaar van bijna € 400.000,-. Dit komt met name door de afbouw van de subsidie aan Betula. Zoals afgesproken, blijft het budget wel beschikbaar voor toekomstige voorzieningen. Voor het overige bestaat dit voordeel uit verschillende kleine bedragen 'niet besteed subsidiebudget'.

TOELICHTING OP HET VERSCHIL TEN OPZICHTE VAN DE REALISATIE 2018

Het verschil ten opzichte van 2018 is met name te verklaren door de indexering van subsidies en gemeenschappelijke regelingen.

F Inburgering

In 2019 is de activiteit 'Inburgering' toegevoegd aan het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'. Inburgering gaat om de participatie en integratie van statushouders. Voor 2017 tot en 2019 zijn hiervoor door het Rijk middelen beschikbaar gesteld. Daarop is een plan vastgesteld waarvoor deze incidentele middelen als dekking gelden. Het aantal statushouders in Berkelland is minder gebleken dan het aantal waarop de toegekende middelen van het Rijk is gebaseerd. In 1 juli 2021 treedt de nieuwe inburgeringswet in werking. Bij de invoering van deze wet worden de nodige financiële aanloopproblemen verwacht. We kiezen er daarom voor om het restantbedrag hiervoor te reserveren.

G Uitvoeringsprogramma 'Samen Denken, Samen Doen'

In hoofdstuk 4 van deze verantwoordingsrapportage gaan we inhoudelijk dieper in op het uitvoeringsprogramma en de effecten die we beogen.

Er is een voordeel zichtbaar op deze activiteit. Dit komt vooral omdat hier projecten worden begroot die meerjarig kunnen zijn, zoals het Preventie Platform Jeugd en Jimmy's / jongerenwerk. Wat we hiermee bedoelen, is dat als een project uit het uitvoeringsprogramma start, we de totale lasten voor de gehele looptijd op dat moment begroten. Ook wanneer die lasten in volgende begrotingsjaren plaats vinden.

TOELICHTING OP HET VERSCHIL TEN OPZICHTE VAN DE REALISATIE 2018

Het begrotingsjaar 2018 geldt als het opstartjaar van het uitvoeringsprogramma. In dat jaar zijn we begonnen met de eerste projecten. In 2019 zijn veel meer projecten begonnen. Bovendien is er overloop van projecten die in 2018 zijn opgestart en deels worden uitgevoerd in 2019.

H Uitvoeringskosten (Overhead/loonkosten)

TOELICHTING OP HET VERSCHIL TEN OPZICHTE VAN DE REALISATIE 2018

Zoals u kunt lezen in de tabel 'lasten en baten 2019' op pagina 8, zijn er lagere lasten voor uitvoering doorbelast aan het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'. Vanaf 2018 is Voormekaar onderdeel van de gemeentelijke organisatie en daarmee ook technisch een team, net als alle andere teams van de gemeente Berkelland. Dit betekent dat de lasten worden doorverdeeld volgens de gemeentelijke systematiek. De indirecte uitvoeringslasten (zoals huisvesting, ICT etc.) worden toegeschreven aan bedrijfsvoering. Uit de landelijke benchmark die vorig jaar is gehouden blijkt dat de gemeente Berkelland lagere uitvoeringskosten heeft dan de gemiddelde gemeente.

I Baten

TOELICHTING OP DE BATEN 2019

Onder 'Verevening' staat in de tabel 'lasten en baten 2019' een incidentele, niet geraamde opbrengst vanuit de gemeente Bronckhorst. Dit is een correctie op de eerder overeengekomen verevening Jeugdhulp. Mocht een gemeente nog een vergoeding ontvangen van het Rijk, dan is destijds afgesproken dat deze gecorrigeerd zou worden op de verevening. De gemeente Bronckhorst heeft succesvol beroep kunnen doen op de compensatieregeling Voogdij, 18+. In 2019 hebben wij ons aandeel in deze vergoeding ontvangen.

TOELICHTING OP HET VERSCHIL IN BATEN TEN OPZICHTE VAN 2018

De opbrengst uit eigen bijdragen is ten opzichte van 2018 flink afgenomen. Dit is direct het gevolg van de invoering van het abonnementstarief.

3.2 ONTWIKKELING VAN DE RIJKSMIDDELEN

Vanaf 2019 zijn de middelen die het Rijk beschikbaar stelt, niet meer als apart onderdeel van de algemene uitkering zichtbaar. Het is daarmee ook niet meer volledig te bepalen in hoeverre wij als gemeente gecompenseerd worden voor de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Dat zou er toe kunnen leiden dat onder de invloed van autonome prijsontwikkelingen de taakstelling verder onder druk komt te staan. Terwijl we daar eigenlijk, maar dus niet specifiek te herleiden, voor worden gecompenseerd in de algemene uitkering. Het college hanteert daarom de volgende uitgangspunten:

- het aandeel van de algemene uitkering komt grofweg overeen met de omvang van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft';
- wanneer de algemene uitkering stijgt (acres), wordt de ruimte die daardoor ontstaat aangewend ter dekking van de lasten in het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' en daarmee ook van de taakstelling;
- wanneer het Rijk een specifieke vergoeding voor een beleidsmatige ontwikkeling toevoegt, wordt deze eveneens volledig ingezet ter dekking van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft';
- de feitelijke stand van zaken van het programma wordt in het boekjaar zelf vastgesteld tijdens de rapportages van de reguliere planning en control cyclus.

In de volgende tabel ziet u een overzicht van wat wij in 2019 van het Rijk hebben ontvangen voor de uitvoering van de taken op het gebied van Wmo en Jeugd. De algemene uitkering en andere overeengekomen dekkingsmiddelen hebben zich als volgt ontwikkeld in 2019 (ten opzichte van 2018). Onder 'Wmo 1995' in deze

tabel leest u het bedrag dat wij van oudsher ontvangen voor uitvoering van de zogenaamde klassieke Wmo voorzieningen, zoals rolstoelen, woningaanpassingen en woonvoorzieningen.

Ontwikkeling middelen van het Rijk en overige dekkingsmiddelen Sociaal Domein 2019 (x1000)			
	2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Integratie-uitkering 2018	18.265	18.650	18.650
Meicirculaire	-	1.768	1.768
Aanpassing Maatstaf Medisch Gebruik	-		301
WMO 1995	1.350	1.350	1.350
Totaal beschikbaar	19.615	21.768	22.069

3.3 EFFECT OP DE BEGROTING 2020 EN OVERZICHT FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

In de voorgaande paragrafen heeft u kunnen lezen dat er overschrijdingen zijn op de voorzieningen 'Maatschappelijke ondersteuning' en 'Zorg in Natura Jeugd'. We verwachten dat deze overschrijdingen structureel zijn en dat deze de komende jaren verder stijgen. Dit heeft dan ook een effect op de begroting van 2020 en verder. De begroting moet een reële weergave van de verwachte lasten zijn. Om aan deze voorwaarde te voldoen, moet er, op basis van het huidige inzicht, voor Zorg in Natura € 1.474.000 aan de begroting 2020 en verder worden toegevoegd. Dit wordt in de bestuursrapportage meegenomen.

Nu volgt een overzicht van de financiële ontwikkelingen Wmo en Jeugdzorg tot en met 2022. We noemen daarbij ook de gewenste effecten van de besparingsmogelijkheden zoals we die hebben genoemd in het plan 'Doorpakken sturen in het sociaal domein' en wat het resterende tekort is na deze maatregelen. Daarnaast geven we aan wat het effect is van de overschrijdingen op de reserve. Het is belangrijk te benadrukken dat deze bedragen niet in beton gegoten zijn, omdat we bijvoorbeeld nog geen inzicht hebben in de ontwikkeling van de inkomsten en de gevolgen van de Corona-crisis. We vinden het echter belangrijk een meerjaren perspectief te bieden. Voor de zomer wordt door een Business Controller sociaal domein een diepgaande analyse gedaan van de financiële situatie. Na deze analyse kunnen we ook beter bepalen waardoor dit tekort in 2019 precies is ontstaan en of het (op alle onderdelen) structureel is. Ook verwachten we met deze analyse onze sturing in het sociaal domein te versterken. Hierover leest u meer in het plan 'Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein'. Tenslotte is belangrijk om te vermelden dat tegenover deze lastenstijging (nog) geen vergoeding van het Rijk staat. De taakstelling om de nieuwe taken uit te voeren tegen de middelen die daartoe van het Rijk worden ontvangen, komt daarmee aanvullend onder druk te staan.

Overzicht Doorwerking Overschrijding Zorg in natura op de komende begrotingen (X1000)

Lasten	Resultaat 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A: WMO ZIN	10.818	10.375	11.177	11.177
B: PGB WMO	478	590	467	467
C: PGB Jeugd	318	410	318	318
D: Jeugd ZIN	10.841	9.527	10.697	10.697
E: Uitvoeringskosten	3.574	3.789	3.789	3.789
F: Nieuw Beleid			304	304
	26.029	24.691	26.752	26.752
Baten				
G: Inning Eigen Bijdrage	546	445	445	445
H: Rijksmiddelen	20.000	20.050	20.050	20.050
I: Toevoegingen na mei- /decembercirculaire	2.069	1.759	2.023	1.377
	22.615	22.254	22.518	21.872
J: Saldo	3.414	2.437	4.234	4.880
K: Bezuiniging op overig beleid	345	509	902	912
	3.069	1.928	3.332	3.968
Besparingen door sturingsmaatregelen				
M: Actieve casusregie		427	835	1.054
N: Totaal		-	750	1.500
	0	427	1.585	2.554
O: Resterend tekort/taakstelling	3.069	1.501	1.747	1.414
Reserve				
P: Stand Reserve per 1-1		5.198	3.697	1.950
Q: Stand Reserve per 31-12		3.697	1.950	536

TOELICHTING OP HET OVERZICHT 'DOORWERKING OVERSCHRIJDING ZORG IN NATURA OP DE KOMENDE BEGROTINGEN'

De bedoeling van dit overzicht is dat in één oogopslag duidelijk is hoe het staat met de financiën sociaal domein. Daarom zijn enkele posten die in eerder in dit hoofdstuk werden gespecificeerd, in deze tabel samengevoegd. De posten die hier niet worden toegelicht, zijn eerder in dit hoofdstuk al uitgebreid aan de orde gekomen. Dit betreft alleen de nieuwe taken Wmo en jeugd; het uitvoeringsplan, inburgering en de algemene voorzieningen staan hier niet in.

Bij de lasten valt onder 'nieuw beleid' (Rij F) de punten waar bij de Perspectiefnota middelen voor worden aangevraagd. Het gaat hier om Jimmy's / Jongerenwerk (meer leest u hierover in Hoofdstuk 4, evaluatie uitvoeringsprogramma). Tot en met 2020 zullen deze lasten gedekt worden uit het uitvoeringsprogramma 'Samen Denken Samen Doen'. Vanaf 2021 komt de dekking voort uit de bezuinigingen op algemene voorzieningen. Daarnaast gaat het om de inzet van de Business Controller sociaal domein en nieuwe taken door de invoering van de Wet verplichte GGZ (wettelijke taak).

Mei-/decembercirculaire (Rij I)

Het gaat hier met name om de extra middelen die door het Rijk zijn toegevoegd naar aanleiding van de landelijke onderzoeken naar de stijgende kosten in de jeugdzorg. Deze middelen lopen door tot 2022. Het is nog onbekend of er na 2022 extra middelen worden toegevoegd.

Bezuinigingen overig beleid (Rij M)

Dit zijn de bezuinigingen die in 2019 zijn doorgevoerd op de reguliere uitgaven binnen het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'. Het gaat veelal om subsidies die vallen onder de Algemene voorzieningen. Deze voorzieningen moeten het beroep op zwaardere en daarmee duurdere zorg voorkomen en verminderen. De ruimte die met deze middelen ontstaat, kan ingezet worden voor het tekort of ter dekking dienen van voorstellen voor nieuw beleid (zie Rij F, Jimmy's / Jongerenwerk).

Tekort (Rij N)

Dit is het verschil tussen de uitgaven en de middelen die hier tegenover staan, zonder verdere inzet van stuurmaatregelen.

Besparingen doorpakken sturen in het sociaal domein (Rij M en N)

Hiermee bedoelen we de acties en inzet door actieve casusregie, zoals ze in het plan 'Doorpakken sturen in het sociaal domein' beschreven zijn.

Resterend tekort / taakstelling (Rij O)

Hier leest u het huidige tekort waar nu nog geen oplossing voor gevonden is.

Reserve (Rij P en Q)

Het gaat hier om de reserve nadelen decentralisaties. We maken hier gebruik van om het tekort op het sociaal domein op te vangen. De benutting van deze reserve voor 2020 is gebaseerd op de primitieve begroting 2020, waarbij in de opstelling het resultaat van 2019 nog niet is meegenomen. Dit wordt meegenomen in de bestuursrapportage, waar de begroting wordt bijgesteld met inzichten op basis van de jaarrekening 2019. We verwachten dat we in 2020 daarom een groter beroep op de reserve moeten doen, waardoor deze eerder is uitgeput.

HOOFDSTUK 4

INZET VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA

IN 2018 ZIJN WIJ GESTART MET HET UITVOERINGSPROGRAMMA 'SAMEN DENKEN, SAMEN DOEN'. DIT UITVOERINGSPROGRAMMA VALT ONDER HET PROGRAMMA 'ZORG VOOR WIE DAT NODIG HEEFT'. HET UITVOERINGSPROGRAMMA ZET IN OP HET REALISEREN VAN MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN IN HET SOCIAAL DOMEIN, MET ALS DOEL EEN STRUCTURELE BIJDRAGE TE LEVEREN AAN KOSTENVERLAGING EN/OF EEN BETERE DIENSTVERLENING AAN ONZE INWONERS. IN DIT HOOFDSTUK EVALUEREN WIJ DE EERSTE JAREN VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA.

In het uitvoeringsprogramma werken we met de volgende zes thema's:

- thema 1: werken vanuit de bedoeling
- thema 2: meedoen
- thema 3: veilig thuis en in de buurt
- thema 4: armoede
- thema 5: gezonde leefstijl
- thema 6: mantelzorg

In de verantwoordingsrapportage 2018 zijn de maatschappelijke effecten en succesfactoren benoemd en is een nulmeting gegeven met een aantal indicatoren. Elk thema beoogt één of meerdere maatschappelijke effecten te sorteren waarbij succesfactoren geformuleerd zijn. Succesfactoren zijn activiteiten en processen die volgens ons nodig zijn om doelstellingen te realiseren en een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke effecten. Een aantal succesfactoren komt bij verschillende thema's terug. Vervolgens zijn de maatschappelijke effecten op onderdelen meetbaar gemaakt met indicatoren.

In deze rapportage evalueren we de inzet van de projecten die in het kader van het uitvoeringsprogramma zijn gestart. We maken aan de hand van deze evaluatie een afweging wat we wel en niet uit het uit dit uitvoeringsprogramma in 2021 willen voortzetten. De opbouw van dit hoofdstuk is als volgt:

- Per thema volgt, naast de eerder genoemde maatschappelijke effecten en succesfactoren, een beknopt overzicht van de behaalde resultaten en conclusies;
- Deze worden samengevat in overkoepelende conclusies, waarin ook de samenhang tussen de verschillende projecten naar voren komt;
- Aan de hand van deze conclusies geven we aan of en zo ja, op welke manier we deze projecten willen borgen. Dit is samengevat in een overzicht met de benodigde middelen;
- In de bijlage staat ten slotte een overzicht van de indicatoren, zowel de 0-meting als de 1-meting.

4.1 THEMA 1: WERKEN VANUIT DE BEDOELING

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Inwoners worden in hun eigen leefomgeving effectief en efficiënt geholpen met hun (hulp)vraag.*
2. *Er wordt door alle netwerkpartners gewerkt 'vanuit de bedoeling'. Daaronder vallen gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties en zorgverleners.*

SUCCESSFACTOREN

In het kader van professioneel samenwerken, willen wij meer vanuit vertrouwen gaan samenwerken. Om dit te bereiken, werken we volgens de methodiek 'werken vanuit de bedoeling'. Wij streven naar een zo groot mogelijke bekendheid van deze werkmethode bij onze samenwerkingspartners. Om dat te bereiken is het van

belang dat partners in het sociaal domein elkaar kennen, snel weten te vinden en constructief samenwerken. Wij streven er naar dat inwoners adequaat en efficiënt toegeleid worden naar de juiste hulp, uitgaande van hun eigen kracht. De verordeningen binnen de gemeente Berkelland ondersteunen deze dienstverlening en het werken vanuit de bedoeling. Er is sprake van één gezin, één plan, één regisseur. Rollen en verantwoordelijkheden moeten eenduidig helder zijn bij alle partijen. Aandachtspunt blijft dat we weten hoe en wanneer gegevens gedeeld en verwerkt mogen worden.

BEHAALDE RESULTATEN

- Businesscase 'Werken vanuit de bedoeling' is gereed. De businesscase bestaat uit een visual harvest (tekening) en een uitgeschreven verhaallijn in boekvorm. Hierin staan casussen beschreven wat er mis gaat/mis kan gaan en hoe wij dit beter kunnen, willen en gaan doen (veranderende denk- en werkwijze).
- 'Werken vanuit de bedoeling' is als uitgangspunt opgenomen in het project doorontwikkeling Voormekaar.
- 'Werken vanuit de bedoeling' is onderdeel van 'Samen aan het stuur'.
- 'Werken vanuit de bedoeling' is onderdeel en uitgangspunt van de nieuwe 'Verordening sociaal domein'. In dit proces krijgen we steeds meer inzicht in de privacy wetgeving en overige juridische randvoorwaarden.
- De Berkellandwijzer (digitale sociale kaart) is ontwikkeld en geïmplementeerd.
- Er is een ontwikkelteam opgericht dat zich richt op het project 'één gezin, één plan, één regisseur'. De randvoorwaarden om te werken vanuit de bedoeling brengen zij in beeld.
- Binnen het project 'één gezin, één plan, één regisseur' leidt gezamenlijke intervisie tussen SDOA en Voormekaar ertoe dat professionals sneller tot passende ondersteuning komen bij complexe vragen van inwoners.

CONCLUSIE

De businesscase 'Werken vanuit de bedoeling' en de nieuwe Verordening sociaal domein, die in samenwerking met diverse partners tot stand komt, maakt voor ons duidelijk wat werken vanuit de bedoeling is en welke randvoorwaarden daarbij horen. Het vraagt een andere denk- en werkwijze van de uitvoerende medewerkers. Hierin moeten nog stappen gezet worden. De nieuwe privacy wetgeving maakt het een uitdaging om vanuit de bedoeling te kunnen werken. Binnen de Verordening sociaal domein wordt een goede balans gezocht tussen de juridische randvoorwaarden en het werken vanuit de bedoeling.

Met de implementatie van de Berkellandwijzer zijn (professionele) partners in het sociaal domein bekend en kunnen inwoners hen en professionals elkaar sneller vinden. Het voorliggende veld is eerder in beeld, waardoor er sneller ingezet kan worden op preventie.

De Voormekaar teams en de uitvoerende medewerkers van de SDOA werken samen aan complexe casuïstiek. Onafhankelijke cliëntondersteuning is aanwezig en goed vindbaar voor onze inwoners.

4.2 THEMA 2: MEEDOEN

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. (Kwetsbare) inwoners ontwikkelen zich verder door participatie en krijgen waar nodig daar passende ondersteuning bij.
2. Alle inwoners van de gemeente Berkelland tellen en doen mee.

SUCCESFACTOREN

Meedoen aan de samenleving kan op veel manieren. Wij vinden het belangrijk dat meer inwoners in de gemeente Berkelland (blijvend) participeren in de vorm van onderwijs, vrijwilligerswerk of op de arbeidsmarkt. Hiervoor willen we deze inwoners bereiken en activeren. Het is daarom belangrijk dat partners in het sociaal domein elkaar kennen en goed samenwerken.

We willen graag dat jongeren in elke kern meer mogelijkheden hebben om zich te ontwikkelen en dat in elke kern inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt mee kunnen doen. Herkenbare en benaderbare ontmoetingsplekken kunnen hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Randvoorwaarden om mee te kunnen (blijven) doen, zijn onder andere de toegankelijkheid van voorzieningen/ regelingen voor mensen met een laag inkomen en een dekkend en betaalbaar aanbod van vervoersvoorzieningen.

BEHAALDE RESULTATEN

- Inventarisatie van de behoeften en bestaande sociale activiteiten met locaties is gerealiseerd. De definitie/ kaders voor een Multifunctionele Ontmoetings Plek (MOP) is/zijn geformuleerd.
- Platform Vrijwilligers is opgestart met de inzet van een kwartiermaker.
- Het project dementievriendelijke samenleving is in uitvoering.
- De positieve ervaringen met Ondersteuning Thuis (OT) maken dat het wordt voortgezet als regulier beleid.
- De door Berkelland geïnitieerde cursus Ondersteuning Thuis is een door het ministerie erkende cursus geworden.
- De meedoenapplicatie is geïmplementeerd en opgestart.
- Er zijn Jimmy locaties gerealiseerd in Borculo en Neede.
- Er zijn twee jongerenwerkers actief in gemeente Berkelland. Er zijn diverse activiteiten in samenwerking met andere partners uitgevoerd door en voor jongeren en voor andere inwoners. Buurtbewoners weten beter wie ze waarvoor moeten aanspreken.
- Onderzoek naar vrijwilligersvervoer en de visie op vervoer zijn afgerond en bestuurlijk vastgesteld.

CONCLUSIE

De Multifunctionele Ontmoetings Plekken (MOP) in Berkelland worden omschreven als: A) (ontmoetings)voorzieningen in het kader van dagbesteding, B) verenigingsaccommodaties, in het kader van gezondheid, preventie en ontmoeting en C) dorpshuizen/ kulturhusen in de kernen. Een digitale ontmoetingsplek, evenals een bankje in een park of het koffiepunt in een supermarkt, worden niet gezien als een MOP.

Het Platform Vrijwilligers is in de opstartfase. Er zijn tot op heden weinig deelnemers aan het Platform Vrijwilligers.

Het project 'dementievriendelijke samenleving' heeft het onderwerp dementie een impuls gegeven; er is bewustwording gecreëerd onder professionals en inwoners. Gemeente Berkelland is letterlijk en figuurlijk een dementievriendelijke samenleving geworden.

Het gedachtegoed van Ondersteuning Thuis is een invulling van 'Werken vanuit de bedoeling' en wordt door veel partners beschouwd als een meerwaarde.

Met de meedoenapplicatie geven we uitvoering aan de kindregelingen. De meedoenapplicatie draagt bij aan maatschappelijke deelname van inwoners met een laag inkomen. Met deze regelingen kunnen kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar uit gezinnen met een minimuminkomen een financiële bijdrage krijgen voor school, computer, sport-, kunst- en educatieve activiteiten. De kindregelingen worden per 1 januari 2020 afgehandeld binnen de meedoenapplicatie. De inwoner ontvangt een voucher, die kan worden ingewisseld bij de winkelier of vereniging. De inwoners kunnen zich digitaal aanmelden via de webwinkel.

Door Jimmy's en de inzet van de jongerenwerkers komen thema's aan het licht waar jongeren mee worstelen. Jongeren worden regelmatig op weg geholpen richting meer toekomstperspectief (school, werk) waardoor zorg niet of minder nodig is. Inwoners en professionals ervaren minder jongerenoverlast, jongeren voelen zich gezien en serieus genomen en er vinden minder incidenten plaats.

In de visie op vervoer worden de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen duidelijk.

Vrijwilligersvervoer in Berkelland is een aanvulling op het reguliere, dekkend vervoersaanbod in de gemeente.

4.3 THEMA 3: VEILIG THUIS EN IN DE BUURT

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Inwoners worden in hun eigen leefomgeving effectief en efficiënt geholpen met hun (hulp)vraag.*
2. *Inwoners voelen zich veilig in hun eigen leefomgeving.*

3. Kinderen en jongeren ontwikkelen zich en groeien op in een veilige leefomgeving.

SUCCESFACTOREN

Wij streven er naar dat onze inwoners veilig en vitaal kunnen opgroeien, leven, werken en wonen. Als inwoners onveilige situaties herkennen en signaleren, willen wij graag dat inwoners en partners weten waar zij hierover een melding kunnen doen. Signalen van onveiligheid komen daardoor bij de juiste persoon terecht. Om dat te bereiken is het van belang dat partners in het sociaal domein elkaar kennen, snel weten te vinden en constructief samenwerken. Wij streven er naar dat inwoners adequaat en efficiënt toegeleid worden naar de juiste, (in)formele hulp, vanuit de gedachte dat inwoners worden ondersteund uitgaande van hun eigen kracht. Leefbare kernen kunnen hieraan bijdragen. Aandachtspunt blijft dat we weten hoe en wanneer gegevens gedeeld en verwerkt mogen worden.

BEHAALDE RESULTATEN

- Er is per Voormekaar team een aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en kindermishandeling. Gezamenlijk is een lokaal actieplan opgesteld waar zij met regionale partners zoals Veilig Thuis, uitvoering aan geven.
- Er loopt een pilot Scheidingsloket in de gemeente Berkelland, waar inwoners terecht kunnen met hun vragen over echtscheidingen om te voorkomen dat kinderen door echtscheiding in de knel komen.
- Het pilotproject Inhuis Steungezinnen heeft tot nu toe drie koppelingen tot stand gebracht tussen vraaggezinnen en steungezinnen in Berkelland.
- Er zijn Praktijk Ondersteuners Huisartsenzorg-jeugd (POH-Jeugd) aan het werk bij de huisartsen in Eibergen, Borculo, Beltrum en Ruurlo.
- De campagne 'Heerlijk thuis in huis', bedoeld om inwoners bewust te maken van de mogelijkheden om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen, is opgezet en loopt nog, in samenwerking met de partijen ProWonen, VerduurSaam energieloket, Kruiswerk Achterhoek en Zlimthuis. Vrijwillige Wooncoaches voeren woongeluk gesprekken.
- Het Meldpunt niet-acute zorg is opgericht.

CONCLUSIE

Veilig Thuis wordt als organisatie gevonden als het meldpunt voor onveilige situaties. De samenwerking tussen Voormekaar en Veilig Thuis is erg goed. We voldoen hiermee aan de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

In het Scheidingsloket werken meerdere maatschappelijke partners (zoals Rabobank, kindbehartiger, Voormekaar) aan het voorkomen dat kinderen in de knel komen door echtscheidingen.

Door de inzet van de POH-jeugd is er meer passende ondersteuning op de juiste plek. De eerste evaluatie vindt voor de zomer plaats, maar we verwachten dat er hierdoor minder specialistische zorg wordt ingezet.

Heerlijk thuis in huis wordt goed gevonden door inwoners en wordt gecoördineerd vanuit het programma Plezierig Wonen.

De samenwerking rondom niet acute zorg is in werkprocessen goed gestroomlijnd en het meldpunt is goed vindbaar. Hiermee voldoen we aan de eisen uit de Wvvgg, die sinds 2020 in werking is.

4.4 THEMA 4: ARMOEDE

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Inwoners van de gemeente Berkelland hebben een gezonde financiële huishouding en krijgen waar nodig daar passende ondersteuning bij.*

SUCCESFACTOREN

Wij streven er naar, uit oogpunt van preventie, om armoede niet te laten ontstaan en daar waar inwoners armoede ervaren hen hierin te ondersteunen, uitgaande van hun eigen kracht. Er is sprake van een goede samenwerking tussen Voormekaar en SDOA en één regisseur. Rollen en verantwoordelijkheden moeten voor

iedereen duidelijk zijn. Ook willen wij de keten preventie, armoede en schulden versterken. Er is een goede digitale infrastructuur waarmee inwoners eenvoudig en snel aanvragen (minima) regelingen kunnen doen. Wij streven er naar dat inwoners worden geholpen bij het voorkomen van schulden en hun financiën op orde hebben. Daarvoor is het nodig dat wij de oorzaken van armoede in zicht hebben en oppakken.

BEHAALDE RESULTATEN

- Het project vroegsignalering is ontwikkeld en start voor de zomer 2020.
- Het Platform Financieel Gezond Berkelland is opgericht.
- De tool 'check waar je recht op hebt' is ontwikkeld en in gebruik genomen.

CONCLUSIE

Uit de voorbereidingen blijkt dat er draagvlak en gedeelde urgentie is bij betrokken partijen om te werken met de aanpak vroegsignalering. Wat nodig is om de samenwerking tussen de betrokken partijen te verbeteren, is casuïstiekbespreking. Daarmee sluiten we aan bij de aanpak van één gezin, één plan en één regisseur. De tool 'check waar je recht op hebt' zorgt voor een betere toegang tot schuldhulpverlening of hulp bij armoede voor inwoners.

4.5 THEMA 5: GEZONDE LEEFSTIJL

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Onze inwoners zijn optimaal vitaal en gezond.*
2. *Alle inwoners van de gemeente Berkelland tellen en doen mee.*

SUCCESFACTOREN

Gezondheid is voor iedereen de basis om makkelijker actief mee te kunnen doen met en in de Berkellandse samenleving. Wij vinden het belangrijk dat kwetsbare doelgroepen duurzaam deelnemen aan sport en/ of beweging. Dat bereiken wij onder ander met een vitaal en toekomstbestendig verenigingsleven. Wij ondersteunen en stimuleren onze inwoners tot een gezonde(re) leefstijl. Om dat te bereiken, willen wij verenigingen en scholen stimuleren in te zetten op een gezonde leefstijl. Hierdoor streven wij na dat inwoners meer bekend zijn met, en in staat zijn om, gezonde(re) keuzes te maken. De leefomgeving kan hierin een rol spelen, bijvoorbeeld door er voor te zorgen dat er voldoende aanbod is van ontmoetingsplekken en deze bekend zijn. Op die manier hopen wij dat wij de zelfredzaamheid van onze inwoners behouden en versterken en dat er minder vaak beroep op dure zorgvoorzieningen wordt gedaan.

Voorzieningen gerelateerd aan sport en cultuur zijn financieel en fysiek toegankelijk voor kwetsbare inwoners.

BEHAALDE RESULTATEN

- In het kader van gezonde verenigingen hebben wij Tactus Verslavingszorg opdracht gegeven om te starten met een project om bewustwording te creëren rondom alcohol- en middelengebruik binnen sportverenigingen.
- Er zijn zeven scholen met een gezonde school certificaat
- Het 'Regionaal beweeg- en sportakkoord Achterhoek 2020-2030' is opgesteld en vastgesteld door de acht samenwerkende gemeenten. Het ministerie van VWS heeft de Achterhoek als voorbeeldregio aangemerkt.
- De Sport Federatie Berkelland (SFB) is gestart met het project clubkadercoach. Hiermee willen we sportverenigingen ondersteunen bij het aanbieden van passend, nieuw aanbod voor met name kwetsbare inwoners.
- Er is draagvlak onder de huisartsen en de huisartsenkoepels van twee grote kernen om samen te werken aan 'welzijn op recept'. Dit is een project waarbij sociale oplossingen worden ingezet voor mensen die met psychosociale klachten naar de huisarts gaan.
- Er wordt in regionaal verband samengewerkt met diverse partijen in het Preventie Platform Jeugd.
- Het project Cool2B fit, waarmee we gezondheidsachterstanden willen terug dringen, is verlengd.

CONCLUSIE

Nagenoeg alle (buiten)sportaccommodaties zijn rookvrij. Ook in regionaal verband zetten we, met Achterhoek in Beweging, de kracht van sport en bewegen nog meer centraal als middel voor preventie en een gezonde leefstijl. Verenigingen zien kansen om een grotere maatschappelijke rol te gaan vervullen en beseffen dat dit noodzakelijk is om op lange termijn toekomstbestendig te worden en blijven. Met de inzet van de clubkadercoach kunnen verenigingen deze rol nog beter oppakken.

Door de inzet van de SFB krijgt de samenwerking tussen voorliggende voorzieningen en Voormekaar en SDOA beter vorm. Het leidt tot meer doorverwijzingen naar het voorliggende veld en draagt tegelijk bij aan preventie en het voorkomen van zorgvragen.

Er is bereidheid bij huisartsen om welzijn op recept uit te voeren. Om dit concreet vorm te geven, moeten nog stappen worden gezet.

Ketenpartners in het Preventie Platform Jeugd vinden elkaar steeds beter, het platform versterkt tegelijkertijd ook de samenwerking tussen organisaties. Hierdoor zijn we in staat om alledaagse opvoedvragen bespreekbaar te maken en te voorkomen dat deze een zorgvraag worden (normaliseren).

Cool2B fit dringt gezondheidsachterstanden terug en laat kinderen (met overgewicht) structureel bewegen. We zien dat dit een laagdrempelige en positieve manier is om aan een gezonde leefstijl te werken.

4.6 THEMA 6: MANTELZORG

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Betrokkenen uit de leefomgeving van mantelzorgers hebben meer oog voor hen en bieden waar nodig passende ondersteuning.*
2. *Onze inwoners zijn optimaal vitaal en gezond.*

SUCCESFACTOREN

Wij zorgen voor de huidige en toekomstige mantelzorgers in onze gemeente. Bewustwording rondom mantelzorg bij alle betrokkenen uit de leefomgeving van de mantelzorger (werk, buurt, vrije tijd, school, thuis en zorg) is een randvoorwaarde voor voldoende (passende) ondersteuning voor mantelzorgers. Daartoe beschikken mantelzorgers en betrokkenen over de nodige (nieuwe) kennis en vaardigheden. Wij streven hiermee naar minder (over)belasting bij mantelzorgers. De term mantelzorg is meer bekend bij alle betrokkenen uit de leefomgeving van de mantelzorger. Dit draagt bij aan de (h)erkenning bij de mantelzorgers. Het is van belang dat partners in het sociaal domein elkaar kennen en snel weten te vinden.

Wij ondersteunen en stimuleren onze inwoners tot ontspanning en beweging. De leefomgeving kan hierin een rol spelen.

BEHAALDE RESULTATEN

- Het Knooppunt Mantelzorg is gerealiseerd.
- De campagne 'Ik zorg' (een campagne om het personeelstekort in zorg en welzijn terug te dringen) start in 2020 en hier sluit de gemeente Berkelland bij aan.
- De Voormekaar teams zijn getraind om (over)belasting van mantelzorgers te signaleren.

CONCLUSIE

Het Knooppunt Mantelzorg is de verzamelplek waar vraag en (ondersteunings-)aanbod rondom mantelzorg bij elkaar komt. Het Knooppunt Mantelzorg richt zich op meer bewustwording bij inwoners, partijen uit het sociaal domein, werkgevers etc. rondom mantelzorg. De Voormekaar teams bieden ondersteuning in de vorm van gesprekken. Hiervan wordt voorzichtig gebruik gemaakt. Van andere vormen van ondersteuning aan mantelzorgers, zoals cursussen of hulp in de huishouding, wordt goed gebruik gemaakt. Er is specifiek aandacht voor jonge mantelzorgers, in samenwerking met de scholen in de gemeente Berkelland en de Jimmy's.

4.7 OVERKOEPELENDE CONCLUSIE UITVOERINGSPROGRAMMA

Werken vanuit de bedoeling draagt bij aan alles wat er binnen het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' gebeurt en is daarmee de paraplu van het uitvoeringsprogramma van 'Samen Denken Samen Doen'. De projecten uit dit uitvoeringsprogramma zijn ontstaan vanuit de behoefte van inwoners en/ of professionals. Werken vanuit de bedoeling is een manier van werken die breed gedragen wordt binnen de gemeente Berkelland. Dit komt terug in gerealiseerde projecten, zoals Jimmy's en jongerenwerk, het gedachtegoed van Ondersteuning Thuis, het Platform Financieel Gezond Berkelland en het Knooppunt Mantelzorg. Relevante kenmerken van deze manier van werken zijn dat het aansluit bij de leefwereld van inwoners, waarbij zij zelf de regie hebben. De vraag van de inwoner staat centraal, waarbij maatwerk leidend is. Werken vanuit de bedoeling draagt er aan bij dat passende ondersteuning op de juiste plek georganiseerd wordt. Een voorbeeld hiervan is de POH-Jeugd die in het netwerk met scholen en verenigingen zit en daardoor een totaalbeeld heeft van de behoeften van kind en gezin.

Voor het verder brengen van het normaliseren en de-medicaliseren is het voorliggende veld erg belangrijk. Sport- en culturele verenigingen zijn steeds meer onderdeel van dat voorliggende veld en zijn daarmee een laagdrempelige plek waar inwoners met een (hulp)vraag terecht kunnen. Om dit voorliggende veld en daarmee ook het verenigingsleven verder te versterken, zijn er diverse interventies vanuit SFB en kiezen we voor de inzet van de clubkadercoach. Hiermee geven we uitwerking aan preventie en investeren we in het voorkomen van duurdere zorg op langere termijn. Verder zien we dat onze inwoners klaar staan om elkaar te helpen en dat deze informele zorg preventief werkt. Naast de Berkellandwijzer zijn onze (verwijzende) partners zoals de huisarts, de POH-jeugd en de scholen, erg belangrijk als basis in het zorglandschap en (informele) aanvullingen op het bestaande zorgaanbod.

We zien dat de multifunctionele ontmoetingsplekken (MOP) een veelbesproken project is bij meerdere thema's uit het uitvoeringsprogramma. De MOP wordt gezien als een voorziening in het kader van dagbesteding, gezondheid, preventie en/ of ontmoeting. Dit kunnen bijvoorbeeld locaties van zorgaanbieders, verenigingen en dorpshuizen c.q. kulturhusen zijn. Zo willen we bij de MOP's bijvoorbeeld activiteiten organiseren vanuit bijvoorbeeld het Knooppunt Mantelzorg, het Platform Vrijwilligers, verenigingen, bibliotheek en het project 'dementievriendelijke samenleving'. Bestaande MOPS en sportverenigingen zijn te vinden op de Berkellandwijzer.

De ondersteuning aan de jonge mantelzorgers vraagt een aparte aanpak. Om die reden zoeken we nauwe samenwerking met de Jimmy's. Zij spreken dezelfde taal. Daarnaast hebben de Jimmy's een signalerende functie om jonge mantelzorgers op het spoor te komen die niet uit zichzelf aankloppen bij Voormekaar.

Binnen het sociaal domein wordt steeds minder verkokerd gewerkt. Dat is te zien in de aanpak tegen armoede; als er bijvoorbeeld sprake is van schulden, dan is er vaak ook andere problematiek binnen een gezin. De gezamenlijke aanpak met SDOA, informatie over schulden op de Berkellandwijzer en het Platform Financieel Gezond zorgen voor korte lijnen en samenwerking.

4.8 BORGING EN CONTINUERING PROJECTEN

In deze paragraaf beschrijven we de projecten die we willen continueren en borgen. We beginnen met een overzicht van projecten uit het uitvoeringsprogramma met de status, en indien van toepassing, de wijze van (financiële) borging. Daarna beschrijven we per project of en waarom wij deze willen continueren. Er zijn diverse projecten/ acties uit het uitvoeringsprogramma die niet gestart zijn of geen vervolg krijgen. Dat heeft verschillende oorzaken. Zo bleek er tussen sommige projecten overlap te zitten. Dat geldt voor de deelprojecten van 'werken uit de bedoeling', 'samenwerkingsafspraken herijken' en 'projecten op het gebied

van armoede'. Een aantal afgebakende acties en onderzoeken uit het uitvoeringsprogramma krijgen geen vervolg. Het gaat hier bijvoorbeeld om een onderzoek naar de vervoersvoorzieningen, extra monitoring door de GGD en een onderzoek naar de demografische invloed op de Wmo. De laatste reden dat een aantal projecten niet is gestart, is omdat we kritisch hebben gekeken door de taakstelling op het sociaal domein. Bij nadere afweging hadden een aantal projecten minder prioriteit. Voorbeelden hiervan zijn het 'onderzoek naar de sociale veiligheidsbeleving' en een 'klachtenmeldpunt'.

Op dit moment is het nog te vroeg om over de meeste projecten uitspraken te doen over structurele inzet. Een aantal projecten is nog maar net gestart. Bij enkele projecten is het daardoor niet mogelijk om een maatschappelijk effect te zien. Op het moment dat in 2018 duidelijk werd dat er grote tekorten in het sociaal domein waren, hebben we bij elk project kritisch gekeken welke middelen nodig waren. Ook zijn een aantal projecten niet, of in afgeslankte vorm gestart. Hierdoor zijn middelen uit het uitvoeringsprogramma beschikbaar om projecten langer op incidentele basis te verlengen. Op deze manier kunnen we een langere periode gebruiken om het effect van elk individueel project te meten. Dit maakt dat er verschillende 'uitkomsten' zijn van deze evaluatie:

1. Het project is afgerond en/of geborgd in regulier beleid op een manier waarop geen extra inzet van middelen noodzakelijk is;
2. Een project is gestart en laat zien dat de resultaten en het maatschappelijk effect naar verwachting zijn. Noodzakelijke middelen hiervoor worden aangevraagd in de perspectiefnota;
3. Een project is gestart en lijkt te voldoen aan de verwachtingen, maar hiervoor is nog onvoldoende onderbouwing om het project structureel in te zetten. Het project wordt gecontinueerd uit middelen uit het uitvoeringsprogramma en wordt in de verantwoordingsrapportage over 2020 opnieuw geëvalueerd.

Ten slotte is een aantal van de projecten van het uitvoeringsprogramma inmiddels ook onderdeel van het plan 'Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein'. Daarmee geven we aan dat we van deze projecten verwachten dat ze ons helpen om de taakstelling te behalen. De resultaten van deze projecten worden vanuit 'Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein' gemonitord op financieel effect.

Overzicht projecten uitvoeringsprogramma Samen Denken Samen Doen

Project	Status	Borging	Benodigde middelen 2021 (uitvoeringsprogramma)
A. Werken vanuit de bedoeling; Eén Verordening sociaal domein	Projectfase afgerond	Regulier beleid	€ 50.000
B. Bestaande netwerk sociaal domein herijken	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
C. Berkellandwijzer	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
D. Eén gezin, één plan, één regisseur	Gestart	Doorgaan	0
E. Onafhankelijke cliëntondersteuning	Afgerond	Regulier beleid	0
F. Multifunctionele Ontmoetingsplekken Uitwerkingskosten eerste MOP Inzet stadskamer	Gestart In opstartfase In opstartfase	Doorgaan Doorgaan Doorgaan	€ 10.000 € 40.000 € 150.000
G. Platform Vrijwilligers	Gestart	Doorgaan	€ 70.000
H. Dementievriendelijke samenleving	Gestart	Na 2020 regulier beleid	€ 5.000

I. Ondersteuning thuis	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
J. Meedoenapplicatie	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
K. Jongerenwerk en Jimmy's	Gestart	Structureel doorgaan	€ 170.000 (perspectiefnota)
L. Sterk netwerk gericht op preventie	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
M. Pilot steungezinnen	Gestart	Doorgaan	€ 14.000
N. POH-jeugd	Gestart	Doorgaan	€ 190.000
O. Heerlijk thuis in huis	Gestart	Doorgaan (programma wonen)	0
P. Meldpunt niet acute zorg	Projectfase afgerond	Regulier beleid	€ 60.000 (perspectiefnota)
Q. Vroegsignalering	Gestart	Doorgaan	€ 13.000
R. Platform Financieel Gezond Berkelland	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
S. Tool Check waar je recht op hebt	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
T. Toegang tot schuldhulpverlening	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
U. Stimuleren van een rookvrije sportomgeving	Projectfase afgerond	Regulier beleid	0
V. Clubkadercoach	Gestart	Doorgaan	0
W. Welzijn op recept	Gestart	Doorgaan	€ 10.000
X. Preventie Platform Jeugd	Gestart	Doorgaan	€ 30.000
Y. Knooppunt Mantelzorg	Gestart	Doorgaan	€ 75.000
Totaal 2021 (uitvoeringsprogramma)			€ 657.000 incidenteel (daarnaast € 230.000 structureel perspectiefnota)

TOELICHTING OP HET OVERZICHT

Voor het uitvoeringsprogramma is 2,5 miljoen euro beschikbaar. Hiervan is tot 1-2-2020 1,6 miljoen ingezet voor de uitvoering van verschillende projecten en plannen. Als in bovenstaand overzicht staat dat een project in 2021 door gaat zonder dat daar financiële middelen tegenover staan, betekent dit dat eventuele kosten voor het project al eerder zijn begroot of hier geen middelen voor nodig zijn. Dit betekent dat voor continuering van inzet 0,9 miljoen beschikbaar is voor 2021 en verder en deze middelen voldoende zijn voor de voorgestelde borging.

A. ÉÉN VERORDENING SOCIAAL DOMEIN

De Verordening sociaal domein ondersteunt de lokale teams beter in het contact met de inwoners en stimuleert het werken vanuit de bedoeling. Bovendien worden de regels voor de inwoner leesbaarder en toegankelijker geschreven. De Welzijnsraad, de cliëntenraad van SDOA en de groep 'samen sterk' (bestaande uit cliënten en hun begeleiders) van Estinea zijn gevraagd om mee te lezen. De gemeenteraad besluit in september 2020 over de nieuwe verordening. Voor de verordening zelf is geen financiering nodig. Voormekaar medewerkers, juristen en adviseurs sociaal domein worden geschoold. Hiermee wordt de veranderende denk- en werkwijze gestimuleerd en geborgd. Dit is ook opgenomen in de uitvoeringsvisie van de Voormekaar teams. De kosten van opleiding/ scholing komen voor rekening van het beschikbare opleidingsbudget. De nieuwe verordening treedt op 1 januari 2021 in werking.

B. BESTAAND NETWERK SOCIAAL DOMEIN VERSTERKEN

De pilot 'Werken vanuit de bedoeling' is, zoals u eerder in deze verantwoordingsrapportage heeft kunnen lezen, is in een gezamenlijk proces afgerond met een 'businesscase'. De werk- en denkwijze borgen we in de

Verordening sociaal domein, de doorontwikkeling van Voormekaar, 'samen aan het stuur' en het regieoverleg jongeren. Er zijn geen middelen nodig voor deze borging.

C. BERKELLANDWIJZER

De Berkellandwijzer is online. Uit de 1-meting (1e maand) blijkt dat er 878 unieke bezoekers waren. De Berkellandwijzer wordt continue geüpdatet. Partners hebben hierin zelf een verantwoordelijkheid.

De eenmalige kosten zijn gefinancierd en de structurele middelen zijn voor de eerste drie jaar geborgd. Na drie jaar volgt een evaluatie. Bij positieve beoordeling wordt dit twee keer verlengd met een jaar en nemen we de kosten daarvoor op in de perspectiefnota/ begroting.

D. EÉN GEZIN, EÉN PLAN, EÉN REGISSEUR

Dit project is een voorloper op de veranderende denk- en werkwijze van 'werken vanuit de bedoeling'. Zoals eerder in deze verantwoordingsrapportage aangegeven, wordt deze andere denk- en werkwijze geborgd in de Verordening sociaal domein, de doorontwikkeling van Voormekaar en in 'samen aan het stuur'. Binnen het project één gezin, één plan, één regisseur onderzoeken we nu de meerwaarde van het werken met een maatwerkbudget. Met dit instrument denken we dat Voormekaar beter en goedkoper maatwerk kan realiseren. Het idee hierachter is dat wordt gedaan wat nodig is zonder belemmering uit welk 'potje' dit moet worden betaald. Als blijkt dat dit een effectief instrument is voor Voormekaar, is het voorstel dit te continueren.

E. ONAFHANKELIJKE CLIËNTONDERSTEUNING

Onafhankelijke cliëntondersteuning is geborgd in het reguliere beleid. Inwoners worden geïnformeerd over deze onafhankelijke cliëntondersteuning op het moment dat zij een aanmelding doen bij Voormekaar. We onderzoeken op dit moment of de onafhankelijke cliëntondersteuning op een andere manier, bijvoorbeeld door meer vrijwillige inzet, geborgd kan worden. Er zijn geen extra financiële middelen nodig.

F. PROJECT MULTIFUNCTIONELE ONTMOETINGSPLEKKEN (MOP)

In 2020 willen we de MOP's zo efficiënt en functioneel mogelijk inzetten voor Berkellandse inwoners en organisaties. De MOP's lenen zich bij uitstek voor dagbestedingsactiviteiten die deel uit maken van het plan 'doorpakken sturen in het sociaal domein'. Voorbeeld hiervan is de verdere uitwerking van het gedachtegoed van de Stadskamer (zoals de dagbesteding zonder indicatie). We denken met een MOP in de behoefte van een laagdrempelige, ontmoetingsvoorziening voor inwoners te kunnen voorzien. Mogelijk kunnen we met de inzet van de MOP's ook een besparing realiseren op de uitgaven, bijvoorbeeld in het sociaal domein. Dit mogelijke besparingspotentieel is één van de redenen om het plan MOP verder uit te werken. Voor de uitvoering van dit project zijn voor 3 onderdelen middelen gereserveerd. Ten eerste voor de coördinatie en beleidsontwikkeling, ten tweede voor de uitwerking van het eerste concrete plan voor de ontwikkeling van een MOP en ten derde voor de ontwikkeling van een stadskamer.

G. PLATFORM VRIJWILLIGERS

Het Platform heeft nog niet de tijd gehad om voldoende meerwaarde te kunnen laten zien, daarom willen we dit volgend jaar opnieuw evalueren. We zien veel kansen om het Platform in te zetten op het gebied van normaliseren. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt willen we toeleiden naar (laagdrempelig) vrijwilligerswerk. De inzet richt zich de komende tijd op het stimuleren van partijen die een aandeel willen leveren in de vormgeving en invulling van het Platform. Succes hangt namelijk onder andere af van de bijdrage van (maatschappelijke) organisaties en verenigingen aan het Platform Vrijwilligers.

H. DEMENTIEVRIENDELIJKE SAMENLEVING

Dit project wordt in 2020 afgerond. We zien dat het een positieve impuls heeft gegeven aan de aandacht voor dit thema. Dementie blijft relevant, zeker gezien de vergrijzing en de toename van het aantal dementerenden in de gemeente Berkelland. Om die reden brengen we dit thema onder bij de werkzaamheden van de medewerkers van Voormekaar welzijn. De beperkte extra middelen die nodig zijn voor de continuïteit van het thema 'dementievriendelijke samenleving', borgen we in het uitvoeringsprogramma.

I. ONDERSTEUNING THUIS

Ondersteuning Thuis zetten we voort binnen de reguliere werkwijze. Dit betekent dat er geen extra middelen nodig zijn uit het uitvoeringsprogramma. Aanbieders zijn zelf verantwoordelijk voor de deskundigheidsbevordering van hun medewerkers. Zorgaanbieders van Hulp bij Huishouding kunnen de opleiding vanaf 2020 dan ook zelf aanbieden aan de medewerkers.

J. MEEDOEN APPLICATIE

De SDOA heeft de meedoenapplicatie ter uitvoering van de kindregelingen aangeschaft en is verantwoordelijk voor de instandhouding ervan. Wij zorgen voor de invulling. Op dit moment werken wij aan een optimalisatie van de applicatie, onder andere door uitbreiding van het aantal aanbieders van (sport)-activiteiten. Hier zijn geen kosten aan verbonden.

K. PROJECT JIMMY'S EN JONGERENWERK

De Jimmy's en de jongerenwerkers hebben zich bewezen: uit de eerste metingen blijkt dat de inzet van Jimmy's een preventieve werking heeft. Binnen Jimmy's worden taboes bespreekbaar, waardoor problemen klein blijven. Jongeren zetten zich in voor de gemeenschap en voelen dat zij van betekenis zijn. Het voorkomt jongerenoverlast en daarmee onnodige inzet vanuit handhaving. Ook zien we dat Jimmy's een besparing is op inzet van geïndiceerde zorg. Daarom maakt dit project onderdeel uit van plan 'Doorpakken sturen in het sociaal domein'. Ook wordt het project Jimmy's en Jongerenwerk opgenomen in de perspectiefnota om het structureel op te nemen in de begroting.

L. STERK NETWERK GERICHT OP PREVENTIE

De integrale aanpak jongerenproblematiek is ingezet met lokale partners uit het onderwijs, welzijn, politie, verslavingszorg en handhaving. Dit is bestendigd met een convenant. Jongerenoverlast wordt hiermee voorkomen en aangepakt. Het 'regieoverleg jongeren' is de overlegstructuur die gekozen is om acties op elkaar af te stemmen en resultaten te behalen. Dit wordt voortgezet. Hier is geen financiering voor nodig.

M. PILOT STEUNGEZINNEN

Uit de tussentijdse evaluatie kunnen we opmaken dat dat dit project een effectief, preventief middel is om gezinnen die het tijdelijk moeilijk hebben, te ondersteunen. In Berkelland zijn er in 2019 drie matches gemaakt tussen steun- en vraaggezinnen. Het kleine aantal matches komt omdat gezinnen niet makkelijk steun durven vragen. Bij de ontstane matches zijn de ervaringen positief. Die positieve ervaringen zijn niet alleen gebaseerd op deze matches, maar ook op matches uit de rest van de Achterhoek. We verwachten dat het aantal matches toeneemt, daarom verlengen we dit project in 2021 met financiering uit het uitvoeringsprogramma.

N. POH-JEUGD

Met de inzet van de POH-jeugd krijgen kinderen passende ondersteuning op de juiste plek, omdat POH-ers een totaalbeeld hebben van de gezinsproblematiek. Hiermee kan inzet van zwaardere zorg voorkomen worden. Voor huisartsen betekent dit korte lijnen naar Voormekaar, voor ons als gemeente betekent dit dat we kunnen sturen in de zorgtoewijzingen van de grootste externe verwijzers. De kosten voor dit project vallen nu nog volledig bij de gemeente, zoals dit ook het geval is van alle andere gemeenten die deelnemen aan dit project. We onderzoeken momenteel of deze kosten ook door andere financiers, zoals de zorgverzekering, gefinancierd kunnen worden. Daarnaast is er nog te weinig concreet resultaat om over te gaan tot structurele financiering. Continuering vindt daarom tot volgend jaar plaats met incidentele middelen uit het uitvoeringsprogramma.

O. HEERLIJK THUIS IN HUIS

'Heerlijk thuis in huis' wil 50-plussers bewust maken van de mogelijkheden om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het biedt mensen, afgestemd op hun persoonlijke behoefte aan informatie en advies. Maar ook inspiratie en ondersteuning bij het aanpassen van hun thuis. Dit is een goed lopend project dat gecoördineerd wordt vanuit het programma Plezierig Wonen.

P. MELDPUNT NIET-ACUTE ZORG

Het Meldpunt niet-acute zorg is een punt voor mensen die geen acute hulp nodig hebben, maar waarover wel zorgen zijn. Omdat dit om een nieuwe taak gaat waarbij er veel onduidelijkheden waren (het valt onder de wet verplichte GGZ), is dit in eerste instantie bekostigd uit het uitvoeringsprogramma. Het is nu echter regulier beleid en een wettelijke taak, vandaar dat dit wordt meegenomen in de perspectiefnota voor structurele borging.

Q. VROEGSIGNALERING

De punten Q,R,S en T in deze paragraaf zijn in uitwerking nauw met elkaar verbonden. Met het project vroegsignalering zijn inwoners met betalingsachterstanden eerder en beter in beeld. De inzet van vroegsignalering is effectief, zo blijkt uit onderzoek bij gemeenten die al langer met de aanpak werken. Vroegsignalering leidt ook tot besparingen omdat zware middelen, zoals huisuitzettingen, voorkomen kunnen worden. Het project zit nu in de opstartfase. De kosten dekken wij daarom voor de komende twee jaar uit de incidentele middelen uit het uitvoeringsprogramma. Wanneer wij positieve ervaringen opdoen met deze aanpak, zullen wij structurele dekking organiseren in de begroting. De structurele dekking wordt dan voorgesteld vanuit het programma werk en inkomen.

R. PLATFORM FINANCIIEEL GEZOND BERKELLAND

Het Platform Financieel Gezond Berkelland is opgericht en zorgt voor korte lijnen. Het Platform Financieel Gezond Berkelland versterkt de keten die begeleiding biedt bij armoede en schulden. Dit zetten wij voort als regulier beleid. Er zijn geen kosten aan verbonden.

S. TOOL CHECK WAAR JE RECHT OP HEBT

Met de online tool 'Check waar je recht op hebt' wordt bijgedragen aan de zelfredzaamheid van onze inwoners. De tool wordt als goed voorbeeld genoemd in een nog uit te brengen rapport van het ministerie. De kwaliteit van de dienstverlening neemt hiermee toe. Deze tool is tot 2021 gefinancierd uit het uitvoeringsprogramma. Hierna volgt een evaluatie.

T. TOEGANG TOT SCHULDHULPVERLENING EN HULP BIJ ARMOEDE

Personen die te maken krijgen met schulden moeten zich kunnen melden voor ondersteuning. Dit verloopt op verschillende manieren en instanties. Door in gesprek te gaan met de doelgroep en professionals over toegang tot schuldhulpverlening en hulp bij armoede, verbeteren wij onze aanpak en komen wij tot slimme werkwijzen. Wij bespreken dit vraagstuk in het Platform Financieel Gezond Berkelland (zie punt R). Maar we willen dit ook dit breder voorleggen aan de samenleving, conform de opdracht vanuit Berkelland in Balans. Financiering vindt incidenteel plaats uit het uitvoeringsprogramma. Na evaluatie zullen wij, indien nodig, structureel dekking organiseren in de begroting.

U. STIMULEREN VAN EEN ROOKVRIJE SPORTOMGEVING

Een gezonde leefomgeving helpt bij het implementeren van een gezonde leefstijl. Het verenigingsleven geldt als een belangrijke plek voor ontmoeting en 'meedoen' van inwoners. Door met hen samen te werken bereiken we een brede groep inwoners. Voor dit project is geen verdere financiering nodig.

V. CLUBKADERCOACH

De inzet van de clubkadercoach is noodzakelijk om de toeleiding van kwetsbare inwoners naar (voorliggend) verenigingsaanbod tot stand te laten komen. We zien dat verenigingen deskundigheidsbevordering en ondersteuning nodig hebben om kwetsbare inwoners te kunnen laten deelnemen. Als verenigingen voor een bredere groep (kwetsbare) inwoners toegankelijk worden, verwachten we op de lange termijn een afname van de inzet van dure zorg. De financiering van deze pilot loopt nog door in 2021.

W. WELZIJN OP RECEPT

De huisartsen in Ruurlo en Eibergen en de huisartsenkeerpels zijn enthousiast om hierin samen te werken. Voordat de eerste projectgroepbijeenkomst een feit was, brak de coronacrisis uit. We stellen daarom de start uit tot nader orde.

X. PREVENTIE PLATFORM JEUGD

Het Preventie Platform Jeugd Oost Achterhoek is een sterk netwerk gericht op preventie van jeugdproblematiek en een samenwerking tussen de gemeenten Oost-Gelre, Winterswijk, Aalten en Berkelland. Zij werkt vanuit de principes van normaliseren en de-medicaliseren en zet in op de fase nog voordat er problemen zijn (collectieve preventie). Denk bijvoorbeeld aan het voorkomen dat kinderen in de knel komen door een vechtscheiding. De kracht zit in de verbinding tussen partners over de hele linie van basisvoorzieningen (zoals scholen) tot hoogspecialistische zorg (zoals kinderartsen). Er zijn enkele thema's geadopteerd. Daarin worden bestaande interventies in samenhang ingezet (zoals op het terrein van alcoholpreventie) of worden er nieuwe initiatieven gestart (zoals het Scheidingsloket). In het uitvoeringsprogramma is budget gereserveerd om in 2021 preventieactiviteiten te kunnen voortzetten. In 2020 wordt besloten of Berkelland haar preventie-activiteiten met dit netwerk of meer lokaal wil voortzetten.

Y. KNOOPPUNT MANTELZORG

Het Knooppunt Mantelzorg creëert meer samenhang op de verschillende activiteiten en ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers. Het knooppunt is breed inzetbaar en kan bijvoorbeeld worden gekoppeld aan de Berkellandwijzer, de Jimmy's en het Platform vrijwilligers. Het Knooppunt is nog kort operationeel, maar de eerste indruk is dat dit van meerwaarde is. De urgentie van de ondersteuning aan de mantelzorger neemt namelijk toe, mede door de (demografische) ontwikkelingen. Er is een toenemende vergrijzing, we zien steeds minder mantelzorgers per zorgvrager en we verwachten in de nabije toekomst minder professionele medewerkers (personeelstekort). Het Knooppunt Mantelzorg kan dan uitkomst bieden om zo ook duurdere maatregelen te voorkomen. De kosten worden uit het uitvoeringsprogramma gedekt tot een volgende evaluatie in 2021.

BIJLAGE 1 INDICATOREN BIJ DE MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

De zes thema's uit het uitvoeringsprogramma 'Samen Denken Samen Doen' kennen maatschappelijke effecten die we op onderdelen door middel van een aantal indicatoren en aan de hand van objectieve, te verifiëren bronnen kunnen meten. De nulmeting heeft in 2019 plaatsgevonden. In 2020 heeft de 1-meting plaats gevonden. Bronnen die voor deze 1-meting zijn gebruikt, zijn bijvoorbeeld het cliëntervaringsonderzoek (2019) voor Jeugd en Wmo, cijfers van het CBS, het EMOVO onderzoek van de GGD en jaarverslagen van diverse organisaties. Niet elke indicator wordt jaarlijks gemeten. Dat is de reden dat bij de 1-meting soms lege vlakken te zien zijn. Deze worden bij volgende rapportages steeds zoveel mogelijk aangevuld.

De indicatoren die zijn gebruikt, moeten over een groter aantal jaren worden bijgehouden om daadwerkelijke verschillen te kunnen zien. Tussen één enkel jaar kunnen cijfers namelijk zonder aanwijsbare reden fluctueren, waardoor er geen conclusie aan te verbinden is. Daarom zijn de uitkomsten van deze indicatoren nu nog niet meegenomen in de evaluatie van het uitvoeringsprogramma.

THEMA 1: WERKEN VANUIT DE BEDOELING

Indicator	Nulmeting	1-meting
Cliëntervaringsonderzoek Jeugd en Wmo: tevredenheid inwoners (over keukentafelgesprek). Voor jeugd weergave % vaak/ altijd. Voor Wmo % (helemaal) mee eens.	JEUGD Jongeren: De hulpverleners weten genoeg om mij/mij en mijn kind te kunnen helpen: 84% Ik voel mij serieus genomen door de hulpverleners: 85% Ik word met respect behandeld door de hulpverleners; 91% Ouders: De hulpverleners weten genoeg om mij/mij en mijn kind te kunnen helpen: 84% Ik voel mij serieus genomen door de hulpverleners: 87% Ik word met respect behandeld door de hulpverleners: 94% WMO Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed: 89% De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag: 88%	JEUGD (cliëntervaringsonderzoek 2019) Jongeren: De hulpverleners weten genoeg om mij/mij en mijn kind te kunnen helpen: 89% Ik voel mij serieus genomen door de hulpverleners: 92% Ik word met respect behandeld door de hulpverleners; 98% Ouders: De hulpverleners weten genoeg om mij/mij en mijn kind te kunnen helpen: 92% Ik voel mij serieus genomen door de hulpverleners: 96% Ik word met respect behandeld door de hulpverleners: 97% WMO (cliëntervaringsonderzoek 2019) Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed: 91% De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag: 90%
Berkellandwijzer	Nog niet gereed	Gereed. 878 unieke bezoekers in periode 9 dec 2019 – 9 januari 2020

Aantal organisaties dat heeft deelgenomen aan werksessies waarin werkmethodek WVDB toegelicht is	7	7
Uitgewerkte casussen waarin duidelijk is wat WVDB is	3	3
Aantal huishoudens waarvoor maatwerk is geboden door een samenwerking van VMK en SDOA	3	4
Er is één Verordening sociaal domein	Nog niet gereed, er zijn nu separate verordeningen per wet (Wmo, Participatiewet en jeugdwet)	In ontwikkeling, in september gereed voor besluitvorming gemeenteraad, breed gedragen

THEMA 2: MEEDOEN

Indicator	Nulmeting	1-meting
Aantal beschut werk plekken in de kernen	Het aantal beschut werk binnen plekken bedraagt op 1-1-2019: Werkbaan Oost: 57, Martin's lijstenmakerij: 9; Zozijn: 5 ; Werkbedrijf Parlijn; 11 en kringloop Warm: 3	De aantallen zijn ongewijzigd gebleven.
Netto arbeidsparticipatie	67,00%	68,8%
Aantal vroegtijdige schoolverlaters	0,90%	1,05%
Aantallen Jimmy's, deelnemers aan activiteiten	Maart 2019: 26 Jimmy's. 1688 jongeren, 48 ouders en 290 andere volwassenen die in 2018/2019 een bijdrage aan Jimmy's leverden en/of aan een activiteit van Jimmy's deelnamen. Dit betreft ook de grootschalige opstartactiviteiten zoals openingen e.d.	Maart 2020: 30 actieve Jimmy's, 8 stagiaires, 200 jongeren regelmatig bij Jimmy's, ongeveer 2000 kinderen en jongeren die deelnamen aan activiteiten, 60 betrokken (pleeg)ouders, ruim 500 andere inwoners (waaronder inwonersinitiatieven) die deelnamen of een bijdrage leverden aan activiteiten.
Aantal jongeren dat is versterkt in hun persoonlijke ontwikkeling (richting school, voorkomen schooluitval, werk/zelfstandig ondernemerschap).	Maart 2019: 33	December 2019: 54
Aantal jongeren waarbij duurdere zorg is voorkomen of waarbij duurdere zorg is afgeschaald	Maart 2019: 3	December 2019: 38

Aanwezigheid sociale kaart	Er is nog geen sociale kaart aanwezig.	De Berkellandwijzer is gerealiseerd en geïmplementeerd
Percentage eenzame inwoners gemeente Berkelland	37,40%	X
Aanwezigheid toegankelijk overzicht meedoenvoorzieningen (applicatie)	De meedoenapplicatie is nog niet gereed	De meedoenapplicatie is gereed
Aantal deelnemers training 'Goed omgaan met dementie'	68	144
Aantal sportverenigingen met een aanbod voor 60+-ers	112	136
Aantal deelnemers kennistest samendementievriendelijk	194	194
Aantal deelnemers online training gemeente 'Omgaan met dementie'	28	82
Aanbod dagvoorzieningen voor mensen met dementie	20 in regio Achterhoek	40 in regio Achterhoek
Percentage statushouders dat gebruik maakt van inburgeringsvoorzieningen	71 statushouders volgden in 2018 een inburgeringstraject	X
Invulling taakstelling huisvesting statushouders	Eerste helft 2019 is dit 33	Tweede helft 2019 is dit 15
Aantal participatieverklaringen per jaar	6	29 in 2019

THEMA 3: VEILIG THUIS EN IN DE BUURT

Indicator	Nulmeting	1-meting
Aantal meldingen van professionals en inwoners bij Veilig Thuis	In 2017 waren er 105 adviesvragen en 155 meldingen bij Veilig Thuis. In 18 % van de meldingen is een inwoner de melder, in 82 % van de gevallen een professional.	In 2019 waren er 218 adviesvragen en 137 meldingen bij Veilig Thuis. Door Veilig Thuis is voor 2019 niet bijgehouden wat de verdeling was naar melder. (Jaarverslag Veilig Thuis, 2019)
Aantal jongeren dat in beeld is gekomen door de quickscan gedaan door de regietafel Jongeren (inzicht in overlast gevende en kwetsbare jongeren).	35 jongeren in Neede, 23 in Borculo 15 in Eibergen in de jaren 2017 / 2018	17 in Borculo Verder veel aandacht voor de individuen uit de eerdere groepsscans van Eibergen en Neede. Hulpverlening en/of handhaving ingezet en indien noodzakelijk opgeschaald naar de Veiligheidskamer.
Aantal unieke (kwetsbare) cliënten ondersteuning thuis	In 2018 kent Berkelland 331 unieke cliënten voor Ondersteuning Thuis	In november 2019 kent Berkelland 587 unieke cliënten voor Ondersteuning Thuis

Aantal deelnemers dat een cursus valpreventie volgt.	70	80
Aantal deelnemers aan project heerlijk thuis/langer veilig thuis.	Project is gestart, cijfers volgen medio 2019	99
Score van de gemeente Berkelland op 'woonomgeving'.	Berkelland scoorde 49 (op een schaal van 0 tot 100) t.o.v. 50 als landelijk gemiddelde (2017).	Berkelland scoorde 81 (op een schaal van 0 tot 100) t.o.v. 79 als landelijk gemiddelde (2018)
Percentage buurtbewoners dat voor elkaar klaar staat.	72% van de inwoners staat klaar voor de ander in Berkelland, t.o.v. 61% in Nederland	89% van de inwoners staat klaar voor de ander in Berkelland, t.o.v. 78 % in Nederland
Score van gemeente Berkelland op onderdeel 'Buurt als leefomgeving'.	De score in Berkelland is 8,1 t.o.v. 7,95 in Nederland.	X
Aantal kinderen per perceel/product	8,3 % van de jongeren tot 18 jaar heeft jeugdhulp (eerste half jaar 2018,). 0,8 % van de jongeren tot 18 jaar heeft een jeugdbeschermingsmaatregel (eerste half jaar 2018). 1,1 % van de jongeren tot 18 jaar woont in een residentiële voorziening (eerste half jaar 2018)	In het eerste halfjaar van 2019 ontvingen 690 jongeren van 0 tot 23 jaar één of meerdere vormen van jeugdhulp in natura (8,4 %). 635 van hen ontvingen daarbij jeugdhulp zonder verblijf, en 90 van hen ontvingen daarbij jeugdhulp met verblijf. 70 jongeren van 0 tot 18 jaar ontvingen één of meerdere vormen van jeugdbescherming. Bij 40 van hen ging het om een ondertoezichtstelling, en 25 van hen ontvingen voogdij. 10 jongeren van 12 tot 23 jaar in Berkelland ontvingen jeugdreclassering (bron: CBS)
Aantal Veilig Thuis onderzoeken	18 onderzoeken (2017).	9 onderzoeken (2019)
Ontwikkelingsachterstand kinderen 0-4 jaar, ouders van 0-4 jarigen met opvoedingsproblemen.	9,75% van de 0-4 jarigen 6% van de ouders van 0-4 jarigen met opvoedingsproblemen (2017)	12,2% van de 0-4 jarigen 4,3% van de ouders van 0-4 jarigen met opvoedingsproblemen (2019)
Aantal complexe echtscheidingen.	20	26

THEMA 4: ARMOEDE

Indicator	Nulmeting	1-meting
Oprichting Platform Financieel Gezond Berkelland (maatschappelijke organisaties; ervaringsdeskundigen en werkgeversorganisaties)	Er is nog geen Platform Financieel Gezond Berkelland	Het Platform Financieel Gezond Berkelland is opgericht
Het aantal casusoverleggen en oplossingsgerichte voorstellen en acties vanuit het Platform Financieel Gezond Berkelland	Er is nog geen Platform Financieel Gezond Berkelland	Het Platform Financieel Gezond Berkelland is opgericht

Het aantal gebruikers / bezoekers van de webapplicatie meedoenarrangement/minimaregelingen	De meedoenapplicatie is nog niet gereed	De meedoenapplicatie is gereed
Het aantal interventies dat vanuit Schuldhulp Op Maat en Humanitas thuisadministratie wordt ingezet	Humanitas thuisadministratie: 34 interventies (2018) Schuldhulp Op Maat: 100 klanten in behandeling genomen en 46 interventies afgesloten (2018)	Schuldhulp Op Maat op 1-1-2020: Aantal cliënten in behandeling: 59. Bron: jaarverslag SOM 2019 Thuisadministratie Humanitas: 39 Bron: Factsheet Thuisadministratie
Deelname en inzet pilot Vroegsignalering waarin aandacht wordt besteed aan de oorzaak van de betalingsachterstanden. In veel gevallen is er hierbij sprake van zogenaamde live events	pilot Vroegsignalering start begin 2019	De applicatie waarin de meldingen worden ontvangen van mogelijke betalingsproblemen hebben wij moeten aanbesteden. In het eerste kwartaal 2020 is een projectleider gestart die convenanten opstelt met alle melders van betalingsproblemen. Wij verwachten de pilot vroegsignalering in juli 2020 daadwerkelijk te kunnen starten.
Het aantal geslaagde (re-integratie) trajecten richting regulier werk	Instroom: 142 klanten Uitstroom: 224 klanten	Instroom : 140 Uitstroom: 161 Bron: jaarrekening SDOA 2019.
Ontwikkeling van inwoners binnen de keten Meedoen-Participatie en Werk	SDOA deelt klanten in in drie groepen, te weten Meedoen, Perspectief en Werk. Cijfers januari 2019: Meedoen: 209 klanten Perspectief: 214 klanten Werk: 136 klanten	Cijfers t/m februari 2020: Meedoen : 263 Perspectief : 259 Werk: 124 Bron: evaluatie lokaal en wijk- gericht werken.
Het aantal inwoners met een laag inkomen	SDOA: participatiewet 1-1-2019 : 556. Collectieve zorgverzekering 2017: 1538. Bijzondere bijstand 2017: 918. Individuele inkomenstoeslag 2017 : 245	31-12-2019 Collectieve zorgverzekering 2019: 1.423 Bijzondere bijstand, minimabeleid en individuele inkomenstoeslag: 968 aanvragen. In 2018 zijn 883 aanvragen ingediend Bron: jaarrekening 2019 SDOA
De resultaten vanuit de pilot integraal werken SDOA-VMK	Pilot is begin 2019 gestart. Er zijn nog geen resultaten bekend.	Van de 750 personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt voor heel SDOA, zijn 432 klanten actief geworden. Voor de gemeente Berkelland komt dit neer op 61%. Bij personen die al actief waren is gekeken naar een uitbreiding van de activiteiten.

		De professionals van SDOA en VMK zijn positief over de intensivering van de samenwerking, zo is naar voren gekomen in een enquête over de ervaren samenwerking.
Aantal casussen dat in samenwerking SDOA-VMK wordt opgepakt	0	4

THEMA 5: GEZONDE LEEFSTIJL

Indicator	Nulmeting	1-meting
Meer (kwetsbare) inwoners voldoen aan Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen. (NNGB)	64,4% van de Berkellandse inwoners (19+) voldoet aan de norm.	48% voldoet aan de norm.
Het aantal Berkellanders dat deelneemt aan een Gecombineerde LeefstijlInterventie (GLI)	0	2019: 13 deelnemers in Eibergen 12 deelnemers in Borculo 10 deelnemers in Neede
Het aantal Berkellanders die vanuit een Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) duurzaam uitstromen naar regulier sport- en beweegaanbod.	0	2019 gestart: 2 jarig traject dus nu nog niet van toepassing.
% Berkellanders dat lid is van een sportvereniging.	13.306 mensen zijn lid van een sportvereniging. Dit is 30% van Berkellandse bevolking.	X
Aantal scholen met 'gezonde school certificaat' / Vignet	Aantallen certificaat Gezonde School: Basisonderwijs: 2 Voortgezet Onderwijs: 2 (locaties Assink) Voortgezet Speciaal Onderwijs: 1 Op 6 locaties lopen er trajecten tot Gezonde School locaties.	Aantallen certificaat Gezonde School 2019: Basisonderwijs: 3 (Kerst zwart, st Joris, Kisveld) Voortgezet Onderwijs: 3 (Assink 2 locaties en Maxx) Voortgezet speciaal: 1 (Korte Dreef)
Aantal verenigingen met 'gezonde sportkantine'	Bij 2 verenigingen loopt een traject.	2 concrete 'gezonde sportkantine' trajecten met verenigingen. Daarnaast 2 verenigingen een traject met Tactus gestart rondom preventie alcohol- en middelengebruik.
Er zijn minder kinderen/jongeren met overgewicht.	In Berkelland gelden ten aanzien van overgewicht/obesitas de volgende percentages (cijfers 2016-2018): 10% in de leeftijd 3 jaar en 9 maanden; 9 % in de leeftijd 5-6 jaar;	X

	15% in de leeftijd 9-10 jaar; 14% in de leeftijd 12-13 jaar.	
Het alcohol en drugsgebruik onder jongeren is afgenomen.	In 2015 heeft: 27% van de Berkellandse jongeren recent vijf of meer glazen alcohol gedronken (bingedrinken); 3% van de Berkellandse jongeren recent softdrugs gebruikt; 1% van de Berkellandse jongeren ooit harddrugs gebruikt; 1% van de Berkellandse jongeren ooit lachgas gebruikt.	X
Het aantal klanten van SDOA dat gebruik maakt van de meedoenregeling 'Sociaal culturele en sportieve activiteiten'.	In 2018 hebben 156 klanten (met kinderen) gebruik gemaakt van de participatieregeling, hieronder vallen uitgaven voor sport en cultuur.	In 2019 hebben 160 gezinnen gebruik gemaakt van de participatieregelingen voor sport en cultuur.
Het aantal statushouders dat deelneemt aan het project 'Sport Werkt' en wordt toe geleid richting een sport- en beweegaanbieder.	Aantal 2017-2018: 4 trajecten met in totaal 44 deelnemers. In 2019 kan een nulmeting voor toeleiding richting sport- en beweegaanbieders worden gedaan.	Aantal 2018-2019: 6 trajecten afgerond met 88 deelnemers en 1 nieuw opgestart met 10 deelnemers. Toeleiding richting sportaanbieders blijft een uitdaging en wordt nog niet gerealiseerd.
Het aantal inwoners dat via het loket of projecten Uniek Sporten is doorgeleid naar een sportvereniging.	0	Regionaal project/loket Kies Je Unieke Sport: 35 deelnemers, 15 lid geworden, waarvan 2 uit Berkelland.
Aantal deelnemers aan projecten met betrekking tot valpreventie en 'walking sports'.	In 2018 hebben 70 mensen deelgenomen aan valpreventie training in 4 kernen. Er zijn in 2019 nog 0 deelnemers aan 'Walking sports' activiteiten.	Deelname 2018-2019 valpreventie: 6 trajecten met 80 deelnemers in 6 kernen 2 voetbalverenigingen hebben structureel activiteit opgezet met circa 7 deelnemers. Totaal circa 14 deelnemers.
Aantal deelnemers aan wijksgroepen senioren	Deelname 2017- 2018: 4 Wijksgroepen met 38 deelnemers	Deelname 2018-2019: 6 Wijksgroepen met 59 deelnemers in 3 kernen.
Aantal verenigingen dat inzet op het concept 'open club'/ 'vitaal sportpark'.	2 verenigingen hebben hier op ingezet.	4 verenigingen zetten in op het concept 'Open club'. Op 4 plaatsen zijn ontwikkelingen richting een vitaal sportpark. Hieraan zijn +/- 10 verenigingen verbonden.
Aantal deelnemers aan project 'laagdrempelige beweegvoorziening voor mensen met dementie en mantelzorgers'.	0	8 deelnemers.
Het aantal gebruikers van Fitavie.	0	0

Het aantal inwoners dat wordt doorverwezen naar JFSC na intake bij SDOA of VMK-team.	0	X
--	---	---

THEMA 6: MANTELZORG

Indicator	Nulmeting	1-meting
<u>Mantelzorgers in beeld bij gemeente Berkelland:</u> Gebruikers voucherregeling Gebruikers mantelzorgwaardering Deelnemers mantelzorg verwendag	25 mantelzorgers (februari 2019) 634 gebruikers (december 2018) 70 deelnemers (november 2018)	50 mantelzorgers (dec. 2019) 651 gebruikers (december 2019) 56 deelnemers (november 2019)
<u>Aantal gebruikers van mantelzorgondersteuning:</u> Mantelzorgcafés Alzheimercafé NAH café Cursus de Kunst van het Zorgen en Loslaten Voucherregeling Mantelzorgwaardering Mantelzorg verwendag Gebruikers van het project zorgvrijwilligers VIT	Gemiddeld 10 per café (feb 2019) 30-35 bezoekers per keer (februari 2019) 20 bezoekers (februari 2019) 20 deelnemers (december 2018) 25 mantelzorgers (februari 2019) 634 gebruikers (december 2018) 70 deelnemers (november 2018) 8 gebruikers (december 2018)	X X X 21 aanmeldingen; 18 cursus afgerond (december 2019) 50 mantelzorgers (dec. 2019) 651 gebruikers (december 2019) 56 deelnemers (november 2019) 10 gebruikers (december 2019)
Aantal (over)belaste mantelzorgers in gemeente Berkelland	<u>Peildatum januari 2017:</u> Aantal mantelzorgers 15 jaar en ouder: 11.211 Mantelzorgers die langdurig zorgen: 9.810 Mantelzorgers die langdurig en intensief zorgen: 1.927 Zwaarbelaste mantelzorgers: 964	X

TECHNISCHE VRAAG

Indieners: J.B. Boer (D66), W.A. Wormgoor (PvdA), A. Weg (GroenLinks), B.H.J.M. Morsink (OBL)

Onderwerp: Plan van aanpak Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein en Verantwoordingsrapportage Sociaal Domein 2019

Datum indiening vraag: 4-5-2020

Datum verzending antwoord: 11 mei 2020

Formulering:

In een raadsbrief gedateerd 15 april 2020 informeert het college ons over het Plan van aanpak Doorpakken en Sturen in het Sociaal Domein. In de commissie van 12 mei kunnen we inhoudelijk hierover met elkaar van gedachten wisselen.

De totale bezuinigingstaakstelling op zorg bedraagt € 5.668.000,- van het meerjarenbegrotingstekort van € 7.061.000,- in 2023, zoals aangegeven in het door D66, PvdA, GroenLinks en OBL ingediende amendement A19-09. Het amendement is hieronder bijgevoegd. Het college heeft in de begrotingsraad van 6 november 2019 ondubbelzinnig aangegeven met een sluitend dekkingplan te komen bij de perspectiefnota. Het college heeft daarbij beloofd alternatieven te presenteren in het geval dat het bedrag niet volledig uit het budget voor zorg gedekt zou kunnen worden. Daarbij moeten de jaarschijven 2022 en 2023 structureel en reëel in evenwicht zijn.

Deze toezegging van het college was voor D66, PvdA, GroenLinks en OBL reden om amendement A19-09 niet in stemming te brengen. In het Plan van aanpak Doorpakken en sturen in het Sociaal Domein komt het college tot een besparing in 2022 van € 2.553.750,- door in te zetten op projecten, acties en actieve casusregie. In de begeleidende raadsbrief geeft het college aan niet volledig te kunnen garanderen het beoogde resultaat te halen. Op basis van de door u gepresenteerde informatie verwachten wij ook niet dat u dit resultaat zal behalen. We vinden namelijk de voorgestelde maatregelen weinig innovatief en in financiële zin boterzacht. U behaalt met deze besparing van € 2.553.750,- nog niet de helft van de afgesproken € 5.668.000,-. Bovendien presenteert u de raad geen uitgewerkte alternatieven, zoals u op 6 november beloofde.

Wij maken ons grote zorgen om de financiële uitgangspunten die het college hanteert en stellen u hierbij de volgende vragen.

Vraag:

Gaan de bezuinigingen in de zorg niet verder dan maximaal € 2.553.750,-?
Het totale meerjarenbegrotingstekort bedraagt € 7.061.000,-. Gesteld dat u nu maximaal € 2.553.750 gaat bezuinigen op de zorg, komt er dan nog voor € 4,5 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen uit de overige domeinen?

Antwoord:

Het begrotingstekort volgens de vastgestelde meerjarenbegroting 2020-2023 is als volgt (bedragen x € 1.000):

	2020	2021	2022	2023
Resultaat begroting	-920	-1.997	-3.085	-3.456

Dit is het totaal van de gehele begroting van de gemeente Berkelland en niet het onderdeel binnen het sociaal domein waarop het taakstellend budget rust. Maatregelen ter dekking van dit

begrotingstekort zullen in eerste instantie dan ook gevonden dienen te worden buiten het sociaal domein.

Naast bovenstaand begrotingstekort is in het programma “Zorg voor wie dat nodig heeft” een taakstelling opgenomen. Deze taakstelling is gebaseerd op het tekort dat is vastgesteld bij de jaarrekening 2018 op een bedrag van € 3.164.000,-. Het karakter van deze taakstelling is wezenlijk anders dan het reguliere begrotingstekort, omdat bij de taakstelling in dit programma reeds maatregelen in gang zijn gezet ter invulling van deze taakstelling. De marsroute die met de provincie destijds is afgesproken is dat het tekort als volgt in 4 jaar stapsgewijs wordt ingelopen:

Tekort Jeugdzorg en WMO (bedragen x 1.000)	2019	2020	2021	2022
Tekort op het sociaal domein (jrek 2018)	3.164	3.164	3.164	3.164
Verwachte taakstelling in programma Zvw dnh	-791	-1.582	-2.373	-3.164
Resteert/ te dekken uit de reserve nadelen decentralisaties	2.373	1.582	791	-

Bij het opstellen van de begroting voor 2019 kon het tekort reeds met € 791.000 structureel worden ingevuld, waarbij de taakstelling met eenzelfde bedrag is verlaagd:

Tekort Jeugdzorg en WMO (bedragen x 1.000)	2019	2020	2021	2022
Tekort op het sociaal domein (begroting 2019)	2.373	2.373	2.373	2.373
Taakstelling verwerkt in begroting 2019	0	-791	-1.582	-2.373
Resteert/ te dekken uit de reserve nadelen decentralisaties	2.373	1.582	791	-

De taakstelling op Jeugdzorg en WMO is verwerkt in de begroting 2020, bij “Jeugdzorg in natura”, zoals blijkt uit onderstaande specificatie:

Specificatie Jeugdzorg in natura (bedragen x 1.000)	2020	2021	2022	2023
Jeugd	-9.286	-9.286	-9.276	-9.276
Uitvoeringsplan	-875	-875	-875	0
Taakstelling	791	1.582	2.373	2.373
Overige	321	276	276	276
Totaal Jeugdzorg in natura vlg begroting 2020	-9.049	-8.303	-7.502	-6.627

Vanwege ontwikkelingen uit de mei- en decembercirculaire 2019 en de realisatiecijfers als opgenomen in de jaarrekening 2019 is het beeld inmiddels gewijzigd. Het tekort in het sociaal domein is groter geworden dan was verwerkt in de begroting 2020. Zo blijkt het traject om de lasten van met name de Zorg in Natura (zowel jeugd en WMO) terug te brengen tot een lager niveau, weerbarstig. In de verantwoordingsrapportage sociaal domein 2019, die u onlangs heeft ontvangen, is met deze ontwikkelingen rekening gehouden. Gemakshalve verwijzen wij hier naar het overzicht op pagina 14 van de verantwoordingsrapportage, waarin het tekort op het sociaal domein met rij L op nieuw is weergegeven voor de jaren 2021 en 2022, volgens de laatste inzichten. De jaarschijf 2020 is hierin nog gebaseerd op de primitieve begroting, omdat deze bij de bestuursrapportage 2020 wordt meegenomen. Deze cijfers zullen ook de basis vormen voor de perspectiefnota 2021 en de begroting 2021. Omdat de perspectiefnota nog in ontwikkeling is, is dit nog onder voorbehoud. Uit de verantwoordingsrapportage blijkt dat ook doordat de lasten, zoals deze op basis van de nu bekende gegevens worden geraamd, gelijk blijven en zelfs licht stijgen.

Het gaat om circa € 1,4 miljoen structureel aanvullend tekort vanaf 2020. Dat betekent ook dat de maatregelen zoals tot nu toe opgestart, niet afdoende zullen zijn. We zijn daarom bezig om

aanvullende maatregelen te treffen, waarover we u ruim voor de begroting 2021 nader zullen informeren.

Daarnaast zijn er wensen aangaande nieuw beleid, en kent de uitkering uit het gemeentefonds, voor zover het kan worden toegerekend aan het sociaal domein een negatieve ontwikkeling vanaf 2022. Het voorgaande zullen we meenemen in de bestuursrapportage 2020 en de perspectiefnota 2021.

Ter informatie het voorgaande in een overzicht, waarbij de eerste rij overeenkomt met de primitieve begroting en de derde rij het geraamde tekort per 1/1 2020 in het overzicht op pagina 14 van het verantwoordingsdocument bevat en de onderste rij het verwachte tekort dat naar verwachting wordt meegenomen in de perspectiefnota. Omdat deze nog wordt opgesteld, kunnen er na beantwoording van deze vragen nog wijzigingen optreden.

	2020	2021	2022	2023	2024
Tekort sociaal domein als opgenomen in de primitieve begroting	-2.373	-2.373	-2.373	-2.373	-2.373
Ontwikkelingen ¹	446	446	446	446	446
Subtotaal tekort sociaal domein	-1.927	-1.927	-1.927	-1.927	-1.927
Correctie algemene uitkering	p.m.	264	-382	-382	-382
Autonome ontwikkelingen sociaal domein	p.m.	-1.439	-1.430	-1.430	-1.430
Nieuwe wensen/investeringen	p.m.	-229	-229	-229	-229
Totaal	p.m.	-3.331	-3.968	-3.968	-3.968

We zijn bezig te analyseren waar deze verdere stijging door is ontstaan en welke aanvullende maatregelen we kunnen treffen om het tekort terug te dringen. Vooral nog is het uitgangspunt om het volledige tekort binnen het sociaal domein op te lossen. Voor de behandeling van de begroting 2021 zullen we u hierover nader informeren

In de notitie "Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein" van 7 april 2020 is aangegeven op welke wijze we invulling geven aan de oorspronkelijke taakstelling. In de plannen is uitgegaan van de volgende jaarlijkse besparing:

Invulling taakstelling sociaal domein	2020	2021	2022	2023
Projecten en acties	427	835	1.054	1.054
Actieve casusregie	-	750	1.500	1.500
Totaal	427	1.585	2.554	2.554

Omdat het gaat om structurele maatregelen, is in bovenstaand overzicht de jaarschijf 2023 toegevoegd.

Ter informatie het onderstaande overzicht zoals deze in basis in de perspectiefnota wordt meegenomen. Deze kunnen nog wijzigen naar aanleiding van nieuwe inzichten bij het opstellen van de perspectiefnota.

	2021	2022	2023	2024
Tekort sociaal domein	-3.331	-3.968	-3.968	-3.968
Dekking uit reserve	791			

¹ Wijziging na verwerking van de meicirculaire. In de oorspronkelijke raming was deze nog niet bekend.

Sturen in sociaal domein	1.585	2.554	2.554	2.554
Structureel Algemene uitkering Jeugd		650	650	650
Decembercirculaire 2019	300	300	300	300
Meicirculaire 2020	PM	PM	PM	PM
Saldo sociaal domein	-655	-464	-464	-464

Het is overigens niet zo dat de maatregelen binnen het sociaal domein als “bezuinigingen” moeten worden gezien, omdat dat impliceert dat de kwaliteit wordt verminderd. De beoogde transformatie als opgenomen in de notitie “Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein” heeft juist tot doel om via investeringen te komen tot verbeteringen en daarmee tot lagere kosten. Dat klinkt misschien paradoxaal, maar het is juist de weg die we bewandelen, omdat alleen op deze manier structureel de kosten kunnen worden verlaagd. We zijn ervan overtuigd dat de voorgestelde inzet, door transformatie en de projecten en acties, de enige manier zijn om tot een sluitende begroting in het sociaal domein te komen. We zien daarin ook de overtuiging bij andere partners (zorgaanbieders, huisartsen e.d.) om op een andere manier te werken en daarbij bij te dragen aan de transformatie.

Vraag:

Zowel in het Plan van aanpak als in de Verantwoordingsrapportage geeft u de financiële situatie weer tot en met 2022. De afspraken met u over het meerjarentekort in onze begroting gaan tot en met 2023. U onttrekt ons zo het zicht op de daadwerkelijke realisatie van de afspraken en de te nemen maatregelen. Wij verzoeken u om ons een cijfermatige opstelling te sturen die inzicht geeft in de financiën voor de jaren waarvoor met u afspraken over het meerjarentekort gemaakt zijn, dus met inbegrip van de jaarschijf 2023.

Antwoord:

In bovenstaande tabellen is de jaarschijf 2023 ook opgenomen, omdat we voor 2023 geen wezenlijke veranderingen voorzien ten opzichte van 2022. De circulaire van het rijk waarin inzicht wordt gegeven in de algemene uitkering uit het gemeentefonds geven ook informatie tot en met 2023. Het verschil tussen 2022 en 2023 blijft echter beperkt tot een bedrag van bijna € 20.000.

In de Verantwoordingsrapportage geeft u aan dat door overschrijdingen op de voorzieningen Maatschappelijke ondersteuning en Zorg in Natura Jeugd er aan de begroting 2020 en verder € 1.474.000,- aan kosten moeten worden toegevoegd.

Daarmee gaat de bezuiniging op zorgkosten dus van € 5.668.000,- naar € 7.142.000,- en het totale meerjarentekort per 2023 van € 7.061.000,- naar € 8.535.000,-. Dat maakt ons tekort groter dan ooit.

Op pagina 14 van de Verantwoordingsrapportage presenteert u een overzicht met de doorwerking van overschrijdingen. U komt dan bij de lasten voor 2020 op een bedrag van € 24.691.000,- uit. Vervolgens rekent u daarmee door en komt u tot een resterende taakstelling voor 2020 van € 1.500.000,-.

In de vastgestelde begroting 2020 bedroegen de lasten voor 2020 al € 27.165.000,- maar de structurele overschrijding is daarin nog niet inbegrepen (p. 24). Als u een overschrijding heeft van € 1.474.000,- komen de totale lasten volgens ons op € 28.639.000,-.

Vraag:

Graag ontvangen wij een verklaring voor het feit dat u in de Verantwoordingsrapportage, inclusief overschrijding, tot minder zorgkosten komt dan in de vastgestelde begroting 2020.

Antwoord:

In de vastgestelde begroting (primitief) zijn de lasten in het programma Zorg voor wie dat nodig heeft bepaald op € 26.733.000,-. Daarin zijn ook lasten opgenomen voor inburgering, algemene voorzieningen en het uitvoeringsplan. In de verantwoordingsrapportage staat in de tabel onder 3.1 het totaaloverzicht van het programma. Op pagina 14 zijn alleen de lasten opgenomen van de nieuwe taken die de gemeente met ingang van 2015 opgedragen heeft gekregen. De inburgering behoort daar niet toe. De taken die we uitvoeren onder algemene voorzieningen, zoals het geven van een bijdrage aan de GGD en de Yunio voor het consultatiebureauwerk, lagen ook voor 2015 bij de gemeente.

Het uitvoeringsplan "Samen denken, Samen doen" is weliswaar nieuw, maar wordt volledig gedekt uit reserves. Deze lasten worden daarmee niet specifiek gedekt door rijksmiddelen.

In de tabel van de verantwoordingsrapportage op pagina 14, worden de lasten en baten meegenomen die betrekking hebben op de afspraak met de raad dat nieuwe taken (lees vanaf 2015) worden uitgevoerd tegen de daarvoor door het rijk beschikbaar gestelde middelen.

Vraag:

Het antwoord op de vorige vraag kan gelegen zijn in de volgende constatering: wij constateren dat u in de begroting 2020 en verder een post heeft opgenomen met de titel "via algemene voorzieningen stimuleren wij inwoners om tot een actieve en gezonde levensstijl te komen" voor een bedrag van € 2.297.000,- in 2020. In de kostenopzet op pagina 14 van de Verantwoordingsrapportage komen deze kosten niet meer terug.

Waarom tellen deze kosten in de verantwoordingsrapportage niet meer mee in de bepaling van de totale kosten en daarmee in de nog in te vullen taakstelling?

Antwoord:

De taken die worden uitgevoerd onder Algemene voorzieningen zijn niet nieuw, al hebben taken wel een andere inhoudelijke invulling gekregen. De verantwoordelijkheid voor de algemene voorzieningen lag namelijk ook voor 2015 bij de gemeente. Op de uitvoering van deze taken is er ook geen sprake van een tekort, al vallen ze wel onder het programma 'zorg voor wie dat nodig heeft'. Ze spelen daarom in eerste instantie ook geen rol in de opdracht van de raad dat nieuwe taken tegen de daarvoor beschikbaar gestelde rijksmiddelen moeten worden uitgevoerd.

Vraag:

Er is sprake van meerdere onverklaarde kostenontwikkelingen. De kosten voor WMO zijn bijvoorbeeld in de verantwoordingsrapportage inclusief overschrijding € 10.375.000,- en in de begroting zonder overschrijding € 11.157.000,-. Graag ontvangen wij ook hiervoor een toelichting.

Antwoord:

In de kolom 2020 is de begroting opgenomen zoals die door uw raad is vastgesteld (primitieve begroting). In de kolom 2021 is ook rekening gehouden met de ontwikkelingen die wij zien op basis van het boekjaar 2019. In andere woorden: de begroting 2020 is gebaseerd op de begroting 2019 met aanpassingen die in de perspectiefnota 2020 zijn opgenomen voor bijvoorbeeld tariefaanpassingen en de effecten van het abonnementstarief. De begroting 2021 houdt ook rekening met de toenemende vraag naar Zorg in Natura die blijkt in het boekjaar 2019. De begroting 2020 zal bij de bestuursrapportage opnieuw beoordeeld worden. Dat is ook het moment waarop de begroting aangepast zal worden, wanneer en voor zover de ontwikkeling van de structurele lasten daar aanleiding toe geven. Dat is dit jaar het geval, zoals we ook bij het antwoord op de eerste vraag hebben aangegeven.

Het mag duidelijk zijn dat wij ons zeer ernstige zorgen maken over de financiën als zodanig en evenzeer over uw rapportage voor de raad en inwoners. De aansluitingen met eerdere P&C-

stukken zijn niet helder. Wij moeten als gemeenteraadsleden kunnen controleren en sturen op juiste en volledige informatie en daar ontbreekt het ook nu weer aan.

Bovenstaande meerjarentekort van € 8.500.000,— in 2023 wordt het grootste tekort uit de Berkellandse geschiedenis, een tekort dat bovendien volledig ontstaan is voor de coronacrisis.

Vraag:

Wilt u ons in komende planning- en controlcyclusstukken de kosten door de coronacrisis en mogelijke tegemoetkomingen in een apart hoofdstuk weergeven en toelichten?

Antwoord:

Ja, voor zover dit inzicht te geven is, zullen we u hierover informeren.

Toelichting:

- 1. Schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd.*
- 2. Het antwoord volgt binnen 14 dagen nadat ze zijn ingediend bij de griffie.*

TECHNISCHE VRAAG

Indieners: J.B. Boer (D66), W.A. Wormgoor (PvdA), A. Weg (GroenLinks), B.H.J.M. Morsink (OBL)

Onderwerp: Plan van aanpak Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein en Verantwoordingsrapportage Sociaal Domein 2019

Datum indiening vraag: 4-5-2020 / **Vervolg vragen 18 mei**

Datum verzending antwoord: **11 mei 2020** *LET OP: Antwoorden s.v.p. uiterlijk 22 mei i.v.m. raadsvergadering 26 mei. 29 mei 2020*

Formulering:

Op 11 mei hebben wij de beantwoording ontvangen op onze technische vragen, opnieuw moeten wij constateren dat de beantwoording feitelijk onjuist, onvolledig en onnavolgbaar is. Ons werk als raadslid wordt op deze wijze wederom onmogelijk gemaakt. Hieronder zullen wij – in het rood – op een paar onderdelen aangeven waar het om gaat en aanvullende vragen stellen.

In een raadsbrief gedateerd 15 april 2020 informeert het college ons over het Plan van aanpak Doorpakken en Sturen in het Sociaal Domein. In de commissie van 12 mei kunnen we inhoudelijk hierover met elkaar van gedachten wisselen.

De totale bezuinigingstaakstelling op zorg bedraagt € 5.668.000,- van het meerjarenbegrotingstekort van € 7.061.000,- in 2023, zoals aangegeven in het door D66, PvdA, GroenLinks en OBL ingediende amendement A19-09. Het amendement is hieronder bijgevoegd. Het college heeft in de begrotingsraad van 6 november 2019 ondubbelzinnig aangegeven met een sluitend dekkingsplan te komen bij de perspectiefnota. Het college heeft daarbij beloofd alternatieven te presenteren in het geval dat het bedrag niet volledig uit het budget voor zorg gedekt zou kunnen worden. Daarbij moeten de jaarschijven 2022 en 2023 structureel en reëel in evenwicht zijn.

Deze toezegging van het college was voor D66, PvdA, GroenLinks en OBL reden om amendement A19-09 niet in stemming te brengen. In het Plan van aanpak Doorpakken en sturen in het Sociaal Domein komt het college tot een besparing in 2022 van € 2.553.750,- door in te zetten op projecten, acties en actieve casusregie. In de begeleidende raadsbrief geeft het college aan niet volledig te kunnen garanderen het beoogde resultaat te halen. Op basis van de door u gepresenteerde informatie verwachten wij ook niet dat u dit resultaat zal behalen. We vinden namelijk de voorgestelde maatregelen weinig innovatief en in financiële zin boterzacht. U behaalt met deze besparing van € 2.553.750,- nog niet de helft van de afgesproken € 5.668.000,-. Bovendien presenteert u de raad geen uitgewerkte alternatieven, zoals u op 6 november beloofde.

Wij maken ons grote zorgen om de financiële uitgangspunten die het college hanteert en stellen u hierbij de volgende vragen.

Vraag:

Gaan de bezuinigingen in de zorg niet verder dan maximaal € 2.553.750,-?
Het totale meerjarenbegrotingstekort bedraagt € 7.061.000,-. Gesteld dat u nu maximaal € 2.553.750 gaat bezuinigen op de zorg, komt er dan nog voor € 4,5 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen uit de overige domeinen?

Antwoord:

Het begrotingstekort volgens de vastgestelde meerjarenbegroting 2020-2023 is als volgt (bedragen x € 1.000):

	2020	2021	2022	2023
Resultaat begroting	-920	-1.997	-3.085	-3.456

Dit is het totaal van de gehele begroting van de gemeente Berkelland en niet het onderdeel binnen het sociaal domein waarop het taakstellend budget rust. Maatregelen ter dekking van dit begrotingstekort zullen in eerste instantie dan ook gevonden dienen te worden buiten het sociaal domein.

Met het aannemen van amendement A19-04 heeft de raad bepaald dat het meerjarenbegrotingstekort voornamelijk voor € 2.105.000,- opgelost dient te worden in het sociaal domein binnen het onderdeel zorg, en voor € 1.393.000,- in de overige domeinen. Uw bovenstaande deels onderstreepte antwoord is feitelijk onjuist.

Vraag:

Waarom voert u amendement A19-04 niet uit?

Antwoord:

Wij hebben het amendement als volgt geïnterpreteerd: dat de tekorten van dat moment binnen het sociaal domein, ook binnen het sociaal domein worden opgelost. In de verantwoordingsrapportage is de stand van zaken geschetst zoals deze naar voren komt uit de cijfers van de jaarrekening 2019. Daarbij is ook een doorkijk gegeven naar de komende jaren. Het tekort op het sociaal domein is daarbij opnieuw bepaald. Deze cijfers en dit tekort geven een indicatie van de opgave die er ligt ten aanzien van de perspectiefnota 2021. Het uitgangspunt blijft het indienen van een sluitende perspectiefnota 2021 en een sluitende meerjarenbegroting 2021, waarbij tekorten op het sociaal domein voornamelijk worden opgelost binnen het sociaal domein.

Naast bovenstaand begrotingstekort is in het programma "Zorg voor wie dat nodig heeft" een taakstelling opgenomen. Deze taakstelling is gebaseerd op het tekort dat is vastgesteld bij de jaarrekening 2018 op een bedrag van € 3.164.000,-. Het karakter van deze taakstelling is wezenlijk anders dan het reguliere begrotingstekort, omdat bij de taakstelling in dit programma reeds maatregelen in gang zijn gezet ter invulling van deze taakstelling. De marsroute die met de provincie destijds is afgesproken is dat het tekort als volgt in 4 jaar stapsgewijs wordt ingelopen:

Tekort Jeugdzorg en WMO (bedragen x 1.000)	2019	2020	2021	2022
Tekort op het sociaal domein (jrek 2018)	3.164	3.164	3.164	3.164
Verwachte taakstelling in programma Zvw dnh	-791	-1.582	-2.373	-3.164
Resteert/ te dekken uit de reserve nadelen decentralisaties	2.373	1.582	791	-

Bij het opstellen van de begroting voor 2019 kon het tekort reeds met € 791.000 structureel worden ingevuld, waarbij de taakstelling met eenzelfde bedrag is verlaagd:

Tekort Jeugdzorg en WMO (bedragen x 1.000)	2019	2020	2021	2022
Tekort op het sociaal domein (begroting 2019)	2.373	2.373	2.373	2.373
Taakstelling verwerkt in begroting 2019	0	-791	-1.582	-2.373
Resteert/ te dekken uit de reserve nadelen decentralisaties	2.373	1.582	791	-

De taakstelling op Jeugdzorg en WMO is verwerkt in de begroting 2020, bij "Jeugdzorg in natura", zoals blijkt uit onderstaande specificatie:

Specificatie Jeugdzorg in natura (bedragen x 1.000)	2020	2021	2022	2023
Jeugd	-9.286	-9.286	-9.276	-9.276
Uitvoeringsplan	-875	-875	-875	0
Taakstelling	791	1.582	2.373	2.373
Overige	321	276	276	276
Totaal Jeugdzorg in natura vlgs begroting 2020	-9.049	-8.303	-7.502	-6.627

Bij controle van bovenstaande cijfers komen wij tot de ontdekking dat de begroting die u nu publiceert, zowel op de gemeentelijke website (onder het kopje begrotingen) als de daaraan gekoppelde pdf onder het tabblad "meer", een aangepaste begroting laat zien t.o.v. de begroting die de raad van Berkelland op 6 november heeft vastgesteld. Het gaat hier om de volgende bedragen:

	2020	2021	2022	2023
Totaal Jeugdzorg in natura vlgs begroting 2020	9885	9885	9875	9000
Tevens voegt u een kolom toe:				
Taakstelling in het sociaal domein	791	1582	2373	2373

De raad heeft in de vastgestelde begroting 2020 € 9.049.000,- voor jeugdzorg begroot, dat is cijfermatig dezelfde som als € 9.885.000,- en daarnaast een taakstelling Sociaal Domein van € 791.000,-. Inhoudelijk geeft het echter een ander beeld. We nemen geen algemene taakstellingen op in de begroting en hebben deze zo ook niet tekstueel vastgesteld in de begrotingsraad.

Daarnaast zijn ook diverse andere bedragen aangepast zonder dat deze aanpassingen te herleiden zijn, bijvoorbeeld de post "Via algemene voorzieningen stimuleren wij onze inwoners om tot een gezonde levensstijl te komen": in de vastgestelde begroting 2020 € 2.297.000,- en in de aangepaste, online gepubliceerde begroting € 1.865.000,-.

Vraag:

Waarom past u hier de begroting aan t.o.v. de door de raad vastgestelde begroting?

Antwoord:

De raad stelt de begroting op het niveau van de programma's vast. Het college is niet gehouden om de wijzigingen tussen activiteiten aan de Raad ter besluitvorming vast te leggen. Deze worden ter volledigheid onderstaand toegelicht:

De wijziging op de activiteit jeugd is gedaan omdat eerst de volledige taakstelling binnen deze activiteit werd geplaatst. Om de taakstelling transparant in beeld te brengen en goed te kunnen volgen, is deze in een aparte activiteit ondergebracht.

Het verschil op algemene voorzieningen komt voort uit de 1e begrotingswijziging 2020. Als onderdeel van het dekkingsplan om de begroting 2020 sluitend te krijgen, is de vrijval op subsidies (onder andere door de afbouw van subsidie aan Betula), eenmalig ingezet als dekkingsmiddel. Het gaat om een bedrag van € 432.000,-. Vanaf 2021 komt dit bedrag weer in de begroting beschikbaar, met het oog op structurele dekking van effectieve projecten uit het uitvoeringsprogramma. Het bedrag ter hoogte van € 2.297.000,- is het bedrag voor algemene voorzieningen in de begroting 2020 voor de doorvoer van het dekkingsplan. Het bedrag ter hoogte van € 1.865.000,- is de begroting voor algemene voorzieningen na het doorvoeren van de 1e wijziging 2020.

Vraag:

Waarom past u cijfers in een begroting aan na vaststelling van de raad en publiceert u die wijzigingen op de gemeentelijke website in een aangepaste begroting met andere cijfers en andere formuleringen dan door de raad van Berkelland is vastgesteld?

Antwoord:

Zie het antwoord op de vorige vraag.

Vraag:

Bent u het met ons eens, dat bovenstaande handelwijze niet mag en dat ons werk als raadslid wederom onmogelijk wordt gemaakt?

Antwoord:

Er is met deze handelwijze geen voorschrift of regel overtreden.

Vraag:

Heeft u deze aangepaste versie ook naar de provincie gestuurd i.p.v. de door de raad vastgestelde begroting? Graag ontvangen wij naast uw antwoord ook een bevestiging van de provinciale toezichthouder.

Antwoord:

Er is geen reden of voorschrift om deze aanpassingen te delen met provincie.

Vraag:

U verwijst naar een uitvoeringsplan dat bij de vaststelling van de begroting 2020 en verder een kostenpost op jeugdzorg oplevert van € 875.000,-. Graag zouden wij dit plan van u ontvangen.

Antwoord:

Het uitvoeringsplan Samen denken Samen doen is ter goedkeuring aan uw raad voorgelegd. Dit is reeds in uw bezit.

Vanwege ontwikkelingen uit de mei- en decembercirculaire 2019 en de realisatiecijfers als opgenomen in de jaarrekening 2019 is het beeld inmiddels gewijzigd. Het tekort in het sociaal domein is groter geworden dan was verwerkt in de begroting 2020. Zo blijkt het traject om de lasten van met name de Zorg in Natura (zowel jeugd en WMO) terug te brengen tot een lager niveau, weerbarstig. In de verantwoordingsrapportage sociaal domein 2019, die u onlangs heeft ontvangen, is met deze ontwikkelingen rekening gehouden. Gemakshalve verwijzen wij hier naar het overzicht op pagina 14 van de verantwoordingsrapportage, waarin het tekort op het sociaal domein met rij L op nieuw is weergegeven voor de jaren 2021 en 2022, volgens de laatste inzichten. De jaarschijf 2020 is hierin nog gebaseerd op de primitieve begroting, omdat deze bij de bestuursrapportage 2020 wordt meegenomen. Deze cijfers zullen ook de basis vormen voor de perspectiefnota 2021 en de begroting 2021. Omdat de perspectiefnota nog in ontwikkeling is, is dit nog onder voorbehoud. Uit de verantwoordingsrapportage blijkt dat ook doordat de lasten, zoals deze op basis van de nu bekende gegevens worden geraamd, gelijk blijven en zelfs licht stijgen.

Het gaat om circa € 1,4 miljoen structureel aanvullend tekort vanaf 2020. Dat betekent ook dat de maatregelen zoals tot nu toe opgestart, niet afdoende zullen zijn. We zijn daarom bezig om aanvullende maatregelen te treffen, waarover we u ruim voor de begroting 2021 nader zullen informeren.

In de begrotingsraad van 6 november is nadrukkelijk door het college toegezegd dat er bij de perspectiefnota 2021 een sluitend meerjarenperspectief gepresenteerd zou worden, zonder losse eindjes en zonder maatregelen die nog verder onderzoek en/of invulling behoeven. Dit was de basis voor het intrekken van ons amendement A19-09. Wij kunnen uw opmerking van ruim voor de begroting 2021 dan ook niet plaatsen.

Vraag:

Waarom wijkt u hier af van de gemaakte afspraak in de begrotingsraad van 6 november?

Antwoord:

Er is nog geen nieuwe perspectiefnota 2021 aan uw raad voorgelegd. Weliswaar geeft de verantwoordingsrapportage een indicatie van de opgave die er ligt. Het uitgangspunt blijft het indienen van een sluitende perspectiefnota 2021 en meerjarenbegroting 2021, waarbij tekorten op het sociaal domein worden opgelost binnen het sociaal domein.

Vraag:

De afspraak om bij de perspectiefnota te komen met een sluitend perspectief, waarbij minimaal de jaarschijven 22 en 23 structureel en reëel in evenwicht dienen te zijn is ook als zodanig gemaakt met de toezichthouder en de verantwoordelijk gedeputeerde Markink tijdens het bezoek van een delegatie van de raad op 28 november aan de provincie. Heeft u deze wijziging van termijn ook met toezichthouder en gedeputeerde gecommuniceerd en wat was hun reactie?

Antwoord:

De perspectiefnota 2021 is nog niet vastgesteld. De toezichthouder heeft overigens bevestigd dat in de gesprekken met de gemeente Berkelland de termijn 2022/2023 als moment van financieel evenwicht is genoemd.

Vraag:

Indien ja, hoe komt u ertoe een door een brede raadgelegatie van Berkelland gemaakte afspraak met de provincie zonder vooraf overleg met de raad aan te passen? Graag ontvangen wij met uw antwoord ook een reactie van de provinciale toezichthouder.

Antwoord:

Naar onze mening is de afspraak met provincie nog steeds dezelfde. Daaraan willen wij toevoegen dat de voorliggende stukken verantwoording betreffen van het rekeningjaar 2019, waarbij een doorkijk naar de komende jaren is geschetst.

Daarnaast zijn er wensen aangaande nieuw beleid, en kent de uitkering uit het gemeentefonds, voor zover het kan worden toegerekend aan het sociaal domein een negatieve ontwikkeling vanaf 2022. Het voorgaande zullen we meenemen in de bestuursrapportage 2020 en de perspectiefnota 2021.

Ter informatie het voorgaande in een overzicht, waarbij de eerste rij overeenkomt met de primitieve begroting en de derde rij het geraamde tekort per 1/1 2020 in het overzicht op pagina 14 van het verantwoordingsdocument bevat en de onderste rij het verwachte tekort dat naar verwachting wordt meegenomen in de perspectiefnota. Omdat deze nog wordt opgesteld, kunnen er na beantwoording van deze vragen nog wijzigingen optreden.

	2020	2021	2022	2023	2024
Tekort sociaal domein als opgenomen in de primitieve begroting	-2.373	-2.373	-2.373	-2.373	-2.373
Ontwikkelingen ¹	446	446	446	446	446
Subtotaal tekort sociaal domein	-1.927	-1.927	-1.927	-1.927	-1.927
Correctie algemene uitkering	p.m.	264	-382	-382	-382
Autonome ontwikkelingen sociaal domein	p.m.	-1.439	-1.430	-1.430	-1.430
Nieuwe wensen/investeringen	p.m.	-229	-229	-229	-229

Totaal	<i>p.m.</i>	-3.331	-3.968	-3.968	-3.968
---------------	-------------	---------------	---------------	---------------	---------------

We zijn bezig te analyseren waar deze verdere stijging door is ontstaan en welke aanvullende maatregelen we kunnen treffen om het tekort terug te dringen. Vooralsnog is het uitgangspunt om het volledige tekort binnen het sociaal domein op te lossen. Voor de behandeling van de begroting 2021 zullen we u hierover nader informeren

Hierboven laat u opnieuw de afspraak los om bij de perspectiefnota met een sluitend meerjarenperspectief te komen, waarbij minimaal de laatste twee jaarschijven 22 en 23 structureel en reëel in evenwicht moeten zijn, zie eerdere vragen.

In de notitie "Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein" van 7 april 2020 is aangegeven op welke wijze we invulling geven aan de oorspronkelijke taakstelling. In de plannen is uitgegaan van de volgende jaarlijkse besparing:

Invulling taakstelling sociaal domein	2020	2021	2022	2023
Projecten en acties	427	835	1.054	1.054
Actieve casusregie	-	750	1.500	1.500
Totaal	427	1.585	2.554	2.554

Omdat het gaat om structurele maatregelen, is in bovenstaand overzicht de jaarschijf 2023 toegevoegd.

Ter informatie het onderstaande overzicht zoals deze in basisin de perspectiefnota wordt meegenomen. Deze kunnen nog wijzigen naar aanleiding van nieuwe inzichten bij het opstellen van de perspectiefnota.

	2021	2022	2023	2024
Tekort sociaal domein	-3.331	-3.968	-3.968	-3.968
Dekking uit reserve	791			
Sturen in sociaal domein	1.585	2.554	2.554	2.554
Structureel Algemene uitkering Jeugd		650	650	650
Decembercirculaire 2019	300	300	300	300
Meicirculaire 2020	PM	PM	PM	PM
Saldo sociaal domein	-655	-464	-464	-464

Het is overigens niet zo dat de maatregelen binnen het sociaal domein als "bezuinigingen" moeten worden gezien, omdat dat impliceert dat de kwaliteit wordt verminderd. De beoogde transformatie als opgenomen in de notitie "Doorpakken Sturen in het Sociaal Domein" heeft juist tot doel om via investeringen te komen tot verbeteringen en daarmee tot lagere kosten. Dat klinkt misschien paradoxaal, maar het is juist de weg die we bewandelen, omdat alleen op deze manier structureel de kosten kunnen worden verlaagd. We zijn ervan overtuigd dat de voorgestelde inzet, door transformatie en de projecten en acties, de enige manier zijn om tot een sluitende begroting in het sociaal domein te komen. We zien daarin ook de overtuiging bij andere partners (zorgaanbieders, huisartsen e.d.) om op een andere manier te werken en daarbij bij te dragen aan de transformatie.

¹ Wijziging na verwerking van de meicirculaire. In de oorspronkelijke raming was deze nog niet bekend.

Vraag:

Zowel in het Plan van aanpak als in de Verantwoordingsrapportage geeft u de financiële situatie weer tot en met 2022. De afspraken met u over het meerjarentekort in onze begroting gaan tot en met 2023. U onttrekt ons zo het zicht op de daadwerkelijke realisatie van de afspraken en de te nemen maatregelen. Wij verzoeken u om ons een cijfermatige opstelling te sturen die inzicht geeft in de financiën voor de jaren waarvoor met u afspraken over het meerjarentekort gemaakt zijn, dus met inbegrip van de jaarschijf 2023.

Antwoord:

In bovenstaande tabellen is de jaarschijf 2023 ook opgenomen, omdat we voor 2023 geen wezenlijke veranderingen voorzien ten opzichte van 2022. De circulaires van het rijk waarin inzicht wordt gegeven in de algemene uitkering uit het gemeentefonds geven ook informatie tot en met 2023. Het verschil tussen 2022 en 2023 blijft echter beperkt tot een bedrag van bijna € 20.000.

In de Verantwoordingsrapportage geeft u aan dat door overschrijdingen op de voorzieningen Maatschappelijke ondersteuning en Zorg in Natura Jeugd er aan de begroting 2020 en verder € 1.474.000,- aan kosten moeten worden toegevoegd.

Daarmee gaat de bezuiniging op zorgkosten dus van € 5.668.000,- naar € 7.142.000,- en het totale meerjarentekort per 2023 van € 7.061.000,- naar € 8.535.000,-. Dat maakt ons tekort groter dan ooit.

Op pagina 14 van de Verantwoordingsrapportage presenteert u een overzicht met de doorwerking van overschrijdingen. U komt dan bij de lasten voor 2020 op een bedrag van € 24.691.000,- uit. Vervolgens rekent u daarmee door en komt u tot een resterende taakstelling voor 2020 van € 1.500.000,-.

In de vastgestelde begroting 2020 bedroegen de lasten voor 2020 al € 27.165.000,- maar de structurele overschrijding is daarin nog niet inbegrepen (p. 24). Als u een overschrijding heeft van € 1.474.000,- komen de totale lasten volgens ons op € 28.639.000,-.

Vraag:

Graag ontvangen wij een verklaring voor het feit dat u in de Verantwoordingsrapportage, inclusief overschrijding, tot minder zorgkosten komt dan in de vastgestelde begroting 2020.

Antwoord:

In de vastgestelde begroting (primitief) zijn de lasten in het programma Zorg voor wie dat nodig heeft bepaald op € 26.733.000,-. Daarin zijn ook lasten opgenomen voor inburgering, algemene voorzieningen en het uitvoeringsplan. In de verantwoordingsrapportage staat in de tabel onder 3.1 het totaaloverzicht van het programma. Op pagina 14 zijn alleen de lasten opgenomen van de nieuwe taken die de gemeente met ingang van 2015 opgedragen heeft gekregen. De inburgering behoort daar niet toe. De taken die we uitvoeren onder algemene voorzieningen, zoals het geven van een bijdrage aan de GGD en de Yunio voor het consultatiebureauwerk, lagen ook voor 2015 bij de gemeente.

Het uitvoeringsplan "Samen denken, Samen doen" is weliswaar nieuw, maar wordt volledig gedekt uit reserves. Deze lasten worden daarmee niet specifiek gedekt door rijksmiddelen.

In de tabel van de verantwoordingsrapportage op pagina 14, worden de lasten en baten meegenomen die betrekking hebben op de afspraak met de raad dat nieuwe taken (lees vanaf 2015) worden uitgevoerd tegen de daarvoor door het rijk beschikbaar gestelde middelen.

Vraag:

Het antwoord op de vorige vraag kan gelegen zijn in de volgende constatering: wij constateren dat u in de begroting 2020 en verder een post heeft opgenomen met de titel "via algemene voorzieningen stimuleren wij inwoners om tot een actieve en gezonde levensstijl te

komen" voor een bedrag van € 2.297.000,- in 2020. In de kostenopzet op pagina 14 van de Verantwoordingsrapportage komen deze kosten niet meer terug.

Waarom tellen deze kosten in de verantwoordingsrapportage niet meer mee in de bepaling van de totale kosten en daarmee in de nog in te vullen taakstelling?

Antwoord:

De taken die worden uitgevoerd onder Algemene voorzieningen zijn niet nieuw, al hebben taken wel een andere inhoudelijke invulling gekregen. De verantwoordelijkheid voor de algemene voorzieningen lag namelijk ook voor 2015 bij de gemeente. Op de uitvoering van deze taken is er ook geen sprake van een tekort, al vallen ze wel onder het programma 'zorg voor wie dat nodig heeft'. Ze spelen daarom in eerste instantie ook geen rol in de opdracht van de raad dat nieuwe taken tegen de daarvoor beschikbaar gestelde rijksmiddelen moeten worden uitgevoerd.

Vraag:

Er is sprake van meerdere onverklaarde kostenontwikkelingen. De kosten voor WMO zijn bijvoorbeeld in de verantwoordingsrapportage inclusief overschrijding € 10.375.000,- en in de begroting zonder overschrijding € 11.157.000,-.
Graag ontvangen wij ook hiervoor een toelichting.

Antwoord:

In de kolom 2020 is de begroting opgenomen zoals die door uw raad is vastgesteld (primitieve begroting). In de kolom 2021 is ook rekening gehouden met de ontwikkelingen die wij zien op basis van het boekjaar 2019. In andere woorden: de begroting 2020 is gebaseerd op de begroting 2019 met aanpassingen die in de perspectiefnota 2020 zijn opgenomen voor bijvoorbeeld tariefaanpassingen en de effecten van het abonnementstarief. De begroting 2021 houdt ook rekening met de toenemende vraag naar Zorg in Natura die blijkt in het boekjaar 2019. De begroting 2020 zal bij de bestuursrapportage opnieuw beoordeeld worden. Dat is ook het moment waarop de begroting aangepast zal worden, wanneer en voor zover de ontwikkeling van de structurele lasten daar aanleiding toe geven. Dat is dit jaar het geval, zoals we ook bij het antwoord op de eerste vraag hebben aangegeven.

In uw bovenstaande antwoord geeft u een aantal redenen waarom de zorgkosten in 2020 en 2021 hoger zijn dan oorspronkelijk voor 2020 en 2021 begroot.

Vraag:

Hoe kan het dat het nieuwe bedrag voor 2020 € 10.375.000,- (inclusief overschrijding) lager is dan het oorspronkelijk in de vastgestelde begroting opgenomen bedrag van € 11.157.000,- (zonder overschrijding)?

Antwoord:

De begroting 2020 is na vaststelling verder verfijnd. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat er onder de activiteit Maatschappelijke ondersteuning bedragen in de oorspronkelijke begroting zijn opgenomen die beter passen onder andere activiteiten.

Ter illustratie:

Het verschil dat u constateert is hieronder gespecificeerd (bedragen x1000):

Bedrag begroot 2020	11.157
Subsidie VTNOG naar jeugd	-276
PGB WMO naar aparte activiteit	-590
Overige	84

Begroot op activiteit

10.375

De raad stelt de begroting vast op programma niveau. Wanneer er aanleiding is om bedragen binnen begroting, onder andere activiteiten onder te brengen, dan is daar geen besluitvorming van de raad voor nodig. Een wijziging tussen programma's moet wel voorgelegd worden aan de raad. De accountant zal daar bij de controle op de jaarrekening ook altijd op toezien.

Het mag duidelijk zijn dat wij ons zeer ernstige zorgen maken over de financiën als zodanig en evenzeer over uw rapportage voor de raad en inwoners. De aansluitingen met eerdere P&C-stukken zijn niet helder. Wij moeten als gemeenteraadsleden kunnen controleren en sturen op juiste en volledige informatie en daar ontbreekt het ook nu weer aan.

Bovenstaande meerjarentekort van € 8.500.000,– in 2023 wordt het grootste tekort uit de Berkellandse geschiedenis, een tekort dat bovendien volledig ontstaan is voor de coronacrisis.

Vraag:

Wilt u ons in komende planning- en controlcyclusstukken de kosten door de coronacrisis en mogelijke tegemoetkomingen in een apart hoofdstuk weergeven en toelichten?

Antwoord:

Ja, voor zover dit inzicht te geven is, zullen we u hierover informeren.

Toelichting:

- 1. Schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd.*
- 2. Het antwoord volgt binnen 14 dagen nadat ze zijn ingediend bij de griffie.*

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 26283
Onderwerp : update Informatievoorziening coronacrisis in Berkelland en de te verwachten effecten
Verzonden : 08 MEI 2020

Geachte leden van de raad,

De coronacrisis heeft ons allemaal overvallen en het einde is nog lang niet in zicht. Zoals het er nu naar uitziet heeft het nog lange tijd invloed op het dagelijks leven. Daarom is het belangrijk om na te denken over de effecten van de coronacrisis op de Berkellandse samenleving en daarmee op de verschillende beleidsvelden van de gemeente Berkelland.

Met deze brief informeren wij u over de actuele ontwikkelingen en de effecten die op dit moment bij ons in beeld zijn. Echter, nog lang niet alle effecten zijn zichtbaar en duidelijk. Ook gaan wij nogmaals in op de werking van de gemeentelijke crisisorganisatie en hoe de gemeentelijke organisatie op dit moment haar dienstverlening organiseert.

Effecten coronacrisis en financiële gevolgen

Effecten in beeld

We begrijpen dat er behoefte is aan inzicht in de gevolgen van de coronacrisis op de gemeente Berkelland en haar begroting. De effecten die nu bij ons in beeld zijn, hebben wij voor u op een rij gezet. In de bijlage bij deze brief vindt u een overzicht, van wat wij nu zien, op programmaniveau. Op de programma's waarop dit moment nog geen effecten gesignaleerd zijn, houden we vinger aan de pols en informeren wij u zodra hiertoe aanleiding is.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van de coronacrisis zijn op dit moment niet goed in te schatten. Er zijn te veel onzekerheden om een gedegen analyse te maken. Uiteraard zien wij dat veel ondernemers, maar ook verenigingen, in onze gemeente het lastig hebben. Ook al zijn er diverse regelingen door de Rijksoverheid beschikbaar gesteld, waar zij gebruik van maken.

Enkele gevolgen die wij nu al zien;

- De VNOG en GGD zijn volop bezig met de coronacrisis, wat bij hen leidt tot meer uitgaven. Een zelfde beeld zien wij bij de SDOA. Om de financiële effecten te kunnen opvangen zijn er verschillende organisaties, zoals de VNOG en de SDOA, die voorstellen het positieve jaarresultaat over 2019 niet terug te geven aan de deelnemende gemeenten, maar te reserveren voor het opvangen van de effecten van de coronacrisis.
- Wij verwachten minder opbrengsten uit toeristenbelasting over het jaar 2020 (wat in het voorjaar van 2021 geïnd zal worden).
- Zowel voor de (grotere) begrotingspost subsidies als de kleine verenigings- en evenementensubsidies geldt dat de gesubsidieerde activiteiten (deels) niet kunnen worden uitgevoerd. In het kader van de rechtmatigheid en verantwoording moeten we op de

middellange termijn een standpunt innemen hoe hiermee om te gaan. Dit geldt ook voor cultuurverenigingen en -organisaties.

- Gemeenten hebben via de VNG kenbaar gemaakt dat de coronacrisis voor extra kosten zorgt en willen graag weten hoe dit gecompenseerd gaat worden. Hierover is nog geen duidelijkheid. Ook is de VNG met VWS in gesprek over compensatie van gemeenten over de gederfde inkomsten over de afgelopen maanden.

Langzaam wordt er steeds meer bekend over de (dreigende) financiële effecten van de coronacrisis. Wij monitoren deze effecten per programma systematisch en informeren uw raad hier periodiek over.

Crisisbeheersing

De Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) heeft de leiding bij de aanpak van de coronacrisis. Er is sprake van Grip 4 met een Regionaal Beleidsteam dat de besluiten neemt. Dit Regionaal Beleidsteam (RBT) vertaalt de landelijk opgelegde adviezen en maatregelen in kaders voor het beleid in de hele veiligheidsregio.

Lokaal volgen wij de besluiten die het RBT neemt en komen we regelmatig (digitaal) bijeen in het Gemeentelijk Beleidsteam voor lokale afstemming.

Op 29 april is een nieuwe noodverordening vastgesteld. Deze noodverordening is opgesteld nadat het kabinet de maatregelen voor kinderen en jongeren versoepelde op 21 april. De gehele noodverordening kunt u nalezen op onze website.

In heel Nederland zien we dat het draagvlak voor de maatregelen wat afneemt en men wat meer de straat op gaat. Momenteel zien we dat inwoners van Berkelland zich aardig goed blijven houden aan de maatregelen. Er zijn wel een paar boetes uitgedeeld, maar van drukte op bepaalde plekken en eventuele problemen is tot nu toe nog geen sprake.

Woensdag 6 mei hield de minister-president onverwacht een persconferentie. Tijdens de persconferentie horen wij, net als iedereen, wat de besluiten zijn. Vervolgens krijgen wij informatie uit het RBT en lezen wij op Rijksoverheid.nl wat er van ons wordt verwacht. Daar gaan wij mee aan de slag. Evenals met de vragen die we na een persconferentie uit onze gemeente krijgen. Antwoord geven lukt niet altijd direct, omdat niet alle details meteen bekend zijn. We proberen zo snel mogelijk voor duidelijkheid te zorgen voor inwoners, ondernemers en organisaties, en hebben daarover regelmatig contact met de VNOG.

Deze brief was in concept klaar toen de persconferentie van afgelopen woensdag onverwacht werd gehouden. Deze brief en de bijlage gaan hier niet uitgebreid op in. We zijn nu druk bezig om de versoepelingen die gelden vanaf 11 mei, zoals het starten van de contactberoepen en openen van de zwembaden, uit te werken. Vervolgens gaan we aan de slag met die van 1 juni. Hieronder vindt u extra informatie over de versoepelingen die op 21 april zijn aangekondigd. Hierover is veel afstemming geweest vanuit de gemeente met de betrokkenen.

Uitvoering maatregelen

Op 21 april heeft de minister-president een aantal wijzigingen doorgevoerd in de maatregelen die gelden. Hij gaf aan dat evenementen in ieder geval tot 1 september verboden zijn. Een teleurstelling, ook lokaal voor de tal van activiteiten en evenementen die gepland stonden, maar het geeft voor de zomer wel de duidelijkheid die veel organisatoren zochten. Hoe het gaat met de evenementen die voor september gepland staan, weten we nog niet. Verder gaf hij aan dat mensen boven de zeventig, die zelfstandig wonen, door één of twee personen bezocht mogen worden. Met name ging deze persconferentie over het geven van meer ruimte aan kinderen en jongeren. Hieronder meer informatie daarover.

Onderwijs

Scholen in het basisonderwijs, inclusief het speciaal (basis)onderwijs, openen op 11 mei 2020 hun deuren. Basisscholen in het primair onderwijs halveren de groepsgrootte in de klas; kinderen gaan daarbij ongeveer 50% van de tijd naar school. De andere helft van de tijd volgen zij onderwijs op

afstand. De praktische invulling van dit principe werken de scholen uit. We hebben als gemeente veel contact met de scholen. Ook de buitenschoolse opvang en kinderopvang gaan vanaf 11 mei open.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor noodopvang. Daarover is ook contact met de scholen. Ook voor kwetsbare kinderen wordt in overleg met gemeente, school, kinderopvang, jeugdzorg en andere relevante partners gezocht naar passende mogelijkheden voor noodopvang. Meer informatie over onderwijs vindt u in de bijlage.

Sport

Sportverenigingen hebben sinds 29 april de jeugdactiviteiten weer voorzichtig kunnen herstarten. De aangepaste maatregelen houden in:

- Kinderen en jongeren krijgen vanaf 29 april meer ruimte voor georganiseerde buitensport en -spel (geen officiële wedstrijden).
- Kinderen tot en met 12 jaar kunnen onder begeleiding samen buiten sporten.
- Jongeren van 13 tot en met 18 jaar mogen onder begeleiding buiten sporten met elkaar, maar met 1,5 meter afstand.
- Topsporters kunnen op aangewezen trainingslocaties de training hervatten als zij 1,5 meter afstand in acht nemen.

De Vereniging Sport en Gemeenten, de sportkoepel NOC*NSF en de afzonderlijke sportbonden hebben gewerkt aan een algemeen sportprotocol. Vanuit de diverse bonden zijn sport specifieke protocollen opgesteld. Samen met de aangepaste noodverordening vormt dit het kader waarbinnen activiteiten weer opgepakt kunnen worden. We vertrouwen als gemeente hierbij op het 'zelf organiserend vermogen' van verenigingen. Veel verenigingen zijn hiermee aan de gang gegaan. Wij houden hoofdzakelijk via de Sport Federatie Berkelland zicht op hoe dit vormgegeven wordt. Meer informatie over sport vindt u in de bijlage.

Dienstverlening en Ambtelijke Organisatie

Effecten op de dienstverlening

De coronacrisis heeft ook gevolgen voor onze dienstverlening en een aantal processen die wij met de samenleving lopen. Fysieke bijeenkomsten kunnen niet meer doorgaan en moeten vervangen worden door digitale varianten. Denk hierbij aan bijeenkomsten met bewoners over de herinrichting van een wijk of een participatieavond over beleid, zoals vrijkomende agrarische bebouwing. Maar ook de verkoop van gebouwen, het bijeenkomen van selectiecommissies, het peilen van behoefte onder inwoners of het doen van onderzoek moet nu op een andere manier worden ingevuld. Wij doen onze uiterste best creatief te zoeken naar andere digitale mogelijkheden en zo de voortgang van deze processen zoveel mogelijk in stand houden. Mochten er plannings niet gehaald worden, dan informeren wij u daarover.

Ook verwachten wij met toekomstige versoepelingen van maatregelen dat er meer gevraagd gaat worden van onze dienstverlening. Op dit moment wordt er op verschillende gebieden minder gebruik gemaakt van onze diensten. Denk bijvoorbeeld aan het aanvragen van rijbewijzen, paspoorten, evenementen, huwelijken en drank- en horecaverGUNningen. Ook de VMK teams worden op dit moment minder geconsulteerd. De verwachting is echter, dat wanneer de maatregelen versoepeld worden, er een inhaalslag wordt gemaakt en onze dienstverlening op verschillende plekken onder druk komt te staan. Hier is voortdurend aandacht voor binnen de ambtelijke organisatie en waar nodig wordt hierop geanticipeerd.

Effecten op de ambtelijke organisatie

Doordat er geen versoepeling zit in de maatregelen voor werken op kantoor, verlengen wij de maatregelen voor de medewerkers. Alle medewerkers werken vanuit huis. In overleg is in enkele gevallen wat maatwerk mogelijk gemaakt. Medewerkers van het KCC en secretaresses zijn voor een klein deel wel aanwezig op het gemeentehuis. Ook is er iedere dag een collegelid en concernopdrachtgever voor het tekenen van stukken. We proberen zo goed als mogelijk onze gemeentelijke dienstverlening te continueren.

De publieksbalies zijn in ieder geval tot 19 mei alleen geopend voor spoedaanvragen en op afspraak. Ook is er tot 1 juni geen avondopenstelling.

We merken een behoorlijke impact op onze medewerkers. Het thuiswerken zelf (niet iedereen is thuis voorzien van een goede werkplek) levert de nodige uitdagingen op. Ook het combineren van werk en zorgtaken blijkt in veel gevallen niet eenvoudig. Daarnaast zijn niet alle werkzaamheden even geschikt om vanuit huis te doen. Ook het vergaderen en overleggen gaat anders, vraagt gewenning en kost meer tijd dan in de normale situatie. We monitoren de improductieve uren. In de eerste drie weken van het thuiswerken gaat het om 1000 uur, wat gezien over alle medewerkers neerkomt op 1 tot 1,5 uur per week. Echter, de ene collega heeft wat meer last van het niet kunnen maken van alle contracturen dan de andere.

Naast improductieve uren vanwege de coronacrisis, worden er op sommige plekken in de organisatie ook veel overuren gedraaid. Er zijn extra taken, zoals de ondersteuning van ondernemers, onderwijs, en eigen organisatie (vooral ICT), extra handhavingstaken en intensieve communicatie. Dit is allemaal extra werk, dat mensen er naast hun reguliere werk bij doen.

Communicatie

In deze crisis proberen wij op allerlei manieren inwoners, ondernemers en organisaties te informeren. Onlangs hebben we de informatie op de website uitgebreid. We hebben meer informatie voor doelgroepen en over specifieke onderwerpen toegevoegd. Ook publiceren we nog steeds veel informatie via onze social media en in BerkelBericht.

We zien dat het langzaam versoepelen van maatregelen vraagt om duidelijke en betrouwbare informatie. Dat hopen we als gemeente op hoofdlijnen, op al onze kanalen, te bieden aan onze inwoners. Daarnaast hebben veel collega's uit de organisatie contact met specifieke doelgroepen en houden ze die op de hoogte. Een mooi voorbeeld daarvan is de aangepaste werkwijze bij wijk- en kerngericht werken. Normaal gesproken is daar veel face-to-face contact. Nu is er digitaal contact met georganiseerde bewoners binnen wijkplatforms en dorpsverenigingen. Ook de gebiedswethouder sluit daarbij aan. We krijgen zo veel signalen en informatie vanuit de kernen.

We werken aan het in beeld krijgen van de gevolgen van de coronacrisis voor de Berkellandse samenleving en proberen hier zo goed als mogelijk op te anticiperen. Met deze brief hebben we u een uitgebreid inkijkje willen geven. Uiteraard blijven we u op de hoogte houden van de actuele ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief

Programma 'Sport is meer!'

Sportverenigingen starten voorzichtig weer op

Onze Berkellandse sportverenigingen vervullen een belangrijke rol als het gaat om de leefbaarheid van de kernen. Voldoende sporten en bewegen is essentieel voor een gezonde leefstijl. Dit ziet het kabinet gelukkig ook en we zijn blij dat sportverenigingen sinds 29 april de jeugdactiviteiten weer voorzichtig hebben kunnen herstarten. De aangepaste maatregelen houden in:

- Kinderen en jongeren krijgen vanaf 29 april meer ruimte voor georganiseerde buitensport en -spel (geen officiële wedstrijden).
- Kinderen tot en met 12 jaar kunnen onder begeleiding samen buiten sporten.
- Jongeren van 13 tot en met 18 jaar mogen onder begeleiding buiten sporten met elkaar, maar met 1,5 meter afstand.
- Topsporters kunnen op aangewezen trainingslocaties de training hervatten als zij 1,5 meter afstand in acht nemen.

De Vereniging Sport en Gemeenten, de sportkoepel NOC*NSF en de afzonderlijke sportbonden hebben gewerkt aan een algemeen sportprotocol. Vanuit de diverse bonden zijn sport specifieke protocollen opgesteld. Samen met de aangepaste noodverordening vormt dit het kader waarbinnen activiteiten weer opgepakt kunnen worden. We vertrouwen hierbij op het 'zelf organiserend vermogen' van verenigingen. Veel verenigingen zijn hiermee inmiddels gestart. Wij houden hoofdzakelijk via de Sport Federatie Berkelland zicht op hoe dit vormgegeven wordt.

De sportkantines en -horeca blijven gesloten. Verenigingen missen daarmee vooralsnog hun belangrijkste inkomstenbron. Veel verenigingen organiseren daarnaast een jaarlijks evenement, toernooi of actie(s) die veelal voor de nodige inkomsten zorgen. Vaak zijn deze inkomsten noodzakelijk om een sluitende begroting te kunnen presenteren. Al met al zal dit gevolgen hebben voor de financiële kracht van verenigingen op de lange termijn.

Vanuit het plan toekomstbestendige verenigingen wordt er dit jaar een eenmalige extra subsidie aan verenigingen uitgekeerd. Dit zal in de huidige situatie eerder als noodzakelijk dan als 'extra' fungeren.

Ook de subsidieregeling 'Transformatiefonds sport' wordt per 1 oktober opengesteld. Het is mogelijk dat de huidige situatie ervoor zorgt dat verenigingen minder in staat zijn tot planvorming in het kader van toekomstbestendigheid. Anderzijds kan de regeling ook de boost geven die nodig is om hier op in te gaan zetten.

In het verlengde van dit laatste onderwerp is het ook zaak te bepalen hoe we in algemene zin om gaan met de subsidies. Zowel voor de (grotere) begrotingspost subsidies als de kleine verenigings- en evenementensubsidies geldt dat de gesubsidieerde activiteiten (deels) niet kunnen worden uitgevoerd. In het kader van de rechtmatigheid en verantwoording moeten we op de middellange termijn een standpunt innemen over hoe hier mee om te gaan. Dit geldt ook voor cultuurverenigingen en -organisaties.

Voor zwembaden is het een zware tijd

De exploitatie van zwembaden (en sporthallen) staat op dit moment onder druk. De activiteiten binnen deze accommodaties mogen voorlopig niet hervat worden. De inkomsten uit zwemlessen, verhuur en entree (en/of abonnementen) vallen stil en/of schuiven op. De financiële positie van de exploiterende organisaties vraagt aandacht en we houden hierover goed contact.

Combinatiefunctionarissen/buurtportcoaches houden de jeugd bezig

Tijdens de coronacrisis kwam in eerste instantie de inzet van de combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches even tot stilstand. Al snel werden er door de Sport Federatie Berkelland, Muziek- en KunstWijs, Bibliotheek Oost Achterhoek en 'Beweegwijs' digitale alternatieven gevonden om hoofdzakelijk de jeugd in beweging te houden en te voorzien van cultuureducatie. Dit laatste veelal in afstemming met basisscholen. De CF-organisaties zijn op dit moment volop bezig met de planvorming voor het moment dat de maatregelen worden versoepeld. Met de buurtsportcoaches wordt nu samen gekeken naar de inzet op activiteiten voor jongeren die geen lid zijn van een sportvereniging.

Voorbereidingen Zomertoer toch weer opgepakt

De verwachting is dat er dit jaar extra veel animo zal zijn voor het zomerprogramma voor basisschoolleerlingen. Gezinnen zullen immers minder op vakantie gaan, waardoor kinderen meer rond huis zullen blijven en toe zijn aan lekker bewegen en creatief zijn. De CF-organisaties bereiden samen met de Jimmy's en Voormekaar Welzijn een aanbod voor. Het aanbod zal (semi) digitaal zijn, afhankelijk van de coronamaatregelen in de zomer. En zal wederom opgepakt worden met (maatschappelijke) organisaties, verenigingen, stichtingen en ondernemers uit de kernen. Ook zal er in het proces weer extra aandacht zijn voor kinderen uit vluchtelinggezinnen en kinderen met een beperking. De voorbereidingen voor het Berkelland Friends Festival (BFF), het interculturele festival in oktober, die de CF-organisaties organiseren samen met team vluchtelingen, staat op een laag pitje.

Het lokaal sportakkoord krijgt een ander tijdspad

Tot slot is het goed om in te gaan op de stand van zaken rondom het Lokaal Sportakkoord Berkelland. Samen met verenigingen, sportaanbieders, zorg- en welzijnsorganisaties en scholen zijn we al enige tijd bezig om te komen tot gezamenlijke ambities op het gebied van sport en bewegen. De ambities zijn teruggebracht naar drie hoofdlijnen:

- Het realiseren van toekomstbestendig sportlandschap
- Het begeleiden van 18+ doelgroepen naar sport- en beweegaanbod
- Bijdragen aan een gezonde generatie

De coronacrisis zorgt voor een ander tijdspad. Op advies van de VSG wordt een ondertekenings-bijeenkomst sowieso niet eerder gepland dan in het najaar. Op dit moment proberen we de activiteiten van de projectgroepen weer te gaan hervatten, zodat er over enkele maanden een sportakkoord met bijbehorende uitvoeringsagenda ligt.

Programma 'Cultuur is van iedereen'

Organisatiekracht en weerbaarheid van organisaties worden op de proef gesteld

Het naoberschap en het rijke verenigingsleven dat kenmerkend is voor Berkelland zijn van onschatbare waarde in moeilijke tijden. We zien dat aan de vele initiatieven die er zijn om elkaar te steunen.

Maar we zien ook dat het thema 'toekomstbestendigheid' nog actueler wordt en dat transformatie noodzakelijk is. Binnen de cultuur- en erfgoedvisie pakken we dit op en we gaan de middelen die beschikbaar zijn voor transformatie optimaal inzetten.

Culturele organisaties zullen niet direct ophouden te bestaan als er even niks georganiseerd kan worden. Maar dat wordt anders als de crisis langer aanhoudt, vooral voor de instellingen die voor hun inkomsten afhankelijk zijn van betalende bezoekers. Namens alle culturele instellingen heeft de cultuurcoalitie Oost daarom een brandbrief gestuurd aan de provincie met de volgende oproep:

"U heeft al projectsubsidies voor leefbaarheidsinitiatieven in het leven geroepen, maar er is nu daadwerkelijk financiële steun voor uw eigen Gelderse culturele infrastructuur nodig. Zodat deze nog bestaat als de crisis voorbij is."

Zorgen zijn er dus zeker en het is een realistisch scenario dat een deel van de organisaties in financiële nood komt door het (tijdelijk) wegvallen van inkomsten uit activiteiten. Wellicht is deze crisis zelfs aanleiding tot het beëindigen van de activiteiten. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor musea die te maken hebben met het geheel wegvallen van inkomsten uit bezoekers. Daarin zal een verschil te zien zijn tussen de musea die meer of minder worden ondersteund door de gemeente en of er sprake is van een gezonde reserve.

De vele erfgoedverenigingen die Berkelland rijk is zullen naar verwachting de eigen activiteiten binnenkort weer oppakken. Hun gezamenlijke zorgen zullen mogelijk door de huidige situatie wat nadrukkelijker naar voren komen. Vooral de toekomstbestendigheid staat hier onder druk. Meer en intensiever samenwerken kan een oplossing zijn en de huidige situatie zou deze ontwikkeling kunnen versnellen. Ook hier komt de visievorming dit jaar op het juiste moment.

Alle culturele verenigingen en organisaties in Berkelland kunnen met vragen terecht bij de Stichting Muziek- en Kunstwijs. We zorgen er samen voor dat daar zoveel mogelijk relevante informatie beschikbaar is. Denk hierbij aan regelingen waar verenigingen en organisaties gebruik van kunnen maken. We hebben (minimaal) wekelijks contact met de Stichting Kunstwijs om te weten wat er speelt en mogelijke vragen te kunnen beantwoorden.

Daarnaast blijven we in de regio ook nog intensief samenwerken binnen het Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek. Het plan voor een nieuwe pactperiode vanaf 2021 is bijna afgerond. Als het aan Berkelland ligt, wordt deze regionale samenwerking voortgezet. Voor betrekkelijk weinig geld worden veel projecten in de regio georganiseerd door professionals en amateurs. Juist in deze tijd kan de aanjaagfunctie van het pact goed gebruikt worden.

De aanpak van de Cultuur- en Erfgoedvisie 2020-2030 is aangepast

Ons proces ('innovatief light') was gericht op participatie en inbreng door inwoners en betrokkenen. Door de ontwikkelingen waren we genooddaakt een aangepaste aanpak te kiezen die zoveel mogelijk recht doet aan de oorspronkelijke bedoeling.

We houden daarbij vast aan de planning: vaststelling in de gemeenteraad van december 2020. De aangepaste aanpak is gebaseerd op het ontwikkelen van een eenvoudig platform voor alle partijen die te maken hebben met cultuur- en erfgoed in Berkelland. Dat platform heeft tot doel een community te worden waar alle verhalen, vragen, zorgen en wensen over onze gezamenlijke cultuur en erfgoed samen komen en verder gebracht kunnen worden.

Een en ander moet zodanig creatief en prikkelend zijn, dat veel inwoners geïnspireerd, verrast en aangesproken worden. Mogelijk dat dit platform bij succes een vervolg krijgt als een van de oplossingen voor de toekomstbestendigheid van het verenigingsleven. Met de input uit dit platform, de bijeenkomst in de Synagoge op 17 februari 2020 en de quickscan van 2019 wordt na de zomer een advies geformuleerd. Op basis van dat advies schrijven we de Cultuur- en erfgoedvisie voor 10 jaar (op hoofdlijnen) met uitvoeringsplan voor de komende 2 jaar. Zo kunnen we de uitvoering steeds aanpassen op de uitdagingen van de actuele situatie.

Ook het proces om te komen tot een kerkenvisie (als onderdeel van de cultuur- en erfgoedvisie) is anders ingericht. In plaats van het houden van fysieke bijeenkomsten op locatie wijken we uit naar Skype sessies per kern met kerkeigenaren en -besturen. Het doel van de gesprekken is om te horen hoe het met de kerken gaat en om input op te halen over de toekomst van kerkgebouwen in Berkelland in relatie tot herbestemming van de gebouwen. We blijven daarbij alert op de aansluiting van wensen en behoeften van kerkeigenaren en besturen op de cultuur- en erfgoedvisie.

De gesprekken en de kerkpaspoorten (globale analyse per kerk) vormen de basis voor de visie op de toekomst van religieus erfgoed en de vervolgstappen voor de komende jaren. Die nemen we op in de uitvoeringsagenda.

Overigens verwachten we dat de corona-omstandigheden leiden tot een positieve versnelling van ontwikkelingen rondom herbestemming van kerken.

Actief met duurzaamheid en Energie

Investeringsbereidheid woningeigenaren neemt (nog) niet af

De stimulering van *besparings- en opwekmaatregelen* met subsidies en leningen loopt tot nu toe gewoon door. Een verklaring daarvoor kan zijn dat het vaak gaat om beperkte woningaanpassingen die wel doorgang kunnen vinden. Door eigenaren zelf (meer tijd) of door lokale aannemers, maar dan met enige aanpassing van de werkwijze. Op dit moment kunnen wij nog geen inschatting maken in hoeverre de investeringsbereidheid van inwoners en bedrijven afneemt door economische onzekerheid.

Controles op gebouwniveau zijn uitgesteld

Deze fysieke controles bij woningen en bedrijven hadden we gepland om te controleren of gesubsidieerde maatregelen ook daadwerkelijk zijn toegepast. Onzeker is of ze wel kunnen plaatsvinden in de 2e helft van 2020 en of er dan voldoende capaciteit voor beschikbaar is.

Overigens zijn alle activiteiten met ondernemers opgeschort om hen niet onnodig te belasten. Promotie en stimuleringsactiviteiten bij maatschappelijke instellingen zijn om diezelfde reden opgeschort.

Participatie bij grootschalige opwek is een uitdaging

Het is voor initiatiefnemers immers niet mogelijk om een gebruikelijk participatietraject te organiseren. Dit betekent dat zij zich extra zullen moeten inspannen en creatieve oplossingen moeten bedenken. We doen namelijk in de vergunningprocedure geen concessies aan de kwaliteit van het participatietraject. We beoordelen deze kwaliteit zodra er een officiële aanvraag is ingediend.

Overigens zit de ambtelijke capaciteit voor het begeleiden van deze initiatieven aan zijn grens. Dit komt omdat veel initiatieven tegelijk lopen (vanwege de deadline voor SDE-subsidie), maar ook omdat de werkzaamheden tijdens de coronacrisis meer tijd vragen.

Voor de uitvoering van motie M19-08 '*eigen initiatief voor grootschalige lokale & duurzame energie-opwek*' zouden voor het zomerreces de eerste bevindingen met de gemeenteraad gedeeld worden. De voorbereiding daarvan is onder druk komen te staan door de andere prioriteiten. Toch proberen wij wel een eerste vingeroefening met u te doen.

Traject Regionale Energiestrategie is aangepast

Het participatiedeel voor de *Regionale Energiestrategie (RES)* kon niet doorgaan. Dat betekent dat er rond de zomer 2020 slechts een voorlopig concept-bod van de energieregio Achterhoek wordt gedaan aan het Rijk. Dat bod wordt dan later geactualiseerd naar aanleiding van nader onderzoek, de raadpleging van stakeholders en de inbreng van gemeenteraden. Dit vraagt de komende weken veel van de communicatie over de betekenis van het voorlopige bod en het nog te volgen traject.

2020: een trendbreuk in energieverbruik

Zeker is dat 2020 een afwijkend jaar zijn qua energieverbruik. Dit maakt het signaleren van trends in data (monitoring) lastig.

Programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'

WMO

Beschermd Wonen

De ondersteuning binnen Beschermd Wonen instellingen gaat (aangepast) door. Bij contactmomenten is er extra aandacht voor hygiëne en daar waar het kan wordt het contact op een andere manier ingevuld.

We zien over het algemeen dat veel dagbestedingsvoorzieningen gesloten zijn. Alleen voor inwoners die het echt nodig hebben, bestaat de mogelijkheid om wel naar de dagbesteding te gaan. Met betrekking tot de doelgroep beschermd wonen wordt gekeken naar cliënten die zonder dagbesteding gaan decompenseren, omdat de structuur ontbreekt of cliënten geen netwerk hebben. Voor de korte termijn is dit een prima oplossing, maar voor de langere termijn maken zorgaanbieders zich wel zorgen over terugval en overlast. Mogelijk leidt dit op de langere termijn ook voor een tijdelijke verhoging van indicaties. Dit is op dit moment echter moeilijk in te schatten.

Maatschappelijke Opvang

De opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen blijven zoveel als mogelijk open. Er is een 'extra locatie' gezocht en geopend om de cliënten meer te spreiden. Dit brengt voor de korte en de langere termijn extra kosten met zich mee. Daarnaast zijn er quarantaine plekken ingericht voor het geval er coronabesmettingen aan het licht komen. De inloopvoorzieningen zijn op veel plekken gesloten. Dit betekent dat kwetsbare mensen met een GGZ achtergrond (deels ook zorgmijdend) veelal op zichzelf aangewezen zijn. Dit is een kwetsbare situatie die in de gaten gehouden wordt door de zorgaanbieders. We verwachten op de langere termijn dat het aantal meldingen bij ons advies- en meldpunt GGZ zal toenemen, wanneer we weer meer zicht krijgen op deze kwetsbare groep mensen.

Eigen bijdrage inning

Minister De Jonge van VWS heeft besloten dat in verband met het coronavirus de eigen bijdrage voor in ieder geval de maanden april en mei collectief niet worden geïnd. Dit geldt voor alle Wmo-cliënten behalve de cliënten met de voorzieningen beschermd wonen intramuraal en opvang. Het is nog niet bekend wat er in juni en juli gaat gebeuren.

Financiën:

VNG is met VWS in gesprek over compensatie van gemeenten over de gederfde inkomsten over deze twee maanden.

Subsidies

Vanuit het subsidiebureau zijn we intern en in de regio aan het inventariseren wat corona voor gevolgen kan hebben voor gemeentelijke subsidies. Diverse gesubsidieerde instellingen lopen inkomsten mis en kunnen eventueel in de problemen komen. Je kunt denken aan derven van inkomsten in sportkantines, musea, Kruidentuin etc.

Hulp bij huishouding

De hulp bij huishouding blijft geleverd worden.

In de eerste weken waren er inwoners die de zorg zelf stopten.

Uit de cijfers die aangeleverd zijn door de zorgaanbieders blijkt dat het aantal afneemt. Inwoners kiezen toch weer voor de hulp bij huishouding.

Jeugd

Noodopvang kinderen

De noodopvang voor kinderen met ouder(s) in cruciale beroepen is 17 maart opgestart. Scholen, kinderdagverblijven en gastouders hebben afgewogen welke locaties tijdelijk konden sluiten. Bij gastouders speelde ook mee of zij in de risicogroep behoorden.

Binnen de geopende locaties werden naar mate de maatregelen langer duurden meer kinderen opgevangen. Ouder(s) konden het werken/thuiswerken en de zorg voor de kinderen lastiger combineren. Oppas was ook steeds lastiger te regelen. Anderzijds nam de kwetsbaarheid toe, waardoor er meer opvang is geboden voor kinderen uit deze gezinnen (zie alinea jeugd – kwetsbare kinderen). In totaal werden er in de afgelopen drie weken ongeveer 600 kinderen opgevangen.

Onder 24-uurs opvang wordt verstaan de noodopvang voor de avond, nacht en in het weekend. Binnen gemeente Berkelland wordt bij IKC Het Sterrenpalet 24-uurs opvang geboden. Het gaat op dit moment om 2 kinderen.

Wekelijks is de noodopvang gemonitord. De verwachtingen waren elke week hetzelfde: de behoefte aan noodopvang neemt toe. De vraag naar 24-uurs opvang blijft stabiel. De capaciteit bleef, op een enkele locatie na, voldoende. Waar nodig heeft onze coördinator en/of de Voormekaar medewerker gecommuniceerd met school/KDV/gastouderbureau, eventuele zorgaanbieder en de ouder(s). Het Voormekaarteam heeft een zeer belangrijke rol vervuld om de kwetsbaarheid binnen gezinnen beperkt te houden en te verlichten, waar mogelijk.

Er spelen in de afgelopen dagen veel vragen en zorgen bij kinderdagverblijven en scholen. De invulling van de versoepeling wordt steeds meer helder. Op 28 april is er een verduidelijking gekomen vanuit VNG. Samengevat is dit de strekking:

- Kinderdagverblijven, gastouders en speciaal basisonderwijs gaan per 11 mei 100% open.
- Basisscholen gaan per 11 mei voor 50% open + noodopvang voor schoolgaande kinderen.
- School vindt plaats gedurende een hele dag. BSO alleen ná schooltijd.
- Gemeenten coördineren de noodopvang in samenwerking met basisonderwijs en kinderopvang.
- Gemeenten organiseren **en financieren** avond/nacht/weekendopvang. Hiervoor is geld gereserveerd voor gemeenten door het Rijk.
- Noodopvang is beschikbaar in aanvulling op de schooltijden/BSO of de uren die al regulier worden afgenomen bij een KDV of gastouder, indien dit noodzakelijk is, omdat ouders in cruciale beroepen (extra) werken.

Wat betreft het financien zijn er de volgende afspraken:

- Noodopvang is nog steeds **zonder** extra kosten voor ouders.
- Ouders is verzocht de facturen van de kinderopvang te blijven betalen. Hierdoor kunnen de kinderopvangorganisaties draaiende blijven en zorgt dat voor continuïteit van het aanbod. Ouders met recht op kinderopvangtoeslag (KOT), beide ouders hebben dan werk, krijgen van het Rijk de kosten voor het betalen van de in deze periode niet-afgenomen kinderopvang (0 – 12 jaar) volledig terug. Gemeenten financieren opvang voor 2(,5) tot 4- jarige peuters van éénverdienende ouders.
- Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) stelt in dit kader als coronamaatregel landelijk bijna 4,5 miljoen euro beschikbaar voor gemeenten. Gemeenten kunnen hiermee ouders compenseren die geen recht hebben op (Rijks)kinderopvang-toeslag en die ook tijdens deze coronasluitingsperiode een inkomensafhankelijke eigen bijdrage betalen voor gebruik van gemeentelijke regelingen als peuteropvang voor éénverdieners, Voorschoolse Educatie en de Sociaal-Medische Indicatie (SMI).

Kwetsbare kinderen

Alle partners die samenwerken om de veiligheid van kinderen te waarborgen – zoals het Voormekaarteam, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming, de Gecertificeerde Instellingen, jeugdzorgaanbieders en jeugdgezondheidszorg - hebben nu het beleid dat zij zo min mogelijk fysiek contact met kinderen en hun gezinnen hebben. Zij maken daarbij wel samen met scholen en kinderopvang voortdurend de inschatting of een huisbezoek toch noodzakelijk is i.v.m. de veiligheid van het kind. Indien dit noodzakelijk is, gaan ze op huisbezoek, met inachtneming van de RIVM richtlijnen. In deze tijd is het des te belangrijker dat er een sterk netwerk staat van partners die gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid van kinderen. Deze samenwerking verloopt tot dusver goed. Veilig Thuis geeft bijvoorbeeld aan dat het aantal meldingen sinds de coronacrisis stabiel is gebleven. Wel zijn er wat meer acute situaties, waar Veilig Thuis dan wel op huisbezoek gaat. Ook zijn de partners alert op zorggezinnen. Zo attenderen zij hen bijvoorbeeld op de mogelijkheid tot noodopvang. Dit is terug te zien in het aantal Berkellandse kinderen op de noodopvang. Zolang Voormekaar korte lijntjes houdt met gezinnen en samenwerkingspartners, verwachten we op lange termijn geen extra problemen in gezinnen en extra inzet of effecten van de coronacrisis.

Zorgtrajecten

De meeste ambulante hulpverleners doen hun begeleiding via beeldbellen. Dagbesteding en dagbehandeling gaat veelal niet door. Kinderen die in een woonvoorziening wonen, hebben minder mogelijkheden om naar huis te gaan.

Jimmy's

De jongeren van Jimmy's organiseren verschillende activiteiten met inachtneming van de RIVM richtlijnen. De jongeren hebben zelf verschillende activiteiten opgezet, zoals Jimmy's TV. Hiermee proberen ze andere jongeren te bereiken en inspireren. Ook gaan reguliere activiteiten via beeldbellen zoveel mogelijk door, zoals de girls night. De jongerenwerkers hebben daarnaast extra aandacht voor jongeren die dat juist nu nodig hebben. Op lange termijn verwachten we hier weinig effect van de coronacrisis. Mogelijk komen de jongeren met nieuwe initiatieven.

Subsidies voor informele zorg

Er zijn een aantal interventies waarbij nieuwe trajecten niet opgestart worden, zoals Inhuis Steungezinnen en Homestart. De lopende trajecten gaan door als gezinnen dit wensen, maar nieuwe trajecten worden niet opgestart. Omdat een huisbezoek hiervoor noodzakelijk is. Er zullen minder trajecten worden ingezet dan zonder coronamaatregelen.

Alle bijeenkomsten van het preventie platform jeugd zijn voor onbekende tijd geannuleerd.

Jeugdgezondheidszorg

Alle consulten bij de GGD gaan door, in overleg met ouders en kinderen. Indien mogelijk gaat dit via beeldbellen. Het Rijksvaccinatieprogramma is grotendeels onderbroken. Het grootste deel van de groepsvaccinaties worden verschoven naar het najaar van 2020. Jeugdgezondheidszorg door Yunico voor jonge baby's en kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar en voor kinderen waar zorgen over zijn gaan door, al dan niet in aangepaste vorm (telefonisch consult). De vaccinaties voor opbouw basisimmunitet gaan door.

Voormekaar

VMK is nog steeds toegankelijk via het algemene nummer. Daarnaast weten inwoners direct hun regisseur te vinden en ook externe partijen, zoals politie huisarts en zorgaanbieders, weten VMK te vinden. Op de korte termijn zijn er geen grote problemen te verwachten. De VMK teams functioneren, binnen de omstandigheden, goed. Elke individuele medewerker stemt zijn werk af op zijn/haar thuissituatie. Er is daarnaast een

goede afstemming onderling over de invulling van het werk. Na aanvankelijk een terugloop in meldingen van inwoners, komt dit ook weer op gang. Mochten de casussen, waarbij een huisbezoek wenselijk is, zowel vanuit inhoud of vanuit wens van de inwoner, zich ophopen, dan zal er een schaduw wachtlijst ontstaan. Hierover zijn de teams met elkaar in gesprek.

Verder onderzoekt VMK een digitale inloop via Facebook om op die manier hun beschikbaarheid te vergroten.

Vervoer

Voor vervoer van en naar de coronacentra voor personen met corona, zijn afspraken gemaakt met ZOOV en het Rode Kruis.

Ondernemersvereniging KNV Zorgvervoer en Taxi en vakbonden FNV en CNV hebben een protocol 'veilig leerlingenvervoer en veilig kinderopvangvervoer' opgesteld, wat van belang is nu de scholen weer (gedeeltelijk) open gaan. Vervoer vindt, met inachtneming van dit protocol, op de reguliere manier plaats.

Sociaal Domein Achterhoek

Inmiddels hebben de 8 Achterhoekse gemeenten een declaratieregeling vastgesteld, waarin aanbieders gecompenseerd worden voor de minder of niet geleverde zorg. De facturen hiervoor worden op dit moment bij alle gemeenten ingediend waarbij de maanden januari en februari 2020 als referentie worden gebruikt voor de maximaal uit te keren vergoeding. Voor meer info over de declaratieregeling wordt verwezen naar www.sociaaldomeinachterhoek.nl. Ook staat op de site een FAQ met veelgestelde vragen. Van de zorgaanbieders wordt overigens verwacht dat ze de cliënten in beeld houden. Ook al kan dat bijvoorbeeld niet via dagbesteding dan wordt er vanuit gegaan dat de aanbieders bellen of een bezoek brengen zodat de situatie niet verslechterd. Indicaties worden daarbij niet aangepast, maar er vindt een alternatieve invulling van de gestelde indicatie plaats.

Programma Werken en ondernemen in een sterke regio

SDOA

De contacten met klanten worden nu zoveel als mogelijk digitaal/telefonisch afgehandeld. Een groot deel van de Wsw-ers is aan het werk. De klantmanagers van SDOA hebben in de periode dat gedetacheerde medewerkers noodgedwongen thuis moeten blijven veelvuldig contact gehad met deze medewerkers. Op dit moment bereiken ons geen verontrustende signalen over de gemoedrust van de medewerkers en over thuissituatie.

Werkbaan Oost

Op 24 maart 2020 is Werkbaan Oost gesloten. Vrij snel kwamen echter diverse signalen van kwetsbare huiselijke situaties, mensen die zich opgesloten voelden en negatieve gevolgen ervaren door gebrek aan structuur. Werkbaan Oost heeft na overleggen met de GGD, het Overleg Onderdeelcommissies WSW en de ondernemingsraad besloten gecontroleerd open te gaan. Met extra maatregelen op de werkvloer en aangepaste werkprocessen. Personen uit de risicogroep zijn verzocht thuis te blijven.

Programma Plezierig Wonen

Algemeen beeld

Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat er net als na de kredietcrisis van 2008 een nieuwe huizen crisis ontstaat, met forse prijsdalingen tot gevolg (aldus makelaarsvereniging NVM).

Samen doorbouwen aan Nederland

Deze week is de gemeenschappelijke verklaring 'Samen doorbouwen aan Nederland' gepubliceerd. Met meer dan 30 partijen uit de bouw-, infra- en technieksector roept minister Ollongren op om de werkzaamheden zoveel mogelijk door te laten gaan. Denk daarbij aan de vergunningverlening door gemeenten, het naar voren halen van projecten door publieke opdrachtgevers en ook het blijven verstrekken van kredieten voor nieuwbouw en verduurzaming door financiële instellingen. Doel is om te voorkomen dat bouwprojecten vertragen of stil komen te liggen.

Het is een mooie gedachte dat veel bouwactiviteiten door moeten gaan onder het mom van Samen doorbouwen. Dat is vooral ingegeven door de vastgoedpartijen (grond-, wegenbouw, aannemers). Of dat matcht met de voorzichtigheid die aspirant-kopers nu vertonen is, maar zeer de vraag. Daarvoor is niet alleen het consumentenvertrouwen van belang, maar ook de feitelijke financierbaarheid. Bij het derven van inkomen zullen banken terughoudend blijven.

Wat kunnen we als gemeente doen

Als gemeente kunnen we er proactief voor zorgen dat processen blijven door lopen. Zo zetten we in op:

- het voorkomen van vertraging bij bouw aanvragen, vergunningverlening en planvorming
- eigen aanbestedingen en opdrachten door laten gaan
- onderhouds-, keurings- en inspectiewerkzaamheden naar voren te halen
- waar mogelijk (groot) onderhoud, vervanging, renovatie, aanleg en verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en infrastructuur in de planning naar voren halen en versnellen.

We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen en mogelijkheden op dit vlak.

Processen rondom wonen

Over het algemeen is het nu lastiger om samen met inwoners over bijvoorbeeld behoefte of een concreet bouwplan te praten. Normaal gesproken hebben we daar bijeenkomsten voor. Nu is dat niet mogelijk. We zoeken naar creatieve oplossingen om deze processen wel te laten draaien.

Prowonen

ProWonen kiest voor maatwerk voor mensen die betalingsproblemen hebben door inkomensverlies: <https://www.prowonen.nl/over-prowonen/nieuws-en-evenementen/nieuwste-maatregelen/>

Wonen en Zorg

Voor wonen en zorg, en met name de verpleeghuiszorg, is natuurlijk aandacht. In financiële zin zijn de gevolgen voor gemeente hiervan beperkt. Aandachtspunt voor verpleeghuiszorg, en zorg voor jeugd en mensen met een verstandelijke handicap of psychisch probleem, in een instelling is wel hun welzijn; met name door het wegvallen van dagbesteding.

Wellicht levert het mogelijke uitstellen van een verhuizing naar intramurale setting wel extra problemen op thuis, en op de druk op mantelzorgers.

Programma Vitaal Platteland

Bestemmingsplan Buitengebied

De intentie was om voor de zomer het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied ter inzage leggen. Tijdens een terinzagelegging worden meerdere bijeenkomsten georganiseerd, waar veel inwoners naar toe komen. Dit is nu niet mogelijk in verband met corona. We streven er nu naar om na de zomer het voorontwerp ter inzage te leggen. Nu de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld, is dit ook qua planning geen probleem meer.

Toeristenbelasting

De crisis zorgt ervoor dat ondernemers uitstel aanvragen voor het betalen van belastingen over het jaar 2019. Tevens komen vragen binnen over afstel (kwijtschelding). Kwijtschelding van toeristenbelasting is echter niet mogelijk, omdat de toeristen de belasting betalen en ondernemers slechts het 'doorgeefluik' zijn. Wel heeft de crisis invloed op de hoogte van de te innen toeristenbelasting over het jaar 2020. Voor bedrijven die een nachtregister bijhouden betekent dit concreet minder verblijven. Al met al verwachten we dus minder opbrengsten uit toeristenbelasting over het jaar 2020 (wat in het voorjaar van 2021 geïnd zal worden).